Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Emanuela Pöttinga a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Olomouc

Pöttingova 624/2, 779 00 Olomouc

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

NUTRIČNÍ ASISTENT

53-41-M/02

Platnost ŠVP: od 1. 9. 2024

Obsah

1 Základní údaje o škole 7

2 Charakteristika ŠVP 8

2.1 Cíle vzdělávání, výchovné a vzdělávací strategie 8

2.2 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných 9

2.3 Začlenění průřezových témat do výuky 13

2.4 Profil absolventa 16

2.5 Organizace výuky 18

2.6 Podmínky přijetí ke vzdělávání – organizace přijímacího řízení 22

2.7 Způsob ukončování studia – maturitní zkouška 22

2.8 Požadavky na bezpečnost 22

3 Učební plán 24

3.1 Transformace RVP do ŠVP (53-41-M/02 nutriční asistent) 24

3.2 Učební plán oboru nutriční asistent 25

3.3 Přehled využití týdnů ve školním roce 27

4 Učební osnovy 28

4.1 Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura (CJL) 28

4.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 28

4.1.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 32

4.2 Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk (ANJ)/první cizí jazyk 45

4.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 45

4.2.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 50

4.3 Název vyučovacího předmětu: Volitelný seminář z anglického jazyka (SAJ)/první cizí jazyk 62

4.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 62

4.3.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 67

4.4 Název vyučovacího předmětu: Německý jazyk (NEJ)/první cizí jazyk 71

4.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 71

4.4.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 76

4.5 Název vyučovacího předmětu: Volitelný seminář z německého jazyka (SNJ)/první cizí jazyk 91

4.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 91

4.5.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 96

4.6 Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk (ANJ)/druhý cizí jazyk 99

4.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 99

4.6.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 104

4.7 Název vyučovacího předmětu: Německý jazyk (NEJ)/druhý cizí jazyk 110
4.7.1 Charakteristika vyučovacího předmětu..... 110
4.7.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání..... 114
4.8 Název vyučovacího předmětu: Ruský jazyk (RUJ)/druhý cizí jazyk 121
4.8.1 Charakteristika vyučovacího předmětu..... 121
4.8.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání..... 126
4.9 Název vyučovacího předmětu: Italský jazyk (ITJ)/druhý cizí jazyk 130
4.9.1 Charakteristika vyučovacího předmětu..... 130
4.9.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání..... 135
4.10 Název vyučovacího předmětu: Občanská nauka (OBN) 141
4.10.1 Charakteristika vyučovacího předmětu..... 141
4.10.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání..... 145
4.11 Název vyučovacího předmětu: Dějepis (DEJ) 149
4.11.1 Charakteristika vyučovacího předmětu..... 149
4.11.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání..... 152
4.12 Název vyučovacího předmětu: Fyzika (FYZ) 156
4.12.1 Charakteristika vyučovacího předmětu..... 156
4.12.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání: 159
4.13 Název vyučovacího předmětu: Chemie (CHE) 161
4.13.1 Charakteristika vyučovacího předmětu..... 161
4.13.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání..... 164
4.14 Název vyučovacího předmětu: Biologie a ekologie (BIE) 167
4.14.1 Charakteristika vyučovacího předmětu..... 167
4.14.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání..... 170
4.15 Název vyučovacího předmětu: Matematika (MAT) 172
4.15.1 Charakteristika vyučovacího předmětu..... 172
4.15.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání..... 175
4.16 Název vyučovacího předmětu: Volitelný seminář z matematiky (MVS) 180
4.16.1 Charakteristika vyučovacího předmětu..... 180
4.16.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání..... 181
4.17 Název vyučovacího předmětu: Tělesná výchova (TEV) 185
4.17.1 Charakteristika vyučovacího předmětu..... 185
4.17.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání..... 189
4.18 Název vyučovacího předmětu: Informační a komunikační technologie (IKT) 200

4.18.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 200
4.18.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 205
4.19 Název vyučovacího předmětu: Ekonomika (EKO) 209
4.19.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 209
4.19.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 212
4.20 Název vyučovacího předmětu: Somatologie (SOM) 215
4.20.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 215
4.20.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 218
4.21 Název vyučovacího předmětu: Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena (MEH) 222
4.21.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 222
4.21.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 226
4.22 Název vyučovacího předmětu: První pomoc (PRP) 228
4.22.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 228
4.22.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 230
4.23 Název vyučovacího předmětu: Zdravotní výchova (ZDV) 235
4.23.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 235
4.23.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 238
4.24 Název vyučovacího předmětu: Ošetřovatelství (OSE) 240
4.24.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 240
4.24.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 244
4.25 Název vyučovacího předmětu: Klinika nemocí (KLN) 249
4.25.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 249
4.25.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 252
4.26 Název vyučovacího předmětu: Psychologie a komunikace (PSK) 260
4.26.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 260
4.26.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 263
4.27 Název vyučovacího předmětu: Nauka o poživatinách (NOP) 267
4.27.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 267
4.27.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 269
4.28 Název vyučovacího předmětu: Potravinářská chemie (PCH) 273
4.28.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 273
4.28.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 276
4.29 Název vyučovacího předmětu: Biochemie (BCH) 278
4.29.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 278

4.29.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 281
4.30 Název vyučovacího předmětu: Výživa člověka (VYC) 282
4.30.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 282
4.30.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 285
4.31 Název vyučovacího předmětu: Léčebná výživa (LEV) 289
4.31.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 289
4.31.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání: 294
4.32 Název vyučovacího předmětu: Nutriční administrativa (NUA) 301
4.32.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 301
4.29.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání: 305
4.33 Název vyučovacího předmětu: Příprava pokrmů (PPO) 310
4.33.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 310
4.33.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 314
4.34 Název vyučovacího předmětu: Dietologie (DIT) 323
4.34.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 323
4.34.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 326

Seznam použitých zkratek

AK	adaptační kurz
AŠSK	Asociace školních sportovních klubů
BES	beseda
BOZ	bezpečnost a ochrana zdraví
BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
ČR	Česká republika
DM	domov mládeže
EU	Evropská unie
IKT	informační a komunikační technologie
IVP	individuální vzdělávací plán
LVVZ	lyžařský výchovně výcvikový zájezd
MZ	maturitní zkouška
NA	nutriční asistent
ODP	odborná praxe
PLPP	plán pedagogické podpory
PRO	projektové vyučování
PT	průřezové téma
RVP	rámcový vzdělávací program
SIC	studentské informační centrum
SEM	seminář
SPC	speciálně pedagogické centrum
ŠMP	školní metodik prevence
STK	sportovně turistický kurz
SVP	speciální vzdělávací potřeby
ŠVP	školní vzdělávací program
ŠPZ	školské poradenské zařízení
TC	tematický celek
UP v Olomouci	Univerzita Palackého v Olomouci
FF UP v Olomouci	Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
FTK UP v Olomouci	Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci
LF UP v Olomouci	Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
PdF UP v Olomouci	Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
PřF UP v Olomouci	Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

1 Základní údaje o škole

Název:	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Emanuela Pöttinga a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Olomouc
Sídlo:	Pöttingova 624/2, 779 00 Olomouc
Právní forma:	Příspěvková organizace
IČ:	00600938
DIČ:	CZ00600938
RED IZO:	600020053
Zřizovatel:	Olomoucký kraj, Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc
Ředitel školy:	Mgr. Pavel Skula
Název ŠVP:	Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 nutriční asistent
Délka a forma studia:	čtyřleté denní
Stupeň poskytnutého vzdělání:	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Kontakty pro komunikaci se školou:	sekretariát
Telefon:	585 704 111
E-mail:	sekretariat@epol.cz
Webové stránky:	www.epol.cz

Projednáno se školskou radou Střední zdravotnické školy Emanuela Pöttinga Olomouc dne 30. 8. 2024

V Olomouci dne 30. 8. 2024

Mgr. Pavel Skula
ředitel školy

Č. j.: 3104/2024

2 Charakteristika ŠVP

2.1 Cíle vzdělávání, výchovné a vzdělávací strategie

Pojetí a cíle vzdělávání v daném oboru

Pojetí vzdělávacího programu je zaměřeno nejen na osvojování teoretických poznatků, ale zejména na rozvíjení klíčových a odborných kompetencí, na vytváření schopností aplikovat získané vědomosti a osvojené dovednosti a návyky v odborné praxi i běžném životě, analyzovat a řešit problémy, samostatně studovat a při studiu uplatňovat efektivní metody a postupy.

Podstatnou součástí vzdělávacího obsahu je odborné vzdělávání orientující se na zdravotnické disciplíny a stěžejní dovednosti formující předpoklady k úspěšnému vyššímu odbornému a vysokoškolskému vzdělávání v daném nebo příbuzném oboru.

Obecným cílem vzdělávání je připravit žáka na úspěšný, smysluplný a odpovědný osobní, občanský a profesní život v podmínkách neustále rychle se měnícího světa.

Součástmi tohoto cíle jsou schopnost učit se (osvojit si prostředky poznání a pochopení světa, umět prohlubovat a rozšiřovat poznatky o něm), učit se pracovat a jednat (být schopen vykonávat profesi a pracovní činnosti, pro které byl žák připravován, naučit se tvořivě a aktivně ovlivňovat prostředí, v němž žák žije a pracuje, vyrovnávat se s nejrůznějšími problematickými situacemi, umět pracovat v týmu), učit se být (rozumět vlastní osobnosti a jejímu formování, jednat v souladu s obecnou morálkou, na základě svébytného úsudku a osobní odpovědnosti) a schopnost učit se žít společně (učit se žít s ostatními, umět s nimi spolupracovat, podílet se na životě společnosti a najít v ní své místo).

Charakteristika vzdělávacích strategií

Na oboru nutriční asistent jsou preferovány takové metody výuky, které kladou důraz na motivaci a aktivizaci žáků a vedou je k osvojení technik samostatného učení. Kromě běžných výukových metod (výklad, práce s textem) je využíván také e-learning jako metoda celoživotního vzdělávání, je kladen důraz na individuální práci žáků a práci ve skupinách, týmech a jsou uplatňovány metody RWCT (např. myšlenková mapa, skládankové učení, pětilístek, kritické myšlení, učíme se navzájem, kostka, metoda ano x ne, pexeso, metoda I.N.S.E.R.T., křížovky, brainstorming, diskuse k textu, kdo jsem?). Tyto vyučovací metody jsou aplikovány především v rámci praktických cvičení, která jsou realizována v odborných učebnách. Žáci řeší úkoly s využitím poznatků nabytých ve výuce, další potřebné informace vyhledávají v literatuře a na internetu. Nadaní žáci jsou individuálně podporováni a své znalosti, schopnosti a dovednosti mohou uplatnit v řadě olympiád a dalších soutěží. Během studia žáci absolvují exkurze na vybraných zdravotnických pracovištích, měsíční (3. ročník) odbornou praxi ve zdravotnických zařízeních, což jim umožní získat reálnou představu o jejich budoucí profesi.

Strategie, kterými se rozvíjejí klíčové kompetence

Vyučovací metody a aktivity školy jsou voleny tak, aby v maximální míře podpořily motivaci žáků, jejich kreativitu a aktivitu. Žáci jsou zapojeni do samostatných prací a jejich prezentací. Jsou vedeni k aktivní účasti v diskusích, umí srozumitelně a souvisle formulovat své myšlenky, na základě argumentů kultivovaným způsobem obhajovat své názory a postoje, respektují názory druhých. Jsou orientováni na samostatné učení, pracovitost, důslednost, odpovědnost, pečlivost a spolupráci s ostatními. Dovedou využívat informační a komunikační technologie – vyhledávat informace, kriticky je hodnotit, třídit a efektivně uplatňovat v odborné praxi, v občanském i soukromém životě, mj. získají přehled

o možnostech svého uplatnění na trhu práce v ČR a EU. Jsou vybaveni komunikativními, personálními a sociálními kompetencemi, jsou schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy.

Škola klade důraz na svoji otevřenost vůči odborné i laické veřejnosti, na její maximální informovanost o široké paletě školních aktivit – spolupráce se sociálními partnery (desítky státních i soukromých zdravotnických zařízení), školskou radou, Radou rodičů a nadačním fondem, prezentace prostřednictvím webových stránek, v regionálním tisku a rozhlasu, na výstavách středních škol.

2.2 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Způsob zajišťování vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných vychází z vyhlášky MŠMT č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

I. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně lze uplatnit i bez doporučení školského poradenského zařízení a nemají normovanou finanční náročnost. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně může škola uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Systém péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:

- Školní poradenské pracoviště školy je tvořeno výchovným poradcem (koordinuje činnost pracoviště), kariérovým poradcem, metodikem prevence, školním psychologem (na škole pracuje na částečný úvazek) a speciálním pedagogem, který působí na domově mládeže.
- Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami, sleduje využívání a vyhodnocování podpůrných opatření, komunikuje s žáky i jejich rodiči, s dalšími pracovníky školy (např. s třídními učiteli, s učiteli příslušných předmětů, vychovatelkami na DM).
- Kariérový poradce poskytuje informace z hlavních oblastí kariérového poradenství – kariérovým vzděláváním a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací cesty žáka a studenta, k volbě povolání žáka a studenta.
- Metodik prevence koordinuje aktivity školy zaměřené na prevenci sociálně-patologických jevů, spolupracuje s výchovným poradcem v oblasti řešení problémů záškoláctví a školní neúspěšnosti.
- Školní psycholog vykonává činnosti konzultační, poradenské, diagnostické, metodické a informační, pracuje se žáky, pedagogy i rodiči. Školní psycholog spolupracuje s výchovným poradcem a metodikem prevence a se specializovanými školskými a dalšími poradenskými zařízeními, zejména pedagogicko-psychologickými poradnami a SPC.

- Speciální pedagog pracuje především na domově mládeže a spolupracuje na řešení problémů žáků se SVP s výchovným poradcem.

Postup školy při stanovení podpůrných opatření prvního stupně

- Vyučující zjistí na základě vlastní pedagogické diagnostiky, že žák potřebuje přímou podporu ve výuce, kterou mu pedagog poskytne formou individualizace výuky (změnou metod a výukových postupů, změnou v organizaci výuky, úpravami způsobů hodnocení, využitím možnosti kooperativního učení, využitím pomůcek, úkolů, konzultací apod.).
- Vyučující vyhodnotí, zda jím poskytnutá opatření byla efektivní, pokud nedojde ke zlepšení žáka, informuje třídního učitele a ve spolupráci s ním a s výchovným poradcem navrhuje nastavení plánu pedagogické podpory.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP)

- V případě, že speciální potřeby žáka jsou rozsáhlejší, zasahují více předmětů nebo vyžadují komunikaci více učitelů, sestavuje se pro žáka PLPP.
- PLPP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli konkrétního vyučovacího předmětu a s výchovným poradcem dle Přílohy 3 vyhlášky č. 27/2016 Sb.
- Třídní učitel seznámí prokazatelným způsobem s PLPP vyučující jednotlivých předmětů.
- Třídní učitel seznámí s PLPP žáka, informuje jeho zákonné zástupce.
- PLPP může být v průběhu roku upravován dle potřeb žáka.
- Nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření vycházejících z PLPP třídní učitel vyhodnotí ve spolupráci s výchovným poradcem, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Třídní učitel vyzve jednotlivé vyučující, aby se k realizaci a efektivitě využití podpůrných opatření vyjádřili písemně, výsledky zpracuje.
- Pokud se ani s podporou pedagogů vzdělávání žáka nezlepší, bude žákovi a jeho zákonným zástupcům doporučena návštěva ve školském poradenském zařízení (ŠPZ).

Podpůrná opatření druhého a vyššího stupně

- Podpůrná opatření druhého a vyššího stupně jsou realizována na základě doporučení ŠPZ.
- Doporučení ze školského poradenského zařízení obdrží výchovný poradce přes datovou schránku, zajistí zápis do školní matriky a informuje třídního učitele, který předá všem vyučujícím v dané třídě informace o stanovení stupně podpůrného opatření a doporučení ŠPZ.
- Třídní učitel seznámí prokazatelným způsobem vyučující s doporučení ze ŠPZ, doporučení ŠPZ není v režimu důvěrné, je přístupné v kopii vyučujícím.
- Vyučující využívají individualizaci výuky, metody a postupy doporučené ŠPZ.
- Vyučující, třídní učitel a výchovný poradce sledují studijní výsledky žáků (vždy před ukončením pololetí) – vyhodnotí efektivitu poskytování podpůrných opatření, popř. navrhnou další řešení – doporučení k rediagnostice, konzultace se zákonným zástupcem apod.
- Za dodržování a realizaci podpůrných opatření odpovídají třídní učitelé a jednotliví vyučující.
- V rámci přijímacího řízení ke studiu a ukončování studia maturitní zkouškou jsou žákům se SVP stanoveny vhodné podmínky odpovídající jejich potřebám a bude přihlédnuto ke stupni přiznaných podpůrných opatření.

Individuální vzdělávací plán (IVP)

- IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem a s vyučujícími jednotlivých předmětů na základě doporučení školského poradenského zařízení a na základě žádosti zákonných zástupců nezletilého žáka, popř. zletilého žáka dle Přílohy 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb.
- Ředitel školy seznámí nezletilého žáka a jeho zákonného zástupce, popř. zletilého žáka s průběhem vzdělávání podle IVP. Individuální vzdělávací plán, podepsaný ředitelem školy, žákem a zákonným zástupcem žáka, popř. zletilým žákem, se stává součástí osobní dokumentace žáka a je pravidelně vyhodnocován, což je zaznamenáno v příloze IVP.
- IVP může být během roku upravován dle potřeb žáka.
- IVP je zaznamenán ve školní matrice.
- Za dodržování a realizaci IVP odpovídají třídní učitelé a jednotliví vyučující.

II. Vzdělávání žáků nadaných

V souladu se zněním § 17 školského zákona a vyhlášky č. 27/2016 Sb. je povinností školy vytvářet podmínky pro rozvoj nadání žáků. Výuka by měla podněcovat rozvoj potenciálu žáků včetně různých druhů nadání a být zaměřena na to, aby se tato nadání mohla ve škole projevit a rozvíjet.
Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech (§ 27 odst. 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb.).
Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory, podpůrná opatření prvního stupně jsou určena pro nadané žáky např. s cílem stimulovat procesy objevování, které dané učivo nabízí, podpůrná opatření druhého až čtvrtého stupně jsou určena žákům s mimořádným intelektuálním nadáním a spočívají např. v rozšiřování a prohlubování učiva nad rámec předmětů ŠVP.

Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

- U žáků s podpůrnými opatřeními prvního stupně je výuka zabezpečena formou úpravy metod, organizace a hodnocení vzdělávání. Podpůrnými opatřeními se rozumí např. doplnění, rozšíření nebo prohloubení vzdělávacího obsahu, zrychlený postup ve výuce, účast na projektech, účast na olympiádách, předmětových soutěžích nebo Středoškolské odborné činnosti, samostudium odborné literatury, e-learning, samostatné vyhledávání informací na internetu atd. Tyto způsoby se mohou různě doplňovat. Škola žákům rovněž nabízí možnost účastnit se mimoškolních zájmových aktivit, jež dále rozvíjejí jejich osobnost, kognitivní nadání či pohybový talent. Žáci si tak mohou rozšiřovat a prohlubovat znalosti z oblastí, které nejsou obsaženy v RVP a o které se zajímají.
- Pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb nadaného nebo mimořádně nadaného žáka nepostačovalo poskytování podpůrných opatření prvního stupně, bude žákovi doporučena návštěva ŠPZ za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb.
- Podpůrná opatření druhého až čtvrtého stupně se poskytují na základě doporučení ŠPZ.

- Na základě doporučení ŠPZ je žáku nadanému nebo mimořádně nadanému sestaven IVP dle Přílohy 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb. a § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. IVP tohoto žáka sestavují společně učitelé vyučovaných předmětů, v nichž se projevuje mimořádné nadání žáka, společně s třídním učitelem, výchovným poradcem a ŠPZ.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka

- Má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka, popř. se zletilým žákem.
- IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné.
- IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.
- Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, popř. zletilého žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka, zletilým žákem a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka, zletilého žáka zajistí zaznamenání informací o zahájení poskytování podpůrných opatření do školní matriky.
- Za dodržování a realizaci IVP odpovídají třídní učitelé a jednotliví vyučující.

Spolupráce s dalšími subjekty, zapojenými do systému péče o žáky se SVP, nadanými a mimořádně nadanými

- Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných a realizaci PLPP a IVP spolupracuje škola s dalšími organizacemi, které poskytují související služby z oblasti sociální, zdravotnické, preventivní nebo poradenské, zpravidla na doporučení školského poradenského zařízení.

2.3 Začlenění průřezových témat do výuky

Průřezová témata prostupují jako formativní prvek celým vzděláváním. Mají především výchovný charakter a měla by ovlivňovat či korigovat postoje, hodnotový systém, chování a jednání žáků. Příznivě ovlivňují osvojování a naplňování klíčových kompetencí. Jsou povinnou součástí základního, gymnaziálního a středního odborného vzdělávání. Promítají se do obsahu vzdělávání svým výchovným zaměřením i obsahem. Pomáhají doplňovat či propojovat to, co se již žáci během studia naučili.

Způsob začlenění průřezových témat do výuky jednotlivých předmětů je konkretizován v rámci osnov těchto předmětů. Čtyři průřezová témata pro obor nutriční asistent je možné realizovat jako součást TC (tematického celku), ale také jako samostatné semináře (SEM), dále pak formou besedy (BES) nebo se průřezové téma stane součástí projektu či projektového vyučování (PRO).

Občan v demokratické společnosti

Ročník	*Osobnost a její rozvoj*	*Komunikace, vyjednávání řešení konfliktů*	*Společnost a historický vývoj*	*Stát, politický systém*	*Morálka, odpovědnost, tolerance*	*Právní minimum, masová média*
1	DEJ/TC OBN/TC BIE/ TC MAT/TC IKT/TC	OBN/TC FYZ/TC CHE/TC TEV/TC PRP/TC IKT/TC SOM/TC PPO/TC	CJL/TC DEJ/TC FYZ/PROJ BIE/ TC IKT/TC	DEJ/TC	CJL/TC TEV/TC PRP/TC PPO/TC NOP/TC VYC/TC	ANJ/TC PRP/TC
2	NEJ/TC MAT/TC EKO/TC PSK/TC PPO/TC MEH/TC	NEJ/TC DEJ/TC FYZ/TC CHE/TC TEV/TC IKT/TC EKO/BES KLN/TC	CJL/TC DEJ/PRO	OBN/TC EKO/BES	DEJ/PROJ OBN/TC CHE/TC TEV/TC IKT/TC EKO/BES ZAO/BES MEH/TC KLN/TC PSK/TC	ANJ/TC IKT/TC EKO/TC
3	MAT/TC ZDV/TC	TEV/TC PSK/TC LEV/TC ZDV/SEM	NEJ/TC		NEJ/TC TEV/TC KLN/TC DIE/TC	OBN/TC EKO/TC
4	IKT/TC KLN/TC	TEV/TC PSK/TC ITP/TC	OBN/SEM	OBN/SEM	TEV/TC	ITP/TC

Člověk a životní prostředí

Ročník	*Biologické podmínky života ochrana přírody a krajiny*	*Současné problémy ve vztahu člověka a životního prostředí*	*Způsoby řešení environmentálních problémů a zajištění dlouhodobé udržitelnosti životního prostředí v daném oboru vzdělávání a v občanském životě*
1	DEJ/TC CHE/TC BIE/ TC PRP/PRO SOM/TC PPO/TC VYC/TC	ANJ/TC CHE/TC BIE/PROJ TEV/BES	BIE/ BES NOP/TC
2	CJL/TC ANJ/TC FYZ/TC CHE/TC KLP/TC PSK/TC PPO/TC	DEJ/PROJ FYZ/TC CHE/TC TEV/BES ZAO/BES MEH/TC	FYZ/TC EKO/TC
3	ZDV/TC	NEJ/TC ZDV/TC	
4		OBN/BES ITP/TC	KLN/TC DIE/TC LEV/TC NUATC

Člověk a svět práce

Ročník	*Typické znaky práce a charakter trhu práce*	*Vzdělávací soustava v ČR, další profesní vzdělávání, práce s informačními médii*	*Sebeprezentace písemná a verbální*	*Právní normy týkající se zaměstnanosti*
1	ANJ/TC DEJ/TC NOP/TC	NEJ/TC CHE/TC PRP/BES IKT/TC ZAO/TC SOM/BES (EXKURZE)	CJL/TC RUJ/TC CHE/PROJ BIE/PROJ IKT/TC PPO/TC	
2	ZAO/TC EKO/TC	IKT/TC KLP/PROJ PSK/TC VYC/TC	CJL/TC RUJ/TC CHE/PROJ IKT/PRO DEJ/PROJ MEH/TC PPO/TC	ZAO/TC EKO/TC
3	NEJ/TC	OBN/BES	CJL/TC	OBN/PROJ

	OBN/TC MAT/TC EKO/TC	TEV/TC EKO/TC KLN/TC ZDV/TC	NEJ/TC EKO/TC ZDV/TC .	EKO/TC
4		ITP/TC	CJL/TC PSK/SEM	DIE/TC LEV/TC NUA/TC

Informační a komunikační technologie

Ročník	***Schopnost aplikace základních počítačových programů ve výuce daného předmětu a v domácí přípravě na ni***	***Schopnost aplikace IKT v rámci projektové výuky***
1	FYZ/TC BIE/TC PRP/PROJ SOM/PROJ KLP/PROJ	ANJ/PROJ FYZ/PROJ CHE/PROJ BIE/PROJ PRP/PROJ SFV/PROJ NOP/TC
2	FYZ/TC ZAO/SEM	DEJ/PROJ CHE/PROJ KLP/PROJ
3	MAT/TC EKO/TC NUA/TC	PSK/PROJ DIE/PROJ ZDV/PROJ NUA/PROJ
4	NEJ/TC LEV/TC NUA/TC	DIE/PROJ OBN/PROJ NUA/PROJ

2.4 Profil absolventa

I. Základní identifikační údaje

Název a adresa školy	**Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Emanuela Pöttinga a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Olomouc** **Pöttingova 624/2, 779 00 Olomouc**
Název ŠVP	Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání	53-41-M/02 nutriční asistent
Platnost ŠVP	od 1. 9. 2024

II. Uplatnění absolventky, absolventa

Studium oboru **nutriční asistent (NA)** vede k získání vědomostí, dovedností a návyků potřebných k výkonu profese zdravotnického pracovníka, který pod odborným dohledem poskytuje specifickou ošetřovatelskou péči při zabezpečení nutričních potřeb v oblasti preventivní a léčebné výživy a současně poskytuje i širší všeobecné vzdělání nutné pro další vzdělávání a uplatnění na trhu práce. Součástí učebního plánu oboru jsou všeobecně vzdělávací předměty (český jazyk a literatura, cizí jazyk, občanská nauka, dějepis, matematika, fyzika, chemie, biologie a ekologie, informační a komunikační technologie, tělesná výchova, ekonomika), odborné předměty (somatologie, mikrobiologie, epidemiologie a hygiena, první pomoc, zdravotní výchova, ošetřovatelství, klinika nemocí, psychologie a komunikace, nauka o poživatinách, potravinářská chemie, biochemie, výživa člověka, léčebná výživa, nutriční administrativa, příprava pokrmů, dietologie, odborná praxe). Absolventky, absolventi oboru nutriční asistent se uplatní ve stravovacích provozech zdravotnických a sociálních zařízení, v lázeňských a léčebných ústavech, ve státních zdravotních ústavech a úřadech státní správy provádějících státní zdravotní dozor a v komunitní péči.

Pod odborným dohledem nutričního terapeuta poskytuje činnosti v rámci specifické ošetřovatelské péče a ve spolupráci s lékařem se podílí na preventivní, léčebné a diagnostické péči v oboru Klinická výživa v rozsahu své odborné způsobilosti stanovené vyhláškou č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

III. Kompetence absolventky, absolventa

Absolventky, absolventi vzdělávacího programu nutriční asistent splňují požadavky vycházející z právních norem pro nelékařské zdravotnické pracovníky, především ze zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů v platném znění a vyhlášky č. 39/2005, kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání v platném znění.

Absolventky, absolventi vzdělávacího programu nutriční asistent jsou v návaznosti na základní vzdělávání a s ohledem na úroveň odpovídající jejich individuálním schopnostem a studijním předpokladům připraveni k těmto klíčovým a odborným kompetencím:

Klíčové kompetence

Absolventky, absolventi jsou vedeni, aby:

- učili se efektivně vyhodnocovat dosažené výsledky a reálně si stanovovali potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání,
- jednali v souladu s normami a pravidly společenského chování,
- samostatně řešili běžné pracovní a mimopracovní problémy,
- vyjadřovali se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích,
- stanovovali si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle svého osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovali o své zdraví, spolupracovali s ostatními a přispívali k utváření vhodných mezilidských vztahů,
- uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury,
- optimálně využívali svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a pro s tím související celoživotní učení,
- využívali matematické dovednosti v různých životních situacích,
- pracovali s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním vybavením i s ostatními prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně s nimi pracovali.

Odborné kompetence

Absolventky, absolventi jsou připraveni:

- poskytovat zdravotní péči v souladu s právními předpisy a standardy, v kontextu nejvyšší kvality své práce a efektivního nakládání s materiály, energiemi, odpady, vodou a finančními prostředky,
- pracovat se zdravotnickou dokumentací a informačním systémem zařízení,
- zpracovávat nutriční propočty,
- zpracovávat dokumentaci o nutričním příjmu pacientů, klientů,
- posuzovat stav výživy u pacientů, klientů s nekomplikovaným onemocněním,
- sestavovat předpis stravy pro jednotlivé diety a celé zařízení,
- připravovat stravu v souladu s poznatky zdravé a léčebné výživy,
- podílet se na edukaci jedinců, rodin a skupin v oblasti výživy a léčebné výživy,
- podílet se na přejímání, kontrole a uložení zdravotnických prostředků a prádla a na manipulaci s nimi,
- podílet se na dezinfekci a sterilizaci zdravotnických prostředků a na zajištění jejich dostatečné zásoby,
- sestavovat individuální jídelní plány včetně propočtů biologické a energetické hodnoty diet u pacientů, klientů s nekomplikovanými onemocněními,
- respektovat zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci.

IV. Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání, stupeň

Vzdělávání v oboru nutriční asistent je ukončeno maturitní zkouškou. Dokladem o jejím vykonání je vysvědčení o maturitní zkoušce. Maturitní zkouška je organizována v souladu s vyhláškou č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, v platném znění a v souladu příkazem ředitele školy k MZ v daném školním roce. Dosažený stupeň vzdělání – střední vzdělání s maturitní zkouškou, kvalifikační úroveň EQF 4.

2.5 Organizace výuky

Výchovně vzdělávací proces je realizován formou čtyřletého denního studia dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Je plánován v 1. – 3. ročníku na 40 týdnů, ve 4. ročníku na 37 týdnů. Jeho součástí jsou tři kurzy – úvodní adaptační na začátku studia pro žáky 1. ročníku, fakultativní lyžařský výchovně výcvikový v zimních měsících v 1. ročníku studia a sportovně turistický na konci 2. ročníku studia. Pro žáky školy jsou plánovány a realizovány i další mimo vyučovací výchovné akce (například návštěvy filmových a divadelních představení, besedy na aktuální společenská témata, přednášky, exkurze, olympiády a soutěže).

Organizace teoretického vyučování

Teoretická výuka probíhá ve školních učebnách. Řada z nich je vybavena jako primární učebna pro určitý vyučovací předmět (učebna anglického jazyka, německého jazyka, fyziky, chemie, somatologie, dějepisu, českého jazyka a literatury). Výuka informačních technologií je realizována v počítačových učebnách standardně vybavených počítačovými stanicemi s připojením na internet a didaktickou technikou (diaprojektor). Výuka řady předmětů je doplněna o odborné exkurze. Žáci mají nabídku nepovinných předmětů, která se vždy v září aktualizuje pro nový školní rok. Při výběru nabídky těchto předmětů vychází škola z poptávky a zájmu žáků. Výuka nepovinných předmětů je zajištěna kvalifikovanými pedagogickými pracovníky.

Organizace praktického vyučování

Od 3. ročníku chodí žáci na výuku předmětu léčebná výživa do zdravotnických a sociálních zařízení. Tato praxe probíhá jednak ve smluvních zdravotnických a sociálních zařízeních, jednak ve školních učebnách a cvičných kuchyních. Základními zdravotnickými pracovišti jsou Vojenská nemocnice Olomouc, Fakultní nemocnice Olomouc a Dům pro seniory Pohoda ve Chválkovicích. Na konci 3. ročníku je realizována souvislá odborná praxe v rozsahu čtyř týdnů. Během studia absolvují žáci odborné exkurze – jedná se o exkurze motivační, úvodní (před probíráním určitého tematického celku) nebo častěji o exkurzi závěrečnou (po probrání daného tématu). Výuka dalších odborných předmětů probíhá ve škole – jde především o praktickou výuku v předmětu příprava pokrmů v 1. a 2. ročníku. Tato výuka probíhá ve cvičných kuchyních. Výuka teoretických předmětů nauka o poživatinách, klinika nemocí, dietologie a teoreticko-praktického předmětu výživa člověka probíhá ve standardních učebnách školy vybavených didaktickou technikou.

Materiální zabezpečení výuky

K výuce žáků oboru nutriční asistent slouží celkem 30 učeben, z toho pět učeben je vybaveno specificky pro potřeby oboru. Učebny jsou vybaveny PC, připojením k internetu a dataprojektorem. Dále mají žáci k dispozici dvě tělocvičny a SIC – studijní a informační centrum.

Studijní a informační centrum

Má 76 míst a poskytuje žákům a učitelům možnost zapůjčení odborných publikací souvisejících se vzdělávacími programy realizovanými na naší škole i celé řady děl beletristické literatury nejrůznějších žánrů, např. poezie, historické literatury či literatury faktu. V centru je více než 8 000 svazků knih.

Dále jsou zde k dispozici odborné časopisy a audiovizuální dokumenty. V neposlední řadě je pak centrum využíváno k nejrůznějším prezentacím a přednáškám učitelů i studentů a k odborným přednáškám specialistů z řad lékařů i nelékařů.

Materiální zabezpečení odborného vzdělávání

Výuka profilových předmětů **příprava pokrmů** a **léčebná výživa** probíhá ve dvou odborných učebnách – cvičných kuchyních. Jedna se nachází v prostorách školy, druhá je umístěna na domově mládeže. Učebny slouží k praktické výuce, nácviku dovedností a osvojování zásad poskytování nutriční péče. Zahrnují varnou část, skladové prostory a administrativní místnost. Varné části jsou vybaveny třemi kuchyňskými linkami a třemi sporáky s pečící troubou. Vybavení kuchyňským náčiním a technikou je dostačující pro tvorbu pokrmů léčebné výživy. Skladová část obsahuje tzv. suchou spíž a lednici s mrazicím boxem pro uskladnění používaných surovin. Dále je vybavena nádobami a kuchyňskou vahou pro odvažování a výdej. V administrativní místnosti probíhá tvorba písemných podkladů. Je zde k dispozici počítačová technika s připojením na internet, kartotéka skladových karet, jídelní stoly pro degustaci připravovaných pokrmů a víceúčelová tabule.

Somatologie je vyučována v moderně zařízené učebně, kterou lze využít i pro výuku jiných předmětů, případně pro menší semináře a konference. Učebna je vybavena moderní audiovizuální technikou a značným množstvím názorných pomůcek k výuce somatologie (názorné modely částí lidského těla, velké množství výukových map).

Učebna první pomoci je prostorově uzpůsobena k nácviku dovedností umožňujících poskytování laické první pomoci. Učebna je kompletně vybavena pomůckami k poskytování první pomoci (simulátor pro nácvik neodkladné resuscitace dítěte, kojence i dospělého), PC, dataprojektorem a promítacím plátnem.

Předmět psychologie a komunikace je vyučován ve dvou učebnách. Prostor umožňuje realizaci komunikačních, relaxačních a jiných psychologických cvičení.

Praktická výuka (léčebná výživa) je realizována v přirozených podmínkách ve smluvních zdravotnických zařízeních.

Materiální zabezpečení výuky všeobecně vzdělávacích předmětů

Učebna pro výuku českého jazyka a literatury

Multimediální učebna, jejíž vybavení zahrnuje počítač s příslušenstvím (projektor, ozvučení) a DVD přehrávač.

Jazykové učebny pro výuku anglického jazyka

Dvě jazykové učebny pro výuku anglického jazyka jsou vybaveny audiosystémem v podobě interkomunikačních sluchátek s mikrofonem, které jsou součástí každé lavice. Pomocí těchto sluchátek žák poslouchá cizojazyčnou nahrávku ve vysoké kvalitě, aniž je rušen okolními zvuky. Tato sluchátka jsou řízena centrální jednotkou s hardwarem. K poslechu jsou používány přehrávače CD nebo PC, které jsou k audiosystému připojeny. Další využití sluchátek je možné při konverzaci mezi žáky navzájem, při čemž je učitel může monitorovat, či konverzaci mezi žákem a učitelem. Studijní skupina může být rozdělena na dvojice či dvě poloviny, které mohou spolu konverzovat. Součástí vybavení jazykových učeben je systém skříní, které slouží jako úložný prostor pro slovníky či cizojazyčné časopisy a jiné pomůcky, které se během vyučování používají.

Jazyková učebna

Prostorově jde o menší učebnu pro 20 žáků. Každý žák má svoji lavici, což umožňuje kromě běžných výukových metod, realizaci samostatné práce žáků, týmové práce a komunikačních cvičení. Učebna je vybavena audiovizuální technikou.

Učebna – využití pro výuku německého, ruského jazyka a italského jazyka

Učebna je určena pro 30 žáků, uspořádání odpovídá požadavkům výuky. Vybavení umožňuje, kromě běžných výukových metod, realizaci samostatné práce žáků, týmové práce, komunikačních cvičení.

Učebna pro výuku dějepisu

Učebna je vybavena typizovaným nábytkem a interaktivní tabulí.

Učebna fyziky

Uspořádání lavic umožňuje vytvoření pracovišť pro práci na projektech nebo měření laboratorních prací. Plyn je přiveden pouze na katedru, což pro práce v 1. ročníku postačuje. Stěny jsou využity k vystavení nástěnných obrazů a nejzdařilejších prací žáků.

Laboratoř fyziky

V laboratoři je k dispozici pět samostatných pracovišť pro skupiny po třech žácích vybavených rozvodem plynu a stejnosměrného nebo střídavého nízkého napětí pro laboratorní práce ve 2. ročníku. Zároveň slouží k umístění pomůcek pro žákovské pokusy. Na čelní stěně je umístěna malá sklokeramická tabule.

Laboratoř chemie

Pro výuku laboratorních cvičení z chemie je určena chemická laboratoř. V laboratoři je k dispozici osm prostorných a plně vybavených pracovišť (laboratorní sklo, plastové a kovové pomůcky), určených pro experimentální činnost dvojic žáků. Laboratoř je dále vybavena digestoří s aktivním odtahem par a plynů, rozvodem plynu, vody a elektřiny, laboratorním destilačním přístrojem a váhovnou s moderními digitálními vahami. K laboratoři přísluší standardně zásobený sklad chemikálií.

Laboratoř biologie – cvičení

Pro výuku laboratorních cvičení z biologie je určena biologická laboratoř. V laboratoři je 15 pracovních míst. Je zde k dispozici 15 mikroskopů určených pro experimentální činnost dvojic žáků, součástí vybavení laboratoře jsou také sady mikroskopických preparátů a preparačních soustav (pinzeta, skalpel, podložní sklíčka, krycí sklíčka), řada odborných publikací, modely a nástěnné obrazy rostlinných orgánů.

Učebna IKT 1

Počet žákovských stanic: 15, počet učitelských stanic: jedna, další vybavení: dataprojektor, promítací plátno, reproduktory, scanner, tiskárna.

Učebna IKT 2

Počet žákovských stanic: 15, počet učitelských stanic: jedna, další vybavení: dataprojektor, promítací plátno, reproduktory. Škola dodržuje autorská práva a licenční ujednání. Škola používá výhradně legálně nabyté nebo volně šiřitelné programové vybavení.

Velká tělocvična

Jde o rozsáhlý prostor (28 x 16 m), který lze využívat k velmi pestrému spektru sportovních činností – míčové hry (volejbal, basketbal, fotbal), dále florball, fresbee, brännball, pálkovací hry, tenis, gymnastika, aerobic atp. Ke všem těmto aktivitám je tělocvična vybavena náčiním a nářadím.

Malá tělocvična

Jde o menší prostor (15 x 8 m), který je využíván zejména ke gymnastickým cvičením, k jejichž provozování je dobře vybaven (kruhy, hrazdy, kladiny, ribstoly atp.). Dále je tato tělocvična vhodná k nácviku volejbalových herních činností a ke kondičnímu posilování.

Personální zabezpečení vzdělávání – charakteristika pedagogického sboru

Na výuce žáků oboru nutriční asistent se podílejí vyučující všeobecně vzdělávacích předmětů a vyučující odborných předmětů. Někteří pedagogové školy dlouhodobě spolupracují s příslušnými katedrami PdF, PřF, FTK, LF, FZV a FF UP v Olomouci, a to především při zajištění pedagogické praxe studentů na naší škole. Působí také jako členové komisí pro státní závěrečné zkoušky.

Učitelé všeobecně vzdělávacích předmětů mají příslušné vysokoškolské vzdělání – splňují podmínky pedagogické způsobilosti. Část učitelů má tři aprobační předměty. Většina učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů si dlouhodobě prohlubuje své vzdělání absolvováním odborných a metodických seminářů týkajících se jejich aprobačních předmětů. Někteří učitelé vyvíjejí publikační činnost – jsou autory či spoluautory učebnic a skript svých předmětů.

Interní učitelé odborných předmětů na oboru nutriční asistent mají vysokoškolské magisterské vzdělání a vyšší odborné vzdělání. Mají platné Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu. Učitelé odborných předmětů si prohlubují své vzdělání absolvováním odborných a metodických seminářů týkajících se jejich aprobačních předmětů. Podílejí se také na přednáškové činnosti v rámci odborných seminářů i při propagaci zdravé výživy a zdravého životního stylu mezi širokou veřejností a angažují se jako lektoři v kurzu dietní výživy pro školní jídelny.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází ze zákona č. 561/2004 Sb., který je dále upraven vyhláškou č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, v platném znění.

Hodnocení žáků je průběžný a plánovitý proces provázející vzdělávání žáků na škole od prvního vstupu po ukončení studia složením maturitní zkoušky. Každému hodnocení předchází seznámení žáka s cíli vzdělávání a kritérii hodnocení. Hodnocení má pozitivní a motivační charakter, učí žáka pracovat s chybou. Pravidla pro hodnocení žáků jsou závazná pro všechny učitele, jsou s nimi průkazně seznámeni žáci i jejich rodiče. Podrobná pravidla hodnocení jsou stanovena ve Školním řádu SZŠ.

Výchovné poradenství je zajištěno kvalifikovaným pedagogickým pracovníkem, který splňuje podmínky kvalifikační přípravy pro výkon této funkce.

Karierové poradenství je zajištěno kvalifikovaným pedagogickým pracovníkem.

Prevenci sociálně nežádoucích jevů u žáků a studentů Střední zdravotnické školy a Vyšší odborné školy zdravotnické Emanuela Pöttinga a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky Olomouc zajišťuje **školní metodik prevence**, taktéž absolvent kvalifikačního studia týkajícího se této problematiky.

Spolupráce s rodiči a se sociálními partnery při realizaci ŠVP

Škola úzce spolupracuje s rodičovskou veřejností, případně jinými zákonnými zástupci žáků. Během každého školního roku se konají dvě informační schůzky s rodiči, v jejichž rámci vždy probíhá schůze

Rady rodičů. V ní má každá třída střední zdravotnické školy svého zástupce, který pak o důležitých záležitostech týkajících se činnosti školy informuje ostatní rodiče. Všichni žáci a jejich rodiče jsou seznámeni s adresou webových stránek školy (www.epol.cz), kde jsou zveřejněny veškeré informace o škole. Kromě Rady rodičů působí i Školská rada SZŠ. Dále na škole pracuje Rada žáků SZŠ, která se jednou měsíčně schází s vedením školy a řeší aktuální problémy chodu školy a výchovně vzdělávacího procesu.

Škola dlouhodobě spolupracuje s řadou státních i soukromých zdravotnických zařízení a sociálních institucí města i regionu. Mnohé z nich jsou smluvně využívány k realizaci praktické výuky odborných předmětů a pro vykonávání odborné praxe na konci 3. ročníku studia.

2.6 Podmínky přijetí ke vzdělávání – organizace přijímacího řízení

Pro přijetí ke vzdělávání je nutné splnění povinné školní docházky nebo úspěšné ukončení základního vzdělání před splněním povinné školní docházky a splnění podmínek přijímacího řízení včetně podmínek zdravotní způsobilosti uchazeče o studium.

Zdravotní požadavky na uchazeče o vzdělávání v oboru nutriční asistent

Zdravotní požadavky na uchazeče o vzdělávání v oboru nutriční asistent jsou definovány v platných právních dokumentech, v nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, v platném znění.

Pro studium oboru vzdělání nutriční asistent nejsou zdravotně způsobilí uchazeči trpící zejména:

- přecitlivělostí na alergizující látky používané při praktickém vyučování,
- závažnými duševními nemocemi a poruchami chování,
- nemoci vylučující vydání zdravotního průkazu,
- nemoci vylučující splnění podmínek stanovených zvláštními předpisy pro výkon povolání nutričního asistenta.

K posouzení zdravotního stavu uchazeče je příslušný registrující praktický lékař.

2.7 Způsob ukončování studia – maturitní zkouška

Vzdělávání v oboru nutriční asistent je ukončeno maturitní zkouškou, jejíž forma a obsah jsou v souladu s platnými právními předpisy. Maturitní zkouška se skládá ze společné a profilové části. Žák získá střední vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná obě části maturitní zkoušky.

Předměty společné části maturitní zkoušky stanoví v souladu s aktuálně platnou vyhláškou o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou ředitel školy.

Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze zkoušky z českého jazyka a literatury konané formou písemné práce a formou ústní zkoušky a ze zkoušky z cizího jazyka konané formou písemné práce a formou ústní zkoušky, pokud si žák z povinných zkoušek společné části maturitní zkoušky zvolil cizí jazyk, a z dalších tří povinných zkoušek – klinika nemocí, dietologie v kombinaci s výživou člověka a praktická zkouška z léčebné výživy. Praktická zkouška se koná v přirozených podmínkách ve cvičné kuchyni. Žák před maturitní komisí vykonává praktické činnosti nutriční péče.

2.8 Požadavky na bezpečnost

Výchova k bezpečné a zdraví neohrožující práci a uplatnění požadavků bezpečnosti a ochrany zdraví ve výchovně vzdělávacím procesu vychází z platných právních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany

zdraví při práci v platném znění (zákonů, nařízení vlády, vyhlášek, technických předpisů, českých státních technických norem a vnitřních řídicích aktů školy, např. Směrnice k zajištění podmínek BOZ a BOZP na škole).

Základními podmínkami bezpečnosti a ochrany zdraví při realizaci školního vzdělávacího programu se rozumí:

1. Důkladné seznámení žáků s platnými právními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, s organizací práce a pracovními postupy.
2. Prokazatelné poučení žáků o bezpečnosti a ochraně zdraví a ověření jejich znalostí v této oblasti.
3. Používání přístrojů a zařízení, pracovních nástrojů a pomůcek, které odpovídají bezpečnostním předpisům. Pokud žáci v rámci teoretické či praktické výuky pracují s přístroji a zařízeními, musí být prokazatelně seznámeni s návodem k jejich použití.
4. Používání osobních ochranných pracovních prostředků žáky podle vyhodnocených rizik pracovních činností, které je specifikováno ve Směrnici Střední zdravotnické školy a Vyšší odborné školy zdravotnické Emanuela Pöttinga a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky Olomouc – Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků.

3 Učební plán

3.1 Transformace RVP do ŠVP (53-41-M/02 nutriční asistent)

Vzdělávací oblast a obsahové okruhy	RVP	Předmět	ŠVP	Celkem za studium		Přidáno disponibilních hodin
Jazykové vzdělání + Estetické vzdělávání	**5 + 5**	Český jazyk a literatura	**13**	433	**433**	**3**
	10	Cizí jazyk I	**16**	433	**536**	**6**
		Cizí jazyk II		103		
Společenskovědní vzdělávání	**5**	Občanská nauka	**6**	101	**206**	**1**
		Dějepis		105		
Přírodovědné vzdělání	**4**	Fyzika	**7**	105	**245**	**3**
		Chemie		70		
		Biologie a ekologie		70		
Matematické vzdělávání	**7**	Matematika	**8**	276	**276**	**1**
Vzdělávání pro zdraví	**8**	Tělesná výchova	**8**	268	**268**	**0**
Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích	**4**	Informační a komunikační technologie	**4**	140	**140**	**0**
Ekonomické vzdělávání	**2**	Ekonomika	**2**	64	**64**	**0**
Základy poskytování zdravotní péče	**17**	Somatologie	**17**	140	**569**	**0**
		Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena		33		
		První pomoc		35		
		Zdravotní výchova		35		
		Ošetřovatelství		33		
		Klinika nemocí **		229		
		Psychologie a komunikace		64		
Specifická ošetřovatelská péče	**48**	Nauka o poživatinách	**48**	70	**1732**	**0**
		Potravinářská chemie		35		
		Biochemie		33		
		Výživa člověka**		140		
		Léčebná výživa**		640		
		Nutriční administrativa		128		
		Příprava pokrmů		385		
		Dietologie**		161		
		Odborná praxe		140		
Disponibilní hodiny v RVP	**13**		**-**			**14**
CELKEM:	**128**		**129**		**4 469**	

3.2 Učební plán oboru nutriční asistent

Předmět	Týdenní počet vyučovacích hodin v ročníku					
	minimum podle RVP	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	CELKEM
Český jazyk a literatura	10	3	3	3	4	13
Cizí jazyk I	10	3(3)	3(3)	3(3)	2(2)	14
Cizí jazyk II		1(1)	1(1)	1(1)	-	
Občanská nauka	5	1	1	-	1	6
Dějepis		2	1	-	-	
Fyzika	4	2	1(1)	-	-	7
Chemie		1(1)	1	-	-	
Biologie a ekologie		2(1)	-	-	-	
Matematika	7	3(1)	3(1)	2	-	8
Tělesná výchova	8	2(2)*	2(2)*	2(2)	2(2)	8
Informační a komunikační technologie	4	2(2)	2(2)	-	-	4
Ekonomika	2	-	-	1	1	2
Seminář povinně volitelný (ANJ – cizí jazyk I/MAT dle MZ)		-	-	-	2(2)	2
Somatologie	17	2	2	-	-	17
Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena		-	-	1	-	
První pomoc		-	1(1)	-	-	
Zdravotní výchova		-	1	-	-	
Ošetřovatelství			-	1		
Klinika nemocí**		-	2	2	3	
Psychologie a komunikace		-	-	1(1)	1(1)	
Nauka o poživatinách	48	2	-	-	-	48
Potravinářská chemie		-	1 (1)			
Biochemie			-	1		
Výživa člověka**		2	2(2)	-	-	
Léčebná výživa**		-	-	10(10,10)	10(10,10)	
Nutriční administrativa		-	-	2(2,2)	2 (2,2)	
Příprava pokrmů		6(5,5)	5(5,5)	-	-	
Dietologie**		-	-	3	2	
Odborná praxe		-	-	140 hodin	-	
H ukazatel	max. hodnota 60	55	56	63	56	57,50
H ukazatel celkový	max. hodnota 60	55 + 1,46 = 56,46	56 + 0,91 = 56,91	63 + 4,24 = 67,24	56	59,15
CELKEM:	115	34	32	33	30	131

Poznámky k učebnímu plánu:

* 1. roč. AK (16 h.), LVVZ (34 h.), 2. roč. STK (33 h), 3. roč. ODP (140 h.)

Pro celkové počty hodin: 1. až 4. ročník: 32 týdny/školní rok (35, 35, 33, 31)

H ukazatel je průměrný týdenní počet hodin odučených ve třídě
H ukazatel celkový je průměrný týdenní počet hodin odučených ve třídě během školního roku včetně AK a LVVZ (1. roč.), STK (2. roč.) a ODP (3. roč.)

** Označené předměty jsou povinnými předměty profilové části maturitní zkoušky.
- Klinika nemocí (ústní zkouška)
- Dietologie a výživa člověka (ústní zkouška)
- Léčebná výživa (praktická zkouška)

Disponibilní časová dotace je využita v souladu s doporučeními RVP, zaměřením školy a požadavky maturitní zkoušky. V oblasti jazykového a estetického vzdělávání (předmět český jazyk a literatura) jde o tři hodiny, v oblasti jazykového vzdělávání (předměty anglický jazyk, německý jazyk, ruský jazyk) o čtyři hodiny (pro žáky, kteří si zvolili maturitní zkoušku z cizího jazyka o šest hodin), v oblasti společenskovědního vzdělávání (předměty občanská nauka, dějepis) o hodinu, v oblasti přírodovědného vzdělávání (předměty fyzika, chemie, biologie a ekologie) o tři hodiny a v oblasti matematického vzdělávání o jednu hodinu, celkem tedy o 14 hodin.

Učivo předmětu český jazyk a literatura se vztahuje ke dvěma vzdělávacím oblastem – jazykové a estetické. Vede žáky k správnému užívání českého jazyka jako prostředku dorozumívání, myšlení a kritického hodnocení a současně rozvíjí jejich jazykové a slohové znalosti a dovednosti; k dosažení těchto cílů přispívá i literatura, neboť jazykové znalosti žáků prohlubuje a zároveň kultivuje jejich jazykový projev. Literatura navíc svou estetickou funkcí pomáhá formovat postoje žáků a jejich hodnotové orientace jak v oblasti umělecké a kulturní, tak i v oblasti společenské a mezilidské. Na základě poznání stěžejních uměleckých děl a získání základních poznatků z oblasti kultury, filozofie a náboženství jsou žáci vedeni k pochopení významu duchovního a uměleckého odkazu předků a potažmo také k formování osobního vkusu a estetického cítění. Jsou vedeni k tomu, aby si vytvořili svůj vlastní žebříček hodnot a priorit.

V souladu s RVP oboru 53-41-M/02 nutriční asistent se podle učebního plánu výuka v několika předmětech dělí na dvě až tři skupiny. Cílem je zajištění úspěšné realizace vzdělávání vytvářením vhodných podmínek pro osvojení požadovaných praktických dovedností a činností formou cvičení v laboratořích a odborných učebnách a učební a odborné praxe probíhající na odděleních léčebné výživy zdravotnických a sociálních zařízení. Důležitým důvodem dělení výuky na skupiny je bezpečnost a ochrana zdraví žáků při práci a hygienické požadavky podle platných právních předpisů. Při výuce cizích jazyků je v souladu s § 2 odst. 7 vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři nejnižší průměrný počet žáků ve skupině v jednom ročníku 9 a nejvyšší počet žáků ve skupině je 23.

Cizí jazyk – dělení výuky třídy většinou na dvě skupiny.

Fyzika – v praktických cvičeních dělení výuky na dvě skupiny.

Chemie – v praktických cvičeních dělení výuky na dvě skupiny.

Biologie a ekologie – v praktických cvičeních dělení výuky na dvě skupiny.

Matematika – ve cvičeních dělení výuky na dvě skupiny.

Tělesná výchova – dělení veškeré výuky na dvě skupiny.

Informační a komunikační technologie – dělení veškeré výuky na dvě skupiny.

První pomoc – dělení veškeré výuky (jde o cvičení) na dvě skupiny.

Výživa člověka – dělení výuky ve 2. ročníku na dvě skupiny.

Léčebná výživa – dělení veškeré výuky na tři skupiny.

Nutriční administrativa – dělení výuky ve 2. ročníku na tři skupiny.

Příprava pokrmů – dělení praktických cvičení na tři skupiny.

3.3 Přehled využití týdnů ve školním roce

Činnost	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Výuka	35	35	33	31
Adaptační kurz	0,5	-	-	-
Sportovní kurzy	1 (LVVZ)	1 (STK)	-	-
Odborná praxe	-	-	4	-
Maturitní zkouška	-	-	-	4
Rezerva	3,5	4	3	2
Celkem týdnů	40	40	40	37

4 Učební osnovy

4.1 Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura (CJL)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 13/433

Vzdělávací oblasti: Jazykové vzdělávání, estetické vzdělávání

4.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Obecnými cíli předmětu český jazyk a literatura jsou rozvoj komunikačních, odborných a sociálních kompetencí žáků a utváření jejich kladného vztahu k materiálním a duchovním hodnotám.

Jazykové vzdělávání vede žáky ke správnému užívání českého jazyka jako prostředku dorozumívání, myšlení a kritického hodnocení a zároveň rozvíjí jejich jazykové a slohové znalosti a dovednosti. K dosažení těchto cílů přispívá i literatura, neboť jazykové znalosti žáků prohlubuje a zároveň kultivuje jejich jazykový projev. Literatura navíc svou estetickou funkcí pomáhá formovat postoje žáků a jejich hodnotové orientace jak v oblasti umělecké a kulturní, tak i v oblasti společenské a mezilidské.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět český jazyk a literatura je součástí jazykového a estetického vzdělávání. Skládá se ze čtyř oblastí, které se vzájemně prolínají, vhodně doplňují a podporují. Jedná se o oblast jazykových znalostí a dovedností, oblast komunikační a slohové výchovy, oblast literární a estetickou a oblast získávání informací.

Oblast jazykových znalostí a dovedností: žáci se učí užívat správnou (kodifikovanou) podobu jazyka a chápou jazyk jako výsledek kulturně-historického vývoje naší společnosti. Jsou schopni rozlišit a adekvátně situaci použít jednotlivé vrstvy mateřského jazyka, dokáží rozlišit jazyk spisovný a nespisovný, obecnou češtinu a dialekt i stylově a sociálně příznakové a bezpříznakové jevy. Žáci rozvíjejí své znalosti z morfologie, lexikologie a syntaxe, ovládají základní jazykové pojmy a kategorie a dokáží pracovat s jazykovými příručkami.

Oblast komunikační a slohové výchovy: žáci jsou vedeni ke kultivovanému osobnímu projevu, který je podmínkou pro jejich integraci do společnosti a pracovní uplatnění. Jsou seznámeni s hlavními slohovými postupy, specifiky psaného i mluveného projevu. Dovedou se samostatně ústně i písemně vyjádřit na dané i zvolené téma, jsou schopni pracovat s textem a získávat z něj informace. Svých znalostí dovedou následně využít při styku s veřejnoprávními institucemi i při kontaktu s lidmi různého věku a společenského postavení.

Oblast literární a estetická: žáci jsou seznámeni s historickým vývojem národní literatury v celoevropském kontextu. Celá literární a estetická oblast je spojena s vývojem národních, případně evropských dějin a občanskou výchovou. Žáci se orientují v jednotlivých historických etapách a uměleckých směrech, jsou vedeni k vlastní čtenářské zkušenosti a učí se vnímat umělecký text nejen z hlediska obsahu, ale i z hlediska jeho formy a estetické účinnosti. Na základě poznání stěžejních uměleckých děl a získání základních poznatků z oblasti kultury, filozofie a náboženství jsou žáci vedeni k pochopení významu duchovního a uměleckého odkazu předků a potažmo také k formování osobního vkusu a estetického cítění. Jsou vedeni k tomu, aby si vytvořili svůj vlastní žebříček hodnot a priorit.

Oblast získávání informací: žáci se seznámí se základními útvary informačního charakteru, mají přehled o denním tisku, časopisech, knihovnách a jejich nabídce a službách. Dovedou získat a zpracovat informace z dostupných zdrojů jako jsou odborné příručky, naučná literatura, tisk, internet, média apod. a následně je využít k rozšíření svých vědomostí, pro argumentaci a posílení vlastních stanovisek.

Mezipředmětové vztahy: Ve výuce předmětu se uplatňuje úzká souvislost s obsahem učiva předmětů dějepis, anglický jazyk, německý jazyk a občanská nauka.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu český jazyk a literatura směřuje k tomu, aby žáci:

- rozvíjeli své sebevědomí a pochopili význam a hodnotu svých názorů a nápadů;
- s respektem naslouchali různým názorům, vytvářeli vstřícné mezilidské vztahy;
- rozvíjeli své komunikační schopnosti a dovednosti a byli připraveni formulovat; své úsudky, případně byli schopni se jich držet;
- utvářeli svou hodnotovou orientaci, a to nejen v oblasti umělecké a kulturní, ale i v oblasti společenské a mezilidské;
- využili vytvořený systém kulturních hodnot k formování svých postojů tak, aby tyto mohly být ochranou proti jejich snadné manipulaci;
- vytvářeli si kladný vztah k materiálním a duchovním hodnotám, směřujícím k jejich kultivaci, snažili se přispívat k jejich tvorbě a ochraně.

Metody a formy práce

Výuka předmětu český jazyk a literatura navazuje na vědomosti a dovednosti žáka získané na základní škole a rozvíjí je vzhledem k jeho společenskému a profesnímu zaměření.

Cílem výuky je prohloubit tyto vědomosti a dovednosti tak, aby se zvýšila jejich kvalitativní i kvantitativní úroveň.

Učitelé uplatňují postupy, metody a formy práce, které ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura povedou nejen k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka, ale vytvoří efektivní systém výuky, který povede k motivaci a aktivizaci žáka, k jeho schopnosti využívat teoretické poznatky i praktické dovednosti v dalším studiu, při výkonu povolání i v osobním životě.

Důraz je kladen na využívání co nejširší škály metod a forem výuky a jejich účelné střídání: nejrůznější motivační metody – úvodní i průběžné, dále práce s verbálními, ikonickými a kombinovanými texty (včetně filmu), práce s elektronickými informacemi (elektronická učebnice literatury, vyhledávání informací na internetu).

Učitelé využívají nejen tradičních výukových postupů, ale důraz je kladen zejména na využití dialogických a diskusních metod. Aby se učení stalo úspěšným, jsou využívány především aktivizující metody, které rozvíjejí více kreativitu žáka, jeho pozitivní vztah ke škole a k učení, podporují jeho zvídavost a samostatnost, ale také navozují atmosféru týmové spolupráce žáka (metody RWCT, projektové vyučování).

Součástí výuky je zapojení žáků do školních, okresních a regionálních soutěží – jazykových (školní a okresní olympiády z českého jazyka), recitačních i literárních (školní a regionální soutěže).

Vyučující organizují pro žáky i netradiční formy jako návštěvy filmových a divadelních představení a výstav, exkurze do nejrůznějších kulturních institucí (knihovny, galerie, muzea). Učitelé kladou důraz na mezipředmětové vztahy a pomáhají žákům utvářet vědomí historických a kulturních souvislostí.

Zvolené metody a formy práce přesunují roli vyučujícího směrem k pozici konzultanta a poradce, a navíc usilují o to, aby bylo možné je využívat nejen jako nástroj žákovy výchovy, ale následně i jeho sebevýchovy.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Výuka je zaměřena tak, aby v žácích probouzela pozitivní vztah ke vzdělání. Motivuje je k tomu, aby si pro sebe vytvořili pravidelný studijní režim, s plným soustředěním poslouchali mluvené projevy (např. výklad), uplatňovali různé způsoby práce s textem (uměleckým i neuměleckým), účelně vyhledávali a zpracovávali informace, aby sebekriticky hodnotili pokrok při dosahování učebních cílů a byli schopni přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí. Žáci jsou systematicky vedeni k čtenářské gramotnosti.

Kompetence k řešení problémů

Výuka směřuje k tomu, aby žáci dokázali pochopit a analyzovat zadání úkolu, aby dovedli zvolit vhodný pracovní postup, metodu k řešení problému, aby uměli poznat a použít slohový postup a útvar, a to především prakticky při vypracování domácích úkolů, slohových prací, referátů a projektových úkolů.

Komunikativní kompetence

Tyto kompetence jsou prioritou předmětu. Žáci v průběhu čtyřletého studia získávají nejen teoretické poučení o jazykových jevech, o komunikační a slohové problematice, o tom, jak pracovat s odborným a uměleckým textem, jak získávat informace, ale jsou také schopni praktické aplikace nabytých znalostí. Vyjadřují vlastní názory a prožitky při interpretaci uměleckých textů, a přitom dbají na to, aby své myšlenky formulovali srozumitelně a souvisle, aby si rozšiřovali slovní zásobu a zdokonalovali své vyjadřovací schopnosti.

Personální a sociální kompetence

Tyto kompetence jsou rozvíjeny na základě týmové práce při řešení zadaného úkolu, zejména při práci s naučnými a uměleckými texty. Žáci jsou vedeni k aktivní spolupráci s ostatními ve skupině, přijímají hodnocení, účastní se diskuse, tj. obhajují své názory a učí se respektovat mínění druhých, přijímat jejich kritiku a adekvátně na ni reagovat.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Výuka vede žáky k uznávání hodnot a postojů podstatných pro život v demokratické společnosti a k jejich dodržování. Vede žáky k zodpovědnosti, k jednání v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, k jednání v souladu s respektováním práv a osobnosti druhých lidí. Výuka vede žáky k uznávání hodnot a kulturních tradic vlastního národa a k chápání jeho minulosti i současnosti v evropském, popř. světovém kontextu a k vytvoření pozitivního vztahu k hodnotám regionální, národní, evropské a světové kultury.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Výuka žáky směřuje k využití osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění na trhu práce, v rámci hodin českého jazyka a slohu je vede ke vhodné komunikaci s případnými zaměstnavateli a k adekvátní prezentaci jejich odborného potenciálu a profesních cílů.

Matematické kompetence

Výuka motivuje žáky k funkčnímu využití základních matematických dovedností, např. při procentuálním zhodnocením úspěšnosti v prověrkách a testech nebo v hodinách literární výchovy při orientaci na časové ose v rámci desetiletí, století a tisíciletí.

Kompetence k využívání prostředků informačních a komunikačních technologií a k práci s informacemi

Výuka žáky motivuje k samostatnému získávání nových potřebných informací z otevřených zdrojů, k tomu, aby získané informace dovedli kriticky zhodnotit, utřídit a následně adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, tvorbě referátů, projektových úloh apod.

Předmět český jazyk a literatura aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k zodpovědnosti při plnění zadaných úkolů za sebe i za skupinu, k taktnímu a zdvořilému jednání, ke kulturnímu chování, k úctě ke kulturním a uměleckým hodnotám naší společnosti, k respektování českých tradic a k vlastenectví na jedné straně a k respektování tradic jiných zemí a kultur na straně druhé. Výuka je zaměřena tak, aby žáci dokázali vyhodnotit důvěryhodné informace a dovedli odolat jednoduché myšlenkové manipulaci. PT se zaměřením na společnost a historický vývoj bude začleněno v TC 1. roč. Středověká česká literatura a v TC 2. roč. Realismus v české literatuře – historická próza. PT se zaměřením na morálku a odpovědnost bude zařazeno do TC 1. roč. Starověké písemnictví.

Člověk a životní prostředí

Některá témata v rámci výuky literatury a jazyka jsou příležitostí k obhajování nutnosti řešit problematiku životního prostředí, vedou k pochopení významu zdravého životního prostředí a vnímání přírodních krás včetně nutnosti jejich ochrany. PT se zaměřením na ochranu přírody bude začleněn v TC 2. roč., a to lumírovci – J. V. Sládek a Česká moderna – A. Sova.

Člověk a svět práce

S rozvojem komunikativní kompetence souvisí i rozvoj schopnosti posouzení informací o profesních příležitostech a dovednosti orientovat se v nich, rozvoj posouzení vzdělávací nabídky z hlediska osobních předpokladů a dosažení vlastních profesních cílů. PT se zaměřením na sebeprezentaci písemnou a verbální bude začleněno v 1. – 4. roč. a realizováno formou kontrolních slohových prací.

Informační a komunikační technologie

Výuka je zaměřena tak, aby žáci při svém studiu využívali osobní počítač a další prostředky informačních a komunikačních technologií, a to např. při zpracovávání referátů, vyhledávání potřebných informací při samostudiu, tvorbě projektových úloh, při práci spojené s vydáváním školního časopisu apod.

4.1.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3/105

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - definuje základní pojmy literární teorie; - určí dílo z hlediska literárního druhu, žánru; - vyhledá, popíše a aplikuje základní jazykové prostředky spoluvytvářející estetickou funkci textu.	**Základy literární teorie** literatura, poezie a próza, literární druhy a žánry, výstavba literárního díla.	2
Žák: - interpretuje literaturu a písemnictví jako nedílnou součást kultury lidstva; - využívá historické a geografické znalosti; - charakterizuje písemnictví jednotlivých starověkých civilizací; - pojmenuje hlavní představitele a jejich stěžejní díla; - aplikuje komunikační dovednosti a jazykové znalosti při rozboru literárních ukázek.	**Starověké písemnictví** společensko-historické pozadí, literatura nejstarších civilizací (Sumer, Egypt, Čína, hebrejské písemnictví, Řecko, Řím), její hlavní představitelé a stěžejní díla, četba. Rozbor a interpretace vybraných literárních textů – komunikační výchova.	7
Žák: - definuje základní pojmy lingvistiky a používá je; - používá nejnovější normativní příručky českého jazyka; - získává, zpracovává a následně využívá informace z různých (autentických) zdrojů.	**Obecné poznatky o jazyce** jazykověda a její hlavní disciplíny, národní jazyk, příbuznost jazyků, základy informatiky – získávání a zpracování informací, jazyková cvičení.	4
Žák: - vysvětlí vývoj literatury v souvislosti s historicko-společenskými událostmi; - objasní hlavní rysy středověké literatury ve světě a její hlavní díla.	**Středověká evropská literatura** společensko-historické pozadí, románský styl a gotika, francouzská, španělská, anglická, německá a ruská literatura, četba.	9
Žák: - na pozadí historických a společenských událostí doby popíše příčiny vzniku a vývoje českého písemnictví; - charakterizuje typické literární žánry a rysy literatury daného období; pojmenuje hlavní autory a díla daného období.	**Středověká česká literatura** společensko-historické pozadí, staroslověnské písemnictví, latinské a české písemnictví, literatura v době husitské a pohusitské, četba.	8

Žák: - aplikuje jazykové znalosti a komunikační dovednosti při rozboru literárních ukázek.	Rozbor a interpretace vybraných literárních textů – komunikační výchova.	4
Žák: - rozezná jednoznačnost a mnohoznačnost slov, homonyma, - synonyma, antonyma.	**Nauka o slovní zásobě** význam slov, změny významu, slovníky.	5
Žák: - vysvětlí význam komunikace jako prostředku jazykového dorozumívání; - definuje druhy komunikace; - rozliší komunikační funkce textu; - rozezná vyjádření domněnky a různé míry pravděpodobnosti od konstatování skutečnosti, postihne situaci navozovanou textem.	**Nauka o textu** komunikace, záznam výpovědi v textu, výstavba textu, jazykové prostředky soudržnosti textu, členění souvislého textu, praktická cvičení.	4
Žák: - objasní uměleckou komplexnost humanismu a renesance; - porovná základní díla evropského umění dané doby; - čte výrazně úryvky z děl a recituje vybranou poezii; - vybere hlavní autory a zhodnotí jejich význam pro danou dobu i současnost; - demonstruje uměleckou komplexnost humanismu a renesance.	**Renesance a humanismus v evropské literatuře** společensko-historické pozadí, jednotlivé národní literatury, jejich charakteristika a hlavní autoři, četba.	7
Žák: - charakterizuje základní díla českého umění dané doby; - čte výrazně úryvky z děl a recituje vybranou poezii; - určí hlavní autory a posoudí jejich význam pro danou dobu i pro současnost.	**Renesance a humanismus v české literatuře** společensko-historické pozadí, latinská a česká linie v literatuře, četba.	6
Žák: - aplikuje jazykové znalosti a komunikační dovednosti při rozboru literárních ukázek.	Rozbor a interpretace vybraných literárních textů – komunikační výchova.	7
Žák: - definuje základní pojmy stylistiky a používá je; - rozlišuje jazykové prostředky textové výstavby; - identifikuje slohotvorné činitele, slohové postupy, základní slohové útvary a popíše pravidla kompozice textu.	**Úvod do stylistiky** jazykový styl, slohotvorní činitelé, funkční styly, slohové postupy a útvary, jazyková kultura, praktická cvičení, jazyková cvičení.	6

Žák: - charakterizuje specifika prostě sdělovacího funkčního stylu; - definuje jazykové prostředky prostě sdělovacího stylu, vytvoří je a funk-čně používá při komunikaci; - rozpozná a samostatně sestaví útvary prostě sdělovacího stylu (zejména zprávu, oznámení, neodborný referát, vypravování, charakteristiku osob, líčení, osobní dopis).	**Prostě sdělovací styl** slohotvorní činitelé, slohové útvary (zpráva, oznámení, inzerát, osobní dopis); umělecký styl: vypravování, líčení, charakteristika); jazyková cvičení; kontrolní slohové práce (2 za školní rok).	9
Žák: - přiřadí dílo k příslušnému myšlenkovému směru a uměleckému stylu; - popíše vývoj literatury v historických a společenských souvislostech; - vysvětlí promítnutí společenských událostí do tvorby autorů, porovná jejich stěžejní díla.	**Baroko v evropské literatuře** společensko-historické pozadí, jednotlivé literatury a jejich představitelé, četba; baroko v české literatuře: společensko-historické pozadí, domácí literatura, exulantská literatura, četba.	4
Žák: - aplikuje jazykové znalosti a komunikační dovednosti při rozboru literárních ukázek.	Rozbor a interpretace vybraných literárních textů.	7
Žák: - popíše souvislosti mezi změnami ve společnosti a vývojem literatury daného období; - objasní proměny společenských hodnot; - vybere nejvýznamnější autory klasicismu a porovná jejich díla.	**Klasicismus a preromantismus v evropské literatuře** společensko-historické pozadí, klasicismus, osvícenství a racionalismus, preromantismus, četba.	4
Žák: - aplikuje poznatky z literární teorie při rozboru textu a jazykové znalosti a komunikační dovednosti při rozboru literárních ukázek.	Rozbor a interpretace vybraných literárních textů.	3
Žák: - pochopí význam NO, porovná význam hlavních autorů doby NO; - aplikuje jazykové znalosti a komunikační dovednosti při rozboru literárních ukázek.	**Národní obrození** význam, proud vědecký a lidový, etapy, slovanská vzájemnost.	8
Žák: - systematizuje jazykové a literární znalosti.	**Opakování.**	1

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3/105

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - systematizuje základní znalosti středověké literatuře v historických souvislostech; - rozliší literární žánry tohoto období; - zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž žil a tvořil, i pro současnost; - aplikuje komunikační dovednosti při vyjádření vlastního hodnocení.	**Opakování literárního učiva 1. ročníku**	4
Žák: - diferencuje spisovný jazyk, hovorový jazyk, dialekty a stylově příznakové jevy a ve vlastním projevu volí prostředky adekvátní komunikační situaci; - respektuje zásady spisovné výslovnosti; - v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu; - odhaluje a opravuje jazykové nedostatky a chyby.	**Opakování a prohlubování jazykových dovedností** cvičení pravopisná (pravopisné prověrky), cvičení morfologická (zvláště na slovesné kategorie), lexikální a syntaktická, opakování základních pojmů ze stylistiky.	4
Žák: - vhodně se prezentuje, argumentuje a obhajuje svá stanoviska; - ovládá techniku mluveného slova; - vyjádří postoje pozitivní (pochvala) i negativní (citlivá kritika); - vyjadřuje se věcně správně a srozumitelně.	**Kultura mluveného projevu**: charakteristické rysy mluvených projevů, zvuková stránka řeči, dialogická a monologická cvičení.	6
Žák: - rozeznává typické znaky romantického umění; - charakterizuje romantického hrdinu; - umělecký směr časově i myšlenkově zařadí; - klasifikuje ukázky z hlediska literárních druhů a žánrů; - přiřadí typické ukázky k autorům; - hodnotí užité jazykové prostředky romantických děl; - čte výrazně úryvky z děl; - recituje vybranou poezii; - diskutuje o vlastních uměleckých zážitcích; - posoudí význam tvorby autorů.	**Romantismus ve světové literatuře** umění a kultura, anglický romantismus, francouzský romantismus, ruský romantismus; analýza textů, komunikační výchova.	11

Žák: - objasní rozdíly mezi popisem prostým, odborným a uměleckým, subjektivním a objektivním, dynamickým a statickým; - samostatně sestaví popis pracovního postupu a jednoduchý odborný popis; - aplikuje osvojený pracovní postup při nových činnostech; - vyjadřuje se odborně správně o jevech svého oboru; - zjišťuje potřebné informace z dostupných zdrojů; - vybírá jazykové prostředky odpovídající stylistickému záměru; - rozpozná v uměleckém textu popis a charakteristiku.	**Slohový postup popisný** popis subjektivní, objektivní, statický, dynamický, výstavba popisu, popis pracovního postupu; popis a charakteristika v umělecké literatuře; cvičné písemné i ústní práce; kontrolní slohová práce.	6
Žák: - hodnotí význam autora pro dobu, v níž tvořil, i pro další generace; - rozlišuje lidovou slovesnost a díla jí inspirovaná; - čte a recituje vybrané ukázky; - diskutuje o filmovém zpracování literární předlohy.	**Období romantismu v české literatuře** lidová slovesnost jako inspirace pro dílo K. J. Erbena; moderní česká poezie – K. H. Mácha; dramatická tvorba – J. K. Tyl; stavba divadelní hry; rozbor a interpretace textů, komunikační výchova.	8
Žák: - dokazuje promítnutí společenských událostí do tvorby autorů; - vyhledá v literárním díle popis a charakteristiku; - aplikuje zeměpisné a dějepisné poznatky v souvislosti s životními osudy autorů; - rozpozná touhu po kráse a spravedlnosti; - diskutuje o nedemokratické společnosti 19. století; - hodnotí životní postoje autorů v občanském i osobním životě; - aplikuje komunikační dovednosti při prezentování svých znalostí.	**Přechod k realismu** K. Havlíček Borovský, B. Němcová; syntéza poznatků; analýza a interpretace literárních textů, komunikační výchova.	8
Žák: - zařadí běžná slova ke slovním druhům podle základních kritérií; - určí mluvnické kategorie jmen a sloves; - aplikuje morfologické znalosti při analýze a tvorbě věty a pravopisné znalosti v písemném projevu; - vysvětlí neustálý vývoj jazyka a změny slovní zásoby;	**Tvarosloví** slovní druhy – mluvnické kategorie, vývojové tendence v tvarosloví současné češtiny; procvičování pravopisu; cvičné písemné práce a upevňování učiva.	8

- používá jazykové příručky; - vědomě užívá ve spisovném projevu tvary slohově neutrální, vhodně vybírá i tvary slohově zabarvené.		
Žák: - definuje literární pojmy; - popíše souvislosti mezi změnami společnosti a uměleckými díly dané doby; - objasní proměny společenských hodnot; - využívá znalostí z dějepisu a zeměpisu; - charakterizuje základní díla evropského realismu; - rozpozná etické a umělecké hodnoty literárního díla; - uplatní znalosti z literární teorie při rozboru textu; - vyjádří vlastní prožitky z četby.	**Kritický realismus a naturalismus ve světové literatuře** umění a kultura, francouzská literatura, ruská literatura, anglická literatura; analýza textů, komunikační výchova; syntéza poznatků.	8
Žák: - přiřadí dílo a autora k příslušné literární skupině; - rozliší poezii a prózu; - objasní vliv společenských událostí a autorových prožitků na jeho dílo; - vystihne a vysvětlí odlišné přístupy autorů k poslání literatury; - uvede příklady uměleckého ztvárnění skutečnosti; - recituje vybrané básně; - používá knihovnické služby; - rozpozná etické a umělecké hodnoty díla.	**Májovci, ruchovci, lumírovci** J. Neruda, V. Hálek, K. Světlá J. Arbes, Sv. Čech, J. V. Sládek, J. Vrchlický; analýza textů, komunikační výchova; syntéza a upevňování poznatků.	12
Žák: - popíše zvláštnosti české a světové realistické tvorby; - využívá dějepisné a zeměpisné znalosti; - rozliší historické podoby jazyka a nářečí; - hodnotí odlišné postavení ženy ve společnosti minulé a dnešní; - aplikuje komunikační dovednosti při obhajobě vlastních názorů; - vysvětlí nadhodnocování některého díla a autora na základě společenských souvislostí; - objasní význam minulosti pro pochopení současnosti.	**Realismus a naturalismus v české literatuře** umění a kultura, historická próza (Z. Winter, A. Jirásek); venkovská próza (K. V. Rais); realistické drama (bratři Mrštíkové); analýza literárních textů; výstavba dramatu; syntéza a upevňování poznatků.	7

Žák: - používá spisovný jazyk a pravopisné normy v útvarech administrativního stylu; - respektuje pravidla grafické úpravy textu; - zpracuje jednoduchou žádost; - sestaví vlastní životopis jako souvislý i strukturovaný text; - vyjadřuje se jasně a srozumitelně; - volí vhodný způsob zprostředkování informací.	**Administrativní styl a jeho útvary** normy pravopisné, normy úpravy písemností, žádost, životopis (souvislý a strukturovaný); opakování pravopisu, velká písmena, tituly, zkratky, názvy institucí; cvičná písemná práce; kontrolní slohová práce.	6
Žák: - rozpozná znaky jednotlivých uměleckých směrů; - vyjmenuje představitele výtvarného umění a hudby; - zařadí typické ukázky k jednotlivým uměleckým směrům; - vyjádří vlastní prožitky z daných uměleckých děl; - objasní život a tvorbu autora ve společenských souvislostech; - vyhledá aktuální momenty díla a diskutuje o nich; - zdůvodní význam umění pro život člověka.	**Moderní umělecké směry** umění a kultura, impresionismus, symbolismus, dekadence; francouzští prokletí básníci; Česká moderna: A. Sova, O. Březina, K. Hlaváček, J. S. Machar; analýza textů, komunikační výchova; syntéza poznatků.	11
Žák: - vysvětlí podstatu jednotlivých uměleckých směrů; - přiřadí dílo a autora k příslušnému literárnímu směru; - popíše vliv společenských událostí a autorových prožitků na jeho dílo; - vystihne a vysvětlí odlišné přístupy autorů k poslání literatury; - uvede příklady uměleckého ztvárnění skutečnosti; - recituje vybrané básně; - používá slovník cizích slov k vysvětlení.	**Česká literatura na přelomu 19. a 20. století** anarchismus, vitalismus, civilismus, antimilitarismus, V. Dyk, F. Gellner, K. Toman, P. Bezruč, F. Šrámek; analýza textů, komunikační výchova, syntéza poznatků.	6

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3/99

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - systematizuje základní znalosti; - vysvětlí podstatu jednotlivých uměleckých směrů a literárních skupin 19. stol.; - přiřadí dílo autora k uměleckému směru či literární skupině; - popíše vliv společenských a politických událostí a autorových prožitků na vznik jeho díla; - aplikuje komunikační dovednosti při vyjádření vlastního hodnocení.	**Opakování literárního učiva 2. ročníku**	6
Žák: - aplikuje základy českého pravopisu v písemném projevu; - analyzuje problematiku mluvnických kategorií; - respektuje pravidla skloňování a časování; - užívá spisovné tvary, odliší spisovné jevy od nespisovných; - vysvětlí změny ve slovním významu, popíše rozvrstvení slovní zásoby českého jazyka; - používá jazykové příručky; - vyjmenuje funkční styly, slohové postupy a útvary.	**Opakování a prohlubování jazykových dovedností** cvičení pravopisná – pravopisné prověrky, cvičení morfologická (zvláště na slovesné kategorie), lexikální a syntaktická, opakování základních pojmů ze stylistiky.	8
Žák: - charakterizuje hlavní literární směry, uvede jejich nejvýznamnější představitele, ilustruje rozrůzněnost světové meziválečné literatury; - využívá historické a geografické znalosti; - vysvětlí změny životních hodnot pod vlivem vypjatých situací a společenskopolitických událostí a přenese myšlenkové poslání textu do současnosti.	**Světová poezie, próza a drama první poloviny 20. století** umělecké směry a jejich představitelé; rozrůzněnost meziválečné literatury; četba, rozbor a interpretace vybraných literárních textů k tématu – komunikační výchova.	13
Žák: - aplikuje komunikační dovednosti při vyjádření vlastního názoru; - charakterizuje specifičnost publicistického stylu, zvláště jazykové prostředky a slohové útvary;	**Komunikace a slohová výchova** publicistický styl (jazykové prostředky a slohové útvary, zvláště reportáž, fejeton); odborný styl (jazykové prostředky a slohové útvary, především výklad, referát, odborný popis, úvaha, esej,	10

- samostatně napíše fejeton nebo reportáž; - charakterizuje specifičnost odborného stylu; - vyjadřuje se odborně správně ve svém oboru; - vytvoří referát o přečtené knize; - na ukázce vysvětlí rozdíl mezi textem odborným, uměleckým a publicistickým; - z odborného textu sestaví výtah a výpisky; - v textu rozpozná úvahový postup, objasní rozdíl mezi úvahovým a výkladovým postupem; - samostatně napíše úvahu.	kritika, recenze); jazyková cvičení; kontrolní slohové práce (2 za školní rok).	
Žák: - posoudí vliv společenských událostí a autorových prožitků na jeho dílo (periodizace); - vysvětlí podstatu uměleckých směrů a přiřadí autora a dílo; - rozliší použité umělecké prostředky a jazykové zvláštnosti; - rozpozná etické a umělecké hodnoty díla; - recituje vybrané verše; - aplikuje komunikační dovednosti při vyjádření vlastních názorů a pocitů na základě přečtených úryvků z čítanky a při prezentaci individuální četby; - na základě vlastní četby vytvoří myšlenkovou mapu.	**Česká meziválečná poezie a poezie za okupace** Devětsil, proletářská poezie, poetismus a surrealismus; spirituální a katolický proud, nová generace za okupace; četba, rozbor a interpretace vybraných literárních textů – komunikační výchova.	19
Žák: - rozpozná základní, rozvíjející a několikanásobné větné členy; - rozliší větu jednočlennou a dvoučlennou; - charakterizuje stavbu souvětí, provede jeho rozbor; - rozpozná chyby ve větné stavbě, provede korekturu a zdůvodní svůj postup.	**Vybrané kapitoly ze skladby** větné členy (zejména atribut a predikativní atribut); stavba souvětí, druhy vedlejších vět a poměry mezi větami, interpunkce, nepravidelnosti a chyby ve větné stavbě, procvičování.	12
- ilustruje mnohotvárnost české meziválečné prózy, objasní její zvláštnosti, posoudí její etické a umělecké hodnoty; - vysvětlí vliv politických a společenských událostí a autorových prožitků na jeho dílo;	**Česká meziválečná próza a próza za okupace** odraz 1. světové války v české literatuře (zvláště J. Hašek); avantgardní próza (zejména V. Vančura); demokratický proud (zvláště K. Čapek, K. Poláček); katolicky orientovaná a ruralistická próza;	25

- pracuje s naučným textem, objasní jeho obsah, čerpá z něho informace, třídí je a hodnotí; - rozpozná funkční jazykové prostředky užité v uměleckém textu (zvláště spisovnou, hovorovou a obecnou češtinu, dialekt, knižní a expresivní výrazy, archaismy, obrazná pojmenování); - aplikuje komunikační dovednosti při rozboru literárních ukázek, při interpretaci díla na základě individuální četby a při obhajobě vlastního názoru; - na základě vlastní četby sestaví myšlenkovou mapu.	specifika české prózy za okupace; četba, rozbor a interpretace vybraných literárních textů – komunikační výchova.	
Žák: - rozpozná etické a umělecké hodnoty dramatické tvorby a zvláštnosti české avantgardní scény; - rozliší humor a politickou satiru; - popíše promítnutí společenských událostí do uměleckého díla; - aplikuje komunikační dovednosti při rozboru ukázek, interpretaci nabytých znalostí a prezentaci vlastních názorů.	**České meziválečné drama** kamenná divadla, avantgardní scény, divadlo pro lidové vrstvy; četba, rozbor a interpretace vybraných literárních textů – komunikační výchova.	6

Ročník: 4.

Počet hodin týdně/za školní rok: 4/124

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - utřídí si základní získané znalosti z minulého ročníku; - vysvětlí podstatu jednotlivých uměleckých směrů počátku 20. stol.; - přiřadí dílo autora k uměleckému směru; - uceleně a systematicky hovoří o české meziválečné literatuře (próza, poezie, drama); - popíše vliv společenských a politických událostí a autorových prožitků na vznik jeho díla; - aplikuje komunikační dovednosti při vyjádření vlastního hodnocení.	**Opakování literárního učiva 3. ročníku**	8

Žák: - určuje větné členy, druhy vedlejších vět i souvětí; - rozlišuje spojení volná a těsná; - rozlišuje a v praxi aplikuje druhy mluvených a písemných projevů a jejich stavbu; - je schopen členit text do odstavců a kapitol a rozumí významu členění textu; - aplikuje získané poznatky z interpunkce do svého psaného projevu; - pracuje s pořádkem slov ve větě a využívá aktuálního členění větného; - utřídí a rozlišuje jednotlivé funkční styly; - pracuje s jazykovými příručkami.	**Opakování a prohlubování jazykových a slohových dovedností a komunikační výchova** systematizace jazykových a slohových poznatků z morfologie, lexikologie a syntaxe: pravopisná cvičení, opakování jmenných a slovesných kategorií, skladba textu a věty, odchylky od pravidelné větné stavby, větné členy, interpunkce, stylistika.	10
Žák: - využívá znalosti historické, geografické, kulturně-společenské a na jejich základě uceleně charakterizuje období po 2. světové válce ve světě; - rozlišuje u spisovatelů různá pojetí a různé pohledy na téma 2. světové války v literatuře; - charakterizuje hlavní literární směry, uvede jejich hlavní představitele; - interpretuje literární text a zaujímá k přečtenému vlastní stanovisko; - aplikuje komunikační dovednosti při vyjádření vlastního názoru.	**Světová literatura ve 2. polovině 20. století** pohled na období 2. světové války, nové prvky a rysy světové poválečné literatury, hlavní umělecké směry a orientace, jejich představitelé; četba ukázek z jejich děl a jejich následná interpretace, zaujetí osobního stanoviska – komunikační výchova.	20
Žák: - popisuje promítnutí historických událostí do uměleckého díla; - hodnotí a rozlišuje uměleckou i etickou kvalitu českého poválečného dramatu; - rozlišuje budovatelské drama a rozpozná v dramatické tvorbě dobovou schematičnost; - rozpozná etické a umělecké hodnoty dramatické tvorby po 2. světové válce u nás; - uvede hlavní poválečné dramatiky a charakterizuje jejich stěžejní díla v kontextu dobových událostí; - uvede hlavní české divadelní scény a charakterizuje divadelní scény v regionu; - aplikuje komunikační dovednosti při vyjádření vlastního názoru.	**České drama a jeho vývoj ve 2. polovině 20. století** budovatelské drama, divadelní scény, studiová divadla, absurdní drama, současné drama a naše hlavní i regionální divadelní scény; rozbor a interpretace vybraných dramatických textů, zaujetí osobního stanoviska – komunikační výchova.	14

Žák: - charakterizuje jednotlivé styly, jazykové prostředky, slohové útvary; - na ukázce vysvětlí typické znaky textu prostě sdělovacího, administrativního, odborného, uměleckého a publicistického; - v textu rozpozná postup vyprávěcí, popisný, informační, výkladový, úvahový, pochopí rozdíl mezi nimi; - samostatně napíše úvahu (zamyšlení).	**Komunikace a slohová výchova (shrnutí, opakování)** funkční styly, slohové postupy a útvary, jazykové prostředky, jazyková a slohová cvičení, kontrolní slohová práce (1 za školní rok). Rozbor neuměleckých textů k ústní části státní maturitní zkoušky	20
Žák: - periodizuje poezii na základě získaných znalostí – využívá znalosti historické, geografické, kulturně-společenské a na jejich základě uceleně charakterizuje období po 2. světové válce a postavení české poezie v něm; - charakterizuje a rozlišuje literární skupiny, uvede jejich hlavní představitele (básníky) a díla; - vysvětlí vztah umělecké literatury a literárního schematismu a frézismu; - charakterizuje a rozlišuje literární časopisy, uvede jejich hlavní osobnosti; - uvědomí si postavení zpívané poezie, a především undergroundu v české kultuře tohoto období; - rozpozná etické a umělecké hodnoty díla; - na základě vlastní četby interpretuje poezii; - aplikuje komunikační dovednosti při vyjádření vlastního názoru.	**Česká poezie po 2. světové válce** literární skupiny, poezie všedního dne, schematismus, literární časopisy, osobnosti, zpívaná poezie a underground; četba, rozbor a interpretace vybraných básnických ukázek a úryvků – komunikační výchova.	20
Žák: - využívá znalosti historické, geografické, kulturně-společenské a na jejich základě uceleně charakterizuje období po 2. světové válce a postavení české prózy v něm; - aplikuje své kulturně-politicko-historické znalosti doby a spisovatelova života při práci s textem; - charakterizuje a zároveň rozlišuje poválečnou českou prózu, prózu 50. a 60. let, prózu období normalizace i prózu 90. let 20. století u nás; - vysvětlí vliv politických, společenských událostí a autorových prožitků na jeho dílo;	**Česká próza po 2. světové válce** tematika války, próza 50. let a budovatelský román, historická próza, próza v době normalizace, autoři a jejich díla oficiální, samizdatové a exilové literatury, významní autoři prózy 90. let 20. století; četba, rozbor a interpretace vybraných literárních textů – komunikační výchova.	24

- rozliší schematičnost a dogmatismus literárního textu poplatného dobovému režimu, stejně tak rozliší literaturu hodnotnou a kvalitní; - orientuje se v dílech a autorech oficiální, samizdatové a exilové literatury, stejně jako literatury 90. let, a uvědomí si rozdíly těchto literatur; - pracuje s textem krásné literatury a interpretuje jej na základě vlastní četby a vlastního postoje; - aplikuje komunikační dovednosti při vyjádření vlastního názoru.		
Žák: - rozlišuje individuální styly promluvy a vyjadřování sebe sama i svého okolí; - situačně správně volí a zaměňuje svůj individuální vyjadřovací styl.	**Vyjadřování a individuální styl žáků, slohová a komunikační výchova**	8

4.2 Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk (ANJ)/první cizí jazyk

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 11 (11) / 371 (371)

Vzdělávací oblasti: Jazykové vzdělávání

4.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Vyučování cizím jazykům je součástí všeobecného vzdělávání, prohlubuje a doplňuje systém jazykového vzdělávání, které je propojeno s dalšími vyučovacími předměty a zdroji informací. Jazyková výuka obohacuje poznatkové struktury a přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce. Podmiňuje kvalitu soustavného odborného růstu. Jazykové vzdělávání vede k rozvoji jazykových znalostí a dovedností potřebných k dorozumění v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního, veřejného a pracovního života i k rozvoji osobnosti žáka a jeho morálních a charakterových vlastností. Cílem výuky předmětu je prohlubování řečových dovedností (receptivních, produktivních, interaktivních a mediačních) a osvojení schopnosti pracovat s informacemi a jejich zdroji v cizím jazyce včetně internetu, CD-ROM, slovníků a příruček a využívat tyto zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování všeobecných vědomostí a dovedností. Žáci jsou vedeni k vědomí potřebnosti celoživotního vzdělávání.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání. Obsah výuky vede žáky k tomu, aby byly systematicky rozšiřovány a prohlubovány znalosti, dovednosti a návyky získané v průběhu základního vzdělávání, které směřují k plnění komunikativního vzdělávacího cíle. Mimo jiné si žáci osvojí komunikaci v odborných situacích spojených s výkonem zdravotnického povolání.

Výuka cizího jazyka využívá a propojuje znalosti nabyté při výuce jiných předmětů, jako jsou dějepis a zeměpis, kde se žáci dozvídají o historickém vývoji anglofonních zemí, či občanská nauka, kde žáci diskutují o různých státoprávních uspořádáních, kulturách, zvycích, tradicích apod. V neposlední řadě jsou ve výuce cizích jazyků využívány znalosti z oblasti informačních a komunikačních technologií, a to v rámci vyhledávání informací na internetu a elektronického zpracování prezentací k jednotlivým tématům, a z českého jazyka a literatury, kdy žáci se snaží v cizím jazyce představit svou rodnou zemi, svůj region a místo svého bydliště.

A) *1. Jazykové dovednosti*

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, čtení textů včetně odborných, práce s textem;
- produktivní řečové dovednosti: ústní a písemné vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, písemné zpracování textu (reprodukce, osnova, výpisky, anotace atp.), překlad;
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy; dopis.

B) *2. Jazykové prostředky*

- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba);
- grafická podoba jazyka a pravopis.

C) *3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce*

- tematické okruhy: osobní údaje, dům a domov, každodenní život, volný čas, zábava, jídlo a nápoje, služby, cestování, mezilidské vztahy, péče o tělo a zdraví, základní komunikace s pacientem, nakupování, vzdělávání, zaměstnání, příroda a počasí, Česká republika, reálie anglicky mluvících zemí;
- komunikační situace: získávání a předávání informací, formální a neformální ústní a písemný projev např. sjednání schůzky, objednávka služby, vyřízení vzkazu apod.
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, omluvy, pozvání, odmítnutí, souhlasu či nesouhlasu, doporučení apod.

D) *4. Poznatky o zemích*

Vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru o anglicky mluvících zemích, jejich kultuře, umění a literatuře, tradicích a společenských zvyklostech. Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v cizím jazyce vede žáky k uvědomění významu osvojování cizojazyčných dovedností v širších souvislostech, které umožňují dobrou orientaci v sociální, politické a ekonomické realitě ostatních zemí. Důraz je kladen na vytvoření předpokladů pro navazování a upevňování pozitivních vztahů s příslušníky jiných národností, etnik, kultur či náboženství a jejich využívání k vzájemnému obohacení. Četnost kontaktů s cizinci stoupá zejména v souvislosti se členstvím České republiky v EU, který vedl a vede k výraznému rozšíření pracovních příležitostí a k rozvoji turistického ruchu. Důležité je rozvíjet postoje tolerance, respektu a otevřenosti k příslušníkům jiných národností nejen v kontextu s odborným zaměřením. To napomáhá žákům zbavovat se předsudků a stereotypů a vytvořit si vlastní úsudek. Využívání různých forem a metod výuky vede žáky k vyjasňování vlastních postojů, formulacím názorů, rozvíjení dovednosti racionální argumentace a schopnosti naslouchat. Nedílnou součástí vzdělávání v cizím jazyce je budování a posilování sebevědomí a sebedůvěry spojené se zažíváním pocitu úspěchu a ocenění. Žákům se poskytuje prostor pro práci v týmu, vzájemnou spolupráci a interakci. U žáků je podporována kreativita a samostatnost a rozvíjen pozitivní vztah k učení. Učitel dbá na přirozené dodržování taxonomie afektivních cílů, jako je přijímání, reagování, oceňování, integrování a internacionalizace hodnot.

Metody a formy práce

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k cílové úrovni B1 podle Společného evropského referenčního pro jazyky. Navazuje na vědomosti a dovednosti žáků získané na základní škole a rozvíjí je vzhledem k jejich společenskému a profesnímu zaměření. Výuka anglického jazyka je realizována 3 hodinami týdně během prvních třech let studia, 4 hodinami v maturitním ročníku. Studium je zakončeno maturitní zkouškou.

V rámci výuky jsou uplatňovány různé organizační formy výuky a využívány rozmanité didaktické a metodické postupy: motivační a aktivizující metody, jazykové hry, konverzační a komunikativní cvičení, audio-orální metody, práce s verbálními texty včetně odborných, s kombinovanými texty (včetně filmu) as elektronickými informacemi. Vyučující při výuce používají doplňkové materiály a plně vybavené a funkční jazykové učebny (CD a DVD přehrávače, dataprojektor, interaktivní tabuli). Vhodným zadáním úkolů motivují žáky k samostatné práci s překladovými nebo výkladovými slovníky, autentickými texty, písničkami, beletrií, odbornou literaturou, časopisy, internetem, filmy, a napomáhají jim tak utvářet vědomí o kulturně historických souvislostech. Vyučující aktivizují žáky ke

konverzaci pomocí vhodně zvolených témat. Do výuky je průběžně zařazována odborná terminologie, kterou žáci mohou využít při výkonu povolání nebo v dalším studiu. Výuka je orientována na autodidaktické metody (samostatné učení žáků) a na sociálně komunikativní aspekty učení (didaktické slovní metody).

Hodnocení výsledků žáka

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu. K hodnocení výsledků vzdělávání se využívá tradiční pětistupňové škály, kritéria hodnocení jsou dána klasifikačním řádem školy. Výstupem jazykového vzdělávání je maturitní zkouška po ukončení 4. ročníku. Během studia v jednotlivých ročnících vyučující průběžně kontrolují výsledky učení včetně domácí přípravy. Jsou zařazovány kontrolní didaktické testy osvojeného učiva, zaměřené na poslech a čtení cizojazyčných textů s porozuměním i na gramaticko-lexikální znalost jazykových prostředků. Žák je během výuky podporován v samostatném ústním projevu, a to při práci ve dvojicích či skupinách nebo při vyjadřování svých vlastních postojů. Učitel hodnotí gramaticko-lexikální úroveň, obsah a konzistenci projevu i vyvíjenou aktivitu. Při řízené konverzaci učitel neopravuje jednotlivé gramatické chyby, ale hodnotí projev jako celek s důrazem na jeho výpovědní hodnotu. Žák se tak více soustředí na obsahovou stránku, má pocit úspěšnosti při vyjádření myšlenky, což upevňuje jeho sebevědomí a navozuje pozitivní pracovní atmosféru ve výuce. Učitelé přistupují k průběžnému hodnocení vzdělávací činnosti žáků s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu. Přirozenou součástí hodnocení je také sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v cizím jazyce slouží žákům ke zpřístupnění informací v daném jazyce a rozvíjí následující kompetence.

Kompetence k učení

- Žákům jsou zadávány úkoly, při nichž musejí sami vyhledávat informace z cizojazyčného tisku a odborné literatury, učí se je analyzovat a zpracovávat texty do referátů, zpráv a prezentací.
- Při řešení úkolů a cvičení z učebnice je žákům ponechán prostor pro vlastní postup práce a hledání správné formulace.
- Žákům jsou předkládány úkoly, ve kterých se prokazuje schopnost spojovat jejich znalosti z výuky cizího jazyka s poznatky z jiných předmětů.
- Žáci jsou podněcováni k vyhledávání informací v anglickém jazyce na internetu a jsou vedeni k samostatné práci.
- Žáci se setkávají s materiály se zdravotnickou tematikou.
- Zařazováním práce se slovníky a jinými učebními pomůckami jsou žáci podporováni k samostatnému využívání těchto informačních zdrojů.
- Na žácích je vyžadováno, ale také oceňováno důsledné plnění jejich povinností a jejich systematická příprava na výuku.

Kompetence k řešení problémů

- Během výuky jsou žákům úkoly a pokyny zadávány v cizím jazyce, čímž jsou vedeni k uplatnění osvojené slovní zásoby a k rozvíjení schopnosti odvozovat význam neznámých pojmů z kontextu.
- Žáci používají pracovní sešity, v nichž si individuálně procvičují učivo.
- Zařazováním soutěží a kvízů žáci uplatňují jazykové znalosti i vědomosti z jiných předmětů.
- Ve výuce jsou navozována témata běžného života, v nichž žáci uplatňují své zkušenosti a názory.

- Zadáváním jazykových úkolů jsou dány žákům možnosti hledání řešení situací a problémů, které mohou nastat v běžném životě.
- Žáci diskutují a obhajují svůj názor vhodnou argumentací.

Komunikativní kompetence

- Žáci jsou vedeni ke komunikaci v cizím jazyce řízeným dialogem, poslechem audionahrávek rodilých mluvčích a k jejich následné reprodukci vlastními slovy.
- Při ústním projevu je kladen důraz na plynulost a srozumitelnost vyjadřování, na zřetelnou artikulaci.
- Žáci jsou motivováni pro komunikativní využití internetu, ke psaní e-mailů nebo chatování s přáteli z cizích zemí.
- Žáci si osvojují různé útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, popis, inzerát, reklama atd.).
- Žáci vyjadřují své názory a možné způsoby řešení problémů v rámci diskuse.

Personální a sociální kompetence

- Žákům jsou zadávány úkoly se simulací cizojazyčného prostředí a běžných životních situací, ve kterých žáci uplatňují své jazykové znalosti, vyjadřují své názory a obhajují svá stanoviska.
- Žákům je dán prostor pro práci v týmu a jsou vedeni k utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.
- Žáci se učí akceptovat názor druhých a tolerovat jiné postupy.
- Žáci přijímají hodnocení výsledků své práce a způsobů jednání i ze strany jiných lidí, přijímají radu a kritiku.
- Žáci jsou vedeni k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a školy.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- Žáci vyjadřují své názory a zaujímají stanoviska ke společenským, kulturním či ekologickým problémům.
- Do výuky jsou zařazovány reálie anglicky mluvících zemí, což žákům umožňuje pochopit jiné kulturní a etické hodnoty lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí.
- Při práci s internetem jsou žáci vedeni ke sledování aktuálního vývoje v Evropě a ve světě a mají možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím životním a pracovním podmínkám

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- Žáci jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění úkolů.
- Na žácích je vyžadováno dodržování pravidel, vzájemný respekt, schopnost týmové spolupráce.
- U žáků je průběžně rozvíjeno sebehodnocení, jazykové schopnosti, schopnosti využívat IT.
- Žáci si osvojují odbornou terminologii a zvyšují svou jazykovou způsobilost pro pracovní uplatnění.
- Žáci jsou vedeni k tomu, aby znali alternativy uplatnění jazykového vzdělání na trhu práce a požadavky zaměstnavatelů na jazykovou gramotnost.
- Žáci jsou podporováni v písemné i verbální komunikaci, aby se dokázali seberealizovat při vstupu na trh práce.
- Témata v rámci výuky obsahují informace z trhu práce, statistiky, inzeráty o zaměstnání, zabývají se popisem práce některých profesí, komunikací s potenciálním zaměstnavatelem, sepsáním životopisu či vyplněním formuláře s osobními údaji.
- Žákům je poskytován přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.
- Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi.

- Žáci jsou podporováni v samostatném využívání informačních zdrojů.
- Žáci vyhledávají, třídí a kriticky hodnotí informace získané z různých mediálních zdrojů.
- Získané informace se žáci snaží adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě.
- Žáci jsou podporováni v elektronické komunikaci s upozorněním na její možná rizika.

Předmět anglický jazyk aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují s texty, dokumentárními filmy a dalšími zdroji zaměřenými na evropský a světový kontext, na rozvoj a fungování EU, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, uvědomují si existenci přetrvávajících nedemokratických systémů. Žáci jsou vedeni k zamyšlení nad demokratickým i nedemokratickým chováním, v rozhovorech jsou vybízeni ke kritickému přijímání informací médií, učí se dávat prostor jiným vyjádřit se a respektovat jejich názory. Formou diskuse si procvičují schopnost rozlišit extremistické postoje a jejich možné následky. Učí se toleranci a respektování jiných ras, národů a náboženství, zdvořilosti a slušnosti, multikulturální výchově – srovnání anglicky mluvících zemí s českou společností, diskuse o aktuálních problémech.

Oblast Právní minimum, masová média bude začleněno do tematických celků ve 2. ročníku a 4. ročníku, oblasti Společnost a historický vývoj do TC ve 2. ročníku.

Člověk a životní prostředí

V hodinách anglického jazyka žáci řeší problémy (formou čtení, psaní, poslechu, konverzace) spojené s ochranou přírody, s globálními problémy (oteplování, likvidace deštných pralesů, přelidnění, nedostatek pitné vody, chudoba v rozvojových zemích), porovnávají přístup k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Žáci jsou vedeni k ekologickému chování. Uvědomují si spojitost životního prostředí se svým vlastním zdravím, vědí, co může způsobit a způsobuje člověku znečištěné životní prostředí. Formou projektů a prezentací se snaží hledat nové alternativní zdroje, vize do budoucnosti. Práce s internetem žákům poskytuje nejnovější poznatky, objevy a informace z této oblasti. Součástí tohoto problému je i zdravý životní styl. Žáci se učí v cizím jazyce diskutovat a porovnávat zdravý a nezdravý životní styl.

Oblast Současné problémy ve vztahu člověka a životního prostředí se promítne v TC „Global Issues“ ve 3. a 4. ročníku.

Člověk a svět práce

Součástí výuky je práce s informacemi, které žákům pomohou v orientaci na trhu práce, prohlubují jejich znalosti jednotlivých profesí (perspektivní obory, obory s převládající nezaměstnaností atd.). Žáci jsou vedeni k sebekritičnosti a realistickému posouzení vlastních schopností a možností, ke správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání. Formou dialogů v anglickém jazyce se učí dovednostem prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání – zejména pohovor, sestavování písemných projevů jako je motivační dopis, životopis atd. Čtením článků v anglickém jazyce si žáci v této oblasti rozšiřují slovní zásobu, a tak si formují základní pracovní návyky a schopnost postupovat při řešení problémů logicky.

Oblast Typické znaky práce a charakter trhu práce bude probrána v TC v 1. a 4. ročníku, oblast Vzdělávací soustava v ČR, další profesní vzdělávání, práce s informačními médii pak v TC spojených s maturitními tématy ve 3. a 4. ročníku.

Informační a komunikační technologie

Uplatňováním informačních a komunikačních technologií ve výuce (používání internetu, CD-ROM, DVD, dataprojektorů, multimediálních výukových programů) se žáci zdokonalují v práci s cizojazyčným textem. Procvičují orientaci v textu, vyhledávají informace a kriticky je zpracovávají. Žáci si uvědomují nutnost používání anglického jazyka pro studium odborné literatury i pro samostudium. Žáci pracují na skupinových projektech a multimediálních prezentacích (PowerPoint), které je motivují k používání prostředků informačních a komunikačních technologií. Toto téma se promítá během celého studia v projektech na téma „Technology".

4.2.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3 (3) / 105 (105)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Receptivní řečové dovednosti Žák: - rozumí obsahu a informacím v chatu mezi vrstevníky; - odvodí význam lexikální jednotky na základě definice; - porozumí otázkám kvízu, který se týká kultury a umění; - rozumí informacím v letáku o festivalu umění; - porozumí hlavním bodům a myšlenkám čteného textu o vyčištění pláže dobrovolníky; - porozumí hlavním bodům a myšlenkám textu o obchodech v centru měst. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - vyjmenuje oblečení; - popíše vzhled a oblečení osoby na fotografii; - sestaví krátký text, popis osoby; - gramaticky správně tvoří otázky a věty týkající se nedávných činností; - napíše krátký text o životě na venkově; - porovná obrázek města v roce 1920 a obrázek měst v současnosti. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - klade vrstevníkovi otázky týkající se nedávných činností a událostí a na podobné otázky odpoví;	**Tematický celek: Opakování učiva ze základní školy, ujednocení znalostí jednotlivých žáků, vyjádření jejich zájmů a preferencí** (likes x dislikes). **Témata, komunikační situace a typy textů** - popis osoby – oblečení, vzhled; - kultura, umění; - město, venkov; - nakupování. **Mezipředmětové vztahy** Psychologie – popis osobnosti Zeměpis – kultura jiných zemí Člověk a společnost – občanský a společenskovědní základ **Průřezové téma** Občan v demokratické společnosti Osobnost a její rozvoj – sociální komunikace Environmentální výchova – člověk a životní prostředí **Slovní zásoba** – popis osoby, koníčky, volný čas, názvy obchodů. **Gramatika:** přítomný čas prostý vs. přítomný čas průběhový, předpřítomný čas prostý, určité a neurčité členy, vazba: there is, there are, there was, there were. **Výslovnost:**	29

- diskutuje s vrstevníkem o výhodách a nevýhodách života na venkově. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - prezentuje své postoje a názory.	hláskování (spelling), určitý člen „the“, seznámení s fonetickým přepisem.	
Receptivní řečové dovednosti Žák: - rozumí hlavní myšlence čteného příběhu; - postihne hlavní myšlenku krátkého, čteného i slyšeného článku a vyhledá v něm specifické informace. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - popíše situaci na fotografii; - uvede, jak obvykle tráví jednodenní výlet; - převypráví krátký příběh; - uvede, kam by rád jel, jaký dopravní prostředek by využil a co by na místě dělal; - gramaticky správně tvoří otázky týkající se minulých činností a událostí. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - hovoří s vrstevníky o tom, jak tráví prázdniny, jak trávili prázdniny rodiče, když byli v jeho věku; - diskutuje s vrstevníky o přípravě jednodenního výletu; - diskutuje s vrstevníkem o vhodných dopravních prostředcích pro různé osoby a účely; - diskutuje s kamarádem o tom, co dělal v uplynulých dnech; - reaguje na sdělení kamaráda. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - vypráví o tom, co zažil.	**Tematický celek: Cestování** **Témata, komunikační situace a typy textů** - výlet, cestování, dopravní prostředky; - dovolená; - víkend; - popis atrakce. **Mezipředmětové vztahy** Člověk a společnost – občanský a společenskovědní základ Jazyk a jazyková komunikace – český jazyk a literatura Člověk a svět práce **Průřezové téma** Občan v demokratické společnosti Osobnost a její rozvoj Enviromentální výchova – člověk a životní prostředí **Slovní zásoba**: složená podstatná jména, slovní zásoba týkající se cestování. **Gramatika:** minulý čas prostý. **Výslovnost:** koncové „-ed“, slovní a větný přízvuk, intonace. **Písemný projev**: neformální email, popis místa.	26
Receptivní řečové dovednosti Žák: - rozumí podrobnějšímu popisu; - postihne hlavní body čteného a slyšeného textu; - rozumí popisu a orientuje se v textu; - pochopí hlavní myšlenku a v textu vyhledá specifické informace.	**Tematický celek: Bydlení** **Témata, komunikační situace a typy textů** - popis domu, bytu; - domácí práce; - pocity a nálady; - aplikace;	25

Produktivní řečové dovednosti Žák: - podrobně ale s běžnou slovní zásobou popíše fotografii, vyjadřuje své domněnky; - vytváří otázky a odpovídá na ně; - uvede, které domácí práce vykonává, a jak často; - porozumí obsahu chatu mezi vrstevníky, který se týká domácích prací; - gramaticky správně tvoří věty vyjadřující, co dělal v určitou dobu v minulosti. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - diskutuje o obrázcích, vyjadřuje své názory a preference; - vyměňuje si názory s kamarádem, vhodně a srozumitelně reprodukuje rozhovor mezi spolužáky; - vede rozhovor na dané téma. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - popíše, co vidí na obrázku.	- vyjádření žádosti, reakce na žádost; - příspěvek na internetové fórum; **Mezipředmětové vztahy** Člověk a společnost – občanský a společenskovědní základ Informatika **Slovní zásoba** – popis domu, činnosti, kolokace s do, kolokace s make **Gramatika:** Předložky, minulý čas prostý vs. minulý čas průběhový, while, when. **Výslovnost:** fonetický přepis slov a zvuková realizace práce se slovníkem, slovní a větný přízvuk. **Písemný projev:** vyprávění v minulém čase.	
Receptivní řečové dovednosti Žák: - porozumí hlavním bodům a myšlenkám rozhovoru, v textu zachytí konkrétní informace; - rozumí informacím v příspěvku na sociálních sítích - vyhledá v populárně-naučném textu specifické informace; - odvodí význam neznámých slov na základě kontextu; - vyjadřuje svůj názor na kontroverzní téma. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - běžnou slovní zásobou popíše situaci a aktivity na fotografii; - napíše definice slov a slovních spojení; - sdělí, zda vede zdravý životní styl a jak je pro něj těžké si ho udržet;	**Tematický celek: Zdravý životní styl** **Témata, komunikační situace a typy textů** - stravovací návyky; - sport; - zdravý životní styl; - vyjádření rady, žádost o radu; - vyjádření názoru. **Mezipředmětové vztahy** Člověk a společnost – občanský a společenskovědní základ Člověk a svět práce Člověk a zdraví – výchova ke zdraví, tělesná výchova	25

- uvede, co obvykle dělá o víkendu, jakých sportům se věnuje, které sporty umí či neumí, jaké má oblečení a vybavení. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - vyměňuje si s kamarádem své názory na zdravý životní styl a stravu; - s kamarádem připraví a předvede rozhovor na dané téma; - diskutuje s vrstevníkem o obsahu a informacích v textu; - vede s vrstevníkem rozhovor, ve které požádá o radu a/nebo radu udělí. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - prezentuje svůj názor zdravý životní styl.	**Slovní zásoba** sportovní a volnočasové aktivity s *play*, *do*, *go* kolokace s *make*, *do*, *take* kolokace s *give*, *go*, *have*, *play*, *take* **Gramatika:** vyjadřování množství, počitatelná a nepočitatelná podstatná jména modální slovesa must, mustn´t, needn´t. **Výslovnost:** slovní a větný přízvuk. **Písemný projev:** článek, blog.	

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3 (3) / 105 (105)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Receptivní řečové dovednosti Žák: - vyhledá informace v textu; - porozumí hlavním bodům a myšlenkám přiměřeně náročného poslechu; - porozumí hlavním bodům a myšlenkám přiměřeně náročného psaného textu. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - formuluje jednoduše názory na běžná témata; - doplní chybějící fráze do textu; - jednoduše popíše počasí; - ústně popíše obrázek; - najde shody a rozdíly mezi dvěma obrázky; - spekuluje o obrázcích; - napíše článek, ve kterém formuluje svůj názor na globální problém podpořený argumenty.	**Tematický celek a slovní zásoba:** Popis počasí a teploty, ustálené fráze pro popis klimatické změny, přírodní katastrofy. **Témata, komunikační situace a typy textů** - počasí; - řešení problému; - přírodní katastrofy; - životní prostředí; - reakce na zprávu; - internetový příspěvek. Mezipředmětové vztahy Výchova ke zdraví – živelné pohromy Člověk a příroda – geografie Člověk a společnost Enviromentální výchova **Průřezové téma** Člověk a životní prostředí Sociální komunikace Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti **Slovní zásoba**	29

Interaktivní řečové dovednosti Žák: - reaguje na otázky užitím jednoduchých výrazů; - ve spolupráci s vrstevníkem uvede problém, navrhne různá řešení a vybere nejvhodnější řešení, diskutuje s ním. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - vyjadřuje názor, souhlas a nesouhlas, porovnává obrázky (podobnosti a rozdíly).	počasí, přírodní katastrofy, přídavná jména. **Gramatika** stupňování přídavných jmen too/enough, předložky místa. **Písemný projev** Článek.	
Receptivní řečové dovednosti Žák: - porozumí hlavním bodům a myšlenkám přiměřeně náročného poslechu / textu - identifikuje strukturu textu - rozumí čtenému textu, neformálnímu emailu vrstevníkovi, a vyhledá v něm konkrétní informace - porozumí hlavním bodům a myšlenkám rozhovoru, ve kterém mluvčí hovoří o volbě povolání, a v textu zachytí konkrétní informace **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - formuluje jednoduše názory na běžná témata - popíše činnosti a situace na fotografiích, které se týkají školy a vzdělávání - porovná brigády, vyjádří svůj názor na ně podpořený argumenty - mluví o svých plánech, gramaticky správně tvoří věty týkající se budoucnosti **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - reaguje na otázky užitím jednoduchých výrazů - vede rozhovor týkající se budoucích činností - hovoří o svých představách **Mediační řečové dovednosti** Žák: - vyjadřuje rozpor, názor, důvod, uvádí příklady, parafrázuje -	**Tematický celek a slovní zásoba:** Vzdělávání a škola **Témata, komunikační situace a typy textů** - škola a vzdělávání; - volba povolání; - moderní technologie ve výuce; - vyjádření návrhu, souhlasu či nesouhlasu s návrhem; - úvaha pro a proti. **Mezipředmětové vztahy** Člověk a svět práce Člověk a společnost – Občanský a společenskovědní základ Informatika **Průřezové téma** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Vzdělávání v Evropě **Gramatika** budoucí čas prostý, *going to*, typ 1 podmínkových vět **Písemný projev** úvaha	26

Receptivní řečové dovednosti Žák: - porozumí hlavním bodům a myšlenkám přiměřeně náročného poslechu / textu; - v textu vyhledá konkrétní informace a odhadne význam neznámých slov na základě kontextu. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - mluví o svých plánech; - navrhne aktivitu, přijme nebo odmítne návrh; - popíše obrázek, porovná dvě fotografie z dětství; - napíše neformální email kamarádovi nebo členu rodiny, ve kterém sdělí novinky, text vhodně zahájí a ukončí; - ústně popíše obrázek; - formuluje svůj názor podpořený argumenty; - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - reaguje na otázky užitím jednoduchých výrazů; - klade otázky, co už udělal či neudělal, a na stejné otázky odpoví; - požádá o zopakování informace; - požádá o vysvětlení neznámého slova. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - přijímá a odmítá návrh, vyjadřuje nestrannost.	**Tematický celek a slovní zásoba:** Etapy života **Témata, komunikační situace a typy textů** - životní zkušenosti a zážitky; - pravidla chování; - popis obrázku (fotografie); - porovnání obrázků (fotografií); - neformální email. **Mezipředmětové vztahy** Člověk a společnost Člověk a svět práce **Gramatika** předpřítomný čas prostý, kontrast minulého času prostého a předpřítomného času prostého. **Výslovnost** slovní a větný přízvuk. **Písemný projev** neformální email.	25
Receptivní řečové dovednosti Žák: - porozumí hlavním bodům a myšlenkám přiměřeně náročného poslechu / textu; - odvodí slovo na základě definice; - rozumí krátkým textům o vynálezcích a jejich vynálezech; - identifikuje strukturu textu. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - formuluje jednoduše názory na běžná témata; - ústně popíše obrázek;	**Tematický celek a slovní zásoba:** Průzkum vesmíru **Témata, komunikační situace a typy textů** - průzkum vesmíru; - vynálezy a vynálezci; - biografie; - instrukce; - zpráva. **Mezipředmětové vztahy** Český jazyk a literatura – principy výstavby textu Člověk a příroda – fyzika, geografie	25

- najde shody a rozdíly mezi dvěma obrázky; - spekuluje o obrázku; - ústně a písemně reprodukuje obsah čteného textu. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - reaguje na otázky užitím jednoduchých výrazů; - vyjádří a obhájí své myšlenky a názory. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - logicky uspořádá písemný a mluvený projev, obhajuje a shrne názor, porovnává obrázky (podobnosti a rozdíly).	informatika **Gramatika** typy podmínkových vět (kondicionál 2) trpný rod – přítomný a minulý čas prostý imperativ **Výslovnost** slovní a větný přízvuk **Písemný projev** instrukce, zpráva	

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3 (3) / 99 (99)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Receptivní řečové dovednosti Žák: - v čteném popisu příhody postihne sled jednotlivých událostí; - postihne hlavní body čteného příběhu a pochopí význam neznámých slov z kontextu; - porozumí hlavním bodům rozhovoru s vrstevníky, kteří hovoří o svých brigádách, v textu identifikuje jednotlivé mluvčí a zachytí konkrétní informace; - porozumí hlavním bodům čteného textu a rozhovoru, vyhledá v něm specifické informace; - rozumí informacím ve formálním emailu, žádosti o zaměstnání. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - ve správné souslednosti reprodukuje něčí sdělení; - pojmenuje zaměstnání na fotografiích - uvede problémy, které přináší studium a zaměstnání; - gramaticky správně tvoří věty o činnostech a událostech v minulosti;	**Tematický celek: Zaměstnání a peníze** **Témata, komunikační situace a typy textů** - brigády, povolání; - inzerát na zaměstnání; - žádost o zaměstnání; - porovnání fotografií. **Mezipředmětové vztahy** Český jazyk – slohová práce – žádost o zaměstnání Člověk a svět práce Člověk a společnost **Průřezové téma** Občan v demokratické společnosti Sociální komunikace **Slovní zásoba** povolání frázová slovesa **Gramatika** předminulý čas nepřímá řeč	25

- popíše pracovní prostředí na fotografiích a uvede, kde by rád pracoval; - napíše formální žádost o zaměstnání, text jasně a logicky strukturuje a používá adekvátní výrazy. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - obhájí a shrne názory, adekvátně reaguje na názory vrstevníků; - porovná obrázky (podobnosti a rozdíly). **Mediační řečové dovednosti** Žák: - napíše formální dopis – žádost o místo.	**Výslovnost** intonace zdůrazněného slova ve větě slovní a větný přízvuk **Písemný projev** formální dopis žádost o místo Procvičování maturitních dovedností (nácvik poslechu, práce s texty, opakování gramatiky) – práce s časopisem Bridge	
Receptivní řečové dovednosti Žák: - samostatně hovoří o stravovacích návycích v CZ, UK, USA; - podá informace o skladbě nezdravého a zdravého jídelníčku; - samostatně hovoří o svém jídelníčku – snídaně, oběd, večeře, svačina; - vyjmenuje typická jídla v CZ, UK, USA; - diskutuje o zdravém/nezdravém stravování.	**Tematický celek: Jídlo, stravovací návyky v CZ, UK, USA** **Mezipředmětové vztahy** Občanský a společenskovědní základ **Průřezové téma** Občan v kosmopolitní společnosti **Slovní zásoba** – jídlo, stravování, stravovací návyky.	25
Žák: - samostatně hovoří o dopravních prostředcích, o výhodách a nevýhodách jednotlivých dopravních prostředků; - hovoří o důvodech k cestování, zejména cestování do zahraničí – doklady potřebné k vycestování ze země; hovoří o svých zkušenostech z cestování. Žák: - hovoří o významných svátcích v CZ, UK, USA; - popíše Vánoce a Velikonoce a rozdíly v jednotlivých zemích – CZ, UK, USA; - hovoří samostatně o svém oblíbeném svátku nebo významném dni. Žák: - hovoří o jednotlivých sdělovacích prostředcích – televize, rádio, tisk a internet; - popíše výhody a nevýhody jednotlivých komunikačních prostředků;	**Tematický celek: Cestování** **Mezipředmětové vztahy** Občanský a společenskovědní základ **Průřezové téma** Občan v demokratické společnosti **Tematický celek: Svátky a významné dny** **Mezipředmětové vztahy** Občanský a společenskovědní základ **Průřezové téma** Občan v demokratické společnosti **Tematický celek: Masová média** Mezipředmětové vztahy Občanský a společenskovědní základ	25

- hovoří o nástrahách používání internetu v dnešní době. Žák: - rozpozná obecný smysl mluveného textu; - pochopí hlavní myšlenku, tedy i záměr, názor, pocity mluvčího; - postihne hlavní body/hlavní linii mluveného textu; - postihne specifické informace; - postihne podrobné informace; - porozumí podrobným orientačním pokynům; - porozumí jednoduchým technickým informacím. Žák: - pochopí hlavní myšlenku i hlavní závěry textu; - pochopí záměry, názory, pocity a přání; - porozumí popisu událostí; - vyhledá a shromáždí specifické informace v krátkých i delších textech různého typu; - porozumí jednoduše formulovaným návodům, pokynům týkajících se předmětů každodenní potřeby; - odhadne význam neznámých výrazů; - rozpozná v textu lexikální prostředky včetně vybrané frazeologie; - používá pravidla gramatiky; - používá základní pravidla stavby slov, větných a nadvětných celků. Žák: - popíše místo, cestu, věc, osobu, událost, zkušenost, zážitky a děj; - popíše pocity a reakce; - představí sebe nebo druhé osoby; - vyjádří vlastní myšlenky, názory, postoje; - umí vyjádřit úmysl, přání, omluvu, žádost, prosbu, nabídku, pozvaní a doporučení; - vysvětlí problém a navrhne jeho řešení; - sdělí/ověří zprávu a dílčí informace; - požádá o informace; - zeptá se na názor, postoj, pocity a problémy.	**Průřezové téma** Občan v demokratické společnosti **Maturitní dovednosti** **Poslech** **Čtení** **Písemná práce**	24

Žák: - popíše místo, cestu, věc, osobu, činnost nebo událost; - popíše a představí sebe i druhé; - poskytne jednoduché informace včetně patřičných detailů; - vyjádří myšlenky, názory, postoje, pocity, sny, naděje; - vyjádří souhlas i nesouhlas; - vypráví skutečný i smyšlený příběh; - přiblíží obsah knihy, filmu nebo divadelního představení; - uplatní komunikativní strategie (ujistí se, že správně rozumí, požádá o zopakování, objasnění nebo rozvedení toho, co bylo již řečeno); - zahájí, udržuje a ukončí jednoduchý rozhovor; - zodpoví běžné dotazy i dotazy týkající se detailů. Žák: - používá jednotlivé gramatické konstrukce jak v písemném, tak ústním projevu.	**Ústní zkouška** **Gramatické dovednosti:** - přítomný čas prostý a průběhový; - minulý čas prostý a průběhový; - budoucí čas (will/going to, přítomné časy pro vyjádření budoucnosti); - předpřítomný čas (v kontrastu s minulým časem); - slovesa have/like (fráze, užití); - zájmena osobní, tázací, přivlastňovací; - počitatelnost podstatných jmen, vyjádření množství (much/many, little/few, a lot of); - určitý, neurčitý a nulový člen; - slovesné vzorce (-ing/infinitive); - přídavná jména a jejich stupňování (as…as, enough, too); - přídavná jména s koncovkou –ed/-ing; - příslovce; - předložky místa a času; - předložkové vazby s podstatnými jmény, přídavnými jmény a slovesy; - číslovky základní, řadové, násobné; - desetinná čísla a základní matematické výrazy. Nácvik didaktických testů (Cermat) Procvičování maturitních dovedností (nácvik poslechu, práce s texty, opakování gramatiky) – práce s časopisem Bridge.	

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 62 (62)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - rozpozná obecný smysl mluveného textu; - pochopí hlavní myšlenku, tedy i záměr, názor, pocity mluvčího; - postihne hlavní body/hlavní linii mluveného textu; - postihne specifické informace; - postihne podrobné informace; - porozumí podrobným orientačním pokynům; - porozumí jednoduchým technickým informacím.	**Maturitní dovednosti** **Poslech**	21
Žák: - pochopí hlavní myšlenku i hlavní závěry textu; - pochopí záměry, názory, pocity a přání; - porozumí popisu událostí; - vyhledá a shromáždí specifické informace v krátkých i delších textech různého typu; - porozumí jednoduše formulovaným návodům, pokynům týkajících se předmětů každodenní potřeby; - odhadne význam neznámých výrazů; - rozpozná v textu lexikální prostředky včetně vybrané frazeologie; - používá pravidla gramatiky; - používá základní pravidla stavby slov, větných a nadvětných celků.	**Čtení**	21
Žák: - popíše místo, cestu, věc, osobu, událost, zkušenost, zážitky a děj; - popíše pocity a reakce; - představí sebe nebo druhé osoby; - vyjádří vlastní myšlenky, názory, postoje; - umí vyjádřit úmysl, přání, omluvu, žádost, prosbu, nabídku, pozvaní a doporučení; - vysvětlí problém a navrhne jeho řešení; - sdělí/ověří zprávu a dílčí informace; - požádá o informace;	**Písemná práce** - popis místa; - charakteristika; - neformální vzkaz; - formální dopis; - vypravování.	20

- zeptá se na názor, postoj, pocity a problémy. Žák: - popíše místo, cestu, věc, osobu, činnost nebo událost; - popíše a představí sebe i druhé; - poskytne jednoduché informace včetně patřičných detailů; - vyjádří myšlenky, názory, postoje, pocity, sny, naděje; - vyjádří souhlas i nesouhlas; - vypráví skutečný i smyšlený příběh; - přiblíží obsah knihy, filmu nebo divadelního představení; - uplatní komunikativní strategie (ujistí se, že správně rozumí, požádá o zopakování, objasnění nebo rozvedení toho, co bylo již řečeno); - zahájí, udržuje a ukončí jednoduchý rozhovor; - zodpoví běžné dotazy i dotazy týkající se detailů. Žák: - vytvoří a používá jednotlivé gramatické konstrukce jak v písemném, tak ústním projevu.	**Ústní zkouška** - odpovědi na otázky; - popis a srovnání obrázků; - samostatný projev na jedno z maturitních témat; - porozumění odbornému textu. **Gramatické dovednosti** - přítomný čas prostý a průběhový; - minulý čas prostý a průběhový; - budoucí čas (will/going to, přítomné časy pro vyjádření budoucnosti); - předpřítomný čas (v kontrastu s minulým časem); - slovesa have/like (fráze, užití); - zájmena osobní, tázací, přivlastňovací; - počitatelnost podstatných jmen, vyjádření množství (much/many, little/few, a lot of); - určitý, neurčitý a nulový člen; - slovesné vzorce (-ing/infinitive); - přídavná jména a jejich stupňování (as…as, enough, too); - přídavná jména s koncovkou –ed/-ing; - příslovce; - předložky místa a času; - předložkové vazby s podstatnými jmény, přídavnými jmény a slovesy; - číslovky základní, řadové, násobné; - desetinná čísla a základní matematické výrazy. Nácvik didaktických testů (Cermat) Procvičování maturitních dovedností (nácvik poslechu, práce s texty, opakování gramatiky) - práce s časopisem Bridge.	

Maturitní témata budou průběžně zařazována ve 3. a 4. ročníku.

4.3 Název vyučovacího předmětu: Volitelný seminář z anglického jazyka (SAJ)/první cizí jazyk

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 2 (2) / 62 (62)

Vzdělávací oblasti: Jazykové vzdělávání

4.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Vyučování cizím jazykům je součástí všeobecného vzdělávání, prohlubuje a doplňuje systém jazykového vzdělávání, které je propojeno s dalšími vyučovacími předměty a zdroji informací. Jazyková výuka obohacuje poznatkové struktury a přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce. Podmiňuje kvalitu soustavného odborného růstu. Jazykové vzdělávání vede k rozvoji jazykových znalostí a dovedností potřebných k dorozumění v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního, veřejného a pracovního života i k rozvoji osobnosti žáka a jeho morálních a charakterových vlastností. Cílem výuky předmětu je prohlubování řečových dovedností (receptivních, produktivních, interaktivních a mediačních) a osvojení schopnosti pracovat s informacemi a jejich zdroji v cizím jazyce včetně internetu, CD-ROM, slovníků a příruček a využívat tyto zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování všeobecných vědomostí a dovedností. Žáci jsou vedeni k vědomí potřebnosti celoživotního vzdělávání.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání. Obsah výuky vede žáky k tomu, aby byly systematicky rozšiřovány a prohlubovány znalosti, dovednosti a návyky získané v průběhu základního vzdělávání, které směřují k plnění komunikativního vzdělávacího cíle. Mimo jiné si žáci osvojí komunikaci v odborných situacích spojených s výkonem zdravotnického povolání.

Výuka cizího jazyka využívá a propojuje znalosti nabyté při výuce jiných předmětů, jako jsou dějepis a zeměpis, kde se žáci dozvídají o historickém vývoji anglofonních zemí, či občanská nauka, kde žáci diskutují o různých státoprávních uspořádáních, kulturách, zvycích, tradicích apod. V neposlední řadě jsou ve výuce cizích jazyků využívány znalosti z oblasti informačních a komunikačních technologií, a to v rámci vyhledávání informací na internetu a elektronického zpracování prezentací k jednotlivým tématům, a z českého jazyka a literatury, kdy žáci se snaží v cizím jazyce představit svou rodnou zemi, svůj region a místo svého bydliště.

E) ***1. Jazykové dovednosti***

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, čtení textů včetně odborných, práce s textem;
- produktivní řečové dovednosti: ústní a písemné vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, písemné zpracování textu (reprodukce, osnova, výpisky, anotace atp.), překlad;
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy; dopis.

F) ***2. Jazykové prostředky***

- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba);
- grafická podoba jazyka a pravopis.

G) ***3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce***

- tematické okruhy: osobní údaje, dům a domov, každodenní život, volný čas, zábava, jídlo a nápoje, služby, cestování, mezilidské vztahy, péče o tělo a zdraví, základní komunikace s pacientem, nakupování, vzdělávání, zaměstnání, příroda a počasí, Česká republika, reálie anglicky mluvících zemí;
- komunikační situace: získávání a předávání informací, formální a neformální ústní a písemný projev např. sjednání schůzky, objednávka služby, vyřízení vzkazu apod.;
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, omluvy, pozvání, odmítnutí, souhlasu či nesouhlasu, doporučení apod.

H) ***4. Poznatky o zemích***

Vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru o anglicky mluvících zemích, jejich kultuře, umění a literatuře, tradicích a společenských zvyklostech. Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v cizím jazyce vede žáky k uvědomění významu osvojování cizojazyčných dovedností v širších souvislostech, které umožňují dobrou orientaci v sociální, politické a ekonomické realitě ostatních zemí. Důraz je kladen na vytvoření předpokladů pro navazování a upevňování pozitivních vztahů s příslušníky jiných národností, etnik, kultur či náboženství a jejich využívání k vzájemnému obohacení. Četnost kontaktů s cizinci stoupá zejména v souvislosti se členstvím České republiky v EU, který vedl a vede k výraznému rozšíření pracovních příležitostí a k rozvoji turistického ruchu. Důležité je rozvíjet postoje tolerance, respektu a otevřenosti k příslušníkům jiných národností nejen v kontextu s odborným zaměřením. To napomáhá žákům zbavovat se předsudků a stereotypů a vytvořit si vlastní úsudek. Využívání různých forem a metod výuky vede žáky k vyjasňování vlastních postojů, formulacím názorů, rozvíjení dovednosti racionální argumentace a schopnosti naslouchat. Nedílnou součástí vzdělávání v cizím jazyce je budování a posilování sebevědomí a sebedůvěry spojené se zažíváním pocitu úspěchu a ocenění. Žákům se poskytuje prostor pro práci v týmu, vzájemnou spolupráci a interakci. U žáků je podporována kreativita a samostatnost a rozvíjen pozitivní vztah k učení. Učitel dbá na přirozené dodržování taxonomie afektivních cílů, jako je přijímání, reagování, oceňování, integrování a internacionalizace hodnot.

Metody a formy práce

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k cílové úrovni B1 podle Společného evropského referenčního pro jazyky. Navazuje na vědomosti a dovednosti žáků získané na základní škole a rozvíjí je vzhledem k jejich společenskému a profesnímu zaměření. Výuka povinně volitelného semináře z anglického jazyka je realizována 2 hodinami týdně během maturitního ročníku. Studium je zakončeno maturitní zkouškou.

V rámci výuky jsou uplatňovány různé organizační formy výuky a využívány rozmanité didaktické a metodické postupy: motivační a aktivizující metody, jazykové hry, konverzační a komunikativní cvičení, audio-orální metody, práce s verbálními texty včetně odborných, s kombinovanými texty (včetně filmu) as elektronickými informacemi. Vyučující při výuce používají doplňkové materiály a plně vybavené a funkční jazykové učebny (dataprojektor, interaktivní tabuli). Vhodným zadáním úkolů motivují žáky k samostatné práci s překladovými nebo výkladovými slovníky, autentickými texty, písničkami, beletrií, odbornou literaturou, časopisy, internetem, filmy, a napomáhají jim tak utvářet vědomí o kulturně historických souvislostech. Vyučující aktivizují žáky ke konverzaci pomocí vhodně zvolených témat. Do výuky je průběžně zařazována odborná terminologie, kterou žáci mohou využít

při výkonu povolání nebo v dalším studiu. Výuka je orientována na autodidaktické metody (samostatné učení žáků) a na sociálně komunikativní aspekty učení (didaktické slovní metody).

Hodnocení výsledků žáka

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu. K hodnocení výsledků vzdělávání se využívá tradiční pětistupňové škály, kritéria hodnocení jsou dána klasifikačním řádem školy. Výstupem jazykového vzdělávání je maturitní zkouška po ukončení 4. ročníku. Během studia v jednotlivých ročnících vyučující průběžně kontrolují výsledky učení včetně domácí přípravy. Jsou zařazovány kontrolní didaktické testy osvojeného učiva, zaměřené na poslech a čtení cizojazyčných textů s porozuměním i na gramaticko-lexikální znalost jazykových prostředků. Žák je během výuky podporován v samostatném ústním projevu, a to při práci ve dvojicích či skupinách nebo při vyjadřování svých vlastních postojů. Učitel hodnotí gramaticko-lexikální úroveň, obsah a konzistenci projevu i vyvíjenou aktivitu. Při řízené konverzaci učitel neopravuje jednotlivé gramatické chyby, ale hodnotí projev jako celek s důrazem na jeho výpovědní hodnotu. Žák se tak více soustředí na obsahovou stránku, má pocit úspěšnosti při vyjádření myšlenky, což upevňuje jeho sebevědomí a navozuje pozitivní pracovní atmosféru ve výuce. Učitelé přistupují k průběžnému hodnocení vzdělávací činnosti žáků s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu. Přirozenou součástí hodnocení je také sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v cizím jazyce slouží žákům ke zpřístupnění informací v daném jazyce a rozvíjí následující kompetence.

Kompetence k učení

- Žákům jsou zadávány úkoly, při nichž musejí sami vyhledávat informace z cizojazyčného tisku a odborné literatury, učí se je analyzovat a zpracovávat texty do referátů, zpráv a prezentací.
- Při řešení úkolů a cvičení z učebnice je žákům ponechán prostor pro vlastní postup práce a hledání správné formulace.
- Žákům jsou předkládány úkoly, ve kterých se prokazuje schopnost spojovat jejich znalosti z výuky cizího jazyka s poznatky z jiných předmětů.
- Žáci jsou podněcováni k vyhledávání informací v anglickém jazyce na internetu a jsou vedeni k samostatné práci.
- Žáci se setkávají s materiály se zdravotnickou tematikou.
- Zařazováním práce se slovníky a jinými učebními pomůckami jsou žáci podporováni k samostatnému využívání těchto informačních zdrojů.
- Na žácích je vyžadováno, ale také oceňováno důsledné plnění jejich povinností a jejich systematická příprava na výuku.

Kompetence k řešení problémů

- Během výuky jsou žákům úkoly a pokyny zadávány v cizím jazyce, čímž jsou vedeni k uplatnění osvojené slovní zásoby a k rozvíjení schopnosti odvozovat význam neznámých pojmů z kontextu.
- Žáci používají pracovní sešity, v nichž si individuálně procvičují učivo.
- Zařazováním soutěží a kvízů žáci uplatňují jazykové znalosti i vědomosti z jiných předmětů.
- Ve výuce jsou navozována témata běžného života, v nichž žáci uplatňují své zkušenosti a názory.
- Zadáváním jazykových úkolů jsou dány žákům možnosti hledání řešení situací a problémů, které mohou nastat v běžném životě.
- Žáci diskutují a obhajují svůj názor vhodnou argumentací.

Komunikativní kompetence

- Žáci jsou vedeni ke komunikaci v cizím jazyce řízeným dialogem, poslechem audionahrávek rodilých mluvčích a k jejich následné reprodukci vlastními slovy.
- Při ústním projevu je kladen důraz na plynulost a srozumitelnost vyjadřování, na zřetelnou artikulaci.
- Žáci jsou motivováni pro komunikativní využití internetu, ke psaní e-mailů nebo chatování s přáteli z cizích zemí.
- Žáci si osvojují různé útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, popis, inzerát, reklama atd.).
- Žáci vyjadřují své názory a možné způsoby řešení problémů v rámci diskuse.

Personální a sociální kompetence

- Žákům jsou zadávány úkoly se simulací cizojazyčného prostředí a běžných životních situací, ve kterých žáci uplatňují své jazykové znalosti, vyjadřují své názory a obhajují svá stanoviska.
- Žákům je dán prostor pro práci v týmu a jsou vedeni k utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.
- Žáci se učí akceptovat názor druhých a tolerovat jiné postupy.
- Žáci přijímají hodnocení výsledků své práce a způsobů jednání i ze strany jiných lidí, přijímají radu a kritiku.
- Žáci jsou vedeni k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a školy.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- Žáci vyjadřují své názory a zaujímají stanoviska ke společenským, kulturním či ekologickým problémům.
- Do výuky jsou zařazovány reálie anglicky mluvících zemí, což žákům umožňuje pochopit jiné kulturní a etické hodnoty lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí.
- Při práci s internetem jsou žáci vedeni ke sledování aktuálního vývoje v Evropě a ve světě a mají možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím životním a pracovním podmínkám

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- Žáci jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění úkolů.
- Na žácích je vyžadováno dodržování pravidel, vzájemný respekt, schopnost týmové spolupráce.
- U žáků je průběžně rozvíjeno sebehodnocení, jazykové schopnosti, schopnosti využívat IT.
- Žáci si osvojují odbornou terminologii a zvyšují svou jazykovou způsobilost pro pracovní uplatnění.
- Žáci jsou vedeni k tomu, aby znali alternativy uplatnění jazykového vzdělání na trhu práce a požadavky zaměstnavatelů na jazykovou gramotnost.
- Žáci jsou podporováni v písemné i verbální komunikaci, aby se dokázali seberealizovat při vstupu na trh práce.
- Témata v rámci výuky obsahují informace z trhu práce, statistiky, inzeráty o zaměstnání, zabývají se popisem práce některých profesí, komunikací s potenciálním zaměstnavatelem, sepsáním životopisu či vyplněním formuláře s osobními údaji.
- Žákům je poskytován přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.
- Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi
- Žáci jsou podporováni v samostatném využívání informačních zdrojů.
- Žáci vyhledávají, třídí a kriticky hodnotí informace získané z různých mediálních zdrojů.
- Získané informace se žáci snaží adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě.
- Žáci jsou podporováni v elektronické komunikaci s upozorněním na její možná rizika.

Předmět anglický jazyk aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují s texty, dokumentárními filmy a dalšími zdroji zaměřenými na evropský a světový kontext, na rozvoj a fungování EU, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, uvědomují si existenci přetrvávajících nedemokratických systémů. Žáci jsou vedeni k zamyšlení nad demokratickým i nedemokratickým chováním, v rozhovorech jsou vybízeni ke kritickému přijímání informací médií, učí se dávat prostor jiným vyjádřit se a respektovat jejich názory. Formou diskuse si procvičují schopnost rozlišit extremistické postoje a jejich možné následky. Učí se toleranci a respektování jiných ras, národů a náboženství, zdvořilosti a slušnosti, multikulturální výchově – srovnání anglicky mluvících zemí s českou společností, diskuse o aktuálních problémech.

Oblast Právní minimum, masová média bude začleněno do tematických celků ve 4. ročníku.

Člověk a životní prostředí

V hodinách anglického jazyka žáci řeší problémy (formou čtení, psaní, poslechu, konverzace) spojené s ochranou přírody, s globálními problémy (oteplování, likvidace deštných pralesů, přelidnění, nedostatek pitné vody, chudoba v rozvojových zemích), porovnávají přístup k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Žáci jsou vedeni k ekologickému chování. Uvědomují si spojitost životního prostředí se svým vlastním zdravím, vědí, co může způsobit a způsobuje člověku znečištěné životní prostředí. Formou projektů a prezentací se snaží hledat nové alternativní zdroje, vize do budoucnosti. Práce s internetem žákům poskytuje nejnovější poznatky, objevy a informace z této oblasti. Součástí tohoto problému je i zdravý životní styl. Žáci se učí v cizím jazyce diskutovat a porovnávat zdravý a nezdravý životní styl.

Oblast Současné problémy ve vztahu člověka a životního prostředí se promítne v TC „Global Issues“.

Člověk a svět práce

Součástí výuky je práce s informacemi, které žákům pomohou v orientaci na trhu práce, prohlubují jejich znalosti jednotlivých profesí (perspektivní obory, obory s převládající nezaměstnaností atd.). Žáci jsou vedeni k sebekritičnosti a realistickému posouzení vlastních schopností a možností, ke správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání. Formou dialogů v anglickém jazyce se učí dovednostem prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání – zejména pohovor, sestavování písemných projevů jako je motivační dopis, životopis atd. Čtením článků v anglickém jazyce si žáci v této oblasti rozšiřují slovní zásobu, a tak si formují základní pracovní návyky a schopnost postupovat při řešení problémů logicky.

Oblast Typické znaky práce a charakter trhu práce bude probrána v TC ve 4. ročníku, oblast Vzdělávací soustava v ČR, další profesní vzdělávání, práce s informačními médii pak v TC spojených s maturitními tématy ve 4. ročníku.

Informační a komunikační technologie

Uplatňováním informačních a komunikačních technologií ve výuce (používání internetu, CD-ROM, DVD, dataprojektorů, multimediálních výukových programů) se žáci zdokonalují v práci s cizojazyčným textem. Procvičují orientaci v textu, vyhledávají informace a kriticky je zpracovávají. Žáci si uvědomují nutnost používání anglického jazyka pro studium odborné literatury i pro samostudium. Žáci pracují na skupinových projektech a multimediálních prezentacích (PowerPoint), které je motivují k používání prostředků informačních a komunikačních technologií. Toto téma se promítá během celého studia v projektech na téma „Technology“.

4.3.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 62 (62)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - samostatně hovoří o vzdělávacích systémech v České republice, Velké Británii a USA; - popíše svůj obor, svoji školu, její vybavení; - podá informace o běžném dni ve škole; - mluví o svém budoucím povolání. Žák: - samostatně hovoří o životě ve Velké Británii; - podá informace o historii, politickém uspořádání VB; - pracuje s mapou, vyhledá důležité zeměpisné údaje; - hovoří o kulturním a sportovním životě ve VB; - vyjmenuje a popíše důležité svátky. Žák: - samostatně hovoří o životě v USA; - podá informace o historii, politickém systému; - pracuje s mapou, vyhledá důležité zeměpisné údaje; - hovoří o kulturní a sportovním životě v USA; - vyjmenuje a popíše důležité svátky. Žák: - sestaví souvislé sdělení o nakupování a službách; - používá vhodnou slovní zásobu a fráze v komunikační situaci týkající se nakupování a služeb; - vyjmenuje typy obchodů; - pohovoří o typech a formách nákupu. Žák: - sestaví souvislé sdělení o trávení volného času; - vyjmenuje a pohovoří o různých typech sportu;	**Ústní zkouška** - odpovědi na otázky - popis a srovnání obrázků - samostatný projev na jedno z maturitních témat - porozumění odbornému textu **Maturitní témata** **Tematický celek: Vzdělání a kariéra** **Tematický celek: Velká Británie** **Tematický celek: USA** **Tematický celek: Nakupování a služby** **Tematický celek: Volný čas. Sport a hry**	21

- samostatně hovoří o sportu v ČR a v anglicky mluvících zemích. Žák: - samostatně hovoří o zdravém životním stylu; - hovoří o zdravé a nezdravé stravě, o základních složkách potravy; - popíše vliv sportu, aktivní zábavy na zdravý život člověka; - pohovoří o negativních dopadech nezdravého životního stylu a nezdravé životosprávy. Žák: - detailně popíše lidské tělo, jeho části a orgány; - pohovoří o tělních systémech. Žák: - pohovoří o příčinách vzniku nemocí, jejich příznacích a léčbě; - sestaví souvislé sdělení o prevenci vzniku nemocí a správné životosprávě. Žák: - hovoří o poskytování první pomoci v závažných i méně závažných případech; - popíše správné kroky při resuscitaci. Žák: - samostatně hovoří o životě v ČR; - podá informace o historii, politickém systému; - pracuje s mapou, zmíní důležité zeměpisné údaje; - hovoří o zajímavých památkách a místech v ČR; - poskytne informace o průmyslovém rozvoji a kulturním životě v ČR. Žák: - samostatně hovoří o historii Prahy a jejím vývoji; - podá informaci o historických památkách a důležitých místech v Praze. Žák - samostatně hovoří o životě v Austrálii a na Novém Zélandu	**Tematický celek: Zdravý životní styl** **Tematický celek: Lidské tělo** **Tematický celek: Nemoci** **Tematický celek: První pomoc** **Tematický celek: Česká republika** **Tematický celek: Praha** **Tematický celek: Austrálie, Nový Zéland**	21

- podá informace o historii, politickém systému; - pracuje s mapou, zmíní důležité zeměpisné údaje; - hovoří o kulturním životě v Austrálii a na Novém Zélandu; - vyjmenuje a popíše důležité svátky. Žák: - samostatně hovoří o životě v Kanadě; - podá informace o historii, politickém systému; - pracuje s mapou, zmíní důležité zeměpisné údaje; - hovoří o kulturním životě v Kanadě; - vyjmenuje a popíše důležité svátky. Žák: - popíše návštěvu u praktického lékaře - vyjmenuje typy lékařů – specialistů a druhy vyšetřovacích metod; - požívá fráze spojené s návštěvou lékaře - vyjmenuje a popíše běžné nemoci a jejich léčbu. Žák - vyjmenuje a popíše oddělení v nemocnici; - vyjmenuje typy lékařů a zdravotnického personálu; - popíše práci sestry, jednoduché i složitější výkony; - popíše typický pokoj pacienta v nemocnici; - popíše dutinu ústní; - popíše základy ústní hygieny; - popíše návštěvu u zubaře; - vyjmenuje základní vybavení laboratoře, pojmenuje nástroje; - charakterizuje pravidla práce v laboratoři a zásady první pomoci; - samostatně hovoří o zdravé a nezdravé stravě; - popíše potravinovou pyramidu a vyváženou stravu. Žák: - samostatně hovoří o bydlení v ČR, Velké Británii a USA; - popíše svůj dům/byt a pokoj; - porovná výhody/nevýhody bydlení na venkově a ve městě;	**Tematický celek: Kanada** **Tematický celek: U lékaře** **Tematický celek: Nemocnice/Zuby/Laboratoř/Výživa** **Tematický celek: Bydlení**	20

Žák: - sestaví souvislé vypravování o kulturním životě v ČR e svém rodném městě; - popíše své trávení volného času se zaměřením na kulturní život a sociální vztahy. Žák - souvisle vypravuje o současných problémech světa; - zmiňuje a popisuje problémy spojené se životním prostředím, růstem obyvatelstva, růstem napětí ve společnosti; - pohovoří, co sám dělá pro zlepšení životního prostředí a vztahů ve společnosti. Žák: - samostatně hovoří o střídání ročních období; - popisuje jednotlivá roční období; - popíše počasí teď a počasí pro jednotlivá roční období; - vyjmenuje rostliny a zvířata žijící v ČR, VB, USA.	**Tematický celek: Kulturní a sociální život** **Tematický celek: Globální problémy** **Tematický celek: Příroda, počasí, roční období**	

4.4 Název vyučovacího předmětu: Německý jazyk (NEJ)/první cizí jazyk

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 11 (11) / 371 (371)

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání

4.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Vyučování cizím jazykům je součástí všeobecného vzdělávání, prohlubuje a doplňuje systém jazykového vzdělávání, které je propojeno s dalšími vyučovacími předměty a zdroji informací. Jazyková výuka obohacuje poznatkové struktury a přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce. Podmiňuje kvalitu soustavného odborného růstu. Jazykové vzdělávání vede k rozvoji jazykových znalostí a dovedností potřebných k dorozumění v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního, veřejného a pracovního života i k rozvoji osobnosti žáka a jeho morálních a charakterových vlastností. Cílem výuky předmětu je prohlubování řečových dovedností (receptivních, produktivních, interaktivních a mediačních) a osvojení schopnosti pracovat s informacemi a jejich zdroji v cizím jazyce včetně internetu, slovníků a příruček a využívat tyto zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování všeobecných vědomostí a dovedností. Žáci jsou vedeni k vědomí potřebnosti celoživotního vzdělávání.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání. Obsah výuky vede žáky k tomu, aby byly systematicky rozšiřovány a prohlubovány znalosti, dovednosti a návyky získané v průběhu základního vzdělávání, které směřují k plnění komunikativního vzdělávacího cíle.

1. Jazykové dovednosti

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, čtení textů včetně odborných, práce s textem;
- produktivní řečové dovednosti: ústní a písemné vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, písemné zpracování textu (reprodukce, osnova, výpisky, anotace atp.), překlad;
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy;
- dopis.

2. Jazykové prostředky

- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba);
- grafická podoba jazyka a pravopis.

3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce

- tematické okruhy: osobní údaje, dům a domov, každodenní život, volný čas, zábava, jídlo a nápoje, služby, cestování, mezilidské vztahy, péče o tělo a zdraví, nakupování, vzdělávání, zaměstnání, příroda a počasí, Česká republika, reálie německy mluvících zemí;

- komunikační situace: získávání a předávání informací, formální a neformální ústní a písemný projev, např. sjednání schůzky, objednávka služby, vyřízení vzkazu apod.;
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, omluvy, pozvání, odmítnutí, souhlasu či nesouhlasu, doporučení apod.

4. Poznatky o zemích

Vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru o německy mluvících zemích, jejich kultuře, umění a literatuře, tradicích, společenských zvyklostech. Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.

Mezipředmětové vztahy

Výuka cizího jazyka využívá a propojuje znalosti nabyté při výuce jiných předmětů, jako jsou dějepis, kde se žáci dozvídají o historickém vývoji německy mluvících zemí, či občanská nauka, v níž žáci diskutují o různých státoprávních uspořádáních, kulturách, zvycích, tradicích apod. Dále jsou ve výuce cizích jazyků využívány znalosti z oblasti informačních a komunikačních technologií, a to v rámci vyhledávání informací na Internetu a elektronického zpracování prezentací k jednotlivým tématům, a z českého jazyka a literatury, kdy žáci se snaží v cizím jazyce představit svou rodnou zemi, svůj region a místo svého bydliště.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v cizím jazyce vede žáky k uvědomění významu osvojování cizojazyčných dovedností v širších souvislostech, které umožňují dobrou orientaci v sociální, politické a ekonomické realitě ostatních zemí. Důraz je kladen na vytvoření předpokladů pro navazování a upevňování pozitivních vztahů s příslušníky jiných národností, etnik, kultur či náboženství a jejich využívání k vzájemnému obohacení. Důležité je rozvíjet postoje tolerance, respektu a otevřenosti k příslušníkům jiných národností nejen v kontextu s odborným zaměřením. To napomáhá žákům zbavovat se předsudků a stereotypů a vytvořit si vlastní úsudek. Využívání různých forem a metod výuky vede žáky k vyjasňování vlastních postojů, formulacím názorů, rozvíjení dovednosti racionální argumentace a schopnosti naslouchat. Nedílnou součástí vzdělávání v cizím jazyce je budování a posilování sebevědomí a sebedůvěry spojené se zažíváním pocitu úspěchu a ocenění. Žákům se poskytuje prostor pro práci v týmu, vzájemnou spolupráci a interakci. U žáků je podporována kreativita a samostatnost a rozvíjen pozitivní vztah k učení. Učitel dbá na přirozené dodržování taxonomie afektivních cílů, jako je přijímání, reagování, oceňování, integrování a internacionalizace hodnot.

Metody a formy práce

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k cílové úrovni B1 podle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky. Navazuje na vědomosti a dovednosti žáků získané na základní škole a rozvíjí je vzhledem k jejich společenskému a profesnímu zaměření. V prvním, druhém a třetím ročníku se realizují 3 hodiny týdně, ve čtvrtém 4 hodiny týdně, z toho 2 hodiny povinně volitelného semináře. Studium je zakončeno maturitní zkouškou.

V rámci výuky jsou uplatňovány různé organizační formy výuky a využívány rozmanité didaktické a metodické postupy: motivační a aktivizující metody, jazykové hry, konverzační a komunikativní cvičení, audio-orální metody, práce s verbálními texty včetně odborných, s kombinovanými texty (včetně filmu) a s elektronickými informacemi. Vhodným zadáním úkolů motivují žáky k samostatné

práci s překladovými nebo výkladovými slovníky, autentickými texty, písničkami, beletrií, odbornou literaturou, časopisy, internetem, filmy, a napomáhají jim tak utvářet vědomí o kulturně historických souvislostech. Vyučující aktivizují žáky ke konverzaci pomocí vhodně zvolených témat. Do výuky je průběžně zařazována odborná terminologie, kterou žáci mohou využít při výkonu povolání nebo v dalším studiu. Výuka je orientována na autodidaktické metody (samostatné učení žáků) a na sociálně komunikativní aspekty učení (didaktické slovní metody).

Hodnocení výsledků žáka

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v cizím jazyce slouží žákům ke zpřístupnění informací v daném jazyce a rozvíjí následující kompetence:

Kompetence k učení

- žákům jsou zadávány úkoly, při nichž musejí sami vyhledávat informace z cizojazyčného tisku a odborné literatury, učí se je analyzovat a zpracovávat texty do referátů, zpráv a prezentací;
- při řešení úkolů a cvičení z učebnice je žákům ponechán prostor pro vlastní postup práce a hledání správné formulace;
- žákům jsou předkládány úkoly, ve kterých se prokazuje schopnost spojovat jejich znalosti z výuky cizího jazyka s poznatky z jiných předmětů;
- žáci jsou podněcováni k vyhledávání informací v německém jazyce na internetu a jsou vedeni k samostatné práci;
- žáci se setkávají s materiály se zdravotnickou tematikou;
- zařazováním práce se slovníky a jinými učebními pomůckami jsou žáci podporováni k samostatnému využívání těchto informačních zdrojů;
- na žácích je vyžadováno, ale také oceňováno důsledné plnění jejich povinností a jejich systematická příprava na výuku.

Kompetence k řešení problémů

- během výuky jsou žákům úkoly a pokyny zadávány v cizím jazyce, čímž jsou vedeni k uplatnění osvojené slovní zásoby a k rozvíjení schopnosti odvozovat význam neznámých pojmů z kontextu;
- žáci používají pracovní sešity, v nichž si individuálně procvičují učivo;
- zařazováním soutěží a kvízů žáci uplatňují jazykové znalosti i vědomosti z jiných předmětů;
- ve výuce jsou navozována témata běžného života, v nichž žáci uplatňují své zkušenosti a názory;
- zadáváním jazykových úkolů jsou dány žákům možnosti hledání řešení situací a problémů, které mohou nastat v běžném životě;
- žáci diskutují a obhajují svůj názor vhodnou argumentací.

Komunikativní kompetence

- žáci jsou vedeni ke komunikaci v cizím jazyce řízeným dialogem, poslechem audionahrávek rodilých mluvčích a k jejich následné reprodukci vlastními slovy;
- při ústním projevu je kladen důraz na plynulost a srozumitelnost vyjadřování, na zřetelnou artikulaci;
- žáci jsou motivováni ke psaní e-mailů nebo chatování s přáteli z cizích zemí;
- žáci si osvojují různé útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, popis, inzerát, reklama atd.);
- žáci vyjadřují své názory a možné způsoby řešení problémů v rámci diskuse.

Personální a sociální kompetence

- žákům jsou zadávány úkoly se simulací cizojazyčného prostředí a běžných životních situací, ve kterých žáci uplatňují své jazykové znalosti, vyjadřují své názory a obhajují svá stanoviska;
- žákům je dán prostor pro práci v týmu a jsou vedeni k utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii;
- žáci se učí akceptovat názor druhých a tolerovat jiné postupy;
- žáci přijímají hodnocení výsledků své práce a způsobů jednání i ze strany jiných lidí, přijímají radu a kritiku;
- žáci jsou vedeni k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a školy.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- žáci vyjadřují své názory a zaujímají stanoviska ke společenským, kulturním či ekologickým problémům;
- do výuky jsou zařazovány reálie německy mluvících zemí, což žákům umožňuje pochopit jiné kulturní a etické hodnoty lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí;
- žáci vedeni ke sledování aktuálního vývoje v Evropě a ve světě a mají možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím životním a pracovním podmínkám.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění úkolů:

- na žácích je vyžadováno dodržování pravidel, vzájemný respekt, schopnost týmové spolupráce;
- u žáků je průběžně rozvíjeno sebehodnocení, jazykové schopnosti, schopnosti využívat IT
- žáci si osvojují odbornou terminologii a zvyšují svou jazykovou způsobilost pro pracovní uplatnění;
- žáci jsou vedeni k tomu, aby znali alternativy uplatnění jazykového vzdělání na trhu práce a požadavky zaměstnavatelů na jazykovou gramotnost;
- žáci jsou podporováni v písemné i verbální komunikaci, aby se dokázali seberealizovat při vstupu na trh práce;
- témata v rámci výuky obsahují informace z trhu práce, statistiky, inzeráty zaměstnání, zabývají se popisem práce některých profesí, komunikací s potenciálním zaměstnavatelem, sepsáním životopisu či vyplněním formuláře s osobními údaji;
- žákům je poskytován přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- žáci jsou podporováni v samostatném využívání informačních zdrojů;
- žáci vyhledávají, třídí a kriticky hodnotí informace získané z různých mediálních
- zdrojů;
- získané informace se žáci snaží adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě;
- žáci jsou upozorňováni na její možná rizika elektronické komunikace.

<u>Předmět německý jazyk aplikuje průřezová témata ve výuce takto:</u>

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují s texty, dokumentárními filmy a dalšími zdroji zaměřenými na evropský a světový kontext, na rozvoj a fungování EU, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, uvědomuje si existenci přetrvávajících nedemokratických systémů. Žáci jsou vedeni k zamyšlení nad demokratickým

i nedemokratickým chováním, v rozhovorech jsou vybízeni ke kritickému přijímání informací médií, učí se dávat prostor jiným vyjádřit se a respektovat jejich názory. Formou diskuse si procvičují schopnost rozlišit extremistické postoje a jejich možné následky. Učí se toleranci a respektování jiných ras, národů a náboženství, zdvořilosti a slušnosti, multikulturální výchově – srovnání německy mluvících zemí s českou společností, diskuse o aktuálních problémech. PT se zaměřením na osobnost a její rozvoj, na komunikaci, vyjednávání a řešení konfliktů je začleněno v TC Mezilidské vztahy a Charakteristika osobnosti ve 2. ročníku. Ve 3. ročníku je v rámci TC Svět kolem nás – historické události rozvíjeno téma společnost a historický vývoj, téma morálka, odpovědnost, tolerance je začleněno v TC Osobní a společenský život – povahové rysy. Ve 4. ročníku je realizováno téma stát, politický systém v rámci TC Reálie německy mluvících zemí ve spojitosti a v porovnání s reáliemi ČR.

Člověk a životní prostředí

V hodinách německého jazyka žáci řeší problémy (formou čtení, psaní, poslechu, konverzace) spojené s ochranou přírody, s globálními problémy (oteplování, mizení deštných pralesů, přelidnění, nedostatek pitné vody, chudoba v rozvojových zemích), porovnávají přístup k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Žáci jsou vedeni k vlastnímu ekologickému chování. Uvědomují si spojitost životního prostředí se svým vlastním zdravím, vědí, co může způsobit a způsobuje člověku znečištěné životní prostředí. Formou projektů a prezentací se snaží hledat nové alternativní zdroje, vize do budoucnosti. Žáci se učí v německém jazyce diskutovat a porovnávat zdravý a nezdravý životní styl. TC Svět kolem nás – příroda v ohrožení ve 3. ročníku je věnován současným problémům ve vztahu člověka a životního prostředí. Ve 4. ročníku je navazující TC Životní prostředí, který zahrnuje téma způsob řešení environmentálních problémů.

Člověk a svět práce

Součástí výuky je práce s informacemi, které žákům pomohou v orientaci na trhu práce, prohlubují jejich znalosti jednotlivých profesí (perspektivní obory, obory s převládající nezaměstnaností atd.). Žáci jsou vedeni k sebekritičnosti a realistickému posouzení vlastních schopností a možností, ke správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání.

Formou dialogů v německém jazyce se učí dovednostem prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání – zejména pohovor, sestavování písemných projevů jako je motivační dopis, životopis atd. Čtením článků v německém jazyce si žáci v této oblasti rozšiřují slovní zásobu a formují si tak základní pracovní návyky a schopnost postupovat při řešení problémů logicky. V 2. ročníku je v rámci TC Škola realizováno téma vzdělávací soustava v ČR. Ve 3. ročníku je výuka v rámci TC Zaměstnání a Plány do budoucna zaměřena na typické znaky práce a charakter trhu práce, a to písemnou i verbální sebeprezentací.

Informační a komunikační technologie

Uplatňováním informačních a komunikačních technologií ve výuce se žáci zdokonalují v práci s cizojazyčným textem. Procvičují orientaci v textu, vyhledávají informace a kriticky je zpracovávají. Žáci si uvědomují nutnost používání německého jazyka pro studium odborné literatury i pro samostudium. Žáci pracují na skupinových projektech a multimediálních prezentacích.

4.4.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3 (3) / 105 (105)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, základní číslovky, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá informace o jiných lidech; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - informuje o svém budoucím zaměstnání a zaměstnání ostatních - analyzuje jednoduché texty; - aplikuje krátké pokyny (pozdravy); - komunikuje v jednoduché podobě, aplikuje v dialogu pozdravy, osobní informace, čísla; - představí sebe nebo jiné osoby; - sdělí informace o sobě nebo jiných osobách metodou řízeného rozhovoru; - vytvoří jednoduché věty a popíše specifika slovosledu v německé větě; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje.	**Osobní údaje** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů v pomalejším řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty při seznamování, vítání a loučení. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas sloves; - rod podstatných jmen; - zájmena; - slovosled v německé větě; - základní číslovky.	29
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace o členech své rodiny a vztazích;	**Rodina** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů v pomalejším řečovém tempu.	

- objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá informace z inzerátů - informuje o své rodině, domácích zvířatech - analyzuje jednoduché texty; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných rodinných situacích; - vyjádří rodinné vztahy - vede anketu - vypráví o rodině; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o své rodině; - vytvoří jednoduché věty a popíše specifika slovosledu v německé větě; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní formu – vykání; - použije ve větách negaci.	**Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro anketu; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o své osobě a škole. Sestavení inzerátu. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas sloves; - skloňování podstatných jmen; - zájmena; - množné číslo podstatných jmen; - zápor.	
Žák: - objasní smysl krátkého textu prezentovaného ve standardním řečovém tempu; - interpretuje hlavní smysl krátkých, jasných a jednoduchých sdělení a oznámení; - řadí výpovědi do správného sledu na základě poslechového textu; - zvolí adekvátní výpověď z daných možností; - čte krátké, jednoduché texty; - vyslovuje srozumitelně; - vyhodnotí nejdůležitější informace z textu, písemných zpráv; - vhodně používá slovní zásobu lekce; - popíše a charakterizuje osoby; - sdělí svoje mínění o jiných lidech; - vypráví o svém životě;	**Přátelství, přátelé** **Poslech s porozuměním** monologů a jednoduchých dialogů ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - práce s textem; - přiřazování správných výpovědí k daným textům. **Konverzace** - rozvíjení a tvoření slovní zásoby - řízené rozhovory na běžná životní témata; - popis, charakteristika osoby;	26

- vysvětlí význam vět a často používaných slov z oblastí, k nimž má bezprostřední osobní vztah, např.: vlastní osoba, rodina, nakupování, blízké okolí; - popíše obrázky s pomocí otázek; - aktivně užívá přítomný čas; - skloňuje podstatná jména v probraných pádech; - napíše soukromý dopis, e-mail.	- vyjádření mínění o jiných lidech. **Gramatické jevy** - přítomný čas; - zájmena osobní, přivlastňovací; - skloňování podstatných jmen; - tázací zájmena. **Krátké texty** Jednoduché **písemné zpracování** dopisu, e-mailu.	
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace o bytě nebo domě; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá informace z inzerátů; - analyzuje jednoduché texty; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných situacích; - informuje o svém bydlišti; - vyjádří názor na byt a dům; - popíše svůj byt nebo pokoj; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o bydlení; - vytvoří jednoduché věty a popíše specifika slovosledu v německé větě; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní společenské otázky.	**Dům a domov** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů v pomalejším řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro vyjádření názoru, sdělení informací o bydlení; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o svém bydlení. Napsání inzerátu. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas sloves; - skloňování podstatných jmen; - zájmena;	25

	- zápor; - slovosled v německé větě.	
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace o potravinách a stravovacích návycích; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá potřebné informace z textu a analyzuje jednoduché texty; - získá a podá informace o potravinách a stravovacích návycích; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných situacích; - vyjádří se o svých stravovacích návycích; - vyjádří názor na pokrmy; - objedná jídlo a pití v restauraci; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o stravování; - vytvoří jednoduché věty a popíše specifika slovosledu v německé větě; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní společenské otázky; - použije ve větách negaci.	**Stravování** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro vyjádření názoru, stížnosti; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o svých stravovacích návycích. Vyhledání informací z inzerátu. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas nepravidelných sloves; - skloňování podstatných jmen; - zápor; - slovosled v německé větě; - všeobecný podmět „man“.	15
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení a otázky, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně;	**Koníčky a volný čas** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti;	10

- objasní obsah článků o lidech a jejich zálibách; - vyhledá potřebné informace z textu; - analyzuje jednoduché texty; - na základě textu povypráví o volnočasových aktivitách jiných lidí; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných situacích; - vyjádří se o volnočasových aktivitách; - zeptá se na koníčky svého kamaráda; - aplikuje základní pravopisné normy; - napíše jednoduchý text o svých zálibách - napíše e-mail; - vytvoří jednoduché věty a popíše specifika slovosledu v německé větě; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní společenské otázky; - použije ve větách předložky - vhodně využívá modální slovesa.	- jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro vyjadřování na téma koníčky, tvoření otázek; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o zálibách. E-mail příteli. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas nepravidelných sloves; - předložky; - tázací věty; - slovosled v německé větě a v otázce; - způsobová slovesa.	

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3 (3) / 105 (105)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, čísla a údaje o čase, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá informace o činnostech týkající se školního života; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - informuje o svém rozvrhu hodin; - pojmenuje školní předměty; - analyzuje jednoduché texty;	**Škola a běžný den** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů v pomalejším řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu.	29

- komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí při běžných školních situacích; - aplikuje v dialogu čísla, údaje o čase; - vyjádří své názory na téma škola, školní předměty; - sdělí informace o zájmech a zálibách; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o sobě; - vytvoří jednoduché věty a popíše specifika slovosledu v německé větě; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní formu – vykání; - použije ve větách negaci.	**Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro vyjádření názoru; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o své osobě a škole. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas sloves; - rod podstatných jmen; - zájmena; - slovosled v německé větě; - odlučitelné a neodlučitelné předpony.	
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace o názvech míst a institucí ve městě; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá potřebné informace z textu - analyzuje jednoduché texty; - získá a podá informace o názvech míst a institucí ve městě; - na základě textu popíše polohu institucí a památek ve městě; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných situacích; - vyjádří se o institucích a památkách ve městě; - zeptá se na cestu, dopravní prostředky, instituce; - popíše cestu a polohu institucí a památek (pomocí plánu)	**Orientace ve městě** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro popis cesty a polohy institucí, dopravní prostředky a adekvátní otázky; - řízené rozhovory na běžná životní témata.	26

- vypráví o městě; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o městě; - napíše vzkaz; - vytvoří jednoduché věty a popíše specifika slovosledu v německé větě; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní společenské otázky; - použije ve větách předložky - vhodně využívá rozkazovací způsob.	**Krátké texty** Vyprávění o městě. Vzkaz příteli. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas nepravidelných sloves; - předložky; - rozkazovací způsob; - slovosled v německé větě; - způsobová slovesa.	
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, čísla a údaje o cenách a o čase, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace ohledně obchodů a nakupování; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá potřebné informace z textu - analyzuje jednoduché texty; - získá a podá informace ohledně obchodů a nakupování; - na základě textu popíše polohu objektu; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných situacích; - vyjádří se o obchodech a nakupování; - aplikuje v dialogu čísla, údaje o množství, cenách a čase; - formuluje nabídku, její přijetí nebo odmítnutí; - popíše polohu objektu; - podá informace o činnostech týkajících se volného času;	**Nakupování** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro popis cesty a polohy objektů, vytvoření nabídky, domluvení schůzky; - řízené rozhovory na běžná životní témata.	25

- aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o možnostech využití volného času; - sestaví pozvánku; - vytvoří jednoduché věty a popíše specifika slovosledu v německé větě; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní společenské otázky; - použije vhodně ve větách předložky - demonstruje časové údaje.	**Krátké texty** Vyprávění o volném čase. Pozvánka. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas nepravidelných sloves; - předložky; - slovosled v německé větě; - způsobová slovesa a určení času.	
Žák: - objasní význam krátkého textu, který je prezentován ve standardním řečovém tempu; - určí stěžejní body krátkého poslechového textu; - čte krátké, jednoduché texty; - prezentuje hlavní myšlenky textu na základě doplňujících cvičení; - vysvětlí význam vět a často používaných slov, které se týkají probíraného tématu; - interpretuje hlavní smysl krátkých, jasných a jednoduchých sdělení a oznámení; - získává a sděluje informace; - vyslovuje srozumitelně; - popíše obrázky s pomocí otázek; - v jednoduchých větách charakterizuje aspekty zdraví a péče o zdraví; - vysvětlí význam vět a často používaných slov, které se týkají probíraného tématu; - aktivně užívá imperativ; - vhodně aplikuje způsobová slovesa; - umí používat zvratná slovesa; - analyzuje větný celek; - umí písemně zpracovat anketu.	**Zdraví, péče o zdraví** **Poslech s porozuměním** ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - práce s textem; - reprodukce textu. **Konverzace** - rozvíjení správné výslovnosti; - tvoření a rozvíjení slovní zásoby; - řízené rozhovory na běžná životní témata zdraví, hygiena, osobní a společenský život, životní styl. **Gramatické jevy** - způsobová slovesa; - zvratná zájmena; - imperativ; Jednoduché **písemné zpracování** ve formě ankety.	10
Žák: - objasní smysl krátkého textu prezentovaného ve standardním řečovém tempu;	**Dovolená, plány** **Poslech s porozuměním** textu ve standardním řečovém tempu.	15

- interpretuje hlavní smysl krátkých, jasných a jednoduchých sdělení a oznámení; - určí stěžejní body krátkého poslechového textu; - prezentuje hlavní myšlenky krátkých, jednoduchých textů; - reprodukuje text na základě probrané slovní zásoby; - interpretuje smysl textu na základě doplňujících cvičení; - vyslovuje srozumitelně; - popíše formu trávení prázdnin; - formuluje návrhy; - sdělí názor na téma prázdniny; - aplikuje slovní zásobu v souvislosti s dovolenou či prázdninami; - vyjádří se k tématu počasí; - popíše obrázky s pomocí otázek; - vhodně používá příslovečná určení; - aplikuje pravidla týkající se souvětí podřadného; - písemně zpracuje dopis.	**Čtení jednoduchých textů** - práce s textem – porozumění na základě doplňujících cvičení; - přiřazování správných výpovědí k daným textům; - překlad. **Konverzace** - rozvíjení a tvoření slovní zásoby; - řízené rozhovory na běžná životní témata; - vyprávění krátkého příběhu. **Gramatické jevy** - příslovečné určená místa; - souvětí podřadné; Jednoduché **písemné zpracování** formálního dopisu.	

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3 (3) / 99 (99)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - určí stěžejní body projevu, pokud mluvčí hovoří jasnou standardní řečí z okruhu tematického celku zaměstnání a činnosti; - prezentuje hlavní myšlenky autentického rozhovoru; - interpretuje obsah psaného textu (životopisu) jiných osob; - objasní smysl inzerátů v novinách; - prezentuje základní myšlenky psaného textu, který je založen na probraném tematickém celku; - rozliší podstatné informace v textu; - pojmenuje zaměstnání a činnosti s nimi související; - vyjmenuje povahové vlastnosti a dovednosti potřebné k jejich vykonání;	**Zaměstnání** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu: - poslech a procvičování správné intonace. **Čtení jednoduchých textů** - životopis; - inzeráty; - zprávy z novin. **Konverzace** - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: formulace rady, vyjádření přání, názoru, jazykové prostředky pro formulaci svých argumentů;	25

- mluví o výběru povolání a odůvodní je; - charakterizuje své plány a projekty; - sestaví krátký písemný útvar inzerát; - napíše životopis; - vhodně aplikuje a použije nově probrané spojky; - interpretuje vedlejší věty; - analyzuje větný celek; - zdůvodní skladbu věty.	- sdělování a získávání informací; - vyprávění; - sdělení informace vlastními slovy. **Písemný projev** - inzerát; - životopis. **Gramatické jevy** - infinitivní konstrukce; - skloňování podstatných jmen; - vedlejší věty; - slabé skloňování. **Průřezové téma** Člověk a svět práce Informační a komunikační technologie	
Žák: - určí stěžejní body projevu, pokud mluvčí hovoří jasnou standardní řečí z okruhu tematického okruhu; - čte zprávy o politických událostech; - prezentuje hlavní myšlenky autentického rozhovoru; - interpretuje obsah psaného textu; - čte zprávy o politických událostech a vyjádří jejich hlavní body; - prezentuje základní myšlenky psaného textu, který je založen na probraném tematickém celku; - rozliší podstatné informace v textu; - vypráví o svých zážitcích, o sobě a o jiných lidech; - sdělí informace, vyjádří své mínění; - diskutuje o událostech; - formuluje otázky a diskutuje v rámci tematického okruhu; - napíše krátký písemný útvar na základě přečteného článku; - písemně vyjádří své zkušenosti a dojmy; - aplikuje časové spojky ve vyprávění - interpretuje obsah čtené zprávy.	**Svět kolem nás, společnost** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu - poslech a procvičování správné intonace. **Čtení jednoduchých textů** - zprávy z novin; - poznámka; - texty týkající se všedního života. **Konverzace** - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: formulace rady, vyjádření přání, mínění, jazykové prostředky pro formulaci svých argumentů. **Písemný projev** - poznámka. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou průběžně procvičovány, upevňovány a testovány: - časové věty, préteritum pravidelných, nepravidelných a způsobových sloves	25

	Průřezové téma Člověk a životní prostředí Občan v demokratické společnosti	
Žák: - určí stěžejní body projevu, pokud mluvčí hovoří jasnou standardní řečí z okruhu tematického okruhu plány do budoucna; - prezentuje hlavní myšlenky autentického rozhovoru; - prezentuje základní myšlenky psaného textu, který je založen na probraném tematickém celku; - rozliší podstatné informace v textu; - vyjádří představu o své budoucnosti, diskutuje o událostech; - charakterizuje své plány a projekty; - vyjádří přání, sděluje a získává informace; - formuluje otázky a diskutuje v rámci tematického okruhu; - napíše jednoduchý formální dopis; - písemně vyjádří své plány do budoucnosti; - vhodně aplikuje slovesný čas futurum; - analyzuje větný celek; - zdůvodní skladbu věty; - provede rozbor svého gramatického projevu a analyzuje případné nedostatky.	**Plány do budoucna** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu - poslech a procvičování správné intonace. **Čtení jednoduchých textů** - čtení textů všeobecných i odborných; - práce s textem; - reprodukce textu. **Konverzace** - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: formulace rady, vyjádření přání, mínění, jazykové prostředky pro formulaci svých argumentů; - sdělení informace vlastními slovy **Písemný projev** - formální dopis **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou průběžně procvičovány, upevňovány a testovány: - futurum I; - vedlejší věty; - nepřímá otázka; - přímá otázka. **Průřezové téma** Člověk a svět práce	
Žák: - určí stěžejní body, myšlenky a hlavní informace projevu, pokud mluvčí hovoří jasnou standardní řečí z okruhu tématu osobní a společenský život; - prezentuje hlavní myšlenky autentického rozhovoru; - interpretuje obsah psaného textu; - prezentuje základní myšlenky psaného textu, který je založen na probraném tematickém celku;	**Osobní a společenský život** Poslech s porozuměním přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu **Čtení jednoduchých textů** - inzeráty; - zprávy z novin; - poznámka; - texty týkající se všedního života. **Konverzace**	25

- vypráví o svých zážitcích, o sobě a o jiných lidech; - vypráví o svých zájmech i zájmech jiných lidí, o vlastnostech, vzhledu a povahových rysech; - sděluje a získává informace; - formuluje otázky a diskutuje v rámci tematického okruhu; - procvičí metodu řízeného rozhovoru; - sestaví krátký písemný útvar – poznámku, inzerát; - aplikuje nově získané gramatické prostředky ve vyprávění o zájmech svých a jiných lidí.	- rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: formulace rady, vyjádření přání, mínění, jazykové prostředky pro formulaci svých argumentů; - sdělování a získávání informací; - sdělení informace vlastními slovy. **Písemný projev** - inzerát; - poznámka. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou průběžně procvičovány, upevňovány a testovány: - přídavné jméno v přívlastku; - tázací zájmena. **Průřezové téma** Občan v demokratické společnosti	
Žák: - určí stěžejní body projevu, pokud mluvčí hovoří jasnou standardní řečí z okruhu probíraného tématu; - uvádí hlavní informace, pokud mluvčí hovoří relativně pomalu a srozumitelně; - prezentuje hlavní myšlenky autentického rozhovoru; - interpretuje obsah psaného textu jiných osob; - prezentuje základní myšlenky psaného textu; - vypráví o svých zážitcích, o sobě a o jiných lidech; - vypráví o vlastnostech a povahových rysech; - formuluje emoce, rady; - vyjádří přání, sděluje a získává informace; - formuluje otázky a diskutuje v rámci tematického okruhu; - napíše jednoduchý formální dopis; - sestaví krátký písemný útvar – poznámku, mail;	**Vztahy** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu - poslech a procvičování správné intonace. **Čtení jednoduchých textů** - poznámka; - krátký dopis, mail; - texty týkající se všedního života. **Konverzace** - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: formulace rady, vyjádření přání, mínění, jazykové prostředky pro formulaci svých argumentů; - vysvětlování; - vyprávění; - sdělení informace vlastními slovy. **Písemný projev** - poznámka; - krátký formální dopis; - mail.	24

- vhodně používá podmiňovací způsob.	**Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou průběžně procvičovány, upevňovány a testovány: - podmiňovací způsob.	
Žák: - určí stěžejní body projevu, pokud mluvčí hovoří jasnou standardní řečí z okruhu tématu plány a sny a probraných maturitních témat; - prezentuje hlavní myšlenky autentického rozhovoru; - interpretuje obsah psaného textu jiných osob; - prezentuje základní myšlenky psaného textu, který je založen na probraných tematických celcích; - rozliší podstatné informace v textu; - charakterizuje své plány a projekty; - sděluje a získává informace; - vyjádří své mínění o televizních soutěžích; - formuluje otázky a diskutuje v rámci tematických okruhů; - napíše životopis, dopis, jednoduchý formální dopis; - sestaví krátký písemný útvar – poznámku; - vhodně aplikuje slovesné časy a vazby sloves; - rozlišuje předložky dle pádu a významu; - analyzuje větný celek, zdůvodní skladbu věty; - provede rozbor svého gramatického projevu a analyzuje případné nedostatky.	**Plány do budoucna** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu - poslech a procvičování správné intonace. **Čtení jednoduchých textů** - poznámka; - texty týkající se všedního života a texty, ve kterých se vyskytuje odborná terminologie. **Konverzace** - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: formulace rady, vyjádření přání, mínění, jazykové prostředky pro formulaci svých argumentů; - sdělení informace vlastními slovy. **Písemný projev** - životopis; - poznámka; - formální dopis. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou průběžně procvičovány, upevňovány a testovány: - vazby sloves; - zájmenná příslovce.	

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 62 (62)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - na základě poslechu sdělí/doplní základní informace; - srozumitelně se vyjádří k vyslechnutému textu; - plynule čte kratší i delší texty; - interpretuje nejdůležitější informace; - provede jazykovou analýzu; - hovoří na téma reálie a události v německy mluvících zemích; - získá a také poskytne potřebné informace; - demonstruje své znalosti v běžných konverzačních situacích; - napíše dopis (formální i neformální); - adekvátně vyjádří omluvu, lítost, vyjádří vlastní názor; - aplikuje tvary trpného rodu v mluveném i písemném projevu; - v textu rozpozná příčestí přítomné a minulé a provede adekvátní překlad do češtiny;	**Reálie německy mluvících zemí a události v nich** **Poslech s porozuměním** - poslech nahrávek mluvy rodilých mluvčích v souvislosti s tématem; - fonetická cvičení. **Čtení** textů k danému tématu - obsahová a jazyková analýza textu. **Mluvený projev** - rozvíjení slovní zásoby včetně frazeologie a odborné terminologie; - jazykové prostředky; pro argumentaci, diskusi, popis grafiky a obrázků, vyjádření a obhájení vlastního názoru; - dialogy na běžná životní témata. **Písemné zpracování textu** - dopis; - vyjádření omluvy, lítosti, vlastního názoru. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou průběžně procvičovány, upevňovány a testovány: - trpný rod; - příčestí přítomné. **Průřezové téma** Občan v demokratické společnosti	31
Žák: - na základě poslechu si ověří pochopení gramatického jevu; - srozumitelně se vyjádří k vyslechnutému textu; - plynule čte kratší i delší texty; - interpretuje nejdůležitější informace; - provede jazykovou analýzu;	**Média** **Poslech s porozuměním** - poslech nahrávek mluvy rodilých mluvčích v souvislosti s tématem; - fonetická cvičení. **Čtení** textů k danému tématu - porozumění; - obsahová a jazyková analýza textu.	31

- hovoří na téma média, získá a také poskytne potřebné informace; - vyslovuje srozumitelně a co nejblíže přirozené výslovnosti; - demonstruje své znalosti v běžných konverzačních situacích; - vysvětlí své postoje, názory a plány; - napíše sdělení s informacemi k danému tématu; - v textu rozpozná konjunktiv nepřímé řeči, pasivně jej zvládá a provede adekvátní překlad do češtiny.	**Mluvený projev** k danému tématu a v souvislosti s běžnými životními situacemi - rozvíjení slovní zásoby včetně frazeologie a odborné terminologie; - jazykové prostředky pro argumentaci, diskusi, popis. **Písemné zpracování textu** - sdělení. **Gramatické jevy** v kontextu tematického celku, průběžné procvičování, upevňování a prověřování - konjunktiv, nepřímá řeč. **Průřezové téma** Informační a komunikační technologie	

4.5 Název vyučovacího předmětu: Volitelný seminář z německého jazyka (SNJ)/první cizí jazyk

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 2 (2) / 62 (62)

Vzdělávací oblasti: Jazykové vzdělávání

4.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Vyučování cizím jazykům je součástí všeobecného vzdělávání, prohlubuje a doplňuje systém jazykového vzdělávání, které je propojeno s dalšími vyučovacími předměty a zdroji informací. Jazyková výuka obohacuje poznatkové struktury a přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce. Podmiňuje kvalitu soustavného odborného růstu. Jazykové vzdělávání vede k rozvoji jazykových znalostí a dovedností potřebných k dorozumění v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního, veřejného a pracovního života i k rozvoji osobnosti žáka a jeho morálních a charakterových vlastností. Cílem výuky předmětu je prohlubování řečových dovedností (receptivních, produktivních, interaktivních a mediačních) a osvojení schopnosti pracovat s informacemi a jejich zdroji v cizím jazyce včetně internetu, CD-ROM, slovníků a příruček a využívat tyto zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování všeobecných vědomostí a dovedností. Žáci jsou vedeni k vědomí potřebnosti celoživotního vzdělávání.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání. Obsah výuky vede žáky k tomu, aby byly systematicky rozšiřovány a prohlubovány znalosti, dovednosti a návyky získané v průběhu základního vzdělávání, které směřují k plnění komunikativního vzdělávacího cíle. Mimo jiné si žáci osvojí komunikaci v odborných situacích spojených s výkonem zdravotnického povolání.

Výuka cizího jazyka využívá a propojuje znalosti nabyté při výuce jiných předmětů, jako jsou dějepis a zeměpis, kde se žáci dozvídají o historickém vývoji anglofonních zemí, či občanská nauka, kde žáci diskutují o různých státoprávních uspořádáních, kulturách, zvycích, tradicích apod. V neposlední řadě jsou ve výuce cizích jazyků využívány znalosti z oblasti informačních a komunikačních technologií, a to v rámci vyhledávání informací na internetu a elektronického zpracování prezentací k jednotlivým tématům, a z českého jazyka a literatury, kdy žáci se snaží v cizím jazyce představit svou rodnou zemi, svůj region a místo svého bydliště.

I) ***1. Jazykové dovednosti***

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, čtení textů včetně odborných, práce s textem
- produktivní řečové dovednosti: ústní a písemné vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, písemné zpracování textu (reprodukce, osnova, výpisky, anotace atp.), překlad
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy; dopis.

J) ***2. Jazykové prostředky***

- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba);
- grafická podoba jazyka a pravopis.

K) ***3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce***

- tematické okruhy: osobní údaje, dům a domov, každodenní život, volný čas, zábava, jídlo a nápoje, služby, cestování, mezilidské vztahy, péče o tělo a zdraví, základní komunikace s pacientem, nakupování, vzdělávání, zaměstnání, příroda a počasí, Česká republika, reálie anglicky mluvících zemí;
- komunikační situace: získávání a předávání informací, formální a neformální ústní a písemný projev např. sjednání schůzky, objednávka služby, vyřízení vzkazu apod.;
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, omluvy, pozvání, odmítnutí, souhlasu či nesouhlasu, doporučení apod.

L) ***4. Poznatky o zemích***

Vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru o anglicky mluvících zemích, jejich kultuře, umění a literatuře, tradicích a společenských zvyklostech. Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v cizím jazyce vede žáky k uvědomění významu osvojování cizojazyčných dovedností v širších souvislostech, které umožňují dobrou orientaci v sociální, politické a ekonomické realitě ostatních zemí. Důraz je kladen na vytvoření předpokladů pro navazování a upevňování pozitivních vztahů s příslušníky jiných národností, etnik, kultur či náboženství a jejich využívání k vzájemnému obohacení. Četnost kontaktů s cizinci stoupá zejména v souvislosti se členstvím České republiky v EU, který vedl a vede k výraznému rozšíření pracovních příležitostí a k rozvoji turistického ruchu. Důležité je rozvíjet postoje tolerance, respektu a otevřenosti k příslušníkům jiných národností nejen v kontextu s odborným zaměřením. To napomáhá žákům zbavovat se předsudků a stereotypů a vytvořit si vlastní úsudek. Využívání různých forem a metod výuky vede žáky k vyjasňování vlastních postojů, formulacím názorů, rozvíjení dovednosti racionální argumentace a schopnosti naslouchat. Nedílnou součástí vzdělávání v cizím jazyce je budování a posilování sebevědomí a sebedůvěry spojené se zažíváním pocitu úspěchu a ocenění. Žákům se poskytuje prostor pro práci v týmu, vzájemnou spolupráci a interakci. U žáků je podporována kreativita a samostatnost a rozvíjen pozitivní vztah k učení. Učitel dbá na přirozené dodržování taxonomie afektivních cílů, jako je přijímání, reagování, oceňování, integrování a internacionalizace hodnot.

Metody a formy práce

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k cílové úrovni B1 podle Společného evropského referenčního pro jazyky. Navazuje na vědomosti a dovednosti žáků získané na základní škole a rozvíjí je vzhledem k jejich společenskému a profesnímu zaměření. Výuka je realizována 2 hodinami týdně během maturitního ročníku. Studium je zakončeno maturitní zkouškou.

V rámci výuky jsou uplatňovány různé organizační formy výuky a využívány rozmanité didaktické a metodické postupy: motivační a aktivizující metody, jazykové hry, konverzační a komunikativní cvičení, audio-orální metody, práce s verbálními texty včetně odborných, s kombinovanými texty (včetně filmu) as elektronickými informacemi. Vyučující při výuce používají doplňkové materiály a plně vybavené a funkční jazykové učebny (CD a DVD přehrávače, dataprojektor, interaktivní tabuli). Vhodným zadáním úkolů motivují žáky k samostatné práci s překladovými nebo výkladovými slovníky, autentickými texty, písničkami, beletrií, odbornou literaturou, časopisy, internetem, filmy, a napomáhají jim tak utvářet vědomí o kulturně historických souvislostech. Vyučující aktivizují žáky ke konverzaci pomocí vhodně zvolených témat. Do výuky je průběžně zařazována odborná terminologie,

kterou žáci mohou využít při výkonu povolání nebo v dalším studiu. Výuka je orientována na autodidaktické metody (samostatné učení žáků) a na sociálně komunikativní aspekty učení (didaktické slovní metody).

Hodnocení výsledků žáka

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu. K hodnocení výsledků vzdělávání se využívá tradiční pětistupňové škály, kritéria hodnocení jsou dána klasifikačním řádem školy. Výstupem jazykového vzdělávání je maturitní zkouška po ukončení 4. ročníku. Během studia v jednotlivých ročnících vyučující průběžně kontrolují výsledky učení včetně domácí přípravy. Jsou zařazovány kontrolní didaktické testy osvojeného učiva, zaměřené na poslech a čtení cizojazyčných textů s porozuměním i na gramaticko-lexikální znalost jazykových prostředků. Žák je během výuky podporován v samostatném ústním projevu, a to při práci ve dvojicích či skupinách nebo při vyjadřování svých vlastních postojů. Učitel hodnotí gramaticko-lexikální úroveň, obsah a konzistenci projevu i vyvíjenou aktivitu. Při řízené konverzaci učitel neopravuje jednotlivé gramatické chyby, ale hodnotí projev jako celek s důrazem na jeho výpovědní hodnotu. Žák se tak více soustředí na obsahovou stránku, má pocit úspěšnosti při vyjádření myšlenky, což upevňuje jeho sebevědomí a navozuje pozitivní pracovní atmosféru ve výuce. Učitelé přistupují k průběžnému hodnocení vzdělávací činnosti žáků s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu. Přirozenou součástí hodnocení je také sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v cizím jazyce slouží žákům ke zpřístupnění informací v daném jazyce a rozvíjí následující kompetence.

Kompetence k učení

- Žákům jsou zadávány úkoly, při nichž musejí sami vyhledávat informace z cizojazyčného tisku a odborné literatury, učí se je analyzovat a zpracovávat texty do referátů, zpráv a prezentací.
- Při řešení úkolů a cvičení z učebnice je žákům ponechán prostor pro vlastní postup práce a hledání správné formulace.
- Žákům jsou předkládány úkoly, ve kterých se prokazuje schopnost spojovat jejich znalosti z výuky cizího jazyka s poznatky z jiných předmětů.
- Žáci jsou podněcováni k vyhledávání informací v anglickém jazyce na internetu a jsou vedeni k samostatné práci.
- Žáci se setkávají s materiály se zdravotnickou tematikou.
- Zařazováním práce se slovníky a jinými učebními pomůckami jsou žáci podporováni k samostatnému využívání těchto informačních zdrojů.
- Na žácích je vyžadováno, ale také oceňováno důsledné plnění jejich povinností a jejich systematická příprava na výuku.

Kompetence k řešení problémů

- Během výuky jsou žákům úkoly a pokyny zadávány v cizím jazyce, čímž jsou vedeni k uplatnění osvojené slovní zásoby a k rozvíjení schopnosti odvozovat význam neznámých pojmů z kontextu.
- Žáci používají pracovní sešity, v nichž si individuálně procvičují učivo.
- Zařazováním soutěží a kvízů žáci uplatňují jazykové znalosti i vědomosti z jiných předmětů.
- Ve výuce jsou navozována témata běžného života, v nichž žáci uplatňují své zkušenosti a názory.
- Zadáváním jazykových úkolů jsou dány žákům možnosti hledání řešení situací a problémů, které mohou nastat v běžném životě.
- Žáci diskutují a obhajují svůj názor vhodnou argumentací.

Komunikativní kompetence

- Žáci jsou vedeni ke komunikaci v cizím jazyce řízeným dialogem, poslechem audionahrávek rodilých mluvčích a k jejich následné reprodukci vlastními slovy.
- Při ústním projevu je kladen důraz na plynulost a srozumitelnost vyjadřování, na zřetelnou artikulaci.
- Žáci jsou motivováni pro komunikativní využití internetu, ke psaní e-mailů nebo chatování s přáteli z cizích zemí.
- Žáci si osvojují různé útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, popis, inzerát, reklama atd.).
- Žáci vyjadřují své názory a možné způsoby řešení problémů v rámci diskuse.

Personální a sociální kompetence

- Žákům jsou zadávány úkoly se simulací cizojazyčného prostředí a běžných životních situací, ve kterých žáci uplatňují své jazykové znalosti, vyjadřují své názory a obhajují svá stanoviska.
- Žákům je dán prostor pro práci v týmu a jsou vedeni k utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.
- Žáci se učí akceptovat názor druhých a tolerovat jiné postupy.
- Žáci přijímají hodnocení výsledků své práce a způsobů jednání i ze strany jiných lidí, přijímají radu a kritiku.
- Žáci jsou vedeni k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a školy.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- Žáci vyjadřují své názory a zaujímají stanoviska ke společenským, kulturním či ekologickým problémům.
- Do výuky jsou zařazovány reálie anglicky mluvících zemí, což žákům umožňuje pochopit jiné kulturní a etické hodnoty lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí.
- Při práci s internetem jsou žáci vedeni ke sledování aktuálního vývoje v Evropě a ve světě a mají možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím životním a pracovním podmínkám

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- Žáci jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění úkolů.
- Na žácích je vyžadováno dodržování pravidel, vzájemný respekt, schopnost týmové spolupráce.
- U žáků je průběžně rozvíjeno sebehodnocení, jazykové schopnosti, schopnosti využívat IT.
- Žáci si osvojují odbornou terminologii a zvyšují svou jazykovou způsobilost pro pracovní uplatnění.
- Žáci jsou vedeni k tomu, aby znali alternativy uplatnění jazykového vzdělání na trhu práce a požadavky zaměstnavatelů na jazykovou gramotnost.
- Žáci jsou podporováni v písemné i verbální komunikaci, aby se dokázali seberealizovat při vstupu na trh práce.
- Témata v rámci výuky obsahují informace z trhu práce, statistiky, inzeráty o zaměstnání, zabývají se popisem práce některých profesí, komunikací s potenciálním zaměstnavatelem, sepsáním životopisu či vyplněním formuláře s osobními údaji.
- Žákům je poskytován přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.
- Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi
- Žáci jsou podporováni v samostatném využívání informačních zdrojů.
- Žáci vyhledávají, třídí a kriticky hodnotí informace získané z různých mediálních zdrojů.
- Získané informace se žáci snaží adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě.
- Žáci jsou podporováni v elektronické komunikaci s upozorněním na její možná rizika.

Předmět aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují s texty, dokumentárními filmy a dalšími zdroji zaměřenými na evropský a světový kontext, na rozvoj a fungování EU, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, uvědomují si existenci přetrvávajících nedemokratických systémů. Žáci jsou vedeni k zamyšlení nad demokratickým i nedemokratickým chováním, v rozhovorech jsou vybízeni ke kritickému přijímání informací médií, učí se dávat prostor jiným vyjádřit se a respektovat jejich názory. Formou diskuse si procvičují schopnost rozlišit extremistické postoje a jejich možné následky. Učí se toleranci a respektování jiných ras, národů a náboženství, zdvořilosti a slušnosti, multikulturální výchově – srovnání anglicky mluvících zemí s českou společností, diskuse o aktuálních problémech.

Oblast Právní minimum, masová média bude začleněno do tematických celků ve 4. ročníku.

Člověk a životní prostředí

V hodinách anglického jazyka žáci řeší problémy (formou čtení, psaní, poslechu, konverzace) spojené s ochranou přírody, s globálními problémy (oteplování, likvidace deštných pralesů, přelidnění, nedostatek pitné vody, chudoba v rozvojových zemích), porovnávají přístup k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Žáci jsou vedeni k ekologickému chování. Uvědomují si spojitost životního prostředí se svým vlastním zdravím, vědí, co může způsobit a způsobuje člověku znečištěné životní prostředí. Formou projektů a prezentací se snaží hledat nové alternativní zdroje, vize do budoucnosti. Práce s internetem žákům poskytuje nejnovější poznatky, objevy a informace z této oblasti. Součástí tohoto problému je i zdravý životní styl. Žáci se učí v cizím jazyce diskutovat a porovnávat zdravý a nezdravý životní styl.

Oblast Současné problémy ve vztahu člověka a životního prostředí se promítne v TC „Globální problémy“.

Člověk a svět práce

Součástí výuky je práce s informacemi, které žákům pomohou v orientaci na trhu práce, prohlubují jejich znalosti jednotlivých profesí (perspektivní obory, obory s převládající nezaměstnaností atd.). Žáci jsou vedeni k sebekritičnosti a realistickému posouzení vlastních schopností a možností, ke správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání. Formou dialogů v anglickém jazyce se učí dovednostem prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání – zejména pohovor, sestavování písemných projevů jako je motivační dopis, životopis atd. Čtením článků v anglickém jazyce si žáci v této oblasti rozšiřují slovní zásobu, a tak si formují základní pracovní návyky a schopnost postupovat při řešení problémů logicky.

Oblast Typické znaky práce a charakter trhu práce bude probrána v TC ve 4. ročníku, oblast Vzdělávací soustava v ČR, další profesní vzdělávání, práce s informačními médii pak v TC spojených s maturitními tématy ve 4. ročníku.

Informační a komunikační technologie

Uplatňováním informačních a komunikačních technologií ve výuce (používání internetu, CD-ROM, DVD, dataprojektorů, multimediálních výukových programů) se žáci zdokonalují v práci s cizojazyčným textem. Procvičují orientaci v textu, vyhledávají informace a kriticky je zpracovávají. Žáci si uvědomují nutnost používání anglického jazyka pro studium odborné literatury i pro samostudium. Žáci pracují na skupinových projektech a multimediálních prezentacích (PowerPoint), které je motivují k používání prostředků informačních a komunikačních technologií. Toto téma se promítá během celého studia v projektech na téma „Technologie“.

4.5.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 62 (62)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - na základě poslechu sdělí/doplní nejdůležitější informace; - srozumitelně se vyjádří k vyslechnutému textu; - plynule čte delší texty; - na základě pročtení textu získá a poskytne informace; - provede jazykovou analýzu; - hovoří na téma životní prostředí, počasí; - získá a také poskytne potřebné informace; - vyslovuje srozumitelně a co nejblíže přirozené výslovnosti; - demonstruje své znalosti v běžných konverzačních situacích; - vysvětlí své postoje a názory; - napíše e-mailovou zprávu nebo dopis s informací související s tématem; - v textu rozpozná kompozita, přeloží do češtiny; - používá aktivně nejběžnější kompozita v písemném i mluveném projevu; - používá běžné předložkové vazby.	**Životní prostředí** **Poslech s porozuměním** - poslech nahrávek mluvy rodilých mluvčích v souvislosti s tématem; - fonetická cvičení. **Čtení** textů k danému tématu - porozumění; - obsahová a jazyková analýza textu; - reprodukce textu. **Mluvený projev** k danému tématu a projev v souvislosti s běžnými životními situacemi - rozvíjení slovní zásoby včetně frazeologie a odborné terminologie; - dialogy na běžná životní témata. **Písemné zpracování textu** - e-mail. **Gramatické jevy** v kontextu tematického celku, průběžné procvičování, upevňování a prověřování: - kompozita; - předložkové vazby. **Průřezové téma** Člověk a životní prostředí	20
Žák: - na základě poslechu doplní chybějící informace; - srozumitelně se vyjádří k vyslechnutému textu; - plynule čte delší texty;	**Globální problémy, společnost** **Poslech s porozuměním** - poslech nahrávek mluvy rodilých mluvčích v souvislosti s tématem; - fonetická cvičení. **Čtení** textů k danému tématu - porozumění textu; - obsahová a jazyková analýza textu; - reprodukce textu.	20

- vyjádří svůj názor na danou problematiku; - hovoří na téma globální problémy - získá a také poskytne potřebné informace; - vyslovuje srozumitelně a co nejblíže přirozené výslovnosti; - vysvětlí své postoje a názory; - napíše dopis s prvky vypravování; - orientuje se v jednotlivých gramatických jevech a mluvnických kategoriích; - vyjadřuje se po stránce mluvnické na takové úrovni, že globální, popř. lokální chyby neztěžují ve větší míře porozumění.	**Mluvený projev** k danému tématu - rozvíjení slovní zásoby včetně frazeologie a odborné terminologie; - jazykové prostředky pro diskusi, popis obrázků, vyjádření a obhájení vlastního názoru; - dialogy/monology na běžná životní témata. **Písemné zpracování textu** - vypravování. **Gramatické jevy** - průběžné procvičování, upevňování, prověřování a závěrečné opakování.	
Žák: - na základě poslechu doplní chybějící informace; - srozumitelně se vyjádří k vyslechnutému textu; - plynule čte delší texty; - na základě pročtení textu získá a poskytne informace; - hovoří na téma Česká republika (reálie); - získá a také poskytne potřebné informace; - vyslovuje srozumitelně a co nejblíže přirozené výslovnosti; - demonstruje své znalosti v běžných konverzačních situacích; - sestaví písemný projev s využitím znalosti reálií ČR; - orientuje se v jednotlivých gramatických jevech a mluvnických kategoriích; - vyjadřuje se po stránce mluvnické na takové úrovni, že lokální, popř. globální	**Česká republika** **Poslech s porozuměním** - poslech nahrávek mluvy rodilých mluvčích v souvislosti s tématem; fonetická cvičení. **Čtení** textů k danému tématu - porozumění; - obsahová a jazyková analýza textu; - reprodukce textu. **Mluvený projev** k danému tématu a v souvislosti s běžnými životními situacemi: - rozvíjení slovní zásoby včetně frazeologie a odborné terminologie; - jazykové prostředky; pro argumentaci, diskusi, popis obrázků, vyjádření a obhájení vlastního názoru; - dialogy/monology na běžná životní témata. **Písemné zpracování textu** - dopis; - vypravování. **Gramatické jevy** v kontextu tematického celku – průběžné procvičování, upevňování, prověřování a závěrečné opakování.	12

chyby neztěžují ve větší míře porozumění.	**Průřezové téma** Občan v demokratické společnosti	
Žák: - komunikuje v souvislosti s jednotlivými tématy, reaguje interaktivně.	**Opakování, příprava k maturitní zkoušce** - opakování maturitních témat všeobecných id odborných; upevňování slovní zásoby; frazeologie, odborné terminologie.	10

4.6 Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk (ANJ)/druhý cizí jazyk

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 3 (3) / 103 (103)

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání

4.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Vyučování cizím jazykům je součástí všeobecného vzdělávání, prohlubuje a doplňuje systém jazykového vzdělávání, které je propojeno s dalšími vyučovacími předměty a zdroji informací. Jazyková výuka obohacuje poznatkové struktury a přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce. Podmiňuje kvalitu soustavného odborného růstu. Jazykové vzdělávání vede k rozvoji jazykových znalostí a dovedností potřebných k dorozumění v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního, veřejného a pracovního života i k rozvoji osobnosti žáka a jeho morálních a charakterových vlastností. Cílem výuky předmětu je prohlubování řečových dovedností (receptivních, produktivních, interaktivních a mediačních) a osvojení schopnosti pracovat s informacemi a jejich zdroji v cizím jazyce včetně internetu, CD-ROM, slovníků a příruček a využívat tyto zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování všeobecných vědomostí a dovedností. Žáci jsou vedeni k vědomí potřebnosti celoživotního vzdělávání

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání. Obsah výuky vede žáky k tomu, aby byly systematicky rozšiřovány a prohlubovány znalosti, dovednosti a návyky získané v průběhu základního vzdělávání, které směřují k plnění komunikativního vzdělávacího cíle.

Výuka cizího jazyka využívá a propojuje znalosti nabyté při výuce jiných předmětů, jako jsou dějepis, kde se žáci dozvídají o historickém vývoji německy mluvících zemí, či občanská nauka, v níž žáci diskutují o různých státoprávních uspořádáních, kulturách, zvycích, tradicích apod. Dále jsou ve výuce cizích jazyků využívány znalosti z oblasti informačních a komunikačních technologií, a to v rámci vyhledávání informací na Internetu a elektronického zpracování prezentací k jednotlivým tématům, a z českého jazyka a literatury, kdy žáci se snaží v cizím jazyce představit svou rodnou zemi, svůj region a místo svého bydliště.

1. Jazykové dovednosti

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, čtení textů, práce s textem;
- produktivní řečové dovednosti: ústní a písemné vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, překlad;
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy; dopis.

2. Jazykové prostředky

- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba);
- grafická podoba jazyka a pravopis.

3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce

- tematické okruhy: osobní údaje, dům a domov, každodenní život a volný čas, zábava, jídlo a nápoje, nakupování, cestování, mezilidské vztahy, vzdělávání a zaměstnání;
- komunikační situace: získávání a předávání informací, formální a neformální ústní a písemný projev, např. sjednání schůzky, vyřízení vzkazu apod.;
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, omluvy, pozvání, odmítnutí, souhlasu či nesouhlasu apod.

4. Poznatky o zemích

Vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru o anglicky mluvících zemích, jejich kultuře, umění a literatuře, tradicích a společenských zvyklostech. Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v cizím jazyce vede žáky k uvědomění významu osvojování cizojazyčných dovedností v širších souvislostech, které umožňují dobrou orientaci v sociální, politické a ekonomické realitě ostatních zemí. Důraz je kladen na vytvoření předpokladů pro navazování a upevňování pozitivních vztahů s příslušníky jiných národností, etnik, kultur či náboženství a jejich využívání k vzájemnému obohacení. Četnost kontaktů s cizinci stoupá zejména v souvislosti se členstvím České republiky v EU, který vedl a vede k výraznému rozšíření pracovních příležitostí a k rozvoji turistického ruchu. Důležité je rozvíjet postoje tolerance, respektu a otevřenosti k příslušníkům jiných národností nejen v kontextu s odborným zaměřením. To napomáhá žákům zbavovat se předsudků a stereotypů a vytvořit si vlastní úsudek. Využívání různých forem a metod výuky vede žáky k vyjasňování vlastních postojů, formulacím názorů, rozvíjení dovednosti racionální argumentace a schopnosti naslouchat. Nedílnou součástí vzdělávání v cizím jazyce je budování a posilování sebevědomí a sebedůvěry spojené se zažíváním pocitu úspěchu a ocenění. Žákům se poskytuje prostor pro práci v týmu, vzájemnou spolupráci a interakci. U žáků je podporována kreativita a samostatnost a rozvíjen pozitivní vztah k učení. Učitel dbá na přirozené dodržování taxonomie afektivních cílů, jako je přijímání, reagování, oceňování, integrování a internacionalizace hodnot.

Metody a formy práce

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k cílové úrovni A1 – A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Představuje úvod do druhého cizího jazyka v základních komunikativních situacích vzhledem k hodinové dotaci. Výuka je realizována v rozsahu 1 hodiny týdně v 1.–3. ročníku. Studium není zakončeno maturitní zkouškou.

V rámci výuky jsou uplatňovány různé organizační formy výuky a využívány rozmanité didaktické a metodické postupy: motivační a aktivizující metody, jazykové hry, konverzační a komunikativní cvičení, audio-orální metody, práce s verbálními texty včetně odborných, s kombinovanými texty (včetně filmu) as elektronickými informacemi. Vyučující při výuce používají doplňkové materiály a plně vybavené a funkční jazykové učebny (videopřehrávače, CD a DVD-přehrávače, dataprojektor, interaktivní tabule). Vhodným zadáním úkolů motivují žáky k samostatné práci s překladovými nebo výkladovými slovníky, autentickými texty, písničkami, beletrií, odbornou literaturou, časopisy, internetem, filmy, a napomáhají jim tak utvářet vědomí o kulturně historických souvislostech. Vyučující aktivizují žáky ke konverzaci pomocí vhodně zvolených témat. Výuka je orientována na autodidaktické metody (samostatné učení žáků) a na sociálně komunikativní aspekty učení (didaktické slovní metody).

Hodnocení výsledků žáka

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu. K hodnocení výsledků vzdělávání se využívá tradiční pětistupňové škály, kritéria hodnocení jsou dána klasifikačním řádem školy. Během studia v jednotlivých ročnících vyučující průběžně kontrolují výsledky učení včetně domácí přípravy. Jsou zařazovány kontrolní didaktické testy osvojeného učiva, zaměřené na poslech a čtení cizojazyčných textů s porozuměním, na gramaticko-lexikální znalost jazykových prostředků. Žák je během výuky podporován v samostatném ústním projevu, a to při práci ve dvojicích či skupinách nebo při vyjadřování svých vlastních postojů. Učitel hodnotí gramaticko-lexikální úroveň, obsah a konzistenci projevu i vyvíjenou aktivitu. Při řízené konverzaci učitel neopravuje jednotlivé gramatické chyby, ale hodnotí projev jako celek s důrazem na jeho výpovědní hodnotu. Žák se tak více soustředí na obsahovou stránku, má pocit úspěšnosti při vyjádření myšlenky, což upevňuje jeho sebevědomí a navozuje pozitivní pracovní atmosféru ve výuce. Učitelé přistupují k průběžnému hodnocení vzdělávací činnosti žáků s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu. Přirozenou součástí hodnocení je také sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v cizím jazyce slouží žákům ke zpřístupnění informací v daném jazyce a rozvíjí následující kompetence.

Kompetence k učení

- Žákům jsou zadávány úkoly, při nichž musejí sami vyhledávat informace z cizojazyčného tisku a odborné literatury, učí se je analyzovat a zpracovávat texty do referátů, zpráv a prezentací.
- Při řešení úkolů a cvičení z učebnice je žákům ponechán prostor pro vlastní postup práce a hledání správné formulace.
- Žákům jsou předkládány úkoly, ve kterých se prokazuje schopnost spojovat jejich znalosti z výuky cizího jazyka s poznatky z jiných předmětů.
- Žáci jsou podněcováni k vyhledávání informací v anglickém jazyce na internetu a jsou vedeni k samostatné práci.
- Žáci se setkávají s materiály se zdravotnickou tematikou.
- Zařazováním práce se slovníky a jinými učebními pomůckami jsou žáci podporováni k samostatnému využívání těchto informačních zdrojů.
- Na žácích je vyžadováno, ale také oceňováno důsledné plnění jejich povinností a jejich systematická příprava na výuku.

Kompetence k řešení problémů

- Během výuky jsou žákům úkoly a pokyny zadávány v cizím jazyce, čímž jsou vedeni k uplatnění osvojené slovní zásoby a k rozvíjení schopnosti odvozovat význam neznámých pojmů z kontextu.
- Žáci používají pracovní sešity, v nichž si individuálně procvičují učivo.
- Zařazováním soutěží a kvízů žáci uplatňují jazykové znalosti i vědomosti z jiných předmětů.
- Ve výuce jsou navozována témata běžného života, v nichž žáci uplatňují své zkušenosti a názory.
- Zadáváním jazykových úkolů jsou dány žákům možnosti hledání řešení situací a problémů, které mohou nastat v běžném životě.
- Žáci diskutují a obhajují svůj názor vhodnou argumentací.

Komunikativní kompetence

- Žáci jsou vedeni ke komunikaci v cizím jazyce řízeným dialogem, poslechem audionahrávek rodilých mluvčích a k jejich následné reprodukci vlastními slovy.
- Při ústním projevu je kladen důraz na plynulost a srozumitelnost vyjadřování, na zřetelnou artikulaci.
- Žáci jsou motivováni pro komunikativní využití internetu, ke psaní e-mailů nebo chatování s přáteli z cizích zemí.
- Žáci si osvojují různé útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, popis, inzerát, reklama atd.)
- Žáci vyjadřují své názory a možné způsoby řešení problémů v rámci diskuse.

Personální a sociální kompetence

- Žákům jsou zadávány úkoly se simulací cizojazyčného prostředí a běžných životních situací, ve kterých žáci uplatňují své jazykové znalosti, vyjadřují své názory a obhajují svá stanoviska.
- Žákům je dán prostor pro práci v týmu a jsou vedeni k utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.
- Žáci se učí akceptovat názor druhých a tolerovat jiné postupy.
- Žáci přijímají hodnocení výsledků své práce a způsobů jednání i ze strany jiných lidí, přijímají radu a kritiku.
- Žáci jsou vedeni k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a školy.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci vyjadřují své názory a zaujímají stanoviska ke společenským, kulturním či ekologickým problémům.

Do výuky jsou zařazovány reálie anglicky mluvících zemí, což žákům umožňuje pochopit jiné kulturní a etické hodnoty lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí.

Při práci s internetem jsou žáci vedeni ke sledování aktuálního vývoje v Evropě a ve světě a mají možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím životním a pracovním podmínkám.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění úkolů.

- Na žácích je vyžadováno dodržování pravidel, vzájemný respekt, schopnost týmové spolupráce.
- U žáků je průběžně rozvíjeno sebehodnocení, jazykové schopnosti, schopnosti využívat IT.
- Žáci si osvojují odbornou terminologii a zvyšují svou jazykovou způsobilost pro pracovní uplatnění.
- Žáci jsou vedeni k tomu, aby znali alternativy uplatnění jazykového vzdělání na trhu práce a požadavky zaměstnavatelů na jazykovou gramotnost.
- Žáci jsou podporováni v písemné i verbální komunikaci, aby se dokázali seberealizovat při vstupu na trh práce.
- Témata v rámci výuky obsahují informace z trhu práce, statistiky, inzeráty o zaměstnání, zabývají se popisem práce některých profesí, komunikací s potenciálním zaměstnavatelem, sepsáním životopisu či vyplněním formuláře s osobními údaji.
- Žákům je poskytován přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- Žáci jsou podporováni v samostatném využívání informačních zdrojů.
- Žáci vyhledávají, třídí a kriticky hodnotí informace získané z různých mediálních zdrojů.

- Získané informace se žáci snaží adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě.
- Žáci jsou podporováni v elektronické komunikaci s upozorněním na její možná rizika.

Předmět anglický jazyk aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují s texty, dokumentárními filmy a dalšími zdroji zaměřenými na evropský a světový kontext, na rozvoj a fungování EU, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, uvědomuje si existenci přetrvávajících nedemokratických systémů. Žáci jsou vedeni k zamyšlení nad demokratickým i nedemokratickým chováním, v rozhovorech jsou vybízeni ke kritickému přijímání informací médií, učí se dávat prostor jiným vyjádřit se a respektovat jejich názory. Formou diskuse si procvičují schopnost rozlišit extremistické postoje a jejich možné následky. Učí se toleranci a respektování jiných ras, národů a náboženství, zdvořilosti a slušnosti, multikulturální výchově – srovnání anglicky mluvících zemí s českou společností, diskuse o aktuálních problémech.

Člověk a životní prostředí

V hodinách anglického jazyka žáci řeší problémy (formou čtení, psaní, poslech, konverzace) spojené s ochranou přírody, s globálními problémy (oteplování, likvidace deštných pralesů, přelidnění, nedostatek pitné vody, chudoba v rozvojových zemích), porovnávají přístup k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Žáci jsou vedeni k ekologickému chování. Uvědomují si spojitost životního prostředí se svým vlastním zdravím, vědí, co může způsobit a způsobuje člověku znečištěné životní prostředí. Formou projektů a prezentací se snaží hledat nové alternativní zdroje, vize do budoucnosti. Práce s internetem žákům poskytuje nejnovější poznatky, objevy a informace z této oblasti. Součástí tohoto problému je i zdravý životní styl. Žáci se učí v cizím jazyce diskutovat a porovnávat zdravý a nezdravý životní styl.

Člověk a svět práce

Součástí výuky je práce s informacemi, které žákům pomohou v orientaci na trhu práce, prohlubují jejich znalosti jednotlivých profesí (perspektivní obory, obory s převládající nezaměstnaností atd.). Žáci jsou vedeni k sebekritičnosti a realistickému posouzení vlastních schopností a možností, ke správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání. Formou dialogů v anglickém jazyce se učí dovednostem prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání – zejména pohovor, sestavování písemných projevů jako je motivační dopis, životopis atd. Čtením článků v anglickém jazyce si žáci v této oblasti rozšiřují slovní zásobu, a tak si formují základní pracovní návyky a schopnost postupovat při řešení problémů logicky.

Informační a komunikační technologie

Uplatňováním informačních a komunikačních technologií ve výuce (používání internetu, CD-ROM, DVD, dataprojektorů, multimediálních výukových programů) se žáci zdokonalují v práci s cizojazyčným textem. Procvičují orientaci v textu, vyhledávají informace a kriticky je zpracovávají. Žáci si uvědomují nutnost používání anglického jazyka pro studium odborné literatury i pro samostudium. Žáci pracují na skupinových projektech a multimediálních prezentacích (PowerPoint), které je motivují k používání prostředků informačních a komunikačních technologií.

4.6.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Receptivní řečové dovednosti Žák: - přiřadí názvy členů rodiny k obrázkům; - prezentuje smysl otázek kladených v rozhovoru; - postihne hlavní informace ve slyšeném; - vysvětlí hlavní myšlenku krátkého článku; - rozumí základním instrukcím popisu cesty; - ve slyšeném rozhovoru postihne specifické informace. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - stručně popíše vnější charakteristiku člověka; - popíše jednoduché činnosti člověka; - vyjmenuje dny v týdnu, měsíce a roční období; - vyjádří přivlastňovací pád. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - představí sebe i ostatní; - formuluje rozkaz; - zeptá se čas a dokáže odpovědět na dotaz o čase; - vyjádří datum a dokáže se na něj zeptat. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - sestaví a napíše krátký neformální dopis či email a oznámení.	**Pozdravy a společenské fráze, představování sebe a druhých, abeceda, číslovky, rodina a přátelé** **Slovní zásoba** Tematická slovní zásoba, přídavná jména, dny, měsíce a roční období, členové rodiny. **Gramatika:** Sloveso být a mít v přítomném čase, zápor a otázka; přítomný čas prostý v oznamovacích větách, přivlastňovací zájmena. **Výslovnost:** intonace v otázkách, -s ve 3. osobě jednotného čísla.	15
Receptivní řečové dovednosti Žák: - přiřadí názvy sportů a volno-časových aktivit k obrázkům; - prezentuje smysl otázek kladených reportérem v rozhovoru se v rozhovoru se sportovcem; - postihne hlavní informace ve slyšeném profilu špičkového sportovce;	**Sport, koníčky a volnočasové aktivity, části těla** **Slovní zásoba** **Gramatika**: otázky v přítomném čase prostém, frekvenční příslovce, pád osobních zájmen, rozkazovací způsob. **Výslovnost**: intonace zájmen.	10

- vysvětlí hlavní body novinového článku o sportu; - objasní obsah čtené a slyšené písně; - ve slyšeném rozhovoru o oblíbených hudebních hvězdách postihne specifické informace. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - stručně charakterizuje běžné sporty a vyjádří svůj vztah k nim; - popíše svoje rutinní činnosti; - pojmenuje části těla; - vyjádří jednoduchým způsobem, co se mu líbí a co ne. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - zeptá se jiných na jejich zájmy a koníčky a na podobné otázky odpoví; - zeptá se kamaráda na oblíbené a neoblíbené činnosti a na podobné otázky odpoví. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - sestaví a napíše leták – oznámení o akci, kterou pořádají členové jeho kroužku.		
Receptivní řečové dovednosti Žák: - ve slyšeném textu rozliší, o jakých vyučovacích předmětech se hovoří; - přiřadí k předmětům jednotlivé učebnice podle jejich názvu; - vyjádří hlavní myšlenky krátkého naučného textu o vzdělávání. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - pojmenuje vyučovací předměty a sdělí, které má v oblibě; - popíše, co a kdo se nachází v dané místnosti, na daném místě/v prostoru; - vylíčí, jak si představuje ideální školu. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - zeptá se kamaráda, jaké vyučovací předměty v ten den má ve škole a na stejnou otázku odpoví; - zeptá se kamaráda na jeho školu, na možnosti a povinnosti spojené s pobytem v ní.	**Vyučovací předměty, třída ve škole, nábytek** **Slovní zásoba:** téma + předložky místa. **Gramatika**: vazba “there is”/”there are”, sloveso „mít povinnost“ **Výslovnost**: intonace pokynů.	10

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Receptivní řečové dovednosti Žák: - vyhledá v naučném textu o vzdělávání specifické informace; - prezentuje slyšený i čtený popis, jak se někam dostat v budově školy. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - podá instrukce, jak se v budově někam dostat; - popíše ústně i písemně typický týden ve škole. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - vyjmenuje výhody a nevýhody vyučování na dálku, svoje stanovisko konfrontuje s kamarádem.	**Vyučovací předměty, třída ve škole, nábytek** **Slovní zásoba:** téma + předložky místa. **Gramatika:** vazba “there is”/”there are”, sloveso „mít povinnost“.	15
Receptivní řečové dovednosti Žák: - přiřadí názvy oblečení a barev k jejich zobrazení; - ze slyšeného rozhovoru odvodí, co mluvčí právě dělají; - postihne hlavní body charakteristiky filmové hvězdy; - prezentuje smysl otázek kladených novinářem v rozhovoru s profesionálním organizátorem večírků; - přiřadí názvy hudebních nástrojů k jejich vyobrazení. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - popíše, co má někdo na sobě a jak vypadá; - pojmenuje aktuální činnosti lidí v dané situaci; - postihne situaci na obrázku; - charakterizuje hudební festival; - sdělí, jak dobře nebo špatně zvládá běžné činnosti.	**Oblečení, hudební nástroje, večírek, činnosti ve volném čase** **Slovní zásoba**: téma + přídavná jména, předložky času. **Gramatika:** přítomný čas průběhový, sloveso „moci“/“nemoci“, příslovce. **Výslovnost**: koncové “-ing”.	10

Interaktivní řečové dovednosti Žák: - zeptá se kamaráda, jak zvládá některé činnosti a dovednosti; - domluví si schůzku. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - vytvoří e-mailovou pozvánku na večírek.		
Receptivní řečové dovednosti Žák: - přiřadí geografické pojmy k jejich zobrazením; - objasní stěžejní body jednoduchých naučných textů o přírodě, přírodních parcích, divokých zvířatech apod. a vyhledá v nich specifické informace; - podle slyšeného popisu rozpozná, o kterém přírodním parku se mluví; - vyřeší jednoduchý zeměpisný kvíz; - přiřadí jména divokých zvířat k jejich zobrazení; - přičlení typy ubytování na dovolené k jejich vyobrazení. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - zeptá se, na kterém kontinentu se nachází známé přírodní úkazy a místa; - porovná kvalitu a velikost dvou položek, věcí, zvířat apod.; - popíše známý přírodní park; - charakterizuje extrémy mezi lidmi, zvířaty, věci, zeměpisnými místy apod. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - vyměňuje si s kamarádem názor na „nej- “ kolem nás v běžných, známých situacích; - zeptá se na otvírací dobu a na vstupné do ZOO, Národního parku, muzea, galerie apod. a podobné informace sdělí. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - napíše pohled z prázdnin, ve kterém sdělí, jak místo vypadá a co tam dělá.	**Geografické pojmy, kontinenty, divočina, divoká zvířata, činnosti v přírodě, ubytování na dovolené** **Slovní zásoba:** téma + přídavná jména míry, předložky místa. **Gramatika:** stupňování přídavných jmen, vyjádření „rád bych“ / „chtěl bych“, člen u zeměpisných názvů. **Výslovnost:** “ə”.	10

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 33 (33)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Receptivní řečové dovednosti Žák: - rozumí obsahu turistického prospektu; - ve slyšené reklamě rozpozná, o jakých památkách se hovoří; - charakterizuje hlavní body popisu sledu událostí běžného víkendu mladých lidí; - postihne sled událostí ve čteném textu; - vysvětlí obsah telefonního vzkazu a zapíše ho. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - dělí, jakými schopnostmi a dovednostmi disponuje kamarád; - převypráví přečtený příběh; - nechá kamarádovi vzkaz po telefonu. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - zeptá se kamaráda na jeho dovednosti a na stejnou otázku odpoví; - zatelefonuje kamarádovi a nechá mu vzkaz. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - vytvoří prospekt pro turisty; - předá telefonní vzkaz.	**Místa a budovy ve městě** **Slovní zásoba**: téma + časové výrazy, vyjádření následnosti děje. **Gramatika:** minulý čas sloves „být“ a „moci“, minulý čas pravidelných sloves – kladné věty. **Výslovnost:** koncové “-ed”, telefonní čísla.	13
Receptivní řečové dovednosti Žák: - přiřadí národnosti k odpovídajícím názvům států; - rozumí krátkému čtenému textu o životě známé osobnosti; - objasní hlavní myšlenku čteného životopisného příběhu a vyhledá v textu specifické informace; - ve slyšeném rozhovoru postihne hledaná slova. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - jednoduchým způsobem ústně popíše život slavné osobnosti; - vypráví o minulé události; - napíše o významných událostech a úspěších významné osobnosti;	**Země, národnosti, životní události, činnosti ve volném čase,** **Slovní zásoba**: téma + fráze k vyjádření sympatie, slovní spojení se slovesy „vyrábět“, „dělat“, „mít“ a „vzít. **Gramatika:** minulý čas nepravidelných sloves, zápor a otázka v minulém čase. **Výslovnost:** “-ought”, “-aught”, intonace ve výrazech překvapení.	10

- zeptá se na důležité okamžiky v životě významné osobnosti; - napíše e-mail kamarádovi, ve kterém popíše svůj minulý víkend. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - zeptá se kamaráda, co dělal minulý víkend a na stejnou otázku odpoví; - vyměňuje si s kamarádem informace a údaje, které se týkají významných vědců.		
Receptivní řečové dovednosti Žák: - přiřadí názvy běžného jídla a pití k jejich vyobrazení; - ze slyšeného rozhovoru rozpozná, jaké jídlo mluvčí doma mají; - v čteném reklamním inzerátu na jídlo vyhledá specifické informace; - rozumí hlavní myšlence čteného textu o britském národním jídle a vyhledá v něm konkrétní informace. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - sdělí, co měl k jídlu; - zeptá se na množství, řekne, kolik, čeho je. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - zeptá se kamaráda, co měl k snídani, a na stejnou otázku odpoví; - v rozhovoru s kamarádem zjišťuje, kolik běžných činností zvládá během dané časové jednotky.	**Jídlo a pití, způsoby porcování** **Slovní zásoba** **Gramatika:** počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, určitý a neurčitý člen, vyjádření „nějaký“, „několik“, „něco“. **Výslovnost:** neurčitý člen, ceny (např. potravin).	10

4.7 Název vyučovacího předmětu: Německý jazyk (NEJ)/druhý cizí jazyk

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 3 (3) / 103 (103)

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání

4.7.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Vyučování cizím jazykům je součástí všeobecného vzdělávání, prohlubuje a doplňuje systém jazykového vzdělávání, které je propojeno s dalšími vyučovacími předměty a zdroji informací. Jazyková výuka obohacuje poznatkové struktury a přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce. Podmiňuje kvalitu soustavného odborného růstu. Jazykové vzdělávání vede k rozvoji jazykových znalostí a dovedností potřebných k dorozumění v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního, veřejného a pracovního života i k rozvoji osobnosti žáka a jeho morálních a charakterových vlastností. Cílem výuky předmětu je prohlubování řečových dovedností (receptivních, produktivních, interaktivních a mediačních) a osvojení schopnosti pracovat s informacemi a jejich zdroji v cizím jazyce včetně internetu, slovníků a příruček a využívat tyto zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování všeobecných vědomostí a dovedností. Žáci jsou vedeni k vědomí potřebnosti celoživotního vzdělávání.

Charakteristika učiva

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání. Obsah výuky vede žáky k tomu, aby byly systematicky rozšiřovány a prohlubovány znalosti, dovednosti a návyky získané v průběhu základního vzdělávání, které směřují k plnění komunikativního vzdělávacího cíle.

1. Jazykové dovednosti

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, čtení textů, práce s textem;
- produktivní řečové dovednosti: ústní a písemné vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, překlad;
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy; dopis.

2. Jazykové prostředky

- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba);
- grafická podoba jazyka a pravopis.

3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce

- tematické okruhy: osobní údaje, dům a domov, každodenní život a volný čas, zábava, jídlo a nápoje, nakupování, cestování, mezilidské vztahy, vzdělávání a zaměstnání;
- komunikační situace: získávání a předávání informací, formální a neformální ústní a písemný projev, např. sjednání schůzky, vyřízení vzkazu apod.;
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, omluvy, pozvání, odmítnutí, souhlasu či nesouhlasu apod.

4. Poznatky o zemích

Vybrané poznatky všeobecného charakteru o německy mluvících zemích a jejich kultuře. Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.

Mezipředmětové vztahy

Výuka cizího jazyka využívá a propojuje znalosti nabyté při výuce jiných předmětů, jako jsou dějepis, kde se žáci dozvídají o historickém vývoji německy mluvících zemí, či občanská nauka, v níž žáci diskutují o různých státoprávních uspořádáních, kulturách, zvycích, tradicích apod. Dále jsou ve výuce cizích jazyků využívány znalosti z oblasti informačních a komunikačních technologií, a to v rámci vyhledávání informací na Internetu a elektronického zpracování prezentací k jednotlivým tématům, a z českého jazyka a literatury, kdy žáci se snaží v cizím jazyce představit svou rodnou zemi, svůj region a místo svého bydliště.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v cizím jazyce vede žáky k uvědomění významu osvojování cizojazyčných dovedností v širších souvislostech, které umožňují dobrou orientaci v sociální, politické a ekonomické realitě ostatních zemí. Důraz je kladen na vytvoření předpokladů pro navazování a upevňování pozitivních vztahů s příslušníky jiných národností, etnik, kultur či náboženství a jejich využívání k vzájemnému obohacení. Důležité je rozvíjet postoje tolerance, respektu a otevřenosti k příslušníkům jiných národností. To napomáhá žákům zbavovat se předsudků a stereotypů a vytvořit si vlastní úsudek. Využívání různých forem a metod výuky vede žáky k vyjasňování vlastních postojů, formulacím názorů a schopnosti naslouchat. Nedílnou součástí vzdělávání v cizím jazyce je budování a posilování sebevědomí a sebedůvěry spojené se zažíváním pocitu úspěchu a ocenění. Žákům se poskytuje prostor pro práci v týmu, vzájemnou spolupráci a interakci. U žáků je podporována kreativita a samostatnost a rozvíjen pozitivní vztah k učení. Učitel dbá na přirozené dodržování taxonomie afektivních cílů, jako je přijímání, reagování, oceňování, integrování a internacionalizace hodnot.

Metody a formy práce

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k cílové úrovni A1–A2 podle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky. Navazuje na vědomosti a dovednosti žáků získané na základní škole a rozvíjí je vzhledem k jejich společenskému a profesnímu zaměření. V 1.-3. ročníku se realizuje jedna hodina týdně.

V rámci výuky jsou uplatňovány různé organizační formy výuky a využívány rozmanité didaktické a metodické postupy: motivační a aktivizující metody, jazykové hry, konverzační a komunikativní cvičení, audio-orální metody, práce s verbálními texty, kombinovanými texty (včetně filmu) a s elektronickými informacemi. Vhodným zadáním úkolů motivují žáky k samostatné práci s on-line materiály, autentickými texty, písničkami, filmy, a napomáhají jim tak utvářet vědomí o kulturně historických souvislostech. Vyučující aktivizují žáky ke konverzaci pomocí vhodně zvolených témat. Výuka je orientována na autodidaktické metody (samostatné učení žáků) a na sociálně komunikativní aspekty učení (didaktické slovní metody).

Hodnocení výsledků žáka

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v cizím jazyce slouží žákům ke zpřístupnění informací v daném jazyce a rozvíjí následující kompetence:

Kompetence k učení

- žákům jsou zadávány úkoly, při nichž musejí sami vyhledávat informace z cizojazyčných materiálů;
- při řešení úkolů a cvičení z učebnice je žákům ponechán prostor pro vlastní postup práce a hledání správné formulace;
- žákům jsou předkládány úkoly, ve kterých se prokazuje schopnost spojovat jejich znalosti z výuky cizího jazyka s poznatky z jiných předmětů;
- žáci jsou podněcováni k vyhledávání informací v německém jazyce na internetu a jsou vedeni k samostatné práci;
- zařazováním práce se slovníky a jinými učebními pomůckami jsou žáci podporováni k samostatnému využívání těchto informačních zdrojů;
- na žácích je vyžadováno, ale také oceňováno důsledné plnění jejich povinností a jejich systematická příprava na výuku.

Kompetence k řešení problémů

- během výuky jsou žákům úkoly a pokyny zadávány částečně v cizím jazyce, čímž jsou vedeni k uplatnění osvojené slovní zásoby a k rozvíjení schopnosti odvozovat význam neznámých pojmů z kontextu;
- žáci používají pracovní sešity, v nichž si individuálně procvičují učivo;
- zařazováním soutěží a kvízů žáci uplatňují jazykové znalosti i vědomosti z jiných předmětů;
- ve výuce jsou navozována témata běžného života, v nichž žáci uplatňují své zkušenosti a názory;
- zadáváním jazykových úkolů jsou dány žákům možnosti hledání řešení situací a problémů, které mohou nastat v běžném životě.

Komunikativní kompetence

- žáci jsou vedeni ke komunikaci v cizím jazyce řízeným dialogem, poslechem audionahrávek rodilých mluvčích a k jejich následné reprodukci vlastními slovy;
- při ústním projevu je kladen důraz na srozumitelnost vyjadřování, na zřetelnou artikulaci;
- žáci jsou motivováni ke komunikativnímu využívání internetu, ke psaní krátkých slohových útvarů nebo chatování s přáteli z cizích zemí;
- žáci si osvojují jednoduché útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, inzerát atd.);
- žáci vyjadřují jednoduchým způsobem své názory.

Personální a sociální kompetence

- žákům jsou zadávány úkoly se simulací cizojazyčného prostředí a běžných životních situací, ve kterých žáci uplatňují své jazykové znalosti;
- žákům je dán prostor pro práci v týmu a jsou vedeni k utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii;
- žáci se učí akceptovat názor druhých a tolerovat jiné postupy;
- žáci přijímají hodnocení výsledků své práce a způsobů jednání i ze strany jiných lidí, přijímají radu a kritiku;
- žáci jsou vedeni k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a školy.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- žáci vyjadřují své názory a zaujímají stanoviska k různým problémům;

- do výuky jsou zařazovány reálie německy mluvících zemí, což žákům umožňuje pochopit jiné kulturní a etické hodnoty lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí;
- při práci s internetem jsou žáci vedeni ke sledování aktuálního vývoje v Evropě a ve světě a mají možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím životním a pracovním podmínkám.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění úkolů:
- na žácích je vyžadováno dodržování pravidel, vzájemný respekt, schopnost týmové spolupráce;
- u žáků je průběžně rozvíjeno sebehodnocení, jazykové schopnosti, schopnosti využívat IT
- žáci jsou vedeni k tomu, aby znali alternativy uplatnění jazykového vzdělání na trhu práce a požadavky zaměstnavatelů na jazykovou gramotnost;
- žáci jsou podporováni v písemné i verbální komunikaci, aby se dokázali seberealizovat při vstupu na trh práce;
- témata v rámci výuky obsahují informace týkající se práce některých profesí, žáci se zabývají vyplněním formuláře s osobními údaji;
- žákům je poskytován přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- žáci jsou podporováni v samostatném využívání informačních zdrojů;
- žáci vyhledávají, třídí a kriticky hodnotí informace získané z různých mediálních
- zdrojů;
- získané informace se žáci snaží adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě;
- žáci jsou upozorňování na možná rizika elektronické komunikace.

<u>Předmět německý jazyk aplikuje průřezová témata ve výuce takto:</u>

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují s texty, dokumentárními filmy a dalšími zdroji zaměřenými na evropský a světový kontext, na rozvoj a fungování EU, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, uvědomuje si existenci přetrvávajících nedemokratických systémů. Žáci jsou vedeni k zamyšlení nad demokratickým i nedemokratickým chováním, v rozhovorech jsou vybízeni ke kritickému přijímání informací médií, učí se dávat prostor jiným vyjádřit se a respektovat jejich názory. Formou diskuse si procvičují schopnost rozlišit extremistické postoje a jejich možné následky. Učí se toleranci a respektování jiných ras, národů a náboženství, zdvořilosti a slušnosti, multikulturální výchově – srovnání německy mluvících zemí s českou společností, diskuse o aktuálních problémech. V průběhu studia jsou začleněna PT se zaměřením na osobnost a její rozvoj, na komunikaci, vyjednávání a řešení konfliktů (TC Mezilidské vztahy), téma Stát v rámci TC Reálie německy mluvících zemí ve spojitosti a v porovnání s reáliemi ČR, témata morálka, odpovědnost, tolerance, charakteristika osobnosti jsou začleněna v TC Osobní a společenský život.

Člověk a životní prostředí

V hodinách německého jazyka žáci řeší problémy (formou čtení, psaní, poslechu, konverzace) spojené s ochranou přírody. Žáci jsou vedeni k vlastnímu ekologickému chování. Uvědomují si spojitost životního prostředí se svým vlastním zdravím. Práce s internetem žákům poskytuje nejnovější poznatky, objevy a informace z této oblasti. Součástí tohoto problému je i zdravý životní styl. Žáci se

učí v německém jazyce diskutovat a porovnávat zdravý a nezdravý životní styl. V průběhu studia je věnována pozornost současným problémům ve vztahu člověka a životního prostředí.

Člověk a svět práce

Součástí výuky je práce s informacemi, které žákům pomohou v orientaci na trhu práce, prohlubují jejich znalosti jednotlivých profesí (perspektivní obory, obory s převládající nezaměstnaností atd.). Žáci jsou vedeni k sebekritičnosti a realistickému posouzení vlastních schopností a možností, ke správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání.

Formou dialogů v německém jazyce se učí dovednostem prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání. Čtením článků v německém jazyce si žáci v této oblasti rozšiřují slovní zásobu a formují si tak základní pracovní návyky a schopnost postupovat při řešení problémů logicky. V 1. -3. ročníku je v rámci TC Škola realizováno téma vzdělávací soustava v ČR a TC Denní program.

Informační a komunikační technologie

Uplatňováním informačních a komunikačních technologií ve výuce se žáci zdokonalují v práci s cizojazyčným textem. Procvičují orientaci v textu, vyhledávají informace a kriticky je zpracovávají. Žáci pracují na skupinových projektech a multimediálních prezentacích (TC Reálie německy mluvících zemí).

4.7.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - rozumí přiměřeným kratším projevům o běžných tématech z každodenního života; - pochopí hlavní myšlenky jednoduchého textu, dovede zachytit některé detailní informace; - porozumí běžným školním pokynům; - čte s porozuměním přiměřené kratší texty, sdělí hlavní myšlenky či najde důležité informace; - rozumí jednoduchým popisům událostí nebo zážitků v osobních dopisech; - stručně sdělí svůj názor, vyjádří souhlas nebo nesouhlas; - stručně popíše ústně i písemně události nebo své zážitky; - přednese připravenou jednoduchou prezentaci z oblasti svého oboru nebo zájmu; - zapojí se do hovoru o tématech, která se týkají každodenního života (např.	**Receptivní a produktivní řečové dovednosti** - poslech s porozuměním kratších dialogických a monologických projevů; - čtení s porozuměním a práce s přiměřenými texty všeobecného zaměření; - ústní projev a interakce; - písemný projev.	10

rodina, zájmy, škola, práce, cestování apod.); - pracuje se zdroji informací – různé druhy slovníků, internet, příručky, časopisy, knihy; - napíše jednoduché kratší texty na témata, která dobře zná nebo která ho zajímají; - vyplní jednoduchý formulář; - napíše jednoduchý osobní dopis popisující zážitky nebo dojmy; - napíše krátký vzkaz, mail, pozdrav, omluvu, žádost, blahopřání); - přeloží přiměřený kratší text s pomocí slovníku.		
Žák: - vyslovuje ve větší míře srozumitelně, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka; - používá vybranou slovní zásobu v rámci témat z každodenního života a daných tematických okruhů; - používá osvojené gramatické prostředky a struktury v rámci běžných témat a situací (se zřejmým vlivem mateřského jazyka), většinou se vyvaruje zásadních chyb, které by bránily porozumění ústnímu nebo písemnému projevu; - dodržuje v přiměřené míře základní pravopisné normy, vhodnou interpunkci a pravidla výstavby textu.	**Jazykové prostředky** - výslovnost – jazyková průprava, fonetická cvičení; - slovní zásoba; - gramatika a syntax; - přítomný čas sloves; - rod podstatných jmen; - slovosled v německé větě a v otázce - základní číslovky; - skloňování podstatných jmen; - množné číslo podstatných jmen; - zápor; - zájmena osobní, přivlastňovací; - tázací zájmena; - přítomný čas nepravidelných sloves; - způsobová slovesa.	10
Žák: - sdělí základní informace o sobě, své rodině a přátelích, vyjádří jednoduše vztahy v rodině; - zeptá se na tyto informace jiných osob; - sdělí, kde bydlí; - povypráví o svém volném čase a zálibách; - požádá o zboží a služby každodenní potřeby, dovede obstarat lístky do kina, divadla, na koncert; - vyřídí jednoduché záležitosti v obchodech, získá informace o cenách; - pojmenuje vybraná jídla a nápoje, oblíbená jídla; - určí čas, vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, roční období, stručně charakterizuje počasí;	**Tematické okruhy všeobecné a odborné, komunikační situace a jazykové funkce** **Tematické okruhy všeobecné a odborné:** - osobní údaje; - každodenní život; - volný čas a zábava; - stravování, jídlo a nápoje; - nakupování; - mezilidské vztahy; - počasí a roční období. **Komunikační situace:** - získávání a předávání jednoduchých informací v rámci témat z každodenního života. **Jazykové funkce:** - obraty při zahájení a ukončení rozhovoru;	10

- poprosí, poděkuje, omluví se, vyjádří, co se mu líbí a co ne.	- vyjádření prosby, poděkování, odmítnutí, radosti.	
Žák: - prokazuje základní znalosti o geografických, demografických, hospodářských, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti; - uvede některé významné politické, kulturní, sportovní osobnosti zemí dané jazykové oblasti; - popíše některé známé symboly, události, svátky a tradice v zemích dané jazykové oblasti; - pozná vybrané základní pamětihodnosti zemí dané jazykové oblasti.	**Poznatky o zemích** - základní poznatky o zemích příslušné jazykové oblasti (kultura, tradice a společenské zvyklosti); - informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.	5

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - rozumí přiměřeným kratším projevům o běžných tématech z každodenního života; - pochopí hlavní myšlenky jednoduchého textu, dovede zachytit některé detailní informace; - porozumí běžným školním pokynům; - čte s porozuměním přiměřené kratší texty, sdělí hlavní myšlenky či najde důležité informace; - rozumí jednoduchým popisům událostí nebo zážitků v osobních dopisech; - stručně sdělí svůj názor, vyjádří souhlas nebo nesouhlas; - stručně popíše ústně i písemně události nebo své zážitky; - přednese připravenou jednoduchou prezentaci z oblasti svého oboru nebo zájmu; - zapojí se do hovoru o tématech, která se týkají každodenního života (např. rodina, zájmy, škola, práce, cestování apod.); - pracuje se zdroji informací – různé druhy slovníků, internet, příručky, časopisy, knihy;	**Receptivní a produktivní řečové dovednosti** - poslech s porozuměním kratších dialogických a monologických projevů; - čtení s porozuměním a práce s přiměřenými texty všeobecného zaměření; - ústní projev a interakce; - písemný projev.	10

- napíše jednoduché kratší texty na témata, která dobře zná nebo která ho zajímají; - vyplní jednoduchý formulář; - napíše jednoduchý osobní dopis popisující zážitky nebo dojmy; - napíše krátký vzkaz, mail, pozdrav, omluvu, žádost, blahopřání; - přeloží přiměřený kratší text s pomocí slovníku.		
Žák: - vyslovuje ve větší míře srozumitelně, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka; - používá vybranou slovní zásobu v rámci témat z každodenního života a daných tematických okruhů; - používá osvojené gramatické prostředky a struktury v rámci běžných témat a situací (se zřejmým vlivem mateřského jazyka), většinou se vyvaruje zásadních chyb, které by bránily porozumění ústnímu nebo písemnému projevu; - dodržuje v přiměřené míře základní pravopisné normy, vhodnou interpunkci a pravidla výstavby textu.	**Jazykové prostředky** - výslovnost – jazyková průprava, fonetická cvičení; - slovní zásoba; - gramatika a syntax; - přítomný čas sloves; - rod podstatných jmen; - slovosled v německé větě a v otázce - základní číslovky; - skloňování podstatných jmen; - množné číslo podstatných jmen; - zápor; - zájmena osobní, přivlastňovací; - tázací zájmena; - přítomný čas nepravidelných sloves; - všeobecný podmět „man“; - předložky; - způsobová slovesa.	10
Žák: - sdělí základní informace o sobě, své rodině a přátelích, vyjádří jednoduše vztahy v rodině; - zeptá se na tyto informace jiných osob; - popíše svůj denní a týdenní režim; - povypráví o svém volném čase a zálibách; - požádá o zboží a služby každodenní potřeby, dovede obstarat lístky do kina, divadla, na koncert; - zeptá se na cestu, získá informace o cestování veřejnou dopravou (autobus, vlak, metro, taxi), koupí si jízdenky; - pojmenuje vybraná jídla a nápoje, popíše své stravovací zvyklosti a oblíbená jídla; - povypráví základní informace o škole, popíše výuku, pojmenuje předměty; - sdělí své plány do budoucna;	**Tematické okruhy všeobecné a odborné, komunikační situace a jazykové funkce** **Tematické okruhy všeobecné a odborné** - osobní údaje; - každodenní život; - volný čas a zábava; - stravování, jídlo a nápoje; - nakupování; - mezilidské vztahy; - vzdělávání; - zaměstnání; - počasí a roční období. **Komunikační situace** - získávání a předávání jednoduchých informací v rámci témat z každodenního života. **Jazykové funkce** - obraty při zahájení a ukončení rozhovoru;	10

- určí čas, vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, roční období, stručně charakterizuje počasí; - užívá běžné zdvořilostní obraty pro přivítání a rozloučení, oslovení cizích osob i přátel; - poprosí, poděkuje, omluví se, vyjádří, co se mu líbí a co ne.	- vyjádření prosby, poděkování, odmítnutí, radosti, zklamání, lítosti, přání apod.	
Žák: - prokazuje základní znalosti o geografických, demografických, hospodářských, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti; - uvede některé významné politické, kulturní, sportovní osobnosti zemí dané jazykové oblasti; - popíše některé známé symboly, události, svátky a tradice v zemích dané jazykové oblasti; - pozná vybrané základní pamětihodnosti zemí dané jazykové oblasti.	**Poznatky o zemích** - základní poznatky o zemích příslušné jazykové oblasti (kultura, tradice a společenské zvyklosti); - informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.	5

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 33 (33)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - rozumí přiměřeným kratším projevům o běžných tématech z každodenního života; - pochopí hlavní myšlenky jednoduchého textu, dovede zachytit některé detailní informace; - porozumí běžným školním pokynům; - čte s porozuměním přiměřené kratší texty, sdělí hlavní myšlenky či najde důležité informace; - rozumí jednoduchým popisům událostí nebo zážitků v osobních dopisech; - stručně sdělí svůj názor, vyjádří souhlas nebo nesouhlas; - stručně popíše ústně i písemně události nebo své zážitky; - přednese připravenou jednoduchou prezentaci z oblasti svého oboru nebo zájmu; - zapojí se do hovoru o tématech, která se týkají každodenního života (např.	**Receptivní a produktivní řečové dovednosti** - poslech s porozuměním kratších dialogických a monologických projevů; - čtení s porozuměním a práce s přiměřenými texty všeobecného zaměření; - ústní projev a interakce; - písemný projev.	10

rodina, zájmy, škola, práce, cestování apod.); - pracuje se zdroji informací – různé druhy slovníků, internet, příručky, časopisy, knihy; - napíše jednoduché kratší texty na témata, která dobře zná nebo která ho zajímají; - vyplní jednoduchý formulář; - napíše krátký vzkaz, mail, pozdrav, omluvu, žádost, blahopřání); - přeloží přiměřený kratší text s pomocí slovníku.		
Žák: - vyslovuje ve větší míře srozumitelně, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka; - používá vybranou slovní zásobu v rámci témat z každodenního života a daných tematických okruhů; - používá osvojené gramatické prostředky a struktury v rámci běžných témat a situací (se zřejmým vlivem mateřského jazyka), většinou se vyvaruje zásadních chyb, které by bránily porozumění ústnímu nebo písemnému projevu; - dodržuje v přiměřené míře základní pravopisné normy, vhodnou interpunkci a pravidla výstavby textu.	**Jazykové prostředky** - výslovnost – jazyková průprava, fonetická cvičení; - slovní zásoba; - gramatika a syntax; - přítomný čas sloves; - rod podstatných jmen; - slovosled v německé větě a v otázce; - základní číslovky; - skloňování podstatných jmen; - množné číslo podstatných jmen; - zápor; - zájmena osobní, přivlastňovací; - tázací zájmena; - přítomný čas nepravidelných sloves; - všeobecný podmět „man“; - předložky; - způsobová slovesa; - odlučitelné a neodlučitelné předpony; - imperativ.	10
Žák: - sdělí základní informace o sobě, své rodině a přátelích, vyjádří jednoduše vztahy v rodině; - zeptá se na tyto informace jiných osob; - sdělí, kde bydlí, stručně popíše dům či byt; - popíše svůj denní a týdenní režim; - povypráví o svém volném čase a zálibách; - požádá o zboží a služby každodenní potřeby, dovede obstarat lístky do kina, divadla, na koncert; - zeptá se na cestu, získá informace o cestování veřejnou dopravou (autobus, vlak, metro, taxi), koupí si jízdenky;	**Tematické okruhy všeobecné a odborné, komunikační situace a jazykové funkce** **Tematické okruhy všeobecné a odborné** - osobní údaje; - dům a domov; - každodenní život; - volný čas a zábava; - stravování, jídlo a nápoje; - nakupování; - mezilidské vztahy; - vzdělávání; - zaměstnání; - cestování; - lidské tělo; - zdraví, zdravý životní styl.	10

- vyřídí jednoduché záležitosti v obchodech, získá a poskytne informace o množství, cenách; - pojmenuje vybraná jídla a nápoje, popíše své stravovací zvyklosti a oblíbená jídla; - objedná si jídlo v restauraci; - sdělí své plány do budoucna, profesní plány; - určí čas, vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, roční období, stručně charakterizuje počasí; - užívá běžné zdvořilostní obraty pro přivítání a rozloučení, oslovení cizích osob i přátel; - - poprosí, poděkuje, omluví se, vyjádří, co se mu líbí a co ne; - popíše běžné nemoci, pojmenuje části těla; - sdělí, jak pečuje o své zdraví.	**Komunikační situace** - získávání a předávání jednoduchých informací v rámci témat z každodenního života. **Jazykové funkce** - obraty při zahájení a ukončení rozhovoru; - vyjádření prosby, poděkování, odmítnutí, radosti, zklamání, lítosti, přání apod.	
Žák: - prokazuje základní znalosti o geografických, demografických, hospodářských, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti; - uvede některé významné politické, kulturní, sportovní osobnosti zemí dané jazykové oblasti; - popíše některé známé symboly, události, svátky a tradice v zemích dané jazykové oblasti; - pozná vybrané základní pamětihodnosti zemí dané jazykové oblasti; - vyjádří základní informace o České republice (poloha, hlavní město, sousední země, rozdělení ČR, známé turistické destinace ČR).	**Poznatky o zemích** - základní poznatky o zemích příslušné jazykové oblasti (kultura, tradice a společenské zvyklosti); - informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.	3

4.8 Název vyučovacího předmětu: Ruský jazyk (RUJ)/druhý cizí jazyk

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 3 (3) / 103 (103)

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání

4.8.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Vyučování cizím jazykům je součástí všeobecného vzdělávání, prohlubuje a doplňuje systém jazykového vzdělávání, které je propojeno s dalšími vyučovacími předměty a zdroji informací. Jazyková výuka obohacuje poznatkové struktury a přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce. Podmiňuje kvalitu soustavného odborného růstu. Jazykové vzdělávání vede k rozvoji jazykových znalostí a dovedností potřebných k dorozumění v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního, veřejného a pracovního života i k rozvoji osobnosti žáka a jeho morálních a charakterových vlastností. Cílem výuky předmětu je prohlubování řečových dovedností (receptivních, produktivních, interaktivních a mediačních) a osvojení schopnosti pracovat s informacemi a jejich zdroji v cizím jazyce včetně internetu, slovníků a příruček a využívat tyto zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování všeobecných vědomostí a dovedností. Žáci jsou vedeni k vědomí potřebnosti celoživotního vzdělávání

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání. Obsah výuky vede žáky k tomu, aby byly systematicky rozšiřovány a prohlubovány znalosti, dovednosti a návyky získané v průběhu základního vzdělávání, které směřují k plnění komunikativního vzdělávacího cíle.

1. Jazykové dovednosti

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, čtení textů včetně odborných, práce s textem;
- produktivní řečové dovednosti: ústní a písemné vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, písemné zpracování textu (reprodukce, osnova, výpisky, anotace atp.), překlad;
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy; dopis.

2. Jazykové prostředky

- grafická podoba jazyka a pravopis (výuka ruské abecedy – azbuky bez jakékoli předchozí znalosti);
- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba).

3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce

- tematické okruhy: osobní údaje, dům a domov, každodenní život, volný čas, zábava, jídlo a nápoje, služby, cestování, mezilidské vztahy, péče o tělo a zdraví, nakupování, vzdělávání, zaměstnání, příroda a počasí, Česká republika, reálie Ruské federace;
- komunikační situace: získávání a předávání informací, formální a neformální ústní a písemný projev např. sjednání schůzky, objednávka služby, vyřízení vzkazu apod.;
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, omluvy, pozvání, odmítnutí, souhlasu či nesouhlasu, doporučení apod.

4. Poznatky o zemích

Vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru o Ruské federaci, její kultuře, umění a literatuře, tradicích a společenských zvyklostech. Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.

Mezipředmětové vztahy

Výuka cizího jazyka využívá a propojuje znalosti nabyté při výuce jiných předmětů, jako jsou dějepis, kde se žáci dozvídají o historickém vývoji Ruska včetně zemí bývalého Sovětského svazu, či občanská nauka, kde žáci diskutují o různých státoprávních uspořádáních, kulturách, zvycích, tradicích apod. V neposlední řadě jsou ve výuce cizích jazyků využívány znalosti z oblasti informačních a komunikačních technologií, a to v rámci vyhledávání informací na internetu a elektronického zpracování prezentací k jednotlivým tématům, a z českého jazyka a literatury, kdy žáci se snaží v cizím jazyce představit svou rodnou zemi, svůj region a místo svého bydliště.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v cizím jazyce vede žáky k uvědomění významu osvojování cizojazyčných dovedností v širších souvislostech, které umožňují dobrou orientaci v sociální, politické a ekonomické realitě ostatních zemí. Důraz je kladen na vytvoření předpokladů pro navazování a upevňování pozitivních vztahů s příslušníky jiných národností, etnik, kultur či náboženství a jejich využívání k vzájemnému obohacení. Četnost kontaktů s cizinci stoupá zejména v souvislosti s otevřením hranic České republiky po roce 1989, což vedlo a vede k výraznému rozšíření obchodních kontaktů a k rozvoji turistického ruchu. Důležité je rozvíjet postoje tolerance, respektu a otevřenosti k příslušníkům jiných národností nejen v kontextu s odborným zaměřením. To napomáhá žákům zbavovat se předsudků a stereotypů a vytvořit si vlastní úsudek. Využívání různých forem a metod výuky vede žáky k vyjasňování vlastních postojů, formulacím názorů, rozvíjení dovednosti racionální argumentace a schopnosti naslouchat. Nedílnou součástí vzdělávání v cizím jazyce je budování a posilování sebevědomí a sebedůvěry spojené se zažíváním pocitu úspěchu a ocenění. Žákům se poskytuje prostor pro práci v týmu, vzájemnou spolupráci a interakci. U žáků je podporována kreativita a samostatnost a rozvíjen pozitivní vztah k učení. Učitel dbá na přirozené dodržování taxonomie afektivních cílů, jako je přijímání, reagování, oceňování, integrování a internacionalizace hodnot.

Metody a formy práce

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k cílové úrovni A1 – A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Představuje úvod do druhého cizího jazyka v základních komunikativních situacích vzhledem k hodinové dotaci. Výuka je realizována v rozsahu 1 hodiny týdně v 1.–3-. ročníku. Studium není zakončeno maturitní zkouškou.

V rámci výuky jsou uplatňovány různé organizační formy výuky a využívány rozmanité didaktické a metodické postupy: motivační a aktivizující metody, jazykové hry, konverzační a komunikativní cvičení, audio-orální metody, práce s verbálními texty včetně odborných, s kombinovanými texty (včetně filmu) a s elektronickými informacemi. Vyučující při výuce používají doplňkové materiály a plně vybavené a funkční jazykové učebny (audiovizuální technika, dataprojektor, interaktivní tabule). Vhodným zadáním úkolů motivují žáky k samostatné práci s překladovými nebo výkladovými slovníky, autentickými texty, písničkami, beletrií, odbornou literaturou, časopisy, internetem, filmy, a napomáhají jim tak utvářet vědomí o kulturně historických souvislostech. Vyučující aktivizují žáky ke

konverzaci pomocí vhodně zvolených témat. Výuka je orientována na autodidaktické metody (samostatné učení žáků) a na sociálně komunikativní aspekty učení (didaktické slovní metody).

Hodnocení výsledků žáka

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu. K hodnocení výsledků vzdělávání se využívá tradiční pětistupňové škály, kritéria hodnocení jsou dána klasifikačním řádem školy. Během studia v jednotlivých ročnících vyučující průběžně kontrolují výsledky učení včetně domácí přípravy. Jsou zařazovány kontrolní didaktické testy osvojeného učiva, zaměřené na poslech a čtení cizojazyčných textů s porozuměním, na gramaticko-lexikální znalost jazykových prostředků. Žák je během výuky podporován v samostatném ústním projevu, a to při práci ve dvojicích či skupinách nebo při vyjadřování svých vlastních postojů. Učitel hodnotí gramaticko-lexikální úroveň, obsah a konzistenci projevu i vyvíjenou aktivitu. Při řízené konverzaci učitel neopravuje jednotlivé gramatické chyby, ale hodnotí projev jako celek s důrazem na jeho výpovědní hodnotu. Žák se tak více soustředí na obsahovou stránku, má pocit úspěšnosti při vyjádření myšlenky, což upevňuje jeho sebevědomí a navozuje pozitivní pracovní atmosféru ve výuce. Učitelé přistupují k průběžnému hodnocení vzdělávací činnosti žáků s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu. Přirozenou součástí hodnocení je také sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v cizím jazyce slouží žákům ke zpřístupnění informací v daném jazyce a rozvíjí následující kompetence.

Kompetence k učení

- žákům jsou zadávány úkoly, při nichž musejí sami vyhledávat informace z cizojazyčného tisku;
- při řešení úkolů a cvičení z učebnice je žákům ponechán prostor pro vlastní postup práce a hledání správné formulace;
- žákům jsou předkládány úkoly, ve kterých se prokazuje schopnost spojovat jejich znalosti z výuky cizího jazyka s poznatky z jiných předmětů;
- žáci jsou podněcováni k vyhledávání informací v ruském jazyce na internetu a jsou vedeni k samostatné práci;
- zařazováním práce se slovníky a jinými učebními pomůckami jsou žáci podporováni k samostatnému využívání těchto informačních zdrojů;
- na žácích je vyžadováno, ale také oceňováno důsledné plnění jejich povinností a jejich systematická příprava na výuku.

Kompetence k řešení problémů

- během výuky jsou žákům úkoly a pokyny zadávány částečně v cizím jazyce, čímž jsou vedeni k uplatnění osvojené slovní zásoby a k rozvíjení schopnosti odvozovat význam neznámých pojmů z kontextu;
- žáci používají pracovní sešity, v nichž si individuálně procvičují učivo;
- zařazováním soutěží a kvízů žáci uplatňují jazykové znalosti i vědomosti z jiných předmětů;
- ve výuce jsou navozována témata běžného života, v nichž žáci uplatňují své zkušenosti a názory;
- zadáváním jazykových úkolů jsou dány žákům možnosti hledání řešení situací a problémů, které mohou nastat v běžném životě;

Komunikativní kompetence

- žáci jsou vedeni ke komunikaci v cizím jazyce řízeným dialogem, poslechem audio nahrávek rodilých mluvčích a k jejich následné reprodukci vlastními slovy;
- při ústním projevu je kladen důraz na srozumitelnost vyjadřování, na zřetelnou artikulaci;
- žáci jsou motivováni ke komunikativnímu využívání internetu, k psaní e-mailů nebo chatování s přáteli z cizích zemí;
- žáci si osvojují jednoduché útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, inzerát, žádost atd.);
- žáci vyjadřují jednoduchým způsobem své názory.

Personální a sociální kompetence

- žákům jsou zadávány úkoly se simulací cizojazyčného prostředí a běžných životních situací, ve kterých žáci uplatňují své jazykové znalosti;
- žákům je dán prostor pro práci v týmu a jsou vedeni k utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii;
- žáci se učí akceptovat názor druhých a tolerovat jiné postupy;
- žáci přijímají hodnocení výsledků své práce a způsobů jednání i ze strany jiných lidí, přijímají radu a kritiku;
- žáci jsou vedeni k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a školy.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- žáci vyjadřují své názory a zaujímají stanoviska k různým problémům;
- do výuky jsou zařazovány reálie Ruské federace, což žákům umožňuje pochopit jiné kulturní a etické hodnoty lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí;
- při práci s internetem jsou žáci vedeni ke sledování aktuálního vývoje v Evropě a ve světě a mají možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím životním a pracovním podmínkám.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění úkolů:
- na žácích je vyžadováno dodržování pravidel, vzájemný respekt, schopnost týmové spolupráce;
- u žáků je průběžně rozvíjeno sebehodnocení, jazykové schopnosti, schopnosti využívat IT
- žáci jsou vedeni k tomu, aby znali alternativy uplatnění jazykového vzdělání na trhu práce a požadavky zaměstnavatelů na jazykovou gramotnost;
- žáci jsou podporováni v písemné i verbální komunikaci, aby se dokázali seberealizovat při vstupu na trh práce;
- témata v rámci výuky obsahují informace týkající se práce některých profesí, žáci se zabývají vyplněním formuláře s osobními údaji;
- žákům je poskytován přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- žáci jsou podporováni v samostatném využívání informačních zdrojů;
- žáci vyhledávají, třídí a kriticky hodnotí informace získané z různých mediálních zdrojů;
- získané informace se žáci snaží adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě;
- žáci jsou podporováni v elektronické komunikaci s upozorněním na její možná rizika.

Předmět ruský jazyk aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují s texty, dokumentárními filmy a dalšími zdroji zaměřenými na evropský a světový kontext, na rozvoj a fungování EU a její spolupráce s Ruskem, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, uvědomuje si existenci přetrvávajících nedemokratických systémů. Žáci jsou vedeni k zamyšlení nad demokratickým i nedemokratickým chováním, v rozhovorech jsou vybízeni ke kritickému přijímání informací médií, učí se dávat prostor jiným vyjádřit se a respektovat jejich názory. Formou diskuse si procvičují schopnost rozlišit extremistické postoje a jejich možné následky. Učí se toleranci a respektování jiných ras, národů a náboženství, zdvořilosti a slušnosti, multikulturální výchově – srovnání ruské společnosti s českou, diskuse o aktuálních problémech.

Člověk a životní prostředí

V hodinách ruského jazyka žáci řeší problémy (formou čtení, psaní, poslech, konverzace) spojené s ochranou přírody, s globálními problémy (oteplování, likvidace deštných pralesů, přelidnění, nedostatek pitné vody, chudoba v rozvojových zemích), porovnávají přístup k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Žáci jsou vedeni k ekologickému chování. Uvědomují si spojitost životního prostředí se svým vlastním zdravím, vědí, co může způsobit a způsobuje člověku znečištěné životní prostředí. Formou projektů a prezentací se snaží hledat nové alternativní zdroje, vize do budoucnosti. Práce s internetem žákům poskytuje nejnovější poznatky, objevy a informace z této oblasti. Součástí tohoto problému je i zdravý životní styl.

Člověk a svět práce

Součástí výuky je práce s informacemi, které žákům pomohou v orientaci na trhu práce, prohlubují jejich znalosti jednotlivých profesí (perspektivní obory, obory s převládající nezaměstnaností atd.). Žáci jsou vedeni k sebekritičnosti a realistickému posouzení vlastních schopností a možností, ke správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání. Formou dialogů v ruském jazyce se učí dovednostem prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání – jde zejména o pohovor, sestavování písemných projevů jako je motivační dopis, životopis atd. Čtením textů v ruském jazyce si žáci v této oblasti rozšiřují slovní zásobu, a tak si formují základní pracovní návyky a schopnost postupovat při řešení problémů logicky.

Informační a komunikační technologie

Uplatňováním informačních a komunikačních technologií ve výuce (používání internetu, CD-ROM, DVD, dataprojektory, multimediální výukové programy) se žáci zdokonalují v práci s cizojazyčným textem. Procvičují orientaci v textu, vyhledávají informace a kriticky je zpracovávají. Žáci si uvědomují možnost používání ruského jazyka pro studium odborné literatury i pro samostudium. Žáci pracují na skupinových projektech a multimediálních prezentacích (Powerpoint), které je motivují k používání prostředků informačních a komunikačních technologií.

4.8.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: osvojí si schopnost psaní a čtení textu v ruské abecedě. Žák: - uvede své jméno; - položí dotazy „Jak se jmenuješ?“ (Как тебя зовут?), „Kdo je to?“ (Кто это?); - aplikuje osvojené fráze při představování a seznamování; - adekvátně používá foneticky vybrané ruské hlásky; - vyslovuje krátké věty se správnou intonací; - rozpozná a správně užije přídavná jména tvrdá a měkká; - dokáže použít, příp. vynechat sloveso „být“.	**Úvod** Ruská abeceda – azbuka (ortografická podoba jazyka, základy fonetiky, přízvuk, intonace), souhrnné opakování azbuky. **Pozdravy**: fráze při přivítání, loučení, oslovování. Časování slovesa „být“. **Základní řečové situace** - základní poučení o přízvuku a intonaci; - porovnání české a ruské intonace; - představování; - sdělení informací o své osobě, vnější popis; - stručný popis obrázku. Základní údaje o Ruské federaci.	10
Žák: - v dané situaci (setkání a loučení) vhodně použije pozdrav; - telefonicky si domluví setkání v určitou hodinu a na určitém místě; - sdělí, kolikátého je dnes a kolik je hodin - rozlišuje přízvučné a nepřízvučné slabiky; - aplikuje správnou intonaci při použití oznamovacích a tázacích vět; - vyjmenuje číslovky 1–10; - vysvětlí správné používání 1. pádu podstatných jmen v oslovení; - představí sebe, kamaráda/kamarádku.	**Moje rodina, profese, domácí zvířata** - vyjádření vlastnictví; - přivlastňovací zájmena; - výslovnost vybraných hlásek. Jednoduchý **telefonický rozhovor** - telefonická domluva na setkání – místo, čas; - vyjádření data a času – kolikátého je, kolik je hodin; - představení sebe, členů své rodiny a svých přátel, charakterové vlastnosti; - nejrozšířenější ruská jména, jméno po otci a jejich případné ekvivalenty v českém jazyce.	10
Žák: - správně aplikuje znalost pohyblivého přízvuku; - užívá slovesa v záporu; - objasní pravopis jmen příslušníků národů; - vyjmenuje číslovky 11–20;	**Základní informace o svém bydlišti a vzdělání, o svém věku, pozvání na návštěvu, poděkování, omluva** - stručné sdělení odkud kdo je, kde bydlí, jaké jazyky ovládá/se učí; - pozvání na návštěvu; - poděkování; - omluva;	15

- vysvětlí používání spojení číslovek s podstatným jménem; - prezentuje morfologii vybraných sloves v přítomném čase.	- použití číslovek a jejich spojení s podstatnými jmény; - výslovnost vybraných hlásek, intonace otázek. **Národy a jazyky Ruské federace**	
Výuka bude průběžně doplňována prací s časopisem, ruskou literaturou a informacemi vyhledávanými online		

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
	Souhrnné opakování učiva 1. ročníku	3
Žák: - správně aplikuje výslovnost nepřízvučných samohlásek *o, a, e; redukce*; - správně použije pohyblivý přízvuk ve tvarech vybraných sloves; - prezentuje správné použití intonace ve zvolacích větách; - použije správné tvary 1. pádu číslovek; - vysvětlí používání spojení vyšších číslovek a podstatných jmen.	**Informace o rozvrhu, vyjádření názoru na téma škola a školní předměty** vyjádření radosti, zájmu a údivu, odstraňování jazykových nedorozumění - základní fráze používané při popisování svých zájmů a priorit; - vyjádření vlastnictví – sloveso „mít, vlastnit něco“; - jak kdo překonává jazykové obtíže; - časování sloves se změnou kmenové souhlásky; - výslovnost vybraných hlásek. **Vzdělávací systém v Rusku a ČR**	11
Žák: - správně použije intonaci otázek podle jejich smyslu, aplikuje pohyblivý přízvuk slovesa учиться; - prezentuje správné použití intonace v tázacích větách podle jejich smyslu; - aplikuje věty typu: Он врач. Папа - врач. У тебя есть брат? У меня нет брата.; - vysvětlí skloňování osobní zájmen v 1. - 3. pádě; - používá správné tvary 1. pádu přivlastňovacích zájmen v jednotném i množném čísle; - objasní časování sloves работать, учиться.	**Můj okruh přátel, jejich povolání a zájmy, moje budoucí profese, moje škola a studium.** - členové mé rodiny; - moji další příbuzní; - kde kdo studuje, pracuje; - moje studium a budoucí povolání; - tvoření a užití jména po otci; - pronikání cizích slov do ruského jazyka a jejich výslovnost a použití.	11

Žák: - vyjádří, co ho a jeho kamarády zajímá, popř. nezajímá; - sdělí, jakou profesi, kdo vykonává; - popíše, co se komu líbí, nelíbí; - prezentuje správnou intonaci otázek; - aplikuje správnou výslovnost де, те, не v přejatých slovech; - správně vyslovuje měkké souhlásky v ruských slovech; - vysvětlí časování slovesa хотеть; - objasní rozdíl slovesných tvarů нравится, нравятся, интересует, интересуют.	Informace o narozeninách: - roční období; měsíce; - způsob oslavy narozenin a jiných osobních výročí; svátky a zvyky; - vhodný výběr dárků dle zájmů. Gramatika: - 7. pád jednotného čísla vybraných podstatných jmen; - profese mužů a žen – problematika přechylování; - skloňování osobních zájmen; - časování slovesa хотеть; - slovesné tvary нравится, нравятся, интересует, интересуют. Souhrnné opakování probraného učiva.	10
Výuka bude průběžně doplňována prací s časopisem, ruskou literaturou a informacemi vyhledávanými online.		

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 33 (33)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
	Souhrnné opakování učiva 2. ročníku	3
Žák: - sdělí, kdo má koho/co rád, co kdo rád dělá, čemu se věnuje ve volném čase; - popíše, jak někoho pozvat, jak přijmout a jak odmítnout pozvání; - sdělí, jaký vhodný dárek obstará a kde; - správně aplikuje výslovnost tvrdého a měkkého л a měkkých souhlásek; - prezentuje výslovnost nepřízvučných samohlásek; - vysvětlí časování sloves typů читать, жить, говорить, учить; - popíše specifika časování zvratných sloves; - aplikuje konjugaci sloves se změnou kmenových souhlásek typů писать, ходить.	Problematika **nakupování** – typy obchodů, druhy zboží: - vyjádření, že něco chceme, potřebujeme; - známá nákupní centra ČR a v Rusku. Gramatika: - I. a II. časování sloves typů читать, жить, говорить, учить; - slovesa se skupinou – ова-/-ева- - zvratná slovesa; - slovesa se změnou kmenových souhlásek typů писать, ходить; - slovesné vazby играть на чём, играть во что; - řadové číslovky.	15

Žák: - objasní, s kým a kdy navštěvuje restaurace; - charakterizuje, která jsou jeho oblíbená jídla a nápoje; - aplikuje tvary zvratných sloves; - správně aplikuje slovesné vazby интересоваться чем, увлекаться чем a tvary osobních zájmen; - používá číslovky do 1 000 i ve spojení s podstatnými jmény.	Problematika **stravování** – jak objednat jídlo, pochválit jídlo a nápoje: - mluvit o cenách; - moje oblíbená kavárna, restaurace; - jak často využívám tato zařízení; - moje oblíbené jídlo, nápoje; - typická česká a ruská jídla a nápoje. Gramatika: - slovesa se změnou kmenových souhlásek (pokračování); - zvratná slovesa (pokračování); - slovesné vazby *интересоваться чем, увлекаться чем;* - skloňování osobních zájmen. Souhrnné opakování probraného učiva.	15
Výuka bude průběžně doplňována prací s časopisem, ruskou literaturou a informacemi vyhledávanými online.		

4.9 Název vyučovacího předmětu: Italský jazyk (ITJ)/druhý cizí jazyk

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 3 (3) / 103 (103)

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání

4.9.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Vyučování cizím jazykům je součástí všeobecného vzdělávání, prohlubuje a doplňuje systém jazykového vzdělávání, které je propojeno s dalšími vyučovacími předměty a zdroji informací. Jazyková výuka obohacuje poznatkové struktury a přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce. Podmiňuje kvalitu soustavného odborného růstu. Jazykové vzdělávání vede k rozvoji jazykových znalostí a dovedností potřebných k dorozumění v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního, veřejného a pracovního života i k rozvoji osobnosti žáka a jeho morálních a charakterových vlastností. Cílem výuky předmětu je prohlubování řečových dovedností (receptivních, produktivních, interaktivních a mediačních) a osvojení schopnosti pracovat s informacemi a jejich zdroji v cizím jazyce včetně internetu, CD-ROM, slovníků a příruček a využívat tyto zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování všeobecných vědomostí a dovedností. Žáci jsou vedeni k vědomí potřebnosti celoživotního vzdělávání.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání. Obsah výuky vede žáky k tomu, aby byly systematicky rozšiřovány a prohlubovány znalosti, dovednosti a návyky získané v průběhu základního vzdělávání, které směřují k plnění komunikativního vzdělávacího cíle.

1. Řečové dovednosti

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, čtení textů včetně odborných, práce s textem;
- produktivní řečové dovednosti: ústní a písemné vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, písemné zpracování textu (reprodukce, osnova, výpisky, anotace atp.), překlad;
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy; dopis.

2. Jazykové prostředky

- grafická podoba jazyka a pravopis;
- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba).

3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce

- tematické okruhy: curriculum vitae, rodina, dům a domov, každodenní život a volný čas, zábava, jídlo a nápoje, nakupování, cestování, mezilidské vztahy, vzdělávání a zaměstnání;
- komunikační situace: získávání a předávání informací, formální a neformální ústní a písemný projev, např. sjednání schůzky, vyřízení vzkazu, napsání dopisu, žádosti apod.;
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, omluvy, pozvání, odmítnutí, souhlasu či nesouhlasu apod.

4. Poznatky o zemích

Vybrané poznatky všeobecného charakteru o Itálii, její historii a kultuře. Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.

Mezipředmětové vztahy

Výuka cizího jazyka využívá a propojuje znalosti nabyté při výuce jiných předmětů, jako jsou dějepis, kde se žáci dozvídají o historickém vývoji Itálie, zeměpis – geografické znalosti, či občanská nauka, v níž žáci diskutují o různých státoprávních uspořádáních, kulturách, zvycích, tradicích apod. Dále jsou ve výuce cizích jazyků využívány znalosti z oblasti informačních a komunikačních technologií, a to v rámci vyhledávání informací na Internetu a elektronického zpracování prezentací k jednotlivým tématům, a z českého jazyka a literatury, kdy žáci se snaží v cizím jazyce představit svou rodnou zemi, svůj region a místo svého bydliště.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v cizím jazyce vede žáky k uvědomění významu osvojování cizojazyčných dovedností v širších souvislostech, které umožňují dobrou orientaci v sociální, politické a ekonomické realitě ostatních zemí. Důraz je kladen na vytvoření předpokladů pro navazování a upevňování pozitivních vztahů s příslušníky jiných národností, etnik, kultur či náboženství a jejich využívání k vzájemnému obohacení. Četnost kontaktů s cizinci stoupá zejména v souvislosti se vstupem České republiky do EU, který vedl a vede k výraznému rozšíření pracovních příležitostí a k rozvoji turistického ruchu. Důležité je rozvíjet postoje tolerance, respektu a otevřenosti k příslušníkům jiných národností. To napomáhá žákům zbavovat se předsudků a stereotypů a vytvořit si vlastní úsudek. Využívání různých forem a metod výuky vede žáky k vyjasňování vlastních postojů, formulacím názorů a schopnosti naslouchat. Nedílnou součástí vzdělávání v cizím jazyce je budování a posilování sebevědomí a sebedůvěry spojené se zažíváním pocitu úspěchu a ocenění. Žákům se poskytuje prostor pro práci v týmu, vzájemnou spolupráci a interakci. U žáků je podporována kreativita a samostatnost a rozvíjen pozitivní vztah k učení. Učitel dbá na přirozené dodržování taxonomie afektivních cílů, jako je přijímání, reagování, oceňování, integrování a internacionalizace hodnot.

Metody a formy práce

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k cílové úrovni A1 – A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Představuje úvod do druhého cizího jazyka v základních komunikativních situacích vzhledem k hodinové dotaci. Výuka je realizována v rozsahu 1 hodiny týdně v 1.–3. ročníku. Studium není zakončeno maturitní zkouškou.

V rámci výuky jsou uplatňovány různé organizační formy výuky a využívány rozmanité didaktické a metodické postupy: motivační a aktivizující metody, jazykové hry, konverzační a komunikativní cvičení, audio-orální metody, práce s verbálními texty včetně odborných, s kombinovanými texty (včetně filmu) a s elektronickými informacemi. Vyučující při výuce používají doplňkové materiály a plně vybavené a funkční jazykové učebny (videopřehrávače, CD a DVD-přehrávače, dataprojektor, interaktivní tabule). Vhodným zadáním úkolů motivují žáky k samostatné práci s překladovými nebo výkladovými slovníky, autentickými texty, písničkami, beletrií, odbornou literaturou, časopisy, internetem, filmy, a napomáhají jim tak utvářet vědomí o kulturně historických souvislostech. Vyučující aktivizují žáky ke konverzaci pomocí vhodně zvolených témat. Výuka je orientována na autodidaktické metody (samostatné učení žáků) a na sociálně komunikativní aspekty učení (didaktické slovní metody).

Hodnocení výsledků žáka

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu. K hodnocení výsledků vzdělávání se využívá tradiční pětistupňové škály, kritéria hodnocení jsou dána klasifikačním řádem školy. Během studia v jednotlivých ročnících vyučující průběžně kontrolují výsledky učení včetně domácí přípravy. Jsou zařazovány kontrolní didaktické testy osvojeného učiva, zaměřené na poslech a čtení cizojazyčných textů s porozuměním, na gramaticko-lexikální znalost jazykových prostředků. Žák je během výuky podporován v samostatném ústním projevu, a to při práci ve dvojicích či skupinách nebo při vyjadřování svých vlastních postojů. Učitel hodnotí gramaticko-lexikální úroveň, obsah a konzistenci projevu i vyvíjenou aktivitu. Při řízené konverzaci učitel neopravuje jednotlivé gramatické chyby, ale hodnotí projev jako celek s důrazem na jeho výpovědní hodnotu. Žák se tak více soustředí na obsahovou stránku, má pocit úspěšnosti při vyjádření myšlenky, což upevňuje jeho sebevědomí a navozuje pozitivní pracovní atmosféru ve výuce. Učitelé přistupují k průběžnému hodnocení vzdělávací činnosti žáků s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu. Přirozenou součástí hodnocení je také sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v cizím jazyce slouží žákům ke zpřístupnění informací v daném jazyce a rozvíjí následující kompetence.

Kompetence k učení

- žákům jsou zadávány úkoly, při nichž musejí sami vyhledávat informace z cizojazyčného tisku;
- při řešení úkolů a cvičení z učebnice je žákům ponechán prostor pro vlastní postup práce a hledání správné formulace;
- žákům jsou předkládány úkoly, ve kterých se prokazuje schopnost spojovat jejich znalosti z výuky cizího jazyka s poznatky z jiných předmětů;
- žáci jsou podněcováni k vyhledávání informací v ruském jazyce na internetu a jsou vedeni k samostatné práci;
- zařazováním práce se slovníky a jinými učebními pomůckami jsou žáci podporováni k samostatnému využívání těchto informačních zdrojů;
- na žácích je vyžadováno, ale také oceňováno důsledné plnění jejich povinností a jejich systematická příprava na výuku.

Kompetence k řešení problémů

- během výuky jsou žákům úkoly a pokyny zadávány částečně v cizím jazyce, čímž jsou vedeni k uplatnění osvojené slovní zásoby a k rozvíjení schopnosti odvozovat význam neznámých pojmů z kontextu;
- žáci používají pracovní sešity, v nichž si individuálně procvičují učivo;
- zařazováním soutěží a kvízů žáci uplatňují jazykové znalosti i vědomosti z jiných předmětů;
- ve výuce jsou navozována témata běžného života, v nichž žáci uplatňují své zkušenosti a názory;
- zadáváním jazykových úkolů jsou dány žákům možnosti hledání řešení situací a problémů, které mohou nastat v běžném životě;

Komunikativní kompetence

- žáci jsou vedeni ke komunikaci v cizím jazyce řízeným dialogem, poslechem audio nahrávek rodilých mluvčích a k jejich následné reprodukci vlastními slovy;
- při ústním projevu je kladen důraz na srozumitelnost vyjadřování, na zřetelnou artikulaci;

- žáci jsou motivováni ke komunikativnímu využívání internetu, k psaní e-mailů nebo chatování s přáteli z cizích zemí;
- žáci si osvojují jednoduché útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, inzerát, žádost atd.);
- žáci vyjadřují jednoduchým způsobem své názory.

Personální a sociální kompetence

- žákům jsou zadávány úkoly se simulací cizojazyčného prostředí a běžných životních situací, ve kterých žáci uplatňují své jazykové znalosti;
- žákům je dán prostor pro práci v týmu a jsou vedeni k utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii;
- žáci se učí akceptovat názor druhých a tolerovat jiné postupy;
- žáci přijímají hodnocení výsledků své práce a způsobů jednání i ze strany jiných lidí, přijímají radu a kritiku;
- žáci jsou vedeni k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a školy.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- žáci vyjadřují své názory a zaujímají stanoviska k různým problémům;
- do výuky jsou zařazovány reálie Itálie, což žákům umožňuje pochopit jiné kulturní a etické hodnoty lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí;
- při práci s internetem jsou žáci vedeni ke sledování aktuálního vývoje v Evropě a ve světě a mají možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím životním a pracovním podmínkám.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění úkolů:
- na žácích je vyžadováno dodržování pravidel, vzájemný respekt, schopnost týmové spolupráce;
- u žáků je průběžně rozvíjeno sebehodnocení, jazykové schopnosti, schopnosti využívat IT
- žáci jsou vedeni k tomu, aby znali alternativy uplatnění jazykového vzdělání na trhu práce a požadavky zaměstnavatelů na jazykovou gramotnost;
- žáci jsou podporováni v písemné i verbální komunikaci, aby se dokázali seberealizovat při vstupu na trh práce;
- témata v rámci výuky obsahují informace týkající se práce některých profesí, žáci se zabývají vyplněním formuláře s osobními údaji;
- žákům je poskytován přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- žáci jsou podporováni v samostatném využívání informačních zdrojů;
- žáci vyhledávají, třídí a kriticky hodnotí informace získané z různých mediálních zdrojů;
- získané informace se žáci snaží adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě;
- žáci jsou podporováni v elektronické komunikaci s upozorněním na její možná rizika.

<u>Předmět italský jazyk aplikuje průřezová témata ve výuce takto:</u>

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují s texty, dokumentárními filmy a dalšími zdroji zaměřenými na evropský a světový kontext, na rozvoj a fungování EU, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, uvědomuje si existenci přetrvávajících nedemokratických systémů. Žáci jsou vedeni k zamyšlení nad demokratickým

i nedemokratickým chováním, v rozhovorech jsou vybízeni ke kritickému přijímání informací médií, učí se dávat prostor jiným vyjádřit se a respektovat jejich názory. Formou diskuse si procvičují schopnost rozlišit extremistické postoje a jejich možné následky. Učí se toleranci a respektování jiných ras, národů a náboženství, zdvořilosti a slušnosti, multikulturální výchově – srovnání italské a české společnosti, diskuse o aktuálních problémech. PT se zaměřením na osobnost a její rozvoj, na komunikaci, vyjednávání a řešení konfliktů je začleněno v TC Mezilidské vztahy v 1. a 2. ročníku. Ve 3. ročníku je realizováno téma Stát v rámci TC Reálie Itálie ve spojitosti a v porovnání s reáliemi ČR a jiných evropských zemí.

Člověk a životní prostředí

V hodinách italského jazyka žáci řeší problémy (formou čtení, psaní, poslechu, konverzace) spojené s ochranou přírody. Žáci jsou vedeni k vlastnímu ekologickému chování. Uvědomují si spojitost životního prostředí se svým vlastním zdravím. Práce s internetem žákům poskytuje nejnovější poznatky, objevy a informace z této oblasti. Součástí tohoto problému je i zdravý životní styl. Žáci se učí v italském jazyce diskutovat a porovnávat zdravý a nezdravý životní styl. TC Můj svět ve 2. ročníku je věnován současným problémům ve vztahu člověka a životního prostředí.

Člověk a svět práce

Součástí výuky je práce s informacemi, které žákům pomohou v orientaci na trhu práce, prohlubují jejich znalosti jednotlivých profesí (perspektivní obory, obory s převládající nezaměstnaností atd.). Žáci jsou vedeni k sebekritičnosti a realistickému posouzení vlastních schopností a možností, ke správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání.

Formou dialogů v italském jazyce se učí dovednostem prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání. Čtením textů v italském jazyce si žáci v této oblasti rozšiřují slovní zásobu a formují si tak základní pracovní návyky a schopnost postupovat při řešení problémů logicky. V 1. ročníku je v rámci TC Škola realizováno téma vzdělávací soustava v ČR.

Informační a komunikační technologie

Uplatňováním informačních a komunikačních technologií ve výuce (používání internetu, CD-ROM, DVD, dataprojektory, multimediální výukové programy) se žáci zdokonalují v práci s cizojazyčným textem. Procvičují orientaci v textu, vyhledávají informace a kriticky je zpracovávají. Žáci pracují na skupinových projektech a multimediálních prezentacích (PowerPoint), které je motivují k používání prostředků informačních a komunikačních technologií.

4.9.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, základní číslovky, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá informace o jiných lidech; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - informuje o svém budoucím zaměstnání a zaměstnání ostatních; - analyzuje jednoduché texty; - aplikuje krátké pokyny (pozdravy); - komunikuje v jednoduché podobě, aplikuje **v** dialogu pozdravy, osobní informace, čísla; - představí sebe nebo jiné osoby; - sdělí informace o sobě nebo jiných osobách metodou řízeného rozhovoru; - vytvoří jednoduché věty oznamovací a tázací; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje.	**Osobní údaje** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů v pomalejším řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty při seznamování, vítání a loučení. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas pravidelných sloves - pomocná slovesa *essere, avere* – být, mít, vazba c´è, ci sono; - zájmena osobní; - rod a členy podstatných jmen; - slovosled v italské větě; - základní číslovky /1-20/.	20
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, čísla a údaje o čase, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně;	**Škola** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů v pomalejším řečovém tempu.	15

- získá informace o činnostech týkající se školního života; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - informuje o svém rozvrhu hodin; - pojmenuje školní předměty; - analyzuje jednoduché texty; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí při běžných školních situacích; - aplikuje **v** dialogu čísla, údaje o čase; - vyjádří své názory na téma škola, školní předměty; - sdělí informace o zájmech a zálibách; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o sobě; - vytvoří jednoduché věty oznamovací a tázací; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní formu – vykání; - použije ve větách negaci.	**Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti. - rozvíjení slovní zásoby. - jazykové funkce: obraty pro vyjádření názoru. - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o své osobě a škole. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas základních nepravidelných sloves; - plurál substantiv a adjektiv; - zájmena; - zápor; - číslovky základní – doplnění, řadové /hodiny, časové údaje/.	

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace o členech své rodiny a vztazích;	**Rodina** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů v pomalejším řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti;	12

- objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá informace z inzerátů; - informuje o své rodině, domácích zvířatech; - analyzuje jednoduché texty; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných rodinných situacích; - vyjádří rodinné vztahy; - vede anketu; - vypráví o rodině; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o své rodině; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní formu – vykání; - použije ve větách negaci.	- jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro anketu; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o své osobě, rodině a škole. Sestavení inzerátu. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - minulý čas pravidelných sloves; - množné číslo substantiv a adjektiv; - zájmena přivlastňovací; - zápor.	
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace o bytě nebo domě; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá informace z inzerátů; - analyzuje jednoduché texty; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných situacích; - informuje o svém bydlišti; - vyjádří názor na byt a dům; - popíše svůj byt nebo pokoj; - aplikuje základní pravopisné normy;	**Dům a domov** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů v pomalejším řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro vyjádření názoru, sdělení informací o bydlení; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o svém bydlení.	11

- ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o bydlení; - vytvoří jednoduché věty a popíše specifika slovosledu v italské větě; - vytvoří minulý čas pravidelných sloves a vhodně jej aplikuje do vět; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní společenské otázky.	Napsání vyprávění. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - minulý čas sloves; - zájmena ukazovací; - zájmena 3. + 4. pád.	
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace o potravinách a stravovacích návycích; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá potřebné informace z textu - analyzuje jednoduché texty; - získá a podá informace o potravinách a stravovacích návycích; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných situacích; - vyjádří se o svých stravovacích návycích; - vyjádří názor na pokrmy; - objedná jídlo a pití v restauraci; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o stravování; - vytvoří minulý čas pravidelných sloves a vhodně jej aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní společenské otázky; - použije ve větách negaci.	**Stravování – v baru a restauraci** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro vyjádření názoru, stížnosti; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o svých stravovacích návycích. Vyhledání informací z inzerátu. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - minulý čas /passato prossimo/; - slovosled v italské větě; - infinitivní slovesné vazby; - sloveso fare.	12

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 33 (33)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace o názvech míst a institucí ve městě; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá potřebné informace z textu - analyzuje jednoduché texty; - získá a podá informace o názvech míst a institucí ve městě; - na základě textu popíše polohu institucí a památek ve městě; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných situacích; - vyjádří se o institucích a památkách ve městě; - zeptá se na cestu, dopravní prostředky, instituce; - popíše cestu a polohu institucí a památek (pomocí plánu) - vypráví o městě; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o městě; - napíše vzkaz; - vyčasuje slovesa v přítomném a minulém čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní společenské otázky; - použije ve větách předložky; - vhodně využívá rozkazovací způsob.	**Orientace ve městě** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro popis cesty a polohy institucí, dopravní prostředky a adekvátní otázky; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o městě. Vzkaz příteli. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - slovesa – imperativ; - předložky a spojení s předložkami; - způsobová slovesa.	17

Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, čísla a údaje o cenách a o čase, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace ohledně obchodů a nakupování; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá potřebné informace z textu; - analyzuje jednoduché texty; - získá a podá informace ohledně obchodů a nakupování; - na základě textu popíše polohu objektu; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných situacích; - vyjádří se o obchodech a nakupování - aplikuje v dialogu čísla, údaje o množství, cenách a čase; - formuluje nabídku, její přijetí nebo odmítnutí; - popíše polohu objektu; - podá informace o činnostech týkajících se volného času; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o možnostech využití volného času; - sestaví pozvánku; - vyčasuje slovesa v přítomném a minulém čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní společenské otázky; - použije vhodně ve větách předložky demonstruje časové údaje.	**Nakupování** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro popis cesty a polohy objektů, vytvoření nabídky, domluvení schůzky; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o volném čase. Pozvánka. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves /doplnění/; - předložky a předložková spojení; - slovesné vazby odlišné od češtiny.	16

4.10 Název vyučovacího předmětu: Občanská nauka (OBN)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 3/101

Vzdělávací oblast: Společenskovědní vzdělávání

4.10.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Připravit žáky na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti, pozitivně ovlivňovat hodnotový žebříček žáků tak, aby byli slušnými lidmi, kriticky mysleli, jednali uvážlivě, nenechali se manipulovat, a co nejvíce rozuměli světu, v němž žijí.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu je součástí vzdělávací oblasti Společenskovědní vzdělávání. V kapitole Člověk v lidském společenství směřuje výuka k tomu, aby žáci byli vybaveni základními dovednostmi a sociálními návyky pro styk s lidmi, uvědomili si problémy sociální nerovnosti a zodpovědně přistupovali k řešení svých finančních záležitostí a měli představu, o tom, jak funguje rozpočet rodiny.

Žáci jsou během výuky poučeni o významu zodpovědné volby životního partnera, osvojí si pravidla slušného chování a schopnosti řídit se jimi.

Výuka směřuje také k tomu, aby byli žáci vybaveni základními poznatky o náboženství, byli si vědomi potřeby tolerance k lidem jiné víry i nevěřícím a chápali možnost zneužití duchovní závislosti.

Žáci jsou během výuky vedeni k uvažování o otázkách životní spokojenosti a štěstí, k hodnotové orientaci a zodpovědnosti za svůj život.

V kapitole Člověk jako občan výuka směřuje k tomu, aby žáci věděli, co je demokracie, a na praktických příkladech objasnili, co je politika. Měli by hlouběji porozumět politice a pracovat uvážlivě a kriticky s informacemi. Žáci jsou vedeni k tomu, aby rozuměli, na jakém základě vznikají rozdílné názory lidí na politiku a jaké jsou možnosti obrany před zneužíváním politické moci v demokratickém státě.

Výuka je dále zaměřena na rozvíjení schopností žáků rozlišovat záležitosti veřejného života od soukromých zájmů, umět vysvětlit rozdíl mezi demokratickou a nedemokratickou vládou a dokázat využít svých znalostí k objektivnímu posuzování událostí.

Žáci budou znát základní občanské ctnosti a chápat rozdíly mezi ideály a realitou společnosti.

V další části Člověk a právo je výuka orientována na kultivaci právního vědomí žáků, na to, aby znali pojem právní stát a měli základní představu o principech občanského práva. Žáci chápou podstatu soudní moci v demokratickém státě, jsou poučeni o kriminalitě dětí a mládeže a uvědomují si právní vztahy v rodině.

Kapitola Soudobý svět je věnována tomu, aby žáci uměli charakterizovat postavení ČR v Evropě a ve světě, dovedli uvést argumenty pro zapojení ČR do evropských a světových struktur, byli schopni etnické a náboženské tolerance a uvědomili si příčiny a důsledky globálních problémů. Žáci se učí chápat podstatu problémů soudobého světa, aby nepodléhali pesimismu, když přemýšlejí o budoucnosti.

Část Člověk a svět věnována také tomu, aby žáci ovládali vybraný pojmový filozofický aparát, dovedli přemýšlet o jevech a procesech a diskutovat o filozofických otázkách, a tím získat osobní svobodu. Žáci zaujmou kritické stanovisko ke světu, uvědomí si, že jsou za své názory a chování odpovědni vůči

ostatním lidem. Jsou ochotni přemýšlet o hodnotách, které lidé volí a preferují. Žáci se učí klást filozoficko-etické otázky a hledat na ně odpovědi.

Mezipředmětové vztahy: Český jazyk a literatura
Dějepis
IKT
Cizí jazyk
Matematika

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Předmět občanská nauka má výchovný charakter, není tedy předmětem naukovým. Vědomosti a zkušenosti, které žáci získají, mají pozitivně ovlivnit jejich hodnotovou orientaci a postoje.

Obecným cílem předmětu je přispět k přípravě žáků na soukromý a občanský život v demokratické společnosti a umožnit jim porozumět složitému světu kolem nich. Občanská nauka má žáky vést k osobní odpovědnosti a ke kritickému myšlení jako základu pro uvážlivé a smysluplné jednání v životě.

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:
- získali optimální míru sebevědomí a současně pokory vůči svému okolí;
- jednali s jinými lidmi slušně a odpovědně ve smyslu společensky uznávané etiky, žili čestně;
- přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí a své jednání;
- cítili potřebu občanské aktivity, vážili si demokracie a svobody, usilovali o její zachování a zdokonalování, hledali hranice mezi osobní svobodou a společenskou odpovědností;
- preferovali demokratické hodnoty a přístupy před nedemokratickými;
- jednali v souladu s demokratickými občanskými ctnostmi, respektovali lidská práva, chápali meze lidské svobody a tolerance, jednali solidárně a odpovědně;
- nenechali sebou manipulovat, tvořili si vlastní úsudek;
- uznávali, že základní hodnotou je život, a proto je třeba si jej vážit a chránit ho;
- oprostili se od předsudků, stereotypů a předsudečného jednání ve vztahu k lidem jiné víry, etnického původu a sociálního zařazení;
- byli ochotni klást si existenční a morální otázky a hledat na ně odpovědi;
- cílevědomě chránili přírodu a zlepšovali ve svém okolí životní prostředí, jednali ekologicky;
- vážili si materiálních a duchovních hodnot a snažili se je zachovat pro příští generace.

Metody a formy práce

Výuka občanské nauky má být pro žáky zajímavá a má je pozitivně motivovat. Je při ní využívána audiovizuální technika (PC, internet, dataprojektor), je aplikována skupinová práce, projektová výuka i metoda výkladu. Součástí výuky jsou exkurze, návštěvy výstav, besedy s různými hosty, dále práce s texty, rozbor a komunikace. Lze využít velkou škálu vyučovacích metod, např. aktivizující metody práce, debaty, diskuse, kooperativní vyučování. Základní metodou je práce žáků s verbálním a ikonickým textem a dále metody rozvíjející mediální gramotnost.

Je kladen důraz na rozvoj komunikačních dovedností včetně diskusních metod, uplatňuje se metoda simulační a hraní rolí. Jsou používány demonstrační metody a pomůcky, výukové videoprogramy, žáci pracují samostatně i ve skupinách s učebnicí a dalšími učebními texty.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu. Základní formou hodnocení žáků bude ústní a písemné zkoušení. Podstatná zde bude hloubka žákova porozumění poznatkům, jeho schopnost aplikovat je při řešení problémů, kriticky myslet, dovednost práce s verbálními i ikonickými texty, samostatnost úsudku a schopnost výstižně formulovat myšlenky, argumentovat a diskutovat.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žáci jsou připraveni pracovat s učebnicemi, příručkami a další literaturou, orientovat se ve službách knihoven, pracovat s internetem. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání. Žáci mají pozitivní vztah k učení a vzdělávání, ovládají různé techniky učení, umějí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky, uplatňovat různé způsoby práce s textem, umějí vyhledávat a zpracovávat informace – jsou čtenářsky gramotní. Ke svému učení využívají různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí. Sledují a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, znají možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména ve svém oboru.

Kompetence k řešení problémů

Žáci jsou schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy. Jsou připraveni porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace k jeho řešení, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky. Jsou schopni uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace. Volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, spolupracují při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Žáci se vyjadřují přiměřeně účelu jednání a dané situaci, své myšlenky formulují srozumitelně a souvisle, obhajují své názory a postoje, zpracovávají texty na běžná i odborná témata, aktivně se účastní diskusí, vyjadřují se a vystupují v souladu se zásadami spisovného projevu a společenského chování.

Personální a sociální kompetence

Žáci jsou připraveni reálně posuzovat své fyzické a duševní možnosti a na základě toho si stanovovat přiměřené osobní cíle v pracovní i zájmové oblasti, efektivně se učit a využívat zkušenosti jiných. Jsou schopni přijímat a odpovědně plnit zadané úkoly, adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky, pracovat samostatně i v týmu, přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů. Využívají prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně pracují s informacemi. Samostatně řeší běžné pracovní i mimopracovní problémy – určí jádro problému, navrhnou způsob řešení a vyhodnotí správnost zvoleného postupu. Uplatňují různé metody myšlení (logické, matematické, empirické).

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci umějí jednat odpovědně, samostatně a iniciativně, a to ve vlastním i veřejném zájmu. Dodržují zákony, respektují práva a osobnost druhých lidí. Jednají v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, uvědomují se – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobní identitu, k identitě druhých lidí přistupují s aktivní tolerancí. Zajímají se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě, chápou význam životního prostředí pro člověka a jednají v duchu dlouhodobě udržitelného rozvoje. Uznávají hodnotu života, uvědomují si odpovědnost za vlastní život a svou spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních. Uznávají tradice a hodnoty svého národa, chápou jeho dějiny a současnost v evropském a světovém kontextu. Podporují hodnoty místní, národní, evropské a světové kultury a mají k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci mají přehled o možnostech svého uplatnění na trhu práce, reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách, jsou schopni vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli a prezentovat své profesní cíle.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci jsou schopni pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií, s běžným základním a aplikačním programovým vybavením, komunikují elektronickou poštou a využívají další prostředky on-line a off-line komunikace. Získávají informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě Internet. Pracují s informacemi z různých zdrojů (učebnice, odborná literatura, slovníky aj.).

Předmět občanská nauka aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci se přiměřeně ústně i písemně vyjadřují k probraným komunikačním situacím, jsou vedeni k vhodné míře sebevědomí a ke schopnosti morálního úsudku, k orientaci v masových médiích a kritickému hodnocení jimi publikovaných informací, k uvážlivému přemýšlení o materiálních a duchovních hodnotách. Oblasti se zaměřením na osobnost a její rozvoj, komunikaci, vyjednávání a řešení konfliktů budou začleněny do TC Člověk v lidském společenství v 1. ročníku, oblasti Společnost a historický vývoj, Stát a politický systém, Morálka, odpovědnost a tolerance do TC Člověk jako občan, Právní minimum a masová média do TC, Občan a právo ve 2. ročníku, oblasti Společnost a historický vývoj, Stát a politický systém do TC Soudobý svět ve 4. ročníku.

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou vedeni k úctě k živé i neživé přírodě, k poznávání životního prostředí a jeho lepšímu porozumění. Seznamují se s přírodními hodnotami regionu a jsou vedeni k péči o jejich zachování pro budoucí generace. V TC Rozmanitost soudobého světa ve 4. ročníku bude kladen důraz na řešení globálních problémů, na vztah člověka a životního prostředí.

Člověk a svět práce

Žáci vyhledávají informace, pracují s nimi, efektivně je využívají, na základě získaných informací se odpovědně rozhodují. Umějí verbálně komunikovat při důležitých jednáních. V TC Člověk jako občan a Člověk a právo ve 4. ročníku se výuka zaměří na trh práce, právní normy týkající se zaměstnanosti, a to formou besed a projektového vyučování.

Informační a komunikační technologie

Žáci využívají vybavení počítače včetně internetu jako podporu pro výuku předmětu. Ve 4. ročníku se žáci zaměří na získávání informací z otevřených zdrojů, především z internetu, osvojí si schopnost aplikace IKT v rámci projektové výuky.

4.10.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/35

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - charakterizuje současnou českou společnost, její etnické a sociální složení; - vysvětlí význam péče o kulturní hodnoty, význam vědy a umění; - popíše sociální nerovnost a chudobu ve vyspělých demokraciích, uvede postupy, jimiž lze do jisté míry řešit sociální problémy; - popíše, kam se může obrátit, když se dostane do složité sociální situace.	**Člověk v lidském společenství** - společnost, společnost tradiční a moderní, postmoderní společnost; - hmotná, duchovní kultura; - současná česká společnost, společenské vrstvy, elity a jejich úloha; - sociální nerovnost a chudoba současné společnost;	10
Žák: - rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti; - navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti; - navrhne způsoby, jak využít osobní volné finanční prostředky a vybere nejvýhodnější finanční produkt pro jejich investování; - vybere nejvýhodnější úvěrový produkt, zdůvodní své rozhodnutí a posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení; - dovede posoudit služby nabízené peněžními ústavy a jinými subjekty a jejich možná rizika.	- majetek a jeho nabývání, rozhodování o finančních záležitostech a rodiny, rozpočtu domácnosti, zodpovědné hospodaření; - řešení krizových finančních situací, sociální zajištění občanů;	8

Žák: - objasní způsoby ovlivňování veřejnosti; - objasní význam solidarity a dobrých vztahů v komunitě; - debatuje o pozitivech i problémech multikulturního soužití, objasní příčiny migrace lidí.	- rasy, etnika, národy a národnosti; - majorita a minority ve společnosti, multikulturní soužití; - migrace, migranti, azylanti;	7
Žák: - posoudí, kde je v praktickém životě rovnost pohlaví porušována; - vysvětlí funkce rodiny; - debatuje o problémech současné rodiny.	- postavení mužů a žen, genderové problémy; - problémy současné rodiny;	4
Žák: - objasní postavení církví a věřících v ČR; - vysvětlí, čím jsou nebezpečné náboženské sekty a náboženský fundamentalismus; - diskutuje s pomocí příkladů o vlivu kulturních a náboženských odlišností na práci zdravotnických pracovníků.	- víra a ateismus, náboženství a církve; - náboženská hnutí, sekty; - náboženský fundamentalismus.	6

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/35

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - objasní podstatu státu, jeho účel a funkci; - objasní význam státních svátků.	**Člověk jako občan** - stát – jeho vznik a funkce; - český stát a historie české státnosti, státní občanství v ČR;	2
Žák: - charakterizuje demokracii, objasní, jak funguje a jaké má problémy (korupce, kriminalita.); - objasní význam práv a svobod, které jsou zakotveny v českých zákonech a popíše způsoby, jak lze ohrožená lidská práva obhajovat; - charakterizuje současný český politický systém; - uvede příklady funkcí obecní a krajské samosprávy; - vysvětlí, proč je nepřijatelné propagovat hnutí omezující práva a svobody jiných lidí;	- základní hodnoty a principy demokracie; - lidská a občanská práva, jejich obhajování a zneužívání; - česká ústava a politický systém ČR, struktura veřejné správy, obecní a krajská samospráva; - občanská společnost, občanská participace; - multikulturní soužití;	8

- uvede příklady občanské iniciativy ve svém regionu, vysvětlí, co se rozumí občanskou společností.		
Žák: - dovede kriticky přistupovat k mediálním obsahům a pozitivně využívat nabídky masových médií.	- svobodný přístup k informacím, masová média a jejich funkce, využití potenciálu médií, kritický přístup k médiím;	3
Žák: - popíše český politický systém; - vysvětlí význam politických stran a politické plurality; - orientuje se v politických ideologiích; - vysvětlí, jaké projevy je možné nazvat politickým radikalismem, nebo politickým extremismem.	- politika a politické ideologie; - politické strany, volby; - politický radikalismus a extremismus; - teror a terorismus.	6
Žák: - vysvětlí pojem právo, právní stát, uvede příklady právní ochrany a právních vztahů; - popíše soustavu soudů v ČR a činnost policie, soudů, advokacie a notářství.	**Člověk a právo** - právo a spravedlnost, právní stát, právní vztahy; - právní řád, právní ochrana občanů; - soustava soudů v ČR; - notáři, advokáti a soudci;	4
Žák: - popíše, jaké závazky vyplývají z běžných smluv, a na příkladu ukáže možné důsledky vyplývající z neznalosti smlouvy včetně jejich všeobecných podmínek; - dovede hájit své spotřebitelské zájmy, např. podáním reklamace; - popíše práva a povinnosti mezi dětmi a rodiči, mezi manželi; - popíše, kde může o této oblasti hledat informace nebo získat pomoc při řešení svých problémů; - vysvětlí, kdy je člověk způsobilý k právním úkonům a má trestní odpovědnost; - objasní postupy vhodného jednání, stane-li se obětí nebo svědkem jednání, jako je šikana, lichva, korupce, násilí, vydírání atp.	- vlastnické právo; - rodinné právo; - správní řízení; - trestní právo – trestní odpovědnost, tresty a ochranná opatření, orgány činné v trestním řízení; - kriminalita páchaná na dětech a mladistvých, kriminalita páchaná mladistvými.	12

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/31

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - objasní postavení ČR v Evropě a soudobém světě; - charakterizuje soudobé cíle EU a posoudí její politiku; - vysvětlí zapojení ČR do mezinárodních struktur a podíl na jejich aktivitách; - popíše funkci a činnost OSN a NATO.	**Soudobý svět** **Česká republika a svět, integrace a dezintegrace** - skladba a cíle EU, orgány EU, postavení ČR ve světě, zahraniční politika ČR, ČR jako člen EU; - význam mezinárodních organizací OSN, NATO; - činnost OSN a NATO ve světě, jejich symboly, cíle a poslání.	14
Žák: - popíše rozčlenění soudobého světa na civilizační sféry a civilizace; - charakterizuje hlavní světová náboženství; - vysvětlí, s jakými konflikty a problémy se potýká soudobý svět, jak jsou řešeny, debatuje o jejich možných perspektivách; - uvede příklady projevů globalizace a debatuje o jejích důsledcích.	**Rozmanitost soudobého světa** - problémy současného světa, velmoci; - nejvýznamnější světová náboženství; - ohniska konfliktů v soudobém světě, jejich příčiny, možnosti řešení; - globalizace – její příčiny a důsledky; - trvale udržitelný rozvoj; - rozvojová a humanitární pomoc – besedy.	7
Žák: - vysvětlí, jaké otázky řeší filozofie; - používá vybraný pojmový aparát filozofie; - provede rozbor jemu obsahově a formálně dostupného filozofického textu; - diskutuje o praktických filozofických a etických otázkách (příklady ze života kolem nás – kauzy z médií, krásná literatura i z hlediska činnosti zdravotnického pracovníka; - vysvětlí, proč jsou lidé za své názory, postoje a jednání odpovědni jiným lidem.	**Člověk a svět (praktická filozofie)** - vznik filozofie a základní filozofické problémy; - hlavní filozofické disciplíny; - proměny filozofického myšlení v dějinách; - etika a její předmět, základní pojmy etiky, mravní hodnoty a normy; - mravní rozhodování a odpovědnost; - praktická etika, životní postoje a hodnotová orientace.	10

4.11 Název vyučovacího předmětu: Dějepis (DEJ)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 3/105

Vzdělávací oblast: Společenskovědní vzdělávání

4.11.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Předmět dějepis je součástí společenskovědního vzdělávání a má nezastupitelnou roli při kultivaci historického vědomí žáků. Vychází z poznatků historických věd, systematizuje fakta o národních a světových dějinách, s nimiž se žáci setkávají v každodenním životě, a tak přispívá k formování občanských postojů žáků. Znalosti získané v základním vzdělávání rozvíjí tak, aby žáci na základě poznání minulosti hlouběji porozuměli současným společenským jevům a snáze se orientovali v současném světě. Umožňuje vytvoření vlastního názoru na historický vývoj prostřednictvím srovnání různých pohledů a interpretací.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu je součástí vzdělávací oblasti Společenskovědní vzdělávání. Dějepis na SZŠ navazuje na znalosti žáků získané na základní škole a obsahuje výběr z obecných a českých dějin, což je dáno omezenou časovou dotací v učebním plánu. Chronologický postup byl zachován, ale výběr jednotlivých kapitol je podřízen hlavnímu cíli, proto je důraz kladen na nejnovější dějiny.

Úvodní hodiny směřují k objasnění smyslu poznávání dějin a k pochopení variability výkladů minulosti. Z období pravěku, starověku a středověku jsou vybrány kapitoly, které umožní ocenit přínos starověkých kultur pro formování evropské civilizace, dále informace o světových náboženských systémech, jež vedou žáky k náboženské toleranci, také údaje o počátcích české státnosti a o kulturních epochách renesance, baroka a klasicismu.

Větší pozornost je věnována období novověku. Učivo o 19. století vede žáky k pochopení vzniku občanské společnosti, smyslu národního zápasu za sebeurčení a uvědomění si sociální struktury společnosti. Kapitoly zabývající se 20. století seznámí žáky s rozdělením světa mezi koloniální velmoci, s oběma světovými válkami, se vznikem a vývojem Československa i poválečným vývojem v Evropě a ve světě. Žáci si osvojí termíny jako imperiální politika, demokracie, hospodářská krize, fašismus, nacismus, komunistický totalitarismus, válečné zločiny, holocaust, studená válka, dekolonizace, třetí svět.

Samostatná kapitola učiva je věnována historii oboru zdravotnictví se zaměřením na nejdůležitější mezníky a osobnosti, aby žáci pochopili přínos studovaného oboru pro život lidí.

Ve výuce předmětu se uplatňuje úzká souvislost s obsahem učiva předmětů český jazyk a literatura, občanská nauka, anglický jazyk, německý jazyk a ekonomika.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka dějepisu směřuje k tomu,

- aby si žáci uvědomovali vlastní identitu a ctili identitu jiných lidí;
- aby se oprostili od předsudků a od předsudky motivovaného jednání;
- aby chápali pluralitu názorů na dějiny a historické osobnosti;
- aby byli ochotni a schopni utvářet si vlastní úsudek, založený na nezbytných znalostech;

- aby oceňovali statečnost lidí, kteří bojovali v minulosti za svobodu, demokracii a bránili svou vlast;
- aby si vážili historických a kulturních památek.

Metody a formy práce

Výuka předmětu dějepis navazuje na vědomosti a dovednosti žáků ze základní školy a usiluje o jejich systematizaci a prohloubení. Učitelé využijí takové postupy, které učiní výuku zajímavou, stimulující a které vedou k rozvoji klíčových kompetencí žáků. Uplatní se co nejširší škála metod a forem výuky motivačních, aktivizačních, dialogických, samostatná i skupinová práce; jsou využívány metody RWCT, projektová výuka, práce s informačními technologiemi (PC, internet, interaktivní tabule) a s mapami; dále kritické metody práce s informacemi získanými z dokumentů, článků v tisku a z odborné literatury; prezentace referátů, projektů a jejich obhájení. V rámci výuky je využito i netradičních metod, především exkurze v rámci regionu a prohlídky historických památek města.
Současně je kladen důraz na posilování mezipředmětových vztahů a na utváření vědomí historických a kulturních souvislostí.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Výuka je zaměřena tak, aby si žáci postupně vytvořili pozitivní vztah ke vzdělávání a dokázali samostatně pracovat s učebnicemi, příručkami a další literaturou, aby tedy získávali informace z různých zdrojů – z textů verbálních a ikonických (map, obrázků apod.) nebo kombinovaných (film), kriticky tyto informace hodnotili a využívali. Žáci zvládnou znalosti uvést, definovat, doplnit, pojmenovat, opakovat, vybrat, přiřadit, seřadit, znázornit.

Kompetence k řešení problémů

Výuka směřuje k tomu, že se žáci naučí řešit problémy a problémové situace, k tomu na úrovni žáka střední školy zvládnou vyhledávat prameny a pracovat s nimi.

Komunikativní kompetence
Žáci jsou systematicky usměrňováni, aby zvládli vyjadřovat se kultivovaně psanou a mluvenou formou, obsahově jasně a logicky, používat správné pojmy, formulovat vlastními argumenty podložený názor.

Personální a sociální kompetence
Žáky připravujeme na úrovni střední školy diskutovat s partnery s vědomím, že ve výkladu dějin je výrazná variabilita; pracovat v týmu při řešení zadaného úkolu, a to aktivně, s respektem k názoru druhých; přijímat kritiku vlastní osoby a vhodně na ni reagovat.

Občanské kompetence a kulturní povědomí
Žáky učíme oceňovat kulturní a umělecké hodnoty, vážit si tradic svého národa.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám
Na příkladech jednotlivců v historii žákům ukazujeme, jaké byly možnosti pracovního uplatnění a zapojení se do života společnosti v minulosti a jak tyto možnosti narůstají v současnosti i v souvislosti s pozitivními důsledky rozvoje podnikatelských aktivit.

Matematické kompetence
V hodinách dějepisu se žáci naučí zařazovat údaje v časových souvislostech (také pracují s časovou přímkou).

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáky vedeme ke zvládnutí orientovat se ve službách knihoven, pracovat s internetem a získávat informace z různých zdrojů, tyto dále hodnotit a využívat při samostudiu, při vypracování úloh a projektů.

Předmět dějepis aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k zodpovědnému přístupu k sobě, své práci i ke svému okolí, k taktnímu a zdvořilému jednání, k úctě ke kulturním a uměleckým hodnotám, k hrdému postoji vůči tradicím a minulosti svého národa a k respektu ke kulturám jiných národů. Žáci se učí schopnosti odolávat manipulaci a uvědomovat si hodnotu svobody a tolerance. PT se zaměřením na osobnost a její rozvoj bude začleněno v TC Humanismus a renesance v 1. ročníku. Na oblast komunikace, vyjednávání a řešení konfliktů bude soustředěna pozornost mimo jiné především v TC 1. světová válka, meziválečné období a 2. světová válka, a to ve 2. ročníku. Téma společnost a historický vývoj bude součástí TC Úvod do studia dějepisu v 1. ročníku a dále ve 2. ročníku mu věnujeme pozornost v projektu Hlavní rysy současného světa. Téma stát, politický systém bude zařazeno v TC Starověk (vznik států) v 1. ročníku a téma morálka a odpovědnost bude rozvíjeno formou projektu věnovaného holocaustu ve 2. ročníku.

Člověk a životní prostředí

Žáci se učí chápat svět v souvislostech, orientovat se v globálních problémech lidstva, rozumět měnícímu se vztahu člověka a přírody v průběhu dějin a porozumět ekologickým důsledkům určitých historických procesů jako jsou průmyslová revoluce, vědecko-technická revoluce, urbanizace, globalizace. Žáci jsou vedeni k aktivnímu postoji při řešení problematiky životního prostředí. Téma biologické podmínky života bude součástí TC Pravěk v 1. ročníku a na současné problémy ve vztahu člověka a životního prostředí bude pamatováno v projektu Hlavní rysy současného světa.

Člověk a svět práce

Žáci jsou seznamováni s měnícími se životními a pracovními podmínkami v historii a uvědomují si nutnost adaptace člověka v minulosti i současnosti. Jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění svěřených úkolů, k předcházení konfliktům a k cílevědomému přístupu k vlastnímu profesnímu životu. Oblast typické znaky práce a charakter trhu práce bude prolínat více TC v obou ročnících (např. práce otrocká, robotní, dělnická, či tvůrčí umělecká, vědecká atp.) Sebeprezentace písemná a verbální bude rozvíjena především ve 2. ročníku při prezentaci vlastních částí projektu Hlavní rysy současného světa.

Informační a komunikační technologie

Žáci jsou podněcováni k jejich aktivnímu využívání při vyhledávání informací, při samostudiu, při zpracování úloh, prezentací, referátů či projektů (viz projekt Hlavní rysy současného světa ve druhém ročníku).

4.11.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2/70

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - vysvětlí význam historie; - objasní smysl poznávání minulosti a variabilitu jejích výkladů.	**Úvod do studia dějepisu** - význam a zdroje poznání minulosti; - prameny, periodizace; historická mapa; časová přímka; - variabilita výkladu minulosti.	2
Žák: - doloží souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem a vývojem člověka.	**Pravěk** - faktory antropogeneze, vývoj společnosti, socializace a umělecká tvorba pravěkých lidí.	3
Žák: - uvede příklady kulturního přínosu starověkých civilizací, judaismu a křesťanství; - na historické mapě ukáže územní rozsah jednotlivých států a uvede nejdůležitější události ve vývoji těchto států; - vysvětlí schéma společenského uspořádání starověkého státu včetně pojmu demokracie.	**Starověk** - kulturní přínos nejstarších civilizací světu; - staroorientální státy (Egypt); - starověké Řecko – městské státy (polis) – Atény a Sparta; kulturní přínos; - starověký Řím, politický vývoj, vznik křesťanství, kulturní přínos.	8
Žák: - popíše základní – revoluční změny ve středověku (sociální, politické, kulturní); - charakterizuje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti; - podle obrázků popíše typické znaky uměleckých slohů;	**Středověk** **Raný středověk** (5.–11. stol.) - hlavní rysy feudální společnosti; - klíčové okamžiky vývoje raně feudálních států (Francká říše, Byzantská říše, Svatá říše římská, státy Slovanů); - Arabská říše, islám; - kultura raného středověku, románský sloh.	8
Žák: - popíše základní – revoluční změny ve středověku (sociální, politické, kulturní); - vysvětlí termín náboženská ne/tolerance, vysvětlí příčiny kritiky církve; - doloží konkrétními příklady přínosu posledních Přemyslovců a Lucemburků pro český stát (především u Karla IV.); - jmenuje typické znaky gotiky a příklady gotických památek.	**Vrcholný středověk** (12.–15. stol.) - agrární revoluce, středověká kolonizace, vznik a rozvoj středověkých měst; - politický a duchovní vývoj Evropy 12.–15. století, univerzity, role církve; - český stát za posledních Přemyslovců a za Lucemburků, husitské hnutí – důvody a důsledky; - český stát za Jiřího z Poděbrad a za Jagellonců; - gotická kultura.	10

Žák: - popíše základní – revoluční změny ve středověku (sociální, politické, kulturní); - uvede cíle reformace a posoudí důsledky náboženské nesnášenlivosti; - objasní postavení českého státu v rámci habsburské monarchie a příčiny boje panovníka a stavů; - osvojí si pojem absolutismus a stavovství; - na historické mapě demonstruje objevné plavby; - rozpozná znaky baroka, uvede nejvýznamnější místní barokní památky.	**Pozdní středověk** (16. - pol. 17. stol.) - humanismus a renesance; - náboženské hnutí v Evropě – reformace protireformace; - habsburská monarchie a postavení českých zemí v ní; - třicetiletá válka (příčiny a důsledky); - český stát a jeho pobělohorská rekatolizace; - zeměpisné objevy, počátek evropského kolonialismu; - barokní kultura.	15
Žák: - na příkladu významných občanských revolucí vysvětlí boj za občanská i národní práva a vznik a vývoj občanské společnosti; - na příkladech doloží osvícenské snahy předních evropských panovníků; - na historické mapě demonstruje změny na americkém kontinentě; - objasní vznik novodobého českého národa a jeho úsilí o emancipaci; - popíše česko-německé vztahy a postavení Židů a Romů ve společnosti 18. a 19. stol.	**Raný novověk, Novověk 1. pol. 19. století** - osvícenství, klasicismus; - osvícenský absolutismus v habsburské monarchii – reformy Marie Terezie a Josefa II.; - válka za nezávislost v Severní Americe a vznik USA; - Velká francouzská revoluce, Napoleonova Francie – důsledky pro vývoj Evropy 1. poloviny 19. století; - české národní obrození; - revoluce 1848–1849 v Evropě a v českých zemích.	11
Žák: - charakterizuje proces modernizace celé společnosti; - uvede, jak nové vynálezy proměnily život lidí a strukturu celé společnosti; - objasní nerovnoměrný vývoj v Evropě i v USA a jeho důsledky; - popíše evropskou koloniální expanzi; - charakterizuje termín imperialismus; - objasní postavení českého národa v rámci habsburské monarchie.	**Novověk 2. pol. 19. stol. - 20. stol.** - společnost a národy – národní hnutí v Evropě a v českých zemích, česko-německé vztahy, postavení minorit; - dualismus v habsburské monarchii; - vznik národního státu v Německu; - vývoj v Evropě a USA ve 2. pol. 19. stol.; - modernizace společnosti – technická, průmyslová, komunikační revoluce; - evropská koloniální expanze; - modernizovaná společnost a jedinec, sociální struktura společnosti, postavení žen, vzdělání.	11
Žák: - správně používá historickou terminologii; - systematizuje historické informace; - posuzuje kriticky historickou skutečnost.	**Opakování a systematizace učiva**	2

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/35

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - popíše první světovou válku a objasní významné změny ve světě po válce; - charakterizuje první Československou republiku.	**Novověk – 20. století** **1. světová válka** - vztahy mezi velmocemi – pokus o revizi rozdělení světa první světovou válkou, české země za světové války, první odboj, poválečné uspořádání Evropy a světa, vývoj v Rusku; - vznik ČSR.	7
Žák: - charakterizuje první Československou republiku a srovná její demokracii se situací za tzv. druhé republiky (1938–39), objasní vývoj česko-německých vztahů; - vysvětlí projevy a důsledky velké hospodářské krize; - -popíše mezinárodní vztahy v době mezi první a druhou světovou válkou, objasní, jak došlo k dočasné likvidaci ČSR; - charakterizuje úlohu Společnosti národů; - vysvětlí příčiny vzniku totalitních režimů a důsledky jejich nástupu, zvláště důsledky nástupu nacismu v Německu pro ČSR; - objasní pojmy nacionalismus, rasismus, antisemitismus a uvede projevy těchto ideologií.	**Meziválečné období** (1918–1939) - demokracie a diktatura; - Československo v meziválečném období; - autoritativní a totalitní režimy, nacismus v Německu a komunismus v Rusku a SSSR; velká hospodářská krize; - mezinárodní vztahy ve 20. a 30. letech, růst napětí a cesta k válce.	8
Žák: - charakterizuje politiku appeasementu; - objasní cíle válčících stran ve druhé světové válce, její totální charakter a její výsledky, popíše válečné zločiny včetně holocaustu; - uvede příklady odboje v Protektorátu a objasní úlohu československých vojáků na bojištích 2. světové války.	**2. světová válka** - druhá světová válka; - Československo za války, druhý čs. odboj; - válečné zločiny včetně holocaustu, - důsledky války.	7

Žák: - objasní uspořádání světa po druhé světové válce a důsledky pro Československo; - vysvětlí pojem bipolární svět; - popíše projevy a důsledky studené války; - charakterizuje komunistický režim v ČSR v jeho vývoji a v souvislostech se změnami v celém komunistickém bloku; - popíše vývoj ve vyspělých demokraciích a vývoj evropské integrace; - popíše dekolonizaci a objasní problémy třetího světa; - vysvětlí rozpad sovětského bloku; - uvede příklady úspěchů vědy a techniky ve 20. století.	**Vývoj po 2. světové válce – demokracie a diktatura (Svět v blocích)** - poválečné uspořádání v Evropě a ve světě, poválečné Československo; - studená válka; - komunistická diktatura v Československu a její vývoj; - demokratický svět, USA – světová supervelmoc; - sovětský blok, SSSR – soupeřící supervelmoc; - třetí svět a dekolonizace; - konec bipolarity Východ – Západ.	9
Žák: - orientuje se v historii svého oboru; - uvede její významné mezníky a osobnosti, vysvětlí přínos studovaného oboru pro život lidí.	**Dějiny studovaného oboru**	2
Žák: - správně používá historickou terminologii; - systematizuje historické informace; - posuzuje kriticky historickou skutečnost.	**Opakování a systematizace učiva**	2

4.12 Název vyučovacího předmětu: Fyzika (FYZ)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 3 (1) / 105 (35)

Vzdělávací oblast: Přírodovědné vzdělávání

4.12.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle vyučovacího předmětu

Fyzikální vzdělávání na střední škole umožňuje žákům pochopit podstatu fyzikálních jevů a procesů, lépe přijímat a využívat nové technické objevy.

Cílem fyzikálního vzdělávání je především naučit žáky využívat přírodovědné poznatky v profesním i občanském životě, klást si otázky o okolním světě a vyhledávat k nim relevantní, na důkazech založené odpovědi.

Důraz se klade také na rozvoj ekologického myšlení a chování žáků v osobním i pracovním životě v duchu dlouhodobě udržitelného rozvoje.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo fyziky je členěno do celků, které respektují tradičně obsahově a logicky uspořádanou posloupnost poznatků. Jednotlivými celky prolíná zejména biofyzika, využívající fyzikální zákonitosti k objasnění funkce živých organismů a vlivu fyzikálních faktorů na zdraví člověka. Teoretické poznatky doplňují praktické dovednosti při měření fyzikálních veličin a zpracování naměřených hodnot.

Úvod prvního ročníku patří mechanice, ve které žáci zkoumají jednotlivé druhy pohybů a základní fyzikální zákonitosti. Osvojené poznatky používají při řešení praktických úloh. Poznávají účinky sil na tuhé těleso, zákonitosti tekutin.

Následuje celek molekulová fyzika a termika, v němž žáci studují vlastnosti všech skupenství látek z hlediska jejich mikrostruktury. Pracují s pojmy vnitřní energie, stavové změny, tepelné motory, deformace pevných látek a změny skupenství látek. Zkoumají zákonitosti tepelné výměny těles. V závěru ročníku je zařazen celek elektřina a magnetismus. Stěžejními tématy jsou elektrický náboj a pole, elektrický proud.

Ve druhém ročníku pokračuje celek elektřina a magnetismus poznatky o magnetickém poli, střídavém proudu a jejich působení na lidský organismus, výrobě a přenosu elektrické energie. Následně se rozvíjejí poznatky celku vlnění a optika. V něm žáci pochopí odlišnost mechanického vlnění, zejména zvuku, a elektromagnetického vlnění v celém jeho spektru. Z něj se věnují jednak světlu, jeho šíření, optickým jevům a průchodu světla optickými soustavami, tedy i okem, jednak využití rádiových vln v komunikačních technologiích.

V celku fyzika atomu navazují na poznatky z chemie v oblasti složení atomu, které umožní racionální pohled na využití radioaktivity v energetice i zdravotnictví s minimalizovanými bezpečnostními riziky.

Závěr tvoří atraktivní astrofyzika, podpořená pořady o Sluneční soustavě a vzniku a vývoji hvězd.

Mezipředmětové vztahy

Matematika, biologie a ekologie, chemie, informační a komunikační technologie, dějepis, tělesná výchova.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka fyziky směřuje k tomu, aby žáci:

- získali racionální postoje k fyzice jako vědě, a tím i racionální vztah k přírodě;
- celoživotně se zájmem sledovali nové technické objevy, využíval je ve své práci i v osobním životě, a tím prohluboval své sebevědomí;
- při práci s fyzikálními přístroji pracovali přesně, pečlivě a dodržovali bezpečnostní předpisy
- souvisle vyjadřovali své myšlenky, logicky argumentovali, při komunikaci používali odbornou terminologii;
- preferovali ekologický přístup k energetickým zdrojům a surovinám v rámci zásad dlouhodobě udržitelného rozvoje;
- byli schopni práce v týmu, aktivně přispívali ke společnému řešení a dovedli korigovat své názory;
- kriticky posoudili správnost naměřených nebo vypočítaných hodnot fyzikálních veličin s ohledem na reálné zkušenosti.

Metody a formy výuky

Výuka fyziky je realizována v 1. a 2. ročníku. Hlavní poznatky získávají žáci v teoretických hodinách, motivaci a aktivizaci zajišťují především jednoduché fyzikální pokusy, případně didaktické videopořady s následným rozborem demonstrovaných jevů. Při řízené diskusi je vhodné využít praktické zkušeností žáků, které jsou pak zobecněny v konkrétní fyzikální zákonitosti a vztahy. Následně jsou pak interpretovány za využití vztahů přímé a nepřímé úměrnosti mezi veličinami. Ve druhém ročníku jsou hodiny koncipovány jako cvičení, ve kterých jsou třídy děleny na poloviny. Žáci efektivněji uplatňují získané znalosti při řešení fyzikálních úloh a realizací žákovských pokusů.

Týmovou spolupráci podporují laboratorní práce. V prvním ročníku jsou zařazeny dvě laboratorní práce, ve druhém ročníku jedna. Žáci pracují ve skupinách a výsledky měření zpracují ve formě protokolu. V průběhu ročníku pracují žáci na projektech zaměřených na biofyziku, fyziku v domácnosti a historické objevy v souvislosti s významnými osobnostmi fyziky. Při jejich prezentaci využívají audiovizuální techniku. Větší zájem o fyziku by měly podpořit aktivity realizované na konci ročníku, např. besedy, exkurze nebo projekty na vybrané téma.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Hlavní formou jsou testy nebo písemné práce následující po ukončení tematického celku (minimálně 2x za pololetí), ve kterých je kladen důraz na řešení fyzikálních úloh. Dalšími podklady jsou protokoly laboratorních prací, úroveň zpracování a prezentace projektů a aktivní přístup k výuce.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žáci:

- s porozuměním poslouchají mluvené projevy, pořizují si poznámky;
- využívají ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- porozumí zadání fyzikální úlohy, vytvoří stručný zápis;
- zvolí správný způsob řešení – aplikují potřebné fyzikální vztahy;
- uplatňují při řešení různé metody myšlení (logické, matematické, empirické)

Komunikativní kompetence

Žáci:

- formulují své myšlenky srozumitelně a správně v ústní i písemné formě, používají odbornou terminologii;
- aktivně se účastní diskusí, formulují a obhajují své názory;
- zpracovávají písemné dokumenty.

Personální a sociální kompetence

Žáci:

- pracují v týmu, aktivně se podílejí na společné činnosti;
- odpovědně plní svěřené úkoly;
- adekvátně reagují na hodnocení svého vystupování a své práce, přijímají radu i kritiku.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci:

- chápou význam životního prostředí pro člověka a jednají v duchu dlouhodobě udržitelného rozvoje.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci:

- prezentují výsledky své práce;
- uvědomují si význam celoživotního učení a připravenosti přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám.

Matematické kompetence

Žáci:

- správně používají a převádějí fyzikální jednotky;
- sestrojí graf; určí hodnoty z grafu a tabulek;
- řeší matematické vztahy mezi fyzikálními veličinami;
- provádějí reálný odhad výsledku řešení dané fyzikální úlohy;

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci:

- používají vhodný software při zpracování protokolů z měření a prezentací projektů;
- umí získávat informace z internetu, kriticky je zhodnotit, třídit a následně adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě.

Předmět fyzika aplikuje průřezová témata takto:

Občan v demokratické společnosti

Začlenění tématu spočívá ve volbě metod práce – diskuse, týmová práce.

Člověk a životní prostředí

Přínos fyziky spočívá v pochopení souvislosti lidské činnosti s jejím dopadem na životní prostředí, zpětně pak jde o působení škodlivých vlivů prostředí na lidské zdraví (skleníkový efekt, smog, elektromagnetický smog, hluk). Důležité je uvědomění kontrastu mezi zvyšující se energetickou náročností moderní průmyslové výroby a konzumního způsobu života na jedné straně a omezenými zásobami neobnovitelných zdrojů energie na straně druhé, a tedy nutnosti maximálního využívání obnovitelných zdrojů energie v souladu s principy dlouhodobě udržitelného rozvoje.

Člověk a svět práce

V předmětu fyzika žáci poznávají fyzikální principy, na nichž jsou založeny běžné domácí spotřebiče, ale i vysoce specializované přístroje využívané v medicíně. Vytvářejí se tak předpoklady k jejich profesnímu růstu při získání specializace pro práci s novými přístroji, a tím ke zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce. Při měření laboratorních úloh si žáci osvojují zásady bezpečnosti a ergonomie práce. Dále jsou žáci vedeni k důslednosti a pečlivosti při praktické práci i při zpracování informací.

Informační a komunikační technologie

Při samostatné práci využívají žáci informační a vzdělávací servery na internetu, fyzikální Flash animace a JAVA aplety. Zpracování a prezentaci výsledků provádějí na běžném kancelářském software (textové a tabulkové editory, prezentační programy).

4.12.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání:

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2/70

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák - rozliší druhy pohybů a řeší jednoduché úlohy na pohyb hmotného bodu; - určí síly, které působí na tělesa, a popíše, jaký druh pohybu tyto síly vyvolají; - určí mechanickou práci a energii při pohybu tělesa působením stálé síly; - vysvětlí na příkladech platnost zákona zachování mechanické energie; - určí výslednici sil působících na těleso; - aplikuje Pascalův a Archimédův zákon při řešení úloh;	**Mechanika** - pohyby přímočaré, pohyb rovnoměrný po kružnici; - Newtonovy pohybové zákony, síly v přírodě, gravitace; - mechanická práce a energie; - posuvný a otáčivý pohyb, skládání sil; - tlakové síly a tlak v tekutinách.	41
- vysvětlí význam teplotní roztažnosti látek v přírodě a v technické praxi; - vysvětlí pojem vnitřní energie soustavy (tělesa) a způsoby její změny; - popíše principy nejdůležitějších tepelných motorů; - popíše přeměny skupenství látek a jejich význam v přírodě a v technické praxi.	**Termika** - teplota, teplotní roztažnost látek; - teplo a práce, přeměny vnitřní energie tělesa; - tepelné motory; - struktura pevných látek a kapalin, přeměny skupenství.	14
Žák: - popíše elektrické pole z hlediska jeho působení na bodový elektrický náboj; - řeší úlohy s elektrickými obvody s použitím Ohmova zákona; - popíše princip a použití polovodičových součástek s přechodem PN.	**Elektřina a magnetismus** - elektrický náboj tělesa, elektrická síla, elektrické pole, kapacita vodiče; - elektrický proud v látkách, zákony elektrického proudu, polovodiče.	15

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - určí magnetickou sílu v magnetickém poli vodiče s proudem; - popíše princip generování střídavých proudů a jejich využití v energetice.	**Elektřina a magnetismus** - magnetické pole, magnetické pole elektrického proudu, elektromagnetická indukce; - vznik střídavého proudu, přenos elektrické energie střídavým proudem.	11
Žák: - rozliší základní druhy mechanického vlnění a popíše jejich šíření; - charakterizuje základní vlastnosti zvuku; - chápe negativní vliv hluku a zná způsoby ochrany sluchu; - charakterizuje světlo jeho vlnovou délkou a rychlostí v různých prostředích; - řeší úlohy na odraz a lom světla; - řeší úlohy na zobrazení zrcadly a čočkami; - vysvětlí optickou funkci oka a korekci jeho vad; - popíše význam různých druhů elektromagnetického záření.	**Vlnění a optika** - mechanické kmitání a vlnění; - zvukové vlnění; - světlo a jeho šíření; - zrcadla a čočky, oko; - druhy elektromagnetického záření, rentgenové záření.	20
Žák: - popíše strukturu elektronového obalu atomu z hlediska energie elektronu; - popíše stavbu atomového jádra a charakterizuje základní nukleony; - vysvětlí podstatu radioaktivity a popíše způsoby ochrany před jaderným zářením; - popíše princip získávání energie v jaderném reaktoru.	**Fyzika atomu** - model atomu, laser; - nukleony, radioaktivita, jaderné záření; - jaderná energie a její využití.	3
Žák: - charakterizuje Slunce jako hvězdu; - popíše objekty ve sluneční soustavě; - zná příklady základních typů hvězd.	**Vesmír** - Slunce, planety a jejich pohyb, komety; - hvězdy a galaxie.	1

4.13 Název vyučovacího předmětu: Chemie (CHE)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 2 (1) / 70 (35)

Vzdělávací oblast: Přírodovědné vzdělávání

4.13.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Učivo předmětu poskytuje žákům základní teoretické vědomosti z obecné chemie, chemie anorganických a organických sloučenin a biochemie. Žáci pochopí a osvojí si vybrané pojmy, zákonitosti těchto disciplín, vždy ve vztahu k běžnému životu a porozumění dějům odehrávajícím se v okolním světě a v živých organismech. Seznámí se s vlastnostmi a využitím běžných chemických látek v odborné praxi i v občanském životě, s jejich vlivem na zdraví člověka a životní prostředí. Žáci si osvojí základní dovednosti týkající se způsobu práce s chemickými látkami, práce v chemické laboratoři a metodiky experimentální činnosti v chemii. Žáci ve výuce uplatňují logické myšlení, kreativitu, postupně rozvíjejí získané vědomosti a dovednosti uplatnitelné v dalším vzdělávání, v odborné praxi, nebo v občanském životě.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět chemie je součástí vzdělávací oblasti Přírodovědné vzdělávání. Je koncipován jako všeobecně vzdělávací předmět s vazbou na odbornou část vzdělávání. Učivo chemie je rozděleno do 1. a 2. ročníku a je tvořeno teoretickým učivem a praktickými cvičeními, které probíhají v chemické laboratoři.

V teoretickém učivu si žáci zopakují, prohloubí a rozšíří poznatky o základních chemických sloučeninách, jevech a zákonitostech, které získali na základní škole a osvojí si nové vybrané poznatky z obecné, anorganické a organické chemie i biochemie. V praktických cvičeních žáci demonstrují vlastnosti chemických látek a sledují chemické děje pomocí jednoduchých pokusů, zpracovávají získané výsledky a učí se formulovat logické závěry z vlastního pozorování. Jsou vedeni k dodržování bezpečnosti práce a ochrany zdraví při nakládání s chemickými látkami a k hodnocení jejich nebezpečných vlastností.

Učivo prvního ročníku tvoří dva tematické celky – obecná a anorganická chemie. Obecná chemie poskytuje žákům základní informace o částicovém složení látek, směsích a chemickém ději. Žáci se také seznamují s jednoduchými chemickými výpočty. Anorganická chemie seznamuje žáky s anorganickými látkami, navazuje na poznatky získané v obecné chemii. Základem učiva jsou informace o významných prvcích a jejich sloučeninách, o jejich názvosloví, výskytu a charakteristice jejich fyzikálních a chemických vlastností i využití.

Ve druhém ročníku pokračuje studium tematickými celky organické chemie a biochemie. Organická chemie poskytuje žákům základní informace o uhlovodících a jejich derivátech, skupiny látek jsou charakterizovány fyzikálními a chemickými vlastnostmi, významnými zástupci a informacemi o jejich vlivu na zdraví a životní prostředí a využití. Biochemie seznamuje žáky s prvky a sloučeninami, které tvoří základ živých organismů, zabývá se strukturou biomakromolekul, metabolickými reakcemi a základními biochemickými pochody.

Praktická cvičení zaujímají nejméně 25 % vyučovacího času. Třída se pro nich dělí na skupiny podle platných předpisů a jsou realizována v chemické laboratoři.

Mezipředmětové vztahy

Předmět chemie svým obsahem úzce souvisí s dalšími vyučovacími předměty – především s biologií, fyzikou a matematikou.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v chemii vede žáky k vytvoření pozitivního vztahu k chemii jako vědě, jejíž konkrétní výstupy (výrobky, postupy, objevy) jsou nezbytné pro většinu lidských činností. Žáci jsou vedeni k zamýšlení se a k diskusím o vlivu chemických látek a chemické výroby na lidské zdraví a životní prostředí, učí se argumentovat při řešení nejrůznějších problémů souvisejících s chemií. Výuka poskytuje žákům prostor pro práci v týmu, žáci se učí respektovat názory spolupracovníků, brát při práci v laboratoři ohled na své zdraví a zdraví svých spolužáků, respektovat a dodržovat pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví a životního prostředí včetně používání ochranného pracovního oděvu a třídění nebezpečného chemického odpadu. Současně jsou vedeni k racionálnímu užívání energií a materiálů, podporuje a rozvíjí se jejich vnímání ekonomického aspektu práce v laboratoři. Praktická laboratorní činnost je jim prezentována jako jeden ze způsobu zisku informací, které mohou sloužit k potvrzení či vyvracení hypotéz.

Metody a formy práce

Vyučující volí nejvhodnější moderní metody a nejrůznější formy práce, při kterých využívají širokou paletu didaktických prostředků a didaktické techniky. Důraz je kladen na aktivní zapojení všech žáků do výuky díky práci na zadaných úkolech, řešení problémový úloh či zpracování projektů. Vše je směřováno k postupnému vytváření učebních návyků a získání systému základních vědomostí a dovedností z chemie, na schopnost upevňovat nové poznatky, na rozvíjení dovednosti aplikovat teoretické vědomosti na konkrétní příklady, na vytváření návyku práce s literaturou a jinými informačními zdroji. Obsah učiva je vymezen tematickými celky.

Učivo je vhodně diferencováno tak, aby se všichni žáci mohli rozvíjet v závislosti na svých individuálních schopnostech a dovednostech.

Hodnocení výsledků žáků

Vyhází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žáci se učí vyhledávat a získávat informace z různých zdrojů a posuzovat věrohodnost těchto zdrojů, učí se pracovat s odbornými texty, videi, s grafickými organizéry dat, s nástroji pro strukturování myšlenek a faktů, učí se pokládat otázky a formulovat problémy, trénují vyjadřování vlastních myšlenek ve formě mluveného projevu nebo souvislého strukturovaného textu. Jsou vedeni k průběžnému hodnocení výsledků svého vzdělávání, k hledání nových a lepších způsobu svého učení, k uvědomění si celoživotní potřeby učit se novým dovednostem.

Kompetence k řešení problémů

Žáci ve výuce řeší zadané úlohy jak samostatně, tak ve skupinách. Učí se navrhovat různá řešení jednoho problému, hodnotit jednotlivá řešení podle zvolených kritérií, naslouchat nápadům a argumentům svých spolupracovníků, učí se nevzdávat řešení problému při prvotním nezdaru. Učí se hledat a využívat pomoc ostatních členů týmu, stejně jako sami pomáhat při řešení problémů jiným.

Komunikativní kompetence

Žáci se učí formulovat srozumitelně a správně své myšlenky formou mluveného či psaného textu, sdělovat klíčové informace i formou schémat, pojmových map či jiných organigramů. Jsou vedeni k dodržování odborné terminologie a používání spisovného jazyka, seznamují se se základní odbornou anglickou terminologií. Své komunikační dovednosti neustále procvičují při řešení předložených problémů, při skupinových pracích či při diskusích v rámci skupiny nebo třídy.

Personální a sociální kompetence

Žáci se učí pracovat v týmu a podílejí se na realizaci společných činností, učí se přijímat a dobře a včas plnit zadané úkoly. Učí se mít odpovědný vztah ke svému zdraví, jsou vedeni k uvědomění si zdravotních rizik souvisejících s užíváním návykových látek.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci se učí vystupovat a jednat v souladu se zásadami správného společenského chování, jsou vedeni k chápání významu životního prostředí pro člověka a jejich vzájemnému ovlivňování.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci jsou vedeni k pečlivé a systematické práci, k odpovědnosti za výsledky své práce, k uvědomění si svých silných a slabých stránek. Učitel žáky podporuje při samostatném hledání inovativních a netradičních řešení zadaných úloh, sestavování vlastních postupů práce a při hodnocení výsledků svých i svých spolužáků. V laboratorních cvičeních žáci rozvíjí svou manuální zručnost a kreativitu.

Matematické kompetence

Žáci jsou vedeni ke správnému používání a převádění jednotek běžných veličin, učí se provádět reálný odhad výsledku řešení zadané úlohy, efektivně aplikují matematické postupy při řešení konkrétních úkolů. Různými způsoby a při různých situacích pracují s grafy a tabulkami.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci pracují s běžným textovým editorem, umějí získávat informace z internetu, kriticky je zhodnotit a následně adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě. Výpočetní techniku a různorodý software využívají při zpracovávání projektů a prezentování jejich výsledků.

<u>Předmět chemie aplikuje průřezová témata ve výuce takto:</u>

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují samostatně nebo v týmu, jsou vedeni k respektování názorů spolupracovníků k hledání přijatelných kompromisů při řešení pracovních problémů. Učí se objektivně hodnotit výsledky své práce a přijímat pochvalné i kritické hodnocení ze strany vyučujícího. Aktivizující metody a formy práce

ve výuce jako je problémové a projektové učení, kooperativní učení, různé diskusní a simulační metody, metody k rozvoji funkční gramotnosti žáků (tj. schopnosti číst textový materiál s porozuměním, interpretovat jej, hodnotit a používat pro různé účely) směřující k tomu, aby se žáci orientovali v mediálních sděleních, kriticky je vyhodnocovali, aby dovedli jednat s lidmi, hledali kompromisní řešení, vážili si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace, jsou využívány v průběhu celé výuky chemie, napříč všemi tematickými celky.

Člověk a životní prostředí

Žáci se učí o vlivu chemických látek na živé organismy a na životní prostředí. Osvojují si základní principy šetrného nakládání s materiály a energiemi, jsou vedeni ke třídění odpadů. V rámci úvodních laboratorních cvičení z chemie v 1. ročníku se setkávají s problematikou chemických havárií, jejich dopadu na obyvatele a životní prostředí a s účelným chováním při vzniku takto mimořádné životní situace. Ve výuce tematických celků Částicové složení látek (1. ročník) a Stavba organických sloučenin (2. ročník) jsou seznamování s problematikou energetických zdrojů.

Člověk a svět práce

Žáci dodržují zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s chemickými látkami a zásady požární ochrany, používají osobní ochranné prostředky. Dovednosti z oblasti písemné a verbální sebeprezentace žáci rozvíjejí při zpracování úkolů ve všech oblastech učiva.

Informační a komunikační technologie

Žáci se učí využívat při studiu informace z internetu, rozvíjejí svou dovednost práce s textovým editorem při zpracovávání písemných prací na zadané téma, rozvíjí své schopnosti využití nejrůznějšího software v rámci projektové výuky. Témata projektové výuky úzce navazují na tematické celky Vybrané prvky a jejich anorganické sloučeniny v 1. ročníku, Biochemie ve 2. ročníku.

4.13.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - dokáže porovnat fyzikální a chemické vlastnosti různých látek; - rozumí způsobu označování nebezpečných vlastností chemických sloučenin a směsí; - pojmenuje a správně používá základní laboratorní pomůcky; - popíše stavbu atomu, vznik chemické vazby; - zná názvy, značky a vzorce vybraných chemických prvků a sloučenin.	**Částicové složení látek**	**9**

Žák: - popíše základní metody oddělování složek ze směsí a jejich využití v praxi; - vyjádří složení roztoku a připraví roztok požadovaného složení; - prakticky provádí dělení směsí	**Směsi**	**5**
Žák: - vysvětlí podstatu chemických reakcí a zapíše jednoduchou chemickou reakci chemickou rovnicí; - provádí jednoduché chemické výpočty, které lze využít v odborné praxi; - provádí a vyhodnocuje jednoduché pokusy a pozorování;	**Chemický děj**	**11**
Žák: - popíše charakteristické vlastnosti nekovů, kovů a jejich umístění v periodické soustavě prvků; - vysvětlí vlastnosti anorganických látek; - tvoří chemické vzorce a názvy vybraných anorganických sloučenin; - charakterizuje vybrané prvky a jejich anorganické sloučeniny a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí; - provádí a vyhodnocuje jednoduché pokusy vedoucí k zjišťování, pozorování a ověřování vlastností anorganických látek;	**Vybrané prvky a jejich anorganické sloučeniny**	**10**

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/35

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - popíše rozdíly mezi anorganickými a organickými látkami; - charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich vybrané deriváty; - tvoří jednoduché chemické vzorce a názvy;	**Stavba organických sloučenin**	**5**
Žák: - uvede významné zástupce jednoduchých organických sloučenin a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, - posoudí vybrané organické sloučeniny z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí;	**Organické sloučeniny v běžném životě a odborné praxi**	**13**

Žák: - charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny; - charakterizuje stavbu, vlastnosti a význam nejdůležitějších přírodních látek (sacharidy, lipidy, bílkoviny, enzymy, vitaminy, hormony); - popíše vybrané biochemické děje;	**Biochemie**	**17**

4.14 Název vyučovacího předmětu: Biologie a ekologie (BIE)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 2 (1) / 70 (35)

Vzdělávací oblast: Přírodovědné vzdělávání

4.14.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Biologie a ekologie jako vědní disciplína zaměřená na studium živé složky přírody včetně člověka, vede k pochopení základních zákonů vývoje přírody a k jejich respektování. Prioritním cílem výuky biologie je nejen osvojení vědomostí a dovedností, ale také formování pozitivního vztahu žáků k přírodě a její ochraně a výchova k úctě k životu.

Předmět biologie a ekologie poskytuje žákům vybrané poznatky o podstatě člověka, o životních projevech organismů, zákonitostech dědičnosti, o evoluci člověka a dalších živých organismů, o životním prostředí a problematice dlouhodobě udržitelného rozvoje. Současně je vede k chápání vztahu člověka a životního prostředí, k porozumění globálním problémům světa a ke hledání možností jejich řešení, k jednání v souladu se strategií dlouhodobě udržitelného rozvoje. Součástí předmětu jsou praktická cvičení, ve kterých se vytváří prostor pro aplikaci nabytých vědomostí a pro osvojování dovedností spojených se základními laboratorními technikami.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět biologie a ekologie je součástí vzdělávací oblasti Přírodovědné vzdělávání. Vzdělávací obsah předmětu vytváří základ širokého odborného vzdělání ve specifikované oblasti sledování a tvorby životního prostředí. Biologie a ekologie připravuje žáky pro uplatnění v různých sférách ochrany životního prostředí. Praktická výuka je spojena s osvojením jednoduchých laboratorních technik (např. základů práce s mikroskopem, pozorování buněčných preparátů apod.). Důležité je respektovat regionální podmínky a průběžné začleňování environmentálních aspektů do výuky. Z hlediska sledování výsledků vzdělávání je nejvíce pozornosti věnováno znalostem s pochopením, aplikaci s analýzou, syntézou a hodnocením.

Mezipředmětové vztahy

Předmět biologie a ekologie svou náplní souvisí s dalšími vyučovacími předměty, zejména pak se somatologií, tělesnou výchovou, chemií a občanskou naukou.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka v hodinách biologie a ekologie vede k tomu, aby žáci při hodinách biologie a ekologie cvičení dodržovali zásady a předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví, vážili si zdraví, věděli o riziku některých návykových látek, chránili životní prostředí, uvědomovali si možné důsledky nezodpovědného chování člověka vůči přírodě. Žáci jsou vedeni k zdravé soutěživosti a zhodnocení svých předností, možností i slabých stránek, a aby ocenili vědecký pokrok moderní společnosti.

Metody a formy práce

Učitel vychází ze znalostí žáků z přírodovědných disciplín na základní škole. Podle konkrétního probíraného učiva zvolí odpovídající metodu výuky, je využívána široká škála aktivizujících metod,

umožňujících co nejvýraznější motivaci a zapojení žáků do učebního procesu, učivo je vhodně diferencováno tak, aby se všichni žáci mohli rozvíjet v závislosti na svých individuálních schopnostech a dovednostech. Učivo je rozděleno tak, aby na sebe jednotlivé celky navazovaly a postupně rozšiřovaly získané vědomosti a dovednosti žáků. V praktických cvičeních z biologie a ekologie se klade důraz na zvládnutí metodiky základní biologické experimentální činnosti.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žáci umí formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle. Učí se s porozuměním naslouchat mluvenému projevu a samostatně si pořizovat poznámky.

Kompetence k řešení problémů

Žáci zpracovávají jednotlivé texty na odborná témata jak samostatně, tak ve skupinách, volí efektivní prostředky a způsoby pro splnění jednotlivých aktivit. K řešení problémů využívají znalosti i z jiných předmětů, především somatologie a chemie.

Komunikativní kompetence

Žáci se aktivně účastní diskusí, prezentují a obhajují své názory a postoje, respektují názory druhých. Dodržují jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii.

Personální a sociální kompetence

Žáci přijímají a odpovědně plní svěřené úkoly, ověřují si poznatky, kriticky a nezaujatě zvažují názory a jednání jiných lidí. Učí se efektivně pracovat, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok, dále se vzdělávat a pečovat o své fyzické a duševní zdraví.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci jednají odpovědně, samostatně, dodržují zákony, respektují práva a osobnost druhých lidí, jednají v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci si dokáží stanovit cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek. Využívají informační média při vyhledávání pracovních příležitostí.

Matematické kompetence

Žáci správně používají běžné jednotky, čtou a vytvářejí různé formy grafického znázornění. Efektivně aplikují matematické postupy při řešení různých praktických úkolů.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci pracují s běžným textovým editorem, umějí získat informace z internetu, pracují s informacemi z různých zdrojů nesených na různých médiích, uvědomují si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím.

Předmět biologie a ekologie aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby měli přiměřenou míru sebevědomí, odpovědnosti a schopnosti morálního úsudku, aby hledali kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností, byli kriticky tolerantní a schopni odolávat myšlenkové manipulaci, dbali na své zdraví, dobré životní prostředí a snažili se je chránit, a tak zachovat pro budoucí generace.

Průřezové téma zabývající se růstem osobnosti a PT Společnost a historický vývoj bude začleněno v TC Rozmanitost organismů a jejich charakteristika a v TC Dědičnost a proměnlivost. PT o vztahu člověka k životnímu prostředí bude aplikováno v TC Člověk a životní prostředí.

Člověk a životní prostředí

Žáci se učí poznávat svět a lépe mu rozumět – chápat vztah přírodních a sociálních aspektů i souvislosti mezi jevy probíhajícími v určitém čase a v určitém prostředí. Učí se poznávat přírodní jevy a procesy, rozumět přírodním zákonům, uvědomovat si odpovědnost člověka za uchování přírodního prostředí, orientovat se v globálních problémech lidstva, chápat zásady dlouhodobě udržitelného rozvoje a aktivně přispívat k jejich uplatňování. Jsou vedeni k tomu, aby si vytvářeli úctu k živé i neživé přírodě, uvědomovali si jedinečnost života na Zemi, respektovali život jako nejvyšší hodnotu, aktivně se zapojovali do ochrany a zlepšování životního prostředí, prosazovali ve své pracovní činnosti zásady dlouhodobě udržitelného rozvoje. Učí se efektivně pracovat s informacemi, jednat hospodárně, adekvátně uplatňovat nejen kritérium ekonomické efektivnosti, ale i hlediska ekologická.

Průřezové téma Člověk a životní prostředí bude realizováno v rámci celého TC Ekologie v 1. ročníku.

Člověk a svět práce

Žáci se učí pracovat s informacemi, vyhledávat je, vyhodnocovat a odpovědně využívat. Dobře zvládají verbální komunikaci i písemný projev. Průřezové téma Člověk a svět práce spadá do TC Ekologie a Člověk a životní prostředí v 1. ročníku.

Informační a komunikační technologie

Cílem je naučit žáky používat základní a aplikační programové vybavení počítače v daném předmětu, umět pracovat s informacemi a s komunikačními prostředky, vyhledávat stěžejní fakta a hledat a nacházet souvislosti mezi nimi.

V 1. ročníku v TC Ekologie mají žáci možnost zpracovávat projekty a prezentace s využitím informačních a komunikačních technologií.

4.14.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (1) / 70 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - charakterizuje názory na vznik a vývoj života na Zemi; - vyjádří vlastními slovy základní vlastnosti živých soustav; - popíše buňku jako základní stavební a funkční jednotku života; - vysvětlí rozdíl mezi prokaryotickou a eukaryotickou buňkou; - charakterizuje rostlinnou a živočišnou buňku a uvede rozdíly; - uvede základní skupiny organismů a porovná je; - objasní význam genetiky; - vysvětlí význam zdravé výživy a uvede principy zdravého životního stylu; - uvede příklady bakteriálních, virových a jiných onemocnění a možnosti prevence; - aplikuje základní pravidla BOZP v laboratoři; - popíše zásady správného mikroskopování; - používá mikroskop pro znázornění biologických mikroskopických preparátů;	**Základy biologie**	43
Žák: - vysvětlí základní ekologické pojmy; - charakterizuje abiotické (sluneční záření, atmosféra, pedosféra, hydrosféra) a biotické faktory prostředí (populace, společenstva, ekosystémy); - charakterizuje základní vztahy mezi organismy ve společenstvu; - uvede příklad potravního řetězce; - popíše podstatu koloběhu látek v přírodě z hlediska látkového a energetického; - charakterizuje různé typy krajiny a její využívání člověkem;	**Ekologie**	13
Žák: - popíše historii vzájemného ovlivňování člověka a přírody; - hodnotí vliv různých činností člověka na jednotlivé složky životního prostředí;	**Člověk a životní prostředí**	14

- charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví; - charakterizuje přírodní zdroje surovin a energie z hlediska jejich obnovitelnosti, posoudí vliv jejich využívání na prostředí; - popíše způsoby nakládání s odpady; - charakterizuje globální problémy na Zemi; - uvede základní znečišťující látky v ovzduší, ve vodě a v půdě a vyhledá informace o aktuální situaci; - uvede příklady chráněných území v ČR a v regionu; - uvede základní ekonomické, právní a informační nástroje společnosti na ochranu přírody a prostředí; - vysvětlí udržitelný rozvoj jako integraci environmentálních, ekonomických, technologických a sociálních přístupů k ochraně životního prostředí; - zdůvodní odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí; - na konkrétním příkladu z občanského života a odborné praxe navrhne řešení vybraného environmentálního problému.		

4.15 Název vyučovacího předmětu: Matematika (MAT)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 8 (2) / 276 (75)

Vzdělávací oblast: Matematické vzdělávání

4.15.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Matematické vzdělávání se významně podílí na rozvoji intelektových schopností žáka, jako je logické myšlení, schopnost abstrakce, prostorová představivost, vytváření úsudků a řešení problémů.
Obecným cílem předmětu je výchova přemýšlivého člověka, který bude využívat matematických vědomostí a dovedností při studiu, v odborném vzdělávání, v budoucím zaměstnání i v každodenních životních situacích.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Matematické vzdělávání. Obsah učiva matematiky vychází z kurikulárního rámce pro oblast matematického vzdělávání, učivo je tematicky rozděleno do logických celků, které ale nelze vnímat izolovaně, neboť charakter předmětu vyžaduje velkou míru provázanosti mezi jednotlivými kapitolami.
Výuka v 1. ročníku je zaměřena na prohloubení znalostí učiva základní školy při provádění operací s čísly, na které navazuje práce s mocninami, odmocninami a výrazy.
Následují tematické celky zaměřené na řešení lineárních a kvadratických rovnic a nerovnic, rozvíjejí se znalosti žáků v oblasti lineárních a kvadratických funkcí.
Ve 2. ročníku se v učivu planimetrie rozvíjí geometrická představivost žáků potřebná k početnímu i grafickému řešení jednoduchých geometrických úloh v rovině. V dalším celku žáci studují základní typy funkcí, popisují jejich vlastnosti a učí se je používat při řešení různých typů úloh.
Následuje učivo goniometrie a trigonometrie a v závěru je téma věnované posloupnostem včetně základů finanční matematiky.
Rozvíjení geometrické představivosti pokračuje ve třetím ročníku učivem stereometrie, které se věnuje geometrickým útvarům v prostoru, což obohacuje žáky o prostorovou představivost. Určování objemů a povrchů těles podtrhuje význam této kapitoly v praktickém životě. Učivo geometrie je zakončeno analytickou geometrií v rovině.
Závěr třetího ročníku patří kombinatorice, pravděpodobnosti a zejména statistice s cílem správně interpretovat statistické údaje, aplikovat poznatky při řešení úloh z praxe.

Mezipředmětové vztahy

Ve výuce předmětu se uplatňuje úzká vazba na obsah učiva předmětů fyzika, chemie, ekonomika a informační a komunikační technologie.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

V afektivní oblasti matematické vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci získali:
- pozitivní postoj k matematice a zájem o ni;
- motivaci k celoživotnímu vzdělávání;
- důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci.

Metody a formy práce

Při výuce matematiky je kladen důraz na logické porozumění probíranému tématu s významným podílem procvičování příkladů. Velkou část výuky zaujímá řízená diskuse a samostatná práce žáků pod odborným vedením vyučujícího, která může být i týmová. Důležitým prvkem efektivní práce při matematickém vzdělávání je samostatné řešení domácích prací a procvičování, kde si žáci ověřují správné pochopení probírané látky a upevňují získané dovednosti a znalosti. Při výuce jsou rovněž užívány vhodné pomůcky – kalkulátory, rýsovací potřeby, literatura, případně počítače.
Nadaní žáci s výrazným zájmem o danou problematiku jsou individuálně podporováni a své schopnosti mohou využít i při školních a regionálních matematických soutěžích. Naopak při vzdělávání slabších žáků či žáků se specifickými vzdělávacími potřebami je přihlíženo k jejich schopnostem.
Rozpis učiva a výsledků vzdělávání je sestaven podle učebního plánu, tj. pro 1. až 3. ročník při dotaci osm týdenních hodin za studium; z toho dvě hodiny jsou koncipovány jako cvičení, ve kterých jsou třídy děleny na poloviny.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k schopnosti:
- samostatně vyhledávat, třídit a využívat informace;
- volit různé postupy při řešení reálné situace;
- aplikovat matematické znalosti a dovednosti v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě;
- přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- rozvíjet paměť prostřednictvím numerických výpočtů a matematických algoritmů.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy. Žáci budou schopni:
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace;
- porozumět zadání úkolu, získat informace, navrhnout způsob řešení, zdůvodnit jej, vyhodnotit, ověřit správnost;
- spolupracovat při řešení s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence

Vzdělávání v matematice směřuje k tomu, aby žáci dovedli:
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle;
- vyjadřovat se přiměřeně v projevech mluvených i písemných;
- účastnit se aktivně diskusí;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

Žáci jsou vedeni ke schopnosti:
- pracovat v týmu;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;

- adaptovat se na měnící se podmínky;
- ověřovat si získané poznatky;
- přijímat hodnocení svých výsledků, reagovat adekvátně na hodnocení, přijímat radu i kritiku.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání v matematice směřuje k tomu, aby žáci dovedli:
- respektovat názory spolužáků;
- brát zodpovědnost za vlastní rozhodování;
- chápat význam matematiky jako vědy ve společnosti.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci jsou vedeni k:
- důslednosti;
- pečlivosti;
- spolupráci s ostatními lidmi;
- adaptabilitě;
- samostatnému učení.

Matematické kompetence

Vzdělávání v matematice směřuje k tomu, aby žáci dovedli:
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- správně používat a převádět běžné jednotky
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění reálných situací (tabulky, diagramy, grafy);
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet funkční závislosti při řešení praktických úloh;
- určovat metrické vlastnosti geometrických útvarů v rovině a prostoru;
- aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úloh.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci umí:
- pracovat s osobním počítačem;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména z internetu;
- pracovat s informacemi, kriticky je zhodnotit, třídit a následně adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě.

Předmět Matematika aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Téma prolíná všemi vyučovacími hodinami v různé míře.

Žáci jsou vedeni k aktivitě, komunikaci, zásadám slušného chování, vyjednávání, řešení problémů. Průřezová témata se zaměřením na osobnost a její rozvoj bude realizováno v tematickém celku Funkce a jejich průběh v 1. a 2. ročníku a v tematickém celku Stereometrie v 3. ročníku.

Člověk a životní prostředí

Průřezové téma je podporováno vhodnou volbou příkladů – je zahrnuto do slovních úloh na procenta, ve slovních úlohách, které vedou na řešení rovnic, užití posloupností, statistiky, kombinatoriky.

Člověk a svět práce

Vzhledem k budoucí volbě povolání jsou žáci motivováni k důslednosti, pečlivosti, zodpovědnosti a vytrvalosti překonávat překážky. Téma je podporováno řešením slovních úloh na procenta, funkční závislosti a v bloku úloh z finanční matematiky.

Průřezové téma se zaměřením na znaky práce bude realizováno v tematickém celku Posloupnosti – finanční matematika ve 2. ročníku.

Informační a komunikační technologie

Matematické vzdělávání podporuje takové kompetence, jako je jednoznačné a přesné vyjadřování. Téma se uplatňuje při dovednosti získávat a využívat informace z různých zdrojů, pracovat s daty, tabulkami a grafy. Současně jsou žáci schopni využívat výpočetní techniku pro prezentaci svých závěrů. Schopnost aplikace základních počítačových programů ve výuce a v domácí přípravě bude realizována v tematickém celku Kombinatorika, pravděpodobnost a statistika ve 3. ročníku.

4.15.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3 (1) / 105 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - zařadí číslo do příslušného číselného oboru; - provádí aritmetické operace v číselných oborech; - používá různé zápisy reálného čísla; - určí absolutní hodnotu reálného čísla; - zapíše a znázorní interval, určí jejich sjednocení a průnik; - řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu; - užívá druhou a třetí mocninu a odmocninu; - určí hodnotu výrazu; - provádí početní operace s mnohočleny; - rozloží mnohočlen na součin užitím vzorců a vytýkáním; - provádí operace s lomenými výrazy, určí definiční obor lomeného výrazu; - provádí operace s mocninami a odmocninami.	**Operace s čísly a výrazy** - číselné obory (přirozená, celá, racionální čísla, reálná čísla a jejich vlastnosti); - absolutní hodnota reálného čísla; - intervaly jako číselné množiny; - užití procentového počtu; - algebraické výrazy; - mnohočleny (operace s mnohočleny, druhá a třetí mocnina dvojčlenu, rozklad mnohočlenu pomocí vzorce a vytýkáním); - lomené výrazy (operace s lomenými výrazy, definiční obor); - mocniny s exponentem přirozeným a celým; - odmocniny; - mocniny s racionálním exponentem.	53

Žák: - užívá různá zadání funkce a používá pojmy definiční obor, obor hodnot, hodnota funkce v bodě, graf funkce; - užívá pojem a vlastnosti přímé úměrnosti, sestrojí její graf; - určí lineární funkci, sestrojí její graf a určí její vlastnosti; - určí předpis lineární funkce z daných bodů nebo z grafu funkce; - objasní geometrický význam parametrů a, b v předpisu lineární funkce; - řeší reálné problémy pomocí lineární funkce; - řeší lineární rovnice o jedné neznámé; - třídí úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní; - vyjádří neznámou ze vzorce; - užívá lineární rovnice při řešení slovní úlohy; - řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli o jedné neznámé; - řeší soustavu dvou lineárních rovnic o dvou neznámých; - řeší lineární nerovnice s jednou neznámou.	**Funkce a jejich průběh. Řešení rovnic a nerovnic** - základní poznatky o funkcích – pojem funkce, definiční obor, obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí; - lineární funkce; - lineární rovnice a jejich soustavy; - rovnice s neznámou ve jmenovateli; - lineární nerovnice s jednou neznámou.	26
Žák: - určí kvadratickou funkci, stanoví definiční obor a obor hodnot, sestrojí graf kvadratické funkce; - určí vlastnosti funkce - řeší reálné problémy pomocí kvadratické funkce; - řeší neúplné i úplné kvadratické rovnice; - užívá kvadratickou rovnici při řešení slovní úlohy; - řeší kvadratické nerovnice.	**Kvadratická funkce, rovnice a nerovnice** - kvadratická funkce a její graf; - kvadratická rovnice; - kvadratická nerovnice.	26

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3 (1) / 105 (35)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - správně užívá pojmy bod, přímka, polopřímka, rovina, polorovina, úsečka, úhly – vedlejší, vrcholové, střídavé, souhlasné;	**Planimetrie** - základní planimetrické pojmy, polohové a metrické vztahy mezi nimi; - množiny bodů dané vlastnosti; - shodnost a podobnost trojúhelníků; - Euklidovy věty, Pythagorova věta;	30

- řeší úlohy na polohové a metrické vztahy mezi geometrickými útvary v rovině; - užívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních i konstrukčních úlohách; - rozlišuje základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah; - popíše a určí shodná zobrazení (souměrnosti, posunutí, otočení).	- rovinné obrazce; - shodná zobrazení v rovině.	
Žák: - užívá různá zadání funkce a používá pojmy definiční obor, obor hodnot, hodnota funkce v bodě, graf funkce; - užívá pojem a vlastnosti lineární a kvadratické funkce; - řeší lineární, kvadratické rovnice a jejich soustavy; - užívá pojem a vlastnosti nepřímé úměrnosti, sestrojí její graf; - určí exponenciální a logaritmickou funkci, u každé z nich stanoví definiční obor, obor hodnot, sestrojí jejich graf; - vysvětlí význam základu a v předpisech obou funkcí; - užívá logaritmu a jeho vlastností, řeší jednoduché exponenciální a logaritmické rovnice; - rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti; - užívá poznatky o funkcích v jednoduchých praktických úlohách; - užívá rovnice při řešení slovní úlohy.	**Funkce a jejich průběh. Řešení rovnic a nerovnic** - zopakování základních pojmů o funkcích; - zopakování lineární a kvadratické funkce; - zopakování lineární a kvadratické rovnice; - nepřímá úměrnost; - exponenciální funkce; - exponenciální rovnice; - logaritmická funkce; - logaritmus, pravidla pro počítání s logaritmy; - logaritmické rovnice.	31
Žák: - užívá pojem úhel, stupňová míra, oblouková míra; - definuje goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku; - řeší praktické úlohy s užitím trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku; - definuje goniometrické funkce v intervalu $\langle 0; 2\pi \rangle$, určí definiční obor, obor hodnot a sestrojí graf, určí vlastnosti, používá vlastnosti a vztahy při řešení jednoduchých goniometrických rovnic; - užívá vlastností a vztahů goniometrických funkcí k řešení rovinných útvarů;	**Goniometrie a trigonometrie** - orientovaný úhel; - goniometrické funkce ostrého úhlu; - goniometrické funkce obecného úhlu; - základní goniometrické rovnice; - sinová a kosinová věta; - řešení obecného trojúhelníku.	28

- řeší praktické úlohy s využitím trigonometrie obecného trojúhelníku.		
Žák: - aplikuje poznatky o funkcích při úvahách o posloupnostech; - určí posloupnost vzorcem pro n-tý člen, graficky a výčtem prvků; - určí aritmetickou posloupnost a chápe význam diference; - rozliší aritmetickou a geometrickou posloupnost; - užívá základní vzorce pro aritmetickou posloupnost; - určí geometrickou posloupnost a chápe význam kvocientu; - užívá základní vzorce pro geometrickou posloupnost; - využívá poznatků o posloupnostech při řešení problémů v reálných situacích; - provádí výpočty jednoduchých finančních záležitostí; - orientuje se v základních pojmech finanční matematiky.	**Posloupnosti** - základní poznatky o posloupnostech; - aritmetická posloupnost; - geometrická posloupnost; - využití posloupností pro řešení úloh z praxe, finanční matematika.	16

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2/66

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - určuje vzájemnou polohu dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, odchylku dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, vzdálenost bodu od roviny; - charakterizuje jednotlivá tělesa (krychle, kvádr, hranol, jehlan, rotační válec, rotační kužel, komolý jehlan a kužel, koule a její části); - určí jejich objem a povrch; - využívá poznatků o tělesech v praktických úlohách.	**Stereometrie** - základní polohové a metrické vlastnosti v prostoru; - tělesa.	18
Žák: - určí vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky; - užívá pojem vektor, souřadnice vektoru, velikost vektoru; - provádí operace s vektory (součet vektorů, násobek vektoru reálným číslem, skalární součin vektorů);	**Analytická geometrie** - souřadnice bodu a vektoru v rovině; - operace s vektory; - přímka v rovině a její analytické vyjádření.	18

- užívá parametrické vyjádření přímky, obecnou rovnici přímky a směrnicový tvar rovnice přímky; - řeší analyticky polohové a metrické vztahy bodů a přímek.		
Žák: - užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací bez opakování; - počítá s faktoriály a kombinačními čísly; - určí pravděpodobnost náhodného jevu kombinatorickým postupem; - užívá pojmy statistický soubor, rozsah statistického souboru, statistický znak kvantitativní a kvalitativní; - vypočítá četnost a relativní četnost hodnoty znaku, sestaví tabulku četností, graficky znázorní rozdělení četností; - určí charakteristiky polohy (aritmetický průměr, medián, modus) a variability (rozptyl a směrodatná odchylka); - čte, vyhodnotí a sestaví tabulky, diagramy a grafy se statistickými údaji.	**Kombinatorika, pravděpodobnost a statistika** - variace, permutace a kombinace bez opakování; - náhodný jev a jeho pravděpodobnost; - základy statistiky.	30

4.16 Název vyučovacího předmětu: Volitelný seminář z matematiky (MVS)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 2/62

Vzdělávací oblast: Matematické vzdělávání

4.16.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Volitelný seminář z matematiky (povinně volitelný) navazuje na výuku předmětu matematika v 1. – 3. ročníku. Je určen pro žáky, kteří si jako součást společné části maturitní zkoušky zvolí předmět matematika. Slouží k upevnění znalostí a dovedností učiva 1. – 3. ročníku, je přípravou na maturitní zkoušku z matematiky.

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Matematické vzdělávání. Obsah učiva vychází z Katalogu požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky platného od školního roku 2015/2016.
Očekávané vědomosti a dovednosti pro maturitní zkoušku z matematiky v rámci společné části maturitní zkoušky jsou specifikovány v pěti hlavních kategoriích kompetencí, k jejichž získání směřuje výuka matematiky v rámci středního vzdělávání zakončeného maturitní zkouškou.

Osvojení matematických pojmů a dovedností

Žák dovede:

- užívat správně matematické pojmy (definovat pojmy a určit jejich obsah, charakterizovat pojem různými způsoby, třídit pojmy a nalézat vztahy mezi nimi);
- numericky počítat a užívat proměnnou (provádět základní početní operace, odhadnout výsledek výpočtu, využít efektivní způsoby výpočtu, upravit výrazy s čísly a proměnnými, stanovit definiční obor výrazu, na základě reálné situace sestavit výraz s proměnnými);
- pracovat s rovinnými a prostorovými útvary (rozpoznat a pojmenovat geometrické útvary, využívat geometrickou představivost při analýze rovinných a prostorových vztahů, měřit a odhadovat výsledek měření, řešit početní geometrickou úlohu, řešit konstrukční geometrickou úlohu);
- matematicky argumentovat (rozlišit různé typy tvrzení – definice, věta, rozumět logické stavbě matematické věty).

Matematické modelování

Žák dovede:

- matematizovat reálné situace (odhalit kvantitativní nebo prostorové vztahy a zákonitosti, vytvořit matematický model reálné situace);
- pracovat s matematickým modelem;
- ověřit vytvořený model z hlediska reálné situace (vyjádřit výsledek řešení modelu v kontextu reálné situace, vyhodnotit výsledek modelové situace).

Vymezení a řešení problému

Žák dovede:

- vymezit problém;
- analyzovat problém;
- zvolit vhodnou metodu řešení problému (popsat problém vzorcem, užít známý algoritmus);
- vyřešit problém;
- diskutovat o výsledcích;
- aplikovat osvojené metody řešení problémů v jiných tématech a oblastech.

Komunikace

Žák dovede:

- číst s porozuměním matematický text;
- vyhodnotit informace kvantitativního i kvalitativního charakteru obsažené v grafech, diagramech, tabulkách atd.;
- přesně se vyjádřit (užívat jazyk matematiky včetně symboliky a terminologie, zdůvodnit
- matematické tvrzení, obhájit vlastní řešení problému, prezentovat výsledky řešení úlohy a prezentovat geometrické konstrukce na dobré grafické úrovni);
- prezentovat získané informace a výsledky (zpracovat získané údaje formou grafů, diagramů, tabulek atd.).

Užití pomůcek

Žák dovede:

- využít informační zdroje (odborná literatura, internet atd.);
- efektivně řešit problémy pomocí kalkulátoru a PC;
- použít kalkulátor a PC k prezentaci řešení problémů;
- použít tradiční prostředky grafického vyjadřování.

4.16.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2/62

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - zařadí číslo do příslušného číselného oboru; - provádí aritmetické operace v číselných oborech; - používá různé zápisy reálného čísla - určí absolutní hodnotu reálného čísla - zapíše a znázorní interval, určí jejich sjednocení a průnik; - řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu.	**Číselné obory** - číselné obory (přirozená, celá, racionální čísla, reálná čísla a jejich vlastnosti); - absolutní hodnota reálného čísla; - intervaly jako číselné množiny; - užití procentového počtu.	4
Žák: - užívá druhou a třetí mocninu a odmocninu; - určí hodnotu výrazu; - provádí početní operace s mnohočleny; - rozloží mnohočlen na součin užitím vzorců a vytýkáním; - provádí operace s lomenými výrazy, určí definiční obor lomeného výrazu; - provádí operace s mocninami a odmocninami.	**Algebraické výrazy** - mnohočleny (operace s mnohočleny, druhá a třetí mocnina dvojčlenu, rozklad mnohočlenu pomocí vzorce a vytýkáním); - lomené výrazy (operace s lomenými výrazy, definiční obor); - mocniny s exponentem přirozeným a celým; - odmocniny; - mocniny s racionálním exponentem.	4

Žák: - řeší lineární rovnice o jedné neznámé; - třídí úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní; - vyjádří neznámou ze vzorce; - užívá lineární rovnice při řešení slovní úlohy; - řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli o jedné neznámé; - řeší soustavu dvou lineárních rovnic o dvou neznámých; - řeší lineární nerovnice s jednou neznámou; - řeší neúplné i úplné kvadratické rovnice; - užívá kvadratickou rovnici při řešení slovní úlohy; - řeší kvadratické nerovnice.	**Řešení rovnic a nerovnic** - lineární rovnice a jejich soustavy; - rovnice s neznámou ve jmenovateli; - lineární nerovnice s jednou neznámou; - kvadratická rovnice; - kvadratická nerovnice; - exponenciální rovnice; - logaritmické rovnice; - základní goniometrické rovnice.	8
Žák: - užívá různá zadání funkce a používá pojmy definiční obor, obor hodnot, hodnota funkce v bodě, graf funkce; - užívá pojem a vlastnosti přímé úměrnosti, sestrojí její graf; - určí lineární funkci, sestrojí její graf a určí její vlastnosti; - určí předpis lineární funkce z daných bodů nebo z grafu funkce; - objasní geometrický význam parametrů a, b v předpisu lineární funkce; - řeší reálné problémy pomocí lineární funkce; - užívá pojem a vlastnosti nepřímé úměrnosti, sestrojí její graf; - určí kvadratickou funkci, stanoví definiční obor a obor hodnot, sestrojí graf kvadratické funkce; - určí vlastnosti funkce; - řeší reálné problémy pomocí kvadratické funkce; - určí exponenciální a logaritmickou funkci, u každé z nich stanoví definiční obor, obor hodnot, sestrojí jejich graf; - vysvětlí význam základu a v předpisech obou funkcí; - užívá logaritmu a jeho vlastností; - rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti;	**Funkce a jejich průběh** - základní poznatky o funkcích – pojem funkce, definiční obor, obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí; - lineární funkce; - nepřímá úměrnost; - kvadratická funkce a její graf; - exponenciální funkce; - logaritmická funkce; - logaritmus, pravidla pro počítání s logaritmy; - orientovaný úhel; - goniometrické funkce ostrého úhlu; - goniometrické funkce obecného úhlu.	8

- užívá poznatky o funkcích v jednoduchých praktických úlohách; - užívá pojem úhel, stupňová míra, oblouková míra; - definuje goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku; - definuje goniometrické funkce v intervalu $\langle 0; 2\pi \rangle$, určí definiční obor, obor hodnot a sestrojí graf, určí vlastnosti.		
Žák: - aplikuje poznatky o funkcích při úvahách o posloupnostech; - určí posloupnost vzorcem pro n-tý člen, graficky a výčtem prvků; - určí aritmetickou posloupnost a chápe význam diference; - rozliší aritmetickou a geometrickou posloupnost; - užívá základní vzorce pro aritmetickou posloupnost; - určí geometrickou posloupnost a chápe význam kvocientu - užívá základní vzorce pro geometrickou posloupnost; - využívá poznatků o posloupnostech při řešení problémů v reálných situacích; - provádí výpočty jednoduchých finančních záležitostí; - orientuje se v základních pojmech finanční matematiky.	**Posloupnosti** - základní poznatky o posloupnostech; - aritmetická posloupnost; - geometrická posloupnost; - využití posloupností pro řešení úloh z praxe, finanční matematika.	6
Žák: - správně užívá pojmy bod, přímka, polopřímka, rovina, polorovina, úsečka, úhly – vedlejší, vrcholové, střídavé, souhlasné; - řeší úlohy na polohové a metrické vztahy mezi geometrickými útvary v rovině; - užívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních i konstrukčních úlohách; - rozlišuje základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah; - popíše a určí shodná zobrazení (souměrnosti, posunutí, otočení).	**Planimetrie** - základní planimetrické pojmy, polohové a metrické vztahy mezi nimi; - množiny bodů dané vlastnosti; - shodnost a podobnost trojúhelníků; - Euklidovy věty, Pythagorova věta; - rovinné obrazce; - shodná zobrazení v rovině; - sinová a kosinová věta; - řešení obecného trojúhelníku.	8
Žák: - určuje vzájemnou polohu dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, odchylku dvou přímek, přímky	**Stereometrie** - základní polohové a metrické vlastnosti v prostoru; - tělesa.	6

a roviny, dvou rovin, vzdálenost bodu od roviny; - charakterizuje jednotlivá tělesa (krychle, kvádr, hranol, jehlan, rotační válec, rotační kužel, komolý jehlan a kužel, koule a její části); - určí jejich objem a povrch - využívá poznatků o tělesech v praktických úlohách.		
Žák: - určí vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky - užívá pojem vektor, souřadnice vektoru, velikost vektoru; - provádí operace s vektory (součet vektorů, násobek vektoru reálným číslem, skalární součin vektorů); - užívá parametrické vyjádření přímky, obecnou rovnici přímky a směrnicový tvar rovnice přímky; - řeší analyticky polohové a metrické vztahy bodů a přímek.	**Analytická geometrie** - souřadnice bodu a vektoru v rovině; - operace s vektory; - přímka v rovině a její analytické vyjádření.	6
Žák: - užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací bez opakování; - počítá s faktoriály a kombinačními čísly; - určí pravděpodobnost náhodného jevu kombinatorickým postupem; - užívá pojmy statistický soubor, rozsah statistického souboru, statistický znak kvantitativní a kvalitativní; - vypočítá četnost a relativní četnost hodnoty znaku, sestaví tabulku četností, graficky znázorní rozdělení četností; - určí charakteristiky polohy (aritmetický průměr, medián, modus) a variability (rozptyl a směrodatná odchylka); - čte, vyhodnotí a sestaví tabulky, diagramy a grafy se statistickými údaji.	**Kombinatorika, pravděpodobnost a statistika** - variace, permutace a kombinace bez opakování; - náhodný jev a jeho pravděpodobnost - základy statistiky.	6
	Opakování, písemné práce	6

4.17 Název vyučovacího předmětu: Tělesná výchova (TEV)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 8 (8) / 268 (268)

Vzdělávací oblast: Vzdělávání pro zdraví

4.17.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků a je hlavním zdrojem jejich poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu ve škole i mimo ni. V souladu s vývojovými předpoklady a individuálními zvláštnostmi žáků směřuje vyučovací úsilí učitele a učební činnost žáků v tělesné výchově k tomu, aby žáci:

- osvojili si nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla a postupně usilovali o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti a celoživotních pohybových aktivit;
- orientovali se v základních otázkách vlivu pohybové aktivity na zdraví a práceschopnost člověka**,** zejména na výchovu ke správnému dennímu režimu s pohybovou aktivitou zaměřenou na dosažení přiměřené úrovně zdravotně orientované zdatnosti a na komplexní relaxaci a regeneraci ve spojení se zdravou výživou;
- dodržovali základní organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné sportovní či jiné pohybové činnosti ve známém i méně známém prostředí;
- kladně prožívali osvojované pohybové činnosti a využívali je jako prostředek překonávání aktuálních negativních tělesných či duševních stavů a dlouhodobější zdravotní prevence i jako předpoklad pro vytváření trvalého vztahu k pohybovým aktivitám;
- uvědomovali si význam sociálních vztahů a rolí ve sportu a při jiných pohybových aktivitách a uměli je zhodnotit pro kvalitní pohybové vyžití i přátelské interpersonální vztahy.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Vzdělávání pro zdraví. Učivo je sestaveno jako didaktický výběr z tělesných cvičení, gymnastiky a tanců, atletiky, pohybových her a úpolů. Důležitou součástí výuky ve formě sportovního kurzu jsou turistika a sporty v přírodě.

Cílem výuky je osvojit si nové pohybové dovednosti, kultivovat pohybový projev a správné držení těla, usilovat o optimální rozvoj zdravotně orientované tělesné zdatnosti v pravidelně prováděných pohybových aktivitách.

Učivo není detailně členěno do ročníků, ale učitel ho vybírá v souladu s celkovou koncepcí předmětu, s konkrétními podmínkami školy (prostorové, materiální), konkrétní úrovní žáků (skupin, jednotlivců) a s jejich převažujícími pohybovými zájmy.

Učivo v tělesné výchově má činnostní a aplikační charakter, proto je propojováno s ostatními předměty. Většinu informací, dovedností a návyků souvisejících obecně se zdravým životním stylem žák získává v jiných předmětech.

Dovednosti a návyky z tělesné výchovy jsou následně přenášeny do denního režimu žáků ve škole i mimo ni.

Mezipředmětové vztahy

V tělesné výchově se uplatňují a rozvíjejí mezipředmětové vztahy s předměty somatologie, ošetřovatelství, první pomoc, biologie, fyzika, základy mikrobiologie, epidemiologie a hygieny, výchova ke zdraví a psychologie.

Tematické celky učiva

Teoretické poznatky
Pohybové dovednosti
Tělesná cvičení
Plavání
Gymnastika a tance
Atletika
Pohybové hry
Úpoly
Turistika a sporty v přírodě
Testování tělesné zdatnosti
Lyžování (fakultativně)

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Základním cílem vzdělávání v tělesné výchově je získávat žáky pro pravidelnou a soustavnou pohybovou aktivitu. Žáci jsou vedeni k vytváření pozitivního vztahu k pohybové činnosti, která směřuje k bezprostřednímu prožitku z pohybu a pocitu sebeuspokojení. Žákům se nabízí prostor pro týmovou práci, v jejímž rámci se učí brát ohled na své zdraví a také na zdraví svých spolužáků. Žáci se přirozenou formou učí akceptovat individuální rozdíly mezi jednotlivci. Jsou vedeni k respektování pravidel chování a bezpečnosti v rámci tělesné výchovy a k jejich aplikaci je v běžných životních situacích. Správně vedená a chápaná pohybová činnost směřuje k upevňování zdraví člověka a přispívá ke kvalitě jeho života. Během pohybové činnosti klademe důraz na pozitivní sebevědomí a tvořivost, které jsou utvářeny a prohlubovány prostřednictvím různých tělesných cvičení. Projevuje se zde osobní nezávislost, odpovědnost, čestnost a zdravá soutěživost.

Metody a formy práce

Oblast vzdělávání pro zdraví zahrnuje učivo týkající se péče o zdraví a ochrany člověka za mimořádných událostí a učivo tělesné výchovy. Tělesná výchova je realizována ve vyučovacím předmětu TEV ve dvouhodinové týdenní dotaci a v dalších organizačních formách – kurzech (fakultativní lyžařský výchovně výcvikový zájezd, sportovně turistický kurz). Plavání je zařazeno v rámci výuky 1. ročníku. Oblast chování člověka při mimořádných událostech je dána hodinovými dotacemi v každém ročníku. K dalšímu rozvoji pohybových aktivit přispívají možnosti využívání komerčních sportovních zařízení. Každoročně probíhá na škole sportovní den, jehož náplní je mezitřídní turnaj ve volejbale a pestrá nabídka dalších pohybových aktivit. Podporujeme účast žáků na soutěžích a přeborech v rámci AŠSK. Teoretické poznatky z tělesné výchovy (technika, taktika, odborné názvosloví, hygiena, bezpečnost, cvičební úbor a obutí, záchrana, dopomoc, regenerace, kompenzace, relaxace, pravidla, rozhodování a zdroje informací) jsou zařazovány do každého tematického celku. Tělesná cvičení (kondiční,

všestranně rozvíjející, koordinační, kompenzační, relaxační apod.) jsou součástí jednotlivých hodin tělesné výchovy. Pro výuku jsou využívány především metody frontálního a skupinového vyučování s ohledem na individuální dispozice žáků.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Tělesná výchova přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žáci:

- si uvědomují souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím;
- vytvářejí si pozitivní vztah ke zdravému životnímu stylu a odpovědnost za své zdraví;
- jsou podporováni ve vlastní tvořivosti a myšlení.

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- jsou vedeni k vědomí odpovědnosti za svá rozhodnutí a učí se objektivně hodnotit své výsledky;
- učí se kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a upevňovat schopnost obhajovat je;
- jsou vedeni k samostatnosti a odpovědnosti;
- jsou podporováni ve vyhledávání, zpracovávání a využívání různých informačních zdrojů.

Komunikativní kompetence

Žáci:

- jsou vedeni k racionální diskusi, učí se obhajovat své názory, vhodně argumentovat a naslouchat druhým;
- jsou podporováni k vyjadřování vlastních názorů a k respektování názorů druhých;
- uvědomují si význam nonverbální komunikace.

Personální a sociální kompetence

Žáci:

- si vytvářejí pozitivní představu o sobě samém, je podporována jejich sebedůvěra a samostatný rozvoj;
- jsou schopni objektivně hodnotit svůj výkon a přínos pro kolektiv;
- spolupracují ve skupinách a respektují pravidla práce v týmu;
- přijímají hodnocení svých výsledků a způsobů jednání i ze strany jiných lidí, umí akceptovat radu a kritiku.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci:

- dodržují zásady bezpečnosti a ochrany zdraví a životního prostředí;
- respektují zásady správné realizace pohybových aktivit;
- akceptují zásady osobní a duševní hygieny a stravovací návyky;
- jsou schopni poskytnout první pomoc nebo vyhledat odbornou pomoc sobě nebo druhým.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci:

- si vytvářejí pozitivní vztah k pohybovým aktivitám a uvědomují si jejich celoživotní význam;
- jsou schopni vytvořit individuální program zdravotně orientovaných pohybových aktivit;
- znají edukační zásady při řízení pohybové aktivity vzhledem k věku, pohlaví a individuálním zvláštnostem či zdravotnímu omezení při dodržení základních bezpečnostních pravidel;
- ovládají kompenzační a rehabilitační cvičení a dovedou je využít k vlastní efektivní práci i k práci s pacienty;
- znají a ovládají hygienická pravidla zdravotně orientovaného pohybového režimu;
- dokáží řídit a organizovat vlastní činnost a přijímat odlišné role v kolektivu.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci:

- využívají audiovizuální techniku k získání zpětné vazby pro korekci a odstranění negativních návyků při realizaci pohybových aktivit;
- orientují se v informačních zdrojích o pohybových a sportovních aktivitách, samostatně získávají potřebné informace;
- získané informace využívají k rozvoji své fyzické zdatnosti a pohybových dovedností.

Předmět tělesná výchova aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci si váží zdraví jako jedné z prvořadých hodnot a cílevědomě je chrání. Rozpoznají, co ohrožuje tělesné a duševní zdraví. Racionálně jednají v situacích osobního a veřejného ohrožení. Žáci pojímají zdraví a tělesnou zdatnost jako hodnoty potřebné ke kvalitnímu prožívání života a znají prostředky sloužící k ochraně zdraví, zvyšování tělesné zdatnosti a kultivaci pohybového projevu. Váží si materiálních a duchovních hodnot a jsou vedeni k odpovědnosti a schopnosti morálního úsudku. Při pohybových činnostech a soutěžích uplatňují rozhodovací postupy v duchu zásad fair play. Žáci jsou podporováni ve schopnosti jednání s lidmi a v řešení konfliktních situací. Téma Komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů je začleněno v TC Sportovní hry v rámci 1.-4. ročníku. Téma Morálka, odpovědnost, tolerance je rozvíjeno a realizováno průběžně ve všech TC s pohybovou aktivitou během celého studia.

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou vedeni k pochopení vztahu člověka a životního prostředí a jeho vlivu na lidské zdraví. Kultivace prostředí, ochrana zdraví v souvislosti s problémy se životním prostředím a význam zdravé životosprávy jsou součástí vzdělávání v rámci tělesné výchovy. Téma Současné problémy ve vztahu člověka a životního prostředí je realizováno formou besedy v rámci fakultativního LVVZ v 1. ročníku a v rámci STK ve 2. ročníku.

Člověk a svět práce

Žáci jsou vedeni k preferování takového způsobu života, aby byly zdraví ohrožující návyky, činnosti a situace co nejvíce eliminovány. Při pohybových činnostech se chovají odpovědně, kontrolují a ovládají své jednání, v denním režimu upřednostňují pravidelné provádění pohybových aktivit jako kompenzaci jednostranného psychického zatížení v zaměstnání. V rámci tématu Práce s informačními

médii žáci v TC Zdravotně orientovaná pohybová činnost ve 3. ročníku prokážou dovednost vyhledat rozšiřující informace týkající se různých aspektů zdraví a pohybu.

Informační a komunikační technologie

Žáci dokáží posoudit důsledky komerčního vlivu médií na zdraví a zaujmout k mediálním sdělením kritický odstup. Umějí se orientovat v současných informačních a komunikačních technologiích a využívat je pro svoje zdraví, pohybové činnosti a dovednosti a k získávání nových informací a poznatků z oblasti tělesné kultury, sportu a zdravého životního stylu.

4.17.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 70 (70)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - popíše význam přípravy organismu (zahřátí a protažení) před pohybovou činností i význam péče o tělo (strečink, relaxace, zásady hygieny) po skončení pohybové činnosti; - rozliší a vysvětlí pojmy zátěž, únava, odpočinek, jednostranná zátěž, příčiny svalové nerovnováhy.	**Teoretické poznatky** - zásady přípravy organismu před pohybovou činností a její ukončení; - zátěž a odpočinek.	2
Žák: - volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti, přizpůsobuje je klimatickým podmínkám; - demonstruje v souladu s individuálními předpoklady správnou techniku běhu a startů; - rozlišuje vhodnost použití jednotlivých druhů startů podle délky trati; - prokáže jistou úroveň rychlostních a vytrvalostních schopností při testování; - porovnává ukazatele své zdatnosti s ostatními žáky a s předloženými tabulkami norem výkonů.	**Atletika** - přirozená cvičení – chůze, běh, skoky, lezení, překonávání překážek, házení, nošení břemen; - nízké a středně vysoké starty; - běhy – rychlý, vytrvalý; - atletická abeceda; - závodivé hry.	6
Žák: - rozliší správné a vadné držení těla; - správně ovlivní držení vlastního těla; - popíše význam protahovacích a posilovacích cvičení pro správné	**Gymnastika** - všeobecně pohybově rozvíjející cvičení; - koordinace, síla, rychlost, vytrvalost a pohyblivost;	6

držení těla a význam prevence před nemocemi pohybového aparátu; - v souladu s individuálními předpoklady demonstruje technicky správně kotoul vpřed a vzad, aplikuje tyto dovednosti na obměny kotoulu vpřed a vzad; - provede v souladu s individuálními předpoklady přeskok přes zvýšené nářadí i s odrazovým můstkem; - při cvičení poskytuje dopomoc jiným žákům.	- akrobatické prvky – kotoul vpřed a jeho obměny, kotoul vzad, váha předklonmo; - přeskok přes zvýšené nářadí.	
Žák: - vybere sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám, udržovat je a ošetřuje; - volejbal – v souladu s individuálními předpoklady technicky správně odbije míč obouruč vrchem a obouruč spodem a demonstruje podání spodem; - basketbal – v souladu s individuálními předpoklady předvede technicky správné ovládání míče – dribling, používá různé způsoby přihrávek, ovládá střelbu na koš z různých míst; - pro všechny hry – aplikuje získané dovednosti v herních situacích, rozlišuje správné postavení hráče v poli a chápe jeho význam na dané pozici; - vysvětlí základní pravidla hry.	**Sportovní hry** - volejbal – herní činnosti jednotlivce; - basketbal – herní činnosti jednotlivce; - základy netradičních sportovních her bränball, ringo, frisbee atd.; - závodivé hry.	18
Žák: - vysvětlí význam plavání pro zdraví, regeneraci sil a zvyšování zdatnosti; - objasní zdravotní a rozvojový význam plavání; - v souladu s individuálními předpoklady demonstruje dva plavecké způsoby; - prokáže úroveň své plavecké zdatnosti změřením výkonů; - poskytne dopomoc unavenému plavci a pomůže při záchraně tonoucího; - aplikuje hygienická pravidla; - respektuje pravidla bezpečnosti při plavání.	**Plavání** - základní plavecké dovednosti – splývání, dýchání do vody, potápění, šlapání vody; - základy minimálně dvou plaveckých způsobů; - skoky do vody z různých výšek; - obrátky, plavání úseků do 50 m; - plavání na vytrvalost do 500 m; - sebezáchrana, dopomoc unavenému plavci, záchrana tonoucího; - plavání pod hladinou a s pomůckami; - štafetové plavání; - specifika hygieny; - závodivé hry.	34
Žák: - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti;	**Zdravotně orientovaná pohybová činnost** - všeobecný rozvoj tělesné zdatnosti;	2

- provede vhodná protahovací a posilovací cvičení ve spolupráci s učitelem; - aplikuje hygienické a bezpečnostní zásady v jakémkoli prostředí a předchází úrazu a onemocnění.	- strečink (protažení), prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí (kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení); - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech.	
Žák: - prokáže úroveň své tělesné zdatnosti s pomocí standardizovaných testových baterií; - porovná své výsledky s tabulkovými hodnotami a s výsledky jiných žáků; - koriguje vlastní pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji.	**Testování tělesné zdatnosti** - motorické testy.	2
Žák: - orientuje se v horském prostředí, je si vědom nástrah plynoucích z charakteru horského prostředí (časté změny počasí, značení horského terénu, ochrana před teplotními vlivy apod.); - chová se v přírodě ekologicky; - respektuje příkazy horské služby, v případě nouze se s ní spojí; - rozliší stupeň závažnosti poranění při pobytu v horském prostředí, v lehčích případech poskytne první pomoc; - posoudí technický stav lyžařské výzbroje a pravidelně provádí její základní údržbu; - bezpečně manipuluje s výzbrojí (přenášení, nazouvání); - lyžařský výcvik – pohybuje se s lyžemi na nohou (provede obrat; - ovládá chůzi, skluz a výstup do svahu); - v souladu s individuálními předpoklady demonstruje sjezd šikmo svahem v základním postoji a na to plynule navazuje odšlapováním ke svahu; - zastaví na bezpečném místě; - bezpečně nastoupí a vystoupí z různých druhů vleků a lanovek; - provede v souladu s individuálními předpoklady dlouhý a střední oblouk (oblouk v pluhu, s paralelním vedením lyží); - v souladu s individuálními předpoklady provede jízdu v různém terénu a sněhu	**Lyžařský výchovně výcvikový zájezd** - seznámení se s horským prostředím, zásady chování při pobytu v horském prostředí; - výzbroj, výstroj, základy techniky sjezdového lyžování; - výcvik na sjezdových lyžích; - výcvik na snowboardu (pro zájemce); - základy běžeckého lyžování (pro zájemce).	1 týden

(hluboký sníh, těžký sníh, namrzlý povrch, terénní nerovnosti); - určí chybně a správně prováděné činnosti, analyzuje a zhodnotí kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu; - posoudí meze vlastních sil a schopností při činnostech v horském terénu; - při výcviku na snowboardu bezpečně manipuluje s výzbrojí, demonstruje základní techniku stoje, skluzu a zastavení; - v souladu s individuálními předpoklady provede obrat a zatáčení na snowboardu; - zhodnotí kvalitu výkonu.		

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 70 (70)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - aplikuje základní terminologické výrazy běžně používané při pohybových činnostech; - rozlišuje výrazy rychlost, síla, vytrvalost, pohyblivost, používá vhodné pohybové činnosti pro rozvoj jednotlivých pohybových předpokladů; - definuje význam pojmů aktivní zdraví a zdravý životní styl a stanoví, které pohybové činnosti jsou zdraví prospěšné a které jsou zdraví škodlivé; - objasní význam hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v různém prostředí a v různých podmínkách.	**Teoretické poznatky** - terminologie pohybových činností; - základní pohybové činnosti rozvíjející rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady; - pojem aktivní zdraví; - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech.	2
Žák: - v souladu s individuálními předpoklady demonstruje správnou techniku běhu (dýchání, práce nohou a paží); - aplikuje znalost pravidel štafetového běhu; - v souladu s individuálními předpoklady demonstruje správnou techniku hodu, zejména spojí rozběh s odhodem; - při veškeré své činnosti respektuje zásady bezpečnosti.	**Atletika** - přirozená cvičení – chůze, běh, skoky, lezení, překonávání překážek, házení, nošení břemen; - zdokonalování techniky běhu; - běhy – rychlé z nízkého startu, vytrvalostní z vysokého startu; - štafetový běh; - atletická abeceda; - skok do dálky; - hod míčkem; - závodivé hry.	12

Žák: - využívá pohybové činnosti pro svoji všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti a správné držení těla; - v souladu s individuálními předpoklady demonstruje ve zdokonalené formě základní akrobatické cviky osvojené v prvním ročníku; - spojí v souladu s individuálními předpoklady akrobatické cviky v jednoduché akrobatické řady; - s využitím doplňujících cviků (obraty, skoky a poskoky) v souladu s individuálními předpoklady; předvede základní polohy na hrazdě a přechody mezi nimi; - vysvětlí význam dopomoci při cvičení na hrazdě a sám ji poskytne; - v souladu s individuálními předpoklady demonstruje osvojené způsoby přeskoku přes zvýšené nářadí, bezpečně překoná překážku roznožným způsobem; - koriguje podmínky pro přeskok (výška nářadí, vzdálenost odrazového můstku od nářadí) ve shodě s úrovní svých schopností a dovedností; - v souladu s individuálními předpoklady prezentuje správnou techniku šplhu na tyči nebo laně, prokáže úroveň svých silových schopností při šplhu; - popíše estetické funkce pohybu.	**Gymnastika** - všeobecně pohybově rozvíjející cvičení, zejména protahovací a posilovací akrobatické prvky, akrobatické řady; - cvičení na hrazdě; - přeskok přes zvýšené nářadí; - šplh; - cvičení se švihadly; - kondiční cvičení.	12
Žák: - volejbal – v souladu s individuálními předpoklady předvede technicky správné odbití míče obouruč spodem i vrchem a podání spodem nebo vrchem, reaguje na míč; - basketbal – v souladu s individuálními předpoklady demonstruje technicky správné ovládání míče, používá při hře dvojtakt, rychle se přemisťuje, uvolňuje se bez míče i s míčem a nalézá si vhodný prostor pro hru, popíše obranný a útočný systém hry; - pro všechny hry – v souladu s individuálními předpoklady aplikuje	**Sportovní hry** - volejbal – zdokonalování herních činností jednotlivce, nácvik herních systémů; - basketbal – zdokonalování herních činností jednotlivce, nácvik herních systémů; - netradiční sportovní hry – softball, florbal, bränball, ringo, frisbee, badminton, líný tenis; - závodivé hry.	30

dovednosti a znalosti týkající se herních systémů v různých herních situacích; - rozpozná základní chyby a provinění proti pravidlům dané hry; - netradiční hry – v souladu s individuálními předpoklady používá získané dovednosti takovým způsobem, že hra je plynulá a bez vážnějších rozporů s pravidly.		
Žák: - provádí přetahy, přetlaky, úpolové odpory; - vysvětlí význam sebeobranných cvičení.	**Úpoly** - přetahy, přetlaky, úpolové hry; - pády.	2
Žák: - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; - provádí vhodná protahovací a posilovací cvičení ve spolupráci s učitelem; - respektuje hygienické a bezpečnostní zásady v jakémkoli prostředí a předchází úrazu a onemocnění; - aplikuje osvojené kompenzační a relaxační techniky pro regeneraci organismu a předcházení stresovým situacím.	**Zdravotně orientovaná pohybová činnost** - všeobecný rozvoj tělesné zdatnosti; - strečink (protažení), speciální cviky pro rozcvičení před konkrétní činností, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí (průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení); - tělesná a duševní hygiena, režim dne; - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí a klimatických podmínkách.	8
Žák: - prokáže úroveň své tělesné zdatnosti s pomocí standardizovaných testových baterií; - porovná své výsledky s tabulkovými hodnotami, s výsledky jiných žáků a se svými výsledky z předchozího roku.	**Testování tělesné zdatnosti** - průběžné motorické testy.	4
Žák: - orientuje se v daném prostředí, je si vědom nástrah plynoucích z charakteru tohoto prostředí; - chová se v přírodě ekologicky; - rozliší stupeň závažnosti poranění při pobytu v přírodě, v lehčích případech dokáže poskytnout první pomoc, posoudí nutnost přivolání rychlé zdravotnické pomoci; - posoudí technický stav používané výzbroje a pravidelně provádí základní údržbu; - respektuje pravidla silničního provozu a v každé situaci je aplikuje, – dbá na	**Sportovně turistický kurz** - seznámení se s prostředím, ve kterém se kurz odehrává, chování při pobytu v tomto prostředí, zásady ekologického chování, - výzbroj; - výstroj; - pěší turistika; - hry v terénu; - míčové hry; - netradiční sportovní hry; - běh v terénu; - aktivity ve vodě; - kondiční cvičení; - kulturně poznávací činnost;	1 týden

vlastní bezpečnost a bezpečnost ostatních účastníků silničního provozu; - definuje pravidla bezpečnosti při pohybových aktivitách v přírodě v různých klimatických podmínkách a adekvátně na tyto podmínky reaguje; - aktivně se zapojuje do všech organizovaných činností (hry v terénu, hry ve vodě, netradiční hry).	- závodivé hry; - základy kanoistiky – vodní turistika.	

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 66 (66)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - objasní význam výrazu fair play, uplatňuje ho jak při samotné pohybové činnosti, tak při sportovním diváctví, potlačuje projevy negativních emocí spojených se sportem; - vysvětlí rozdíly mezi sportem žen a mužů, mezi sportem vrcholovým a rekreačním, přizpůsobí se úrovni svých spoluhráčů a podat pomocnou ruku slabším; - porozumí pojmu doping, popíše možné následky používání podpůrných látek; - rozliší míru škodlivosti vlivu alkoholu, tabáku a drog na pohybovou výkonnost a tělesnou zdatnost; - orientuje se v nabídce pohybových aktivit, které nabízejí místní fitcentra, aktivně se účastní pohybových programů v těchto zařízeních.	**Teoretické poznatky** - fair play jednání, sportovní diváctví; - rozdíly mezi TV a sportem žen a mužů; - rozdíly mezi rekreačním, výkonnostním a vrcholovým sportem; - negativní jevy ve sportu; - oblast zdraví a pohybu.	4
Žák: - vhodně sestaví družstvo pro štafetový běh, včetně dodržování závodních pravidel dané disciplíny; - v souladu s individuálními předpoklady demonstruje správnou techniku skoku vysokého (spojení odrazu s rozběhem); - charakterizuje zásady bezpečnosti při skoku vysokém; - přizpůsobuje běh podmínkám daného terénu, používá vhodnou výstroj pro běh v různých klimatických podmínkách.	**Atletika** - přirozená cvičení – chůze, běh, skoky, lezení, překonávání překážek, házení, nošení břemen; - běhy – rychlé z nízkého startu, vytrvalostní z vysokého startu; - štafetový běh; - skok do dálky; - skok do výšky; - vrh koulí; - vytrvalostní běh v terénu; - závodivé hry.	10

Žák: - vysvětlí zásady přípravy organismu před pohybovou činností; - využívá vhodné posilovací cviky pro zvyšování své tělesné zdatnosti; - aplikuje zásady péče o tělo (strečink, relaxace, zásady hygieny) po skončení pohybové činnosti; - v souladu s individuálními předpoklady provádí ve zdokonalené formě základní akrobatické cviky osvojené v předchozích ročnících; - v souladu s individuálními předpoklady spojí akrobatické cviky ve složitější akrobatické řady s využitím doplňujících cviků (obraty, skoky a poskoky); - v souladu s individuálními předpoklady aplikuje správnou techniku cviků na hrazdě, kruzích a přeskoku přes zvýšené nářadí osvojenou v předchozích ročnících; - demonstruje své dovednosti v náročnějších podmínkách (výška hrazdy, výška nářadí, vzdálenost odrazového můstku); - cvičením s obručemi rozvíjí své estetické cítění a provádí vlastní relaxaci; - v souladu s individuálními předpoklady předvede rovnovážná cvičení a chůzi (včetně obratů) na gymnastickém nářadí; - v souladu s individuálními předpoklady demonstruje správnou techniku šplhu na tyči nebo na laně, prokáže úroveň svých silových schopností při šplhu; - poskytuje dopomoc při činnostech, kde hrozí nebezpečí úrazu.	**Gymnastika** - protahovací, posilovací a relaxační cvičení; - akrobatické prvky, akrobatické řady; - cvičení na hrazdě; - přeskok přes zvýšené nářadí; - cvičení na kruzích; - šplh (tyč, lano); - rytmická cvičení s obručemi – dívky; - rovnovážná cvičení; - kondiční cvičení.	10
Žák: - volejbal, basketbal, netradiční sporty – aplikuje získané dovednosti a vědomosti při hře, odstraňuje svoje nedostatky, dodržuje zásady fair play; - komunikuje při sportovních hrách – rozlišuje smluvené signály a vhodně; používá odbornou terminologii;	**Sportovní hry** - volejbal – hra, rozhodování, organizace turnaje; - basketbal – hra, rozhodování; - netradiční sportovní hry – softball, florbal, bränball, ringo, frisbee, badminton, líný tenis – hra, rozhodování; - závodivé hry.	30

- v souladu s individuálními předpoklady používá základní herní činnosti jednotlivce a herní kombinace; - vysvětlí pravidla hry, rozhoduje, zapisuje a sleduje výkony jednotlivců nebo týmu a hodnotí je.		
Žák: - v rámci svých možností aktivně podporuje své zdraví, uskutečňuje činnosti vedoucí ke zlepšení své tělesné zdatnosti; - ve spolupráci s učitelem provádí vhodná protahovací posilovací cvičení; - objasní zásady správného držení těla; - soustředí se na správné provedení pohybu; - aplikuje hygienické a bezpečnostní zásady v jakémkoli prostředí a předchází úrazu a onemocnění; - realizuje osvojené kompenzační a relaxační techniky pro regeneraci organismu a předcházení stresovým situacím.	**Zdravotně orientovaná pohybová činnost** - všeobecný rozvoj tělesné zdatnosti; - strečink (protaženi), speciální cviky pro rozcvičení před konkrétní činností, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí (průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení); - tělesná a duševní hygiena, režim dne; - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí a klimatických podmínkách.	8
Žák: - prokáže úroveň své tělesné zdatnosti s pomocí standardizovaných testových baterií; - porovná své výsledky s tabulkovými hodnotami, s výsledky jiných žáků a se svými výsledky z předchozího školního roku.	**Testování tělesné zdatnosti** - průběžné motorické testy.	4

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 62 (62)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - vyhledává potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu, diskutuje o nich, analyzuje je a hodnotí; - popíše význam pohybových činností (zejména kondičních, kompenzačních a relaxačních) pro zdraví; - předvede kompenzační cvičení k vlastní regeneraci, a to zejména s ohledem na požadavky budoucího povolání;	**Teoretické poznatky** - oblast zdraví a pohybu; - význam pohybu pro zdraví; - regenerace, kompenzace, relaxace.	4

- orientuje se v nabídce pohybových aktivit, která nabízejí místní fitcentra; - aktivně se účastní pohybových programů v těchto zařízeních.		
Žák: - definuje základní pojmy a aplikuje pravidla; - rozliší chybně a správně prováděné pohybové činnosti, analyzuje je a zhodnotí; - respektuje základní pravidla a zásady bezpečnosti – porozumí jednotlivým povelům a signálům a reaguje na ně; - demonstruje techniku i taktiku sprintu a vytrvalostního běhu - předvede techniku skoku do dálky (modifikovaného), skoku do výšky, hodu, vrhu – rozvíjí svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; - využívá pohybových činností pro zvyšování své tělesné zdatnosti.	**Atletika** - atletická abeceda – opakování, modifikace; - opakování a upevňování techniky; - běhu (sprinty, vytrvalost, štafetový běh); - skoky, vrhy, hody; - závodivé hry.	8
Žák: - uplatňuje zásady přípravy organismu před pohybovou činností a zásady uklidnění organismu po skončení pohybové činnosti; - využívá pohybovou činnost pro všestrannou pohybovou přípravu a zvýšení tělesné zdatnosti; - provádí vhodné protahovací a posilovací cviky pro zvyšování své tělesné zdatnosti; - aktivně se zapojuje do průpravných cvičení; - poskytuje záchranu a dopomoc při gymnastickém cvičení; - z osvojených cviků připraví krátké sestavy a zacvičí je podle individuálních schopností a dovedností; - demonstruje rozběh a odraz; - vylepšuje své výkony, vysvětlí estetickou funkci pohybu; - předvede základní cvičení s náčiním dle výběru.	**Gymnastika** - cvičení na nářadí; - akrobacie; - přeskok; - šplh; - kondiční cvičení, cvičení s hudbou; - rytmická gymnastika.	8
Žák: - volejbal – v souladu s individuálními předpoklady technicky správně ovládá	**Sportovní hry**	30

míč**,** aplikuje základní pravidla hry a základy rozhodování, předvede elementární herní činnosti jednotlivce a kombinace se spoluhráči; - rozliší jednotlivé role v družstvu a při hře se chová v duchu fair play; - basketbal – v souladu s individuálními předpoklady technicky správně ovládá míč, rozliší elementární herní činnosti, aplikuje základní pravidla hry, komunikuje při pohybových činnostech; - participuje na týmových herních činnostech družstva; - pro všechny hry – v souladu s individuálními předpoklady aplikuje získané dovednosti a znalosti při hře, jedná v duchu fair play, rozhoduje, zapisuje a hodnotí výkony jednotlivců nebo týmů; - vyhledává kolektivní sporty s vědomím jejich pozitivního působení na psychiku člověka.	- volejbal, basketbal – herní činnosti jednotlivce, základní herní systém, účast na turnaji; - netradiční sportovní hry – softball, florbal, bränball, ringo, frisbee, badminton, líný tenis, modifikované sportovní hry; - fotbal – elementární činnosti, modifikace; - závodivé hry.	
Žák: - v rámci svých možností aktivně podporuje své zdraví, uskutečňuje činnosti vedoucí ke zlepšení své tělesné zdatnosti; - využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky k regeneraci organismu a duševních sil i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; - aplikuje hygienické a bezpečnostní zásady; - osvojí si informace z oblasti zdravého životního stylu a wellness.	**Zdravotně orientovaná pohybová činnost** - všeobecný rozvoj tělesné zdatnosti; - strečink (protažení), prevence jednostranného zatížení (průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení); - tělesná a duševní hygiena, režim dne; - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí; - informace z okolí i médií (chování lidí, zdravý životní styl, wellness).	8
Žák: - prokáže úroveň své tělesné zdatnosti s pomocí standardizovaných testových baterií; - porovná své výsledky s tabulkovými hodnotami a se svými výsledky z předchozího školního roku.	**Testování tělesné zdatnosti** - motorické testy.	4

4.18 Název vyučovacího předmětu: Informační a komunikační technologie (IKT)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 4 (4) / 140 (140)

Vzdělávací oblast: Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích

4.18.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle vyučovacího předmětu

Obecným cílem informatického vzdělávání je vést žáky ke schopnosti rozpoznávat informatické aspekty světa a využívat poznatky z informatiky k porozumění a uvažování o přirozených i umělých systémech a procesech, ke schopnosti řešit nejrůznější pracovní a životní situace, cílevědomě a systematicky volit a uplatňovat optimální postupy.

Výuka informatiky přispívá k hlubšímu a komplexnímu porozumění výpočetním zařízením a principům, na kterých fungují. Tím usnadňuje využití digitálních technologií v ostatních oborech a rozvoj uživatelských dovedností žáků vázaných na vzdělávací obsah těchto oborů.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět informační a komunikační technologie je předmětem všeobecně vzdělávacího charakteru, který poskytuje žákům základní všeobecné dovednosti a vědomosti – žák musí pochopit základní principy informačních a komunikačních technologií a musí být schopen orientovat se ve výpočetním systému.

Učivo předmětu informační a komunikační technologie se skládá ze čtyř tematických celků. Z důvodu faktické provázanosti témat se budou jednotlivé tematické celky neustále prolínat a jejich výuka bude probíhat v několika cyklech tak, aby žáci přešli k náročnějším tématům teprve po zvládnutí základů. Některé tematické celky tak budou během studia zařazeny několikrát, vždy na vyšší úrovni a s vyšší náročností.

První tematický celek se zabývá obecnými pojmy Data, informace a modelování. Žáci se naučí používat ověřené postupy, které jsou spojené s informatickým myšlením a zároveň použitelné i v běžném životě, bude zaměřeno i na různé podoby kódování informací a statistického zpracování dat.

V dalším tematickém celku Tvorba, testování a provoz softwaru se seznámí se základy programování. V tematickém celku Informační systémy se seznámí s různými druhy informačních systémů, bude je aktivně využívat a porozumí jejich fungování.

V tematickém celku Digitální technologie žáci získají přehled o hardwaru a budou aktivně využívat aplikace k řešení stanovených úkolů. Porozumí fungování počítačových sítí a osvojí si základy bezpečnosti v digitálním světě.

Mezipředmětové vztahy

Práce s prostředky informačních a komunikačních technologií patří k všeobecnému vzdělání moderního člověka a má také průpravnou funkci pro odbornou složku vzdělání.

Předmět IKT představuje sám o sobě průřezové téma zasahující do všech vyučovacích předmětů a do všech oblastí běžného života. Proto dobré zvládnutí obsahu tohoto předmětu je nezbytným východiskem pro další úspěšný růst osobnosti žáka po stránce pracovní i osobní.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka informačních a komunikačních technologií směřuje k tomu, aby žáci:

- porozuměli základním pojmům a metodám informatiky jako vědního oboru a jeho uplatnění v ostatních vědních oborech a profesích;
- rozpoznávali a formulovali problémy s ohledem na jejich řešitelnost;
- získávali, zaznamenávali, uspořádávali, strukturovali, předávali data a informace;
- rozkládali systémy a procesy na části, odhalovali jejich vztahy a strukturu;
- byli schopni uplatnit algoritmický způsob myšlení při řešení problémů, vytvářeli a formulovali postupy a řešení, které lze přenechat k vykonání jinému člověku nebo stroji;
- vytvářeli formální popisy, modely a simulace skutečných situací i pracovních postupů;
- testovali, analyzovali, vyhodnocovali, porovnávali a vylepšovali existující i navrhované algoritmy, postupy nebo informatická řešení;
- rozuměli technickým základům digitálních technologií do té míry, aby byli schopni je efektivně a bezpečně používat a snadno se naučili používat nové;
- byli schopni využít digitální technologie při řešení problémů, které jsou příliš složité nebo rozsáhlé (pro člověka);
- navrhovali systémy či jejich části, procesy, propojovali různé technologie či jejich části a vytvářeli tak nová řešení za pomoci již existujících nástrojů a prvků;
- hodnotili přínos a rizika různých systémů, procesů, postupů a technologií v kontextu zadaného problému;
- dorozuměli se a spolupracovali s ostatními při dosahování společného cíle;
- neohrožovali svým chováním v digitálním prostředí sebe, druhé ani technologie samotné;
- uvědomovali si, že technologie ovlivňují společnost, a naopak chápali svou odpovědnost při používání technologií.

V afektivní oblasti směřuje informatické vzdělávání k tomu, aby žáci získali:

- otevřený i kritický postoj k digitálním technologiím a jejich využívání;
- motivaci k celoživotnímu učení;
- důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci;
- schopnost odhadnout, které úlohy jsou schopni řešit sami a u kterých si vyžádají pomoc odborníka;
- sebejistotu a vytrvalost při řešení obtížného či složitého problému;
- schopnost vypořádat se s otevřenými problémy a nejednoznačně zadanými úkoly.

Žáci mohou používat vhodná prostředí, pomůcky, ale i různé běžně dostupné nástroje, programy a technologie. S informatickými koncepty se seznamují prostřednictvím vlastní zkušenosti s řešením rozmanitých problémových situací. Setkávají se i se situacemi blízkými jejich životu a odborné praxi. Některé řeší s pomocí programování a technologií, některé bez nich. Charakteristickým znakem výuky je to, že žáci postup řešení aktivně hledají a testují ve skupinách nebo samostatně, není cílem postupovat pouze podle předem daných návodů.

Výukové strategie (metody a formy práce)

Předmětu informační a komunikační technologie se vyučuje v 1. a 2. ročníku. Stěžejní formou výuky je cvičení v odborné učebně výpočetní techniky. Třída se při výuce dělí na skupiny tak, aby na každé pracovní stanici pracoval jeden žák. Těžiště výuky informačních a komunikačních technologií je v provádění praktických úkolů (ukázka nových činností, jejich praktické vyzkoušení na počítači a následné pochopení nové látky). Je-li použita metoda výkladu, je vhodné, aby následovalo praktické

procvičení vyloženého učiva. Při výuce je v maximální míře využívána prezentační technika k názorným ukázkám.

Praktické úlohy by neměly chybět v žádné vyučovací hodině. Realizovány mohou být formami různých cvičení, samostatných prací, souhrnných prací, projektů, testů s použitím počítače. V rámci výuky práce s počítačem je vhodné uplatnit projektový přístup (projekt je komplexní praktickou úlohou, při níž je aplikováno široké spektrum dovedností žáka; jde zpravidla o týmovou práci).

Hodnocení výsledků žáků

Předmět informační a komunikační technologie je realizován průřezově a zahrnuje v sobě velmi širokou problematiku znalostí a dovedností. Z tohoto důvodu je i hodnocení žáků realizováno různými formami a prostředky. Základním ověřováním znalostí je písemné hodnocení formou testů nebo otevřených úloh hlavně u těch témat, kde je obtížné nebo nemožné praktické ověření znalostí. Stěžejní formou hodnocení dovedností žáků je hodnocení výsledků z praktických cvičení – zpracované výstupy řešených úloh, vypracované projekty, realizované prezentace na daná témata.

Při pololetní klasifikaci se zohlední i aktivita žáka, jeho spolupráce při týmové práci, celkový přístup k vyučovacímu procesu a k plnění studijních povinností.

Hodnocení bude v souladu s pravidly hodnocení výsledků vzdělávání žáků, které je součástí školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vyučovací předmět Informační a komunikační technologie se podílí zejména na rozvoji těchto kompetencí:

Kompetence k učení

Žáci umějí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí, znají možnosti svého dalšího vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

Žáci porozumějí zadání úkolu, získají informace potřebné k jeho řešení a navrhnou způsob řešení; volí efektivní prostředky a způsoby pro splnění jednotlivých aktivit; využívají již nabytých zkušeností a vědomostí; spolupracují při řešení problému s jinými lidmi – týmové řešení.

Komunikativní kompetence

Žáci formulují své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně; vhodně se prezentují; dodržují jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii; aktivně se účastní diskusí, formulují a obhajují své názory a postoje.

Personální a sociální kompetence

Žáci přijímají a odpovědně plní svěřené úkoly; ověřují si poznatky, kriticky a nezaujatě zvažují názory a jednání jiných lidí; pracují v týmu a podílejí se na realizaci společných činností; přijímají radu i kritiku.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci jednají odpovědně, samostatně a iniciativně; dodržují zákony, respektují práva a osobnost druhých lidí; jednají v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci se vhodně písemně sebe prezentují - např. při vstupu na trh práce sestaví žádost o zaměstnání či profesní životopis; využívají informační média při vyhledávání pracovních příležitostí.

Matematické kompetence

Žáci používají pojmy kvantifikujícího charakteru; čtou a vytvářejí různé formy grafického znázornění – tabulky, grafy, diagramy, schémata; efektivně aplikují matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

V této oblasti vzdělávání směřuje k tomu, že žáci:

- ovládají potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívají je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavují a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získávají, posuzují, spravují, sdílí a sdělují data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytvářejí, vylepšují a propojují digitální obsah v různých formátech; vyjadřují se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhují prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokážou poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnávají se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzují, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažují rizika a přínosy;
- předcházejí situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednají eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

<u>Předmět informační a komunikační technologie aplikuje průřezová témata ve výuce takto:</u>

Občan v demokratické společnosti

Při výuce IKT jsou žáci vedeni ke správnému využívání moderních komunikačních prostředků, zpracování informací a prezentaci projektů v souladu se společenskými normami a na základě utvářeného právního povědomí. U žáků se rozvíjí přiměřená míra sebevědomí, sebe odpovědnost, schopnost jednat s lidmi, diskutovat s nimi a hledat kompromisní řešení, ochota angažovat se při týmové spolupráci.

Oblast Osobnost a její rozvoj bude začleněna do tematického celku Práce se softwarem pro tvorbu prezentací v 1. ročníku. Komunikace bude rozvíjena v tematickém celku Informační zdroje, celosvětová počítačová síť Internet a její přenosové možnosti v 1. ročníku, dále v 2. ročníku v celku Elektronická komunikace, komunikační možnosti internetu. Oblast Společnost a historický vývoj bude začleněna v tematických celcích Práce s počítačem, operační systém a Informační zdroje, celosvětová počítačová síť Internet a její přenosové možnosti v 1. ročníku. Vědomosti z oblastí Morálka, odpovědnost, tolerance a Právní minimum budou rozvíjeny v 2. ročníku v tematickém celku Práce s počítačem.

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou automaticky vedeni k ekologickému chování při používání prostředků informačních a komunikačních technologií, k uvědomování si toho, že využití těchto prostředků má nepřímo vliv na

ochranu životního prostředí naší společnosti. Osvojují si návyky z oblasti ergonomie, které mají dopad na zdraví jedince a jeho životní styl. Využíváním prostředků IKT v praxi získávají velké množství informací, které jim pomáhají dotvářet si komplexní názor na aktuální společenské problémy a umožňují jim podílet se na jejich řešení.

Člověk a svět práce

V předmětu informační a komunikační technologie se žáci učí pracovat s informacemi, vyhledávat je, vyhodnocovat a využívat. Uvědomují si tak, že informace je zboží se všemi důsledky a dopady ve společnosti. Učí se praktickým činnostem, které budou moci nabízet a uplatňovat v pracovním procesu (písemná i verbální sebeprezentace při vstupu na trh práce). Dosažené znalosti a dovednosti z oboru IKT pomáhají dotvářet profesní profil jedince a jsou zárukou jeho kvalitního uplatnění ve společnosti.

Oblast Práce s informačními médii bude začleněna v tematických celcích Informační zdroje, celosvětová počítačová síť Internet a její přenosové možnosti v 1. ročníku, dále v 2. ročníku v celku Elektronická komunikace, komunikační možnosti internetu. Dovednosti z oblasti Sebeprezentace písemná a verbální budou rozvíjeny v tematických celcích Práce s textovým procesorem a Práce se softwarem pro tvorbu prezentací v 1. ročníku, dále budou realizovány formou projektů v celcích Práce s textovým procesorem a Práce s počítačovou grafikou ve 2. ročníku.

Člověk a digitální svět

Digitální technologie přinášejí vzdělávání řadu nových příležitostí. Schopnost bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě využívat digitální technologie pro učení, vzdělávání se a zvyšování vlastní kvalifikace, stejně jako při práci, občanských aktivitách i ve volném čase je jedna z klíčových kompetencí a je nezbytná pro schopnost celoživotního učení i zapojení absolventů do společenského a pracovního života.

Cílem tématu je začlenit digitální technologie do výukových aktivit a do života školy a propojit formální výuku se zkušenostmi žáků z jejich neformálních vzdělávacích aktivit a učení mimo školu. Důležitým předpokladem rozvoje digitálních dovedností žáků i formování jejich postojů a hodnot souvisejících s využíváním digitálních technologií je promyšlené a plánované využívání digitálních technologií ve výuce různých předmětů tak, aby měli žáci dostatek příležitostí učit se s nimi bezpečně, tvořivě pracovat a diskutovat o možnostech i rizicích jejich využití.

4.18.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 70 (70)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - interpretuje data (získá z dat informace), posuzuje množství informace v datech, vyslovuje předpovědi na základě dat, uvědomuje si omezení použitých modelů; - odhaluje chyby v datech; - aktivně a s porozuměním používá různé datové formáty, ovládá konverzi mezi různými formáty téhož obsahu.	**Data, informace a modelování** - data a informace, interpretace dat; - informace a množství informace v datech; - chyby v datech a kontrola dat; - záznam, přenos a distribuce dat a informací v digitální podobě; - datové formáty, kódování různých formátů dat (např. text, obraz, zvuk, video).	10
Žák: - identifikuje v historii vývoje hardwaru i softwaru zlomové události; ukáže, které koncepty se nemění a které ano; - rozumí fungování hardwaru a periferií natolik, aby je mohl efektivně a bezpečně používat a snadno se naučil používat nové; - popíše, jakým způsobem operační systém zajišťuje své hlavní úkoly; - rozpozná různé druhy paměťových úložišť a popíše jejich základní principy, nastavuje sdílení a zálohování dat; - na základě porozumění fungování softwaru efektivně a bezpečně využívá různá uživatelská prostředí; - efektivně a bezpečně využívá vhodné aplikace podle stanoveného cíle.	**Digitální technologie, hardware a software** - zlomové události a technologie v historii a jejich vliv na obor, trh práce a společnost; - současná výpočetní zařízení, jejich technické parametry, základní komponenty; - připojitelné periferie, zobrazovací zařízení, vstupní/výstupní zařízení, rozhraní a konektory; - souborový systém a paměťová úložiště; - operační systémy - aplikační software a jeho využití pro odborné činnosti (textový procesor, tabulkový procesor, software pro tvorbu prezentací).	32
Žák: - porovná jednotlivé způsoby propojení digitálních zařízení, - charakterizuje počítačové sítě a internet; vysvětlí, pomocí čeho a jak je komunikace mezi jednotlivými zařízeními v síti zajištěna; - rozumí fungování sítí natolik, aby je mohl bezpečně a efektivně používat; - identifikuje a řeší technické problémy vznikající při práci s digitálními zařízeními; poradí druhým při řešení typických závad.	**Počítačové sítě a síťové služby** - internet a počítačové sítě, přenos dat, komunikační protokol a adresování v síti; - typy, vlastnosti různých sítí, internet věcí; - fyzická a logická infrastruktura sítě, typy síťových zařízení, servery a datová centra; - cloudové a sdílené služby v síti, virtualizace; - webové aplikace a služby, hypertextový formát dat, URL adresa a doména.	10

Žák: - analyzuje a hodnotí informační systémy podle zadaných hledisek; - vyhledává pomocí uživatelského rozhraní a navigace v informačním systému specifické informace podle zadání; - vyhledává a zpracovává data pomocí vhodných nástrojů pro dotazování; používá při vyhledávání vazby mezi entitami, číselníky a identifikátory.	**Informační systémy** - účel a charakteristika informačního systému nebo služby; - veřejné nebo oborové informační systémy a služby; - uživatelská rozhraní (např. navigace, přístupnost, jazykové mutace); - uživatelské účty, role, oprávnění a bezpečnost v informačních systémech.	10
Žák: - vytvoří jednoduchý spustitelný program, skript, nebo webovou aplikaci.	**Tvorba, testování a provoz softwaru, tvorba a vývoj** - základní koncepce tvorby programů (např. proměnná a datový typ, řídící příkazy, cykly).	8

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) /70 (70)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - porovná různé příklady kódování dat a jejich použití; vysvětlí proces digitalizace a jeho úskalí; - formuluje problém a požadavky na jeho řešení; získává potřebné informace, posuzuje jejich využitelnost a dostatek (úplnost) vzhledem k řešenému problému; používá systémový přístup k řešení problémů; pro řešení problému sestaví model; - převede data z jednoho modelu do jiného; najde nedostatky daného modelu a odstraní je; porovná různé modely s ohledem na kvalitu řešení daného problému; - zvažuje přínosy a limity statistického zpracování dat a strojového učení v oblasti umělé inteligence.	**Data, informace a modelování** - kódování informací a dat - zápis informace pomocí kódovací tabulky nebo kódovacího jazyka; - model jako zjednodušení reality (např. schéma, graf, diagram, pojmová a myšlenková mapa); - vlastnosti, vazby a závislosti modelu dat; - statistické zpracování dat, odhad a předpovědi; - strojové učení na základě dat, jeho limity, přínosy a rizika.	12
Žák: - na základě porozumění fungování softwaru efektivně a bezpečně využívá různá uživatelská prostředí; - efektivně a bezpečně využívá vhodné aplikace podle stanoveného cíle.	**Digitální technologie, hardware a software** - aplikační software a jeho využití pro odborné činnosti (textový procesor, tabulkový procesor, software pro tvorbu prezentací, grafický software, software pro oblast 3D technologií); - zařízení s vestavěnými systémy.	20

Žák: - chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením, přepisem/změnou či zneužitím; reaguje na změny v technologiích ovlivňujících bezpečnost; - s vědomím souvislostí fyzického a digitálního světa vytváří, spravuje a chrání jednu či více digitálních identit; - kontroluje svou digitální stopu, ať už ji vytváří sám, nebo někdo jiný, v případě potřeby dokáže používat služby internetu anonymně; - v případě personalizovaného obsahu dokáže identifikovat obsah generovaný algoritmy doporučovacích systémů.	**Bezpečnost v digitálním prostředí** - způsoby útoků na technologie, základní prvky ochrany (např. aktualizace softwaru, antivir, firewall, VPN, šifrování); - sociotechnické metody útoků na uživatele, bezpečné chování a nastavení prostředí (např. práce s hesly, více faktorová autentizace, zálohování dat); - digitální identita, elektronický podpis, eGovernment a státní informační systémy; - digitální stopa – vědomá a nevědomá, logy, metadata, cookies a narušení soukromí při využívání technologií; - sledování uživatele, algoritmy sociálních sítí a personalizace obsahu, doporučovací systémy.	12
Žák: - vyhledává a zpracovává data pomocí vhodných nástrojů pro dotazování; používá při vyhledávání vazby mezi entitami, číselníky a identifikátory; - identifikuje zdroje záznamů v informačním systému a určuje jejich umístění, validitu a míru zabezpečení; provede hromadný import nebo export dat; - navrhne procesy zpracování dat a roli/role jednotlivých uživatelů; - navrhne a vytvoří strukturu vzájemného propojení dat; navrhuje číselníky a identifikátory dat; - třídí a řadí data, která následně vizualizuje nebo zpracuje do obvyklého formátu v daném kontextu a oboru; - navrhne způsob využití informačního systému k řešení problému ve svém oboru, otestuje ho se skupinou uživatelů a vyhodnotí případné chyby, chybové stavy a jejich příčiny.	**Informační systémy** - datový záznam, entita, atribut a vazba, číselníky a identifikátory; - definice procesů, činností a konfigurace informačního systému; - zdroje záznamů v informačním systému (např. databáze, souborový systém, síťové služby); - vyhledávání a vizualizace dat (např. třídění, řazení a filtrování, rozpoznávání vzorů a trendů); - hromadné zpracování dat, export a import.	12
Žák: - na základě analýzy problému specifikuje zadání pro tvorbu programu, skriptu nebo webové aplikace; - rozdělí zadání nebo problém na menší části, rozhodne, které je vhodné řešit algoritmicky, své rozhodnutí zdůvodní;	**Tvorba, testování a provoz softwaru** **Požadavky a analýza** - specifikace a popis řešeného problému, požadavky na řešení; - analýza a dekompozice (rozložení) problému.	14

- navrhne algoritmy a datové struktury podle specifikace zadání a zapíše je vhodnou formou; - ve vztahu k charakteru a velikosti vstupu hodnotí algoritmy a datové struktury podle různých hledisek, porovná a vybere pro řešený problém ty nejvhodnější; vylepší algoritmus podle daného hlediska; - vytvoří jednoduchý spustitelný program, skript, nebo webovou aplikaci; - testuje spustitelný program, skript nebo webovou aplikaci; najde, specifikuje a opraví případnou chybu; - spolupracuje při tvorbě programu s další osobou, popisuje strukturu programu další osobě.	**Tvorba a vývoj** - základní koncepce tvorby programů (např. proměnná a datový typ, řídící příkazy, cykly); - návrh algoritmů a datových struktur; - zápis algoritmu vhodnou formou (např. blokové schéma, přirozené a formální jazyky, skriptovací a programovací jazyk); - využívání hotových komponent. **Testování** - druhy chyb, chybové hlášky, neočekávané ukončení a zamrznutí; - způsoby a druhy testování softwaru; - spotřeba výpočetních a jiných zdrojů. **Běh a provoz** - verze programu, instalace a aktualizace programu; - hlášení a evidence závad, logování a sledování provozu; - nápověda a licence programu.	

4.19 Název vyučovacího předmětu: Ekonomika (EKO)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 2/64

Vzdělávací oblast: Ekonomické vzdělávání

4.19.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Cílem předmětu ekonomika je rozvíjet ekonomické myšlení žáků a umožnit jim pochopit mechanismus fungování tržní ekonomiky, vybavit je základními znalostmi pro ekonomické chování jak v profesním, tak v osobním životě. Žáci získají předpoklady pro rozvíjení vlastních zaměstnaneckých nebo podnikatelských aktivit. Naučí se orientovat v právní úpravě podnikání včetně marketingu, managementu. Jsou vedeni k praktickému využívání osvojených poznatků ve svém oboru.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu je součástí vzdělávací oblasti Ekonomické vzdělávání. Je rozděleno do šesti kapitol, které na sebe logicky navazují. První kapitola je zaměřena na základní ekonomické pojmy a na otázky týkající se podnikání, jeho právních forem (včetně těch, jež jsou uplatňovány ve zdravotnictví). Žák je seznámen se základními ekonomickými pojmy a naučí se s nimi pracovat. Žák je veden k aktivnímu podnikatelskému myšlení, chápe mechanismus fungování trhu a dovede jej objasnit na příkladech. Druhá kapitola je věnována marketingu, marketingovým strategiím a průzkumu trhu. Třetí kapitola se věnuje managementu, jeho dělení, funkcím a zásadám řízení. Čtvrtá kapitola se zabývá finančním vzděláváním a finanční gramotnosti. Pátá kapitola je věnována otázkám pracovního práva od vymezení předpokladů pro získání pracovního místa přes právní náležitosti pracovněprávního vztahu až po systém odměňování ve zdravotnictví včetně orientace v předpisech upravujících pracovněprávní vztahy ve zdravotnictví. Žák si uvědomí výhody kvalitního vzdělání a profesní přípravy pro své uplatnění na trhu práce. Šestá kapitola se týká daní, účetní evidence a jejích náležitostí

Největší důraz se klade na praktické ekonomické znalosti a dovednosti, které umožní absolventovi uplatnit se na trhu práce.

V rámci tohoto předmětu žáci absolvují exkurze v různých firmách a institucích v regionu – např. úřad práce, personální odbor nemocnice, banky, soukromé zdravotnické zařízení.

Mezipředmětové vztahy

Předmět ekonomika využívá znalostí žáka z předmětu český jazyk, kde se žák naučil vést základní úřední korespondenci, a z předmětu informační a komunikační technologie, ze kterého žák využívá především znalosti prezentačních technik a tabulkových procesorů při ekonomických výpočtech. Ekonomika rozvíjí učivo občanské nauky v oblasti pracovního práva a učivo matematiky v oblasti finanční gramotnosti.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka ekonomiky směřuje k tomu, aby žáci:

- byli ochotni jednat odpovědně a samostatně, přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání;

- dokázali se zamyslet a aktivně vyjadřovali své názory či úvahy na daná ekonomická témata;
- při posuzování podnikových činností dokázali uplatňovat kritérium ekonomické efektivnosti, jednali hospodárně a v souladu s etikou podnikání;
- dbali na dodržování zákonů, pravidel chování a jednali v souladu s morálními principy;
- aktivně se zajímali o politické a společenské dění u nás a ve světě i o veřejné záležitosti lokálního charakteru;
- byli schopni myslet kriticky – tj. ověřovali si věrohodnosti informací, nenechávali se manipulovat, tvořili si vlastní úsudek a byli schopni o něm diskutovat s jinými lidmi;
- byli schopni využít znalostí z oblasti finanční gramotnosti při ekonomickém rozhodování v každodenním životě.

Metody a formy práce

Při výuce ekonomiky je kromě běžných výukových metod (výklad, práce s textem, práce s elektronickými informacemi) využíváno především samostatné práce žáků při řešení individuálních zadání a dále práce týmové. Zvláštní důraz je kladen na osvojování pracovních návyků a orientaci na trhu práce, žák je připravován na celoživotní vzdělávání. Žák pracuje s informacemi v oblasti podnikání a zaměstnání, kriticky hodnotí publikované informace z oblasti národního hospodářství a vnímá začlenění ČR do EU z pozice ekonoma. Zvláštní důraz je kladen na práci s informacemi v elektronické podobě. Tvorbu podnikatelského záměru zpracovávají pomocí výstupů (webová aplikace, podnikatelský komiks, učební text) vzniklých realizací projektu CEVOK – Centrum ekonomického vzdělávání v Olomouckém kraji financovaného z prostředků ESF (registrační číslo projektu CZ.1.07/1.1.26/03.0028).

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Popis přínosu předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Výuka je zaměřena tak, aby v žácích probouzela pozitivní vztah ke vzdělání. Motivuje je k tomu, aby s plným soustředěním poslouchali mluvené projevy (např. výklad), samostatně si pořizovali poznámky, uplatňovali různé způsoby práce s textem, efektivně využívali různé informační zdroje a zpracovávali získané informace, aby sebekriticky hodnotili pokrok při dosahování učebních cílů, byli schopni přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí a orientovali se také v možnostech svého dalšího vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

Výuka směřuje k tomu, aby žáci dokázali pochopit a analyzovat zadání úkolu, aby dovedli získat potřebné informace, zvolili efektivní prostředky a navrhli vhodné způsoby jeho řešení. Při práci využívají žáci již nabytých zkušeností a vědomostí; pracují jednak samostatně či spolupracují při řešení problému s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence

Žáci se učí formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně. Jsou vedeni k dodržování odborné terminologie. Svou komunikativnost procvičují během

prezentace referátů a orientačního ústního zkoušení, při nichž reagují na dotazy učitele nebo spolužáků.

Personální a sociální kompetence

Žáci se učí přijímat a dobře a včas plnit zadané úkoly. Jsou vedeni k aktivní spolupráci s ostatními ve skupině, přijímají hodnocení, účastní se diskuse, tj. jsou schopni při práci v týmu obhajovat své názory a postoje, podněcovat svými náměty ostatní, argumentovat, naslouchat názorům druhých, předcházet konfliktním situacím nebo je řešit.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci jednají odpovědně, samostatně a iniciativně; dodržují zákony, respektují práva a osobnost druhých lidí; jednají v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci jsou připraveni stanovit si svůj osobní cíl v oblasti pracovní orientace a dále se v tomto směru vzdělávat. Mají reálnou představu o svém uplatnění na trhu práce, znají svoje práva a povinnosti a mají přehled o platových a ostatních podmínkách. Ekonomika má výrazný přínos k přípravě žáků na reálné zaměstnání, případně podnikání a vybavuje je znalostmi a dovednostmi pro uplatnění na trhu práce nebo při podnikání (žáci se vhodně písemně sebeprezentují – např. při vstupu na trh práce sestaví žádost o zaměstnání či profesní životopis; využívají informační média při vyhledávání pracovních příležitostí apod.).

Matematické kompetence

Žáci správně používají a převádějí běžné jednotky, čtou a vytvářejí různé formy grafického znázornění – tabulky, grafy, schémata; učí se provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy, efektivně aplikují matematické postupy při řešení konkrétních úkolů.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci využívají prostředky informačních a komunikačních technologií a pracují s informacemi (pracují s osobním počítačem a dalšími prostředky IKT, s běžným základním a aplikačním programovým vybavením; komunikují prostřednictvím elektronické pošty a pracují s informacemi z různých zdrojů nesených na různých médiích).

<u>Předmět ekonomika aplikuje průřezová témata ve výuce takto:</u>

Občan v demokratické společnosti

Žáci si v průběhu TC Podnikání a při simulaci podnikových činností osvojují faktické, věcné i normativní stránky jednání aktivního občana. Při řešení „firemních situací“ (forma besedy) se učí hledat kompromisy, diskutují o kontroverzních otázkách, řeší konflikty. Při práci jsou vedeni k problémovému myšlení a je rozvíjena jejich funkční gramotnost (pracují s textem a podnikatelskými normami, interpretují zákon do reálné praxe). V TC Podnikání, TC Pracovně právní vztahy a TC Daně si osvojují potřebné právní minimum pro občanský a soukromý život.

Člověk a životní prostředí

V průběhu ekonomického vzdělávání žáci vnímají ekologické aspekty v pracovní činnosti. Oblast Způsoby řešení environmentálních problémů a zajištění dlouhodobé udržitelnosti životního prostředí

se promítne v TC Podnikání a v TC Marketing – žáci si uvědomují souvislost životní úrovně a životního prostředí.

Člověk a svět práce

Oblast Typické znaky práce a charakter trhu práce se odrazí v TC Základní ekonomické pojmy, v TC Podnikání a TC Pracovněprávní vztahy. Žáci jsou vedeni k formulování vlastních priorit, k porovnání svých osobnostních a odborných předpokladů s profesními příležitostmi tak, aby se mohli stát aktivními zaměstnanci, podnikateli, případně zaměstnavateli. Oblasti týkající se dalšího profesního vzdělávání a sebeprezentace (žádost o místo, inzerát, životopis…) budou zahrnuty do TC Pracovně právní vztahy, oblast vztahující se k právním normám týkajícím se zaměstnanosti pak do TC Podnikání a TC Pracovněprávní vztahy. Výuka směřuje cíleně ke splnění standardu finanční gramotnosti mladého člověka.

Informační a komunikační technologie

V rámci všech probíraných TC jsou podle možností využívány moderní komunikační a informační technologie a žáci jsou vedeni k jejich aktivnímu používání, ať již při práci týmové nebo samostatné. Průřezové téma se promítne zejména v TC Podnikání v TC Pracovně právní vztahy a v TC Finanční vzdělávání.

4.19.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/33

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - používá a aplikuje základní ekonomické pojmy na příkladech z běžného života; - vnímá souvislost životní úrovně a životního prostředí; - rozlišuje různé formy podnikání a vysvětlí jejich hlavní znaky; - vytvoří jednoduchý podnikatelský záměr a zakladatelský rozpočet; - na příkladu vysvětlí základní povinnosti podnikatele vůči státu; - stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH a vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa a období; - rozliší jednotlivé druhy nákladů a výnosů; - vypočítá výsledek hospodaření; - vypočítá čistou mzdu; - vysvětlí zásady daňové evidence.	**Základní ekonomické pojmy, podnikání** - ekonomika, ekonomie; - potřeby, statky, služby, spotřeba, životní úroveň; - podnikání podle živnostenského zákona a zákona o obchodních korporacích; - podnikatelský záměr; - zakladatelský rozpočet; - povinnosti podnikatele; - trh, tržní subjekty, nabídka, poptávka, - zboží, cena; - náklady, výnosy, zisk/ztráta; - mzda časová a úkolová a jejich výpočet; - zásady daňové evidence.	17
Žák: - vysvětlí, co je marketingová strategie; - zpracuje jednoduchý průzkum trhu;	**Marketing** - podstata marketingu;	4

- na příkladu ukáže použití nástrojů marketingu v oboru.	- průzkum trhu produkt, cena, distribuce, propagace.	
Žák: - vysvětlí tři úrovně managementu; - popíše základní zásady řízení; - zhodnotí využití motivačních nástrojů v oboru.	**Management** - dělení managementu; - funkce managementu – plánování, organizování, vedení, kontrolování.	4
Žák: - orientuje se v platebním styku a smění peníze podle kurzovního lístku; - vysvětlí, co jsou kreditní a debetní karty a jejich klady a zápory; - vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN a vyhledá aktuální výši úrokových sazeb na trhu.	**Finanční vzdělávání I** - peníze, hotovostní a bezhotovostní platební styk; - úroková míra, RPSN.	8

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/31

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - orientuje se v produktech pojišťovacího trhu a vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby; - vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže, jak se bránit jejím nepříznivým důsledkům; - charakterizuje jednotlivé druhy úvěrů a jejich zajištění; - rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje domácnosti, sestaví rozpočet domácnosti; - navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem; - navrhne způsoby zajištění na stáří.	**Finanční vzdělávání II** - pojištění, pojistné produkty; - inflace; - úvěrové produkty; - majetek a jeho nabývání, rozhodování o finančních záležitostech jedince a rodiny, rozpočtu domácnosti, zodpovědné hospodaření; - zajištění na stáří.	10
Žák: - vyhledá informace o nabídkách zaměstnání, rozlišuje je a reaguje na ně; - vysvětlí úlohu úřadu práce; - objasní příčiny a druhy nezaměstnanosti; - sestaví vlastní strukturovaný životopis; - je schopen se prezentovat potenciálnímu zaměstnavateli;	**Pracovně právní vztahy** - zaměstnání; - hledání zaměstnání; - nezaměstnanost; - zákoník práce a předpisy upravující pracovněprávní vztahy.	10

- popíše náležitosti pracovní smlouvy a sestaví ji; - orientuje se v pracovněprávních vztazích a jejich znalost dovede uplatnit při stanovení pracovních podmínek, při změně nebo rozvázání pracovního poměru apod.; - vysvětlí význam, užitečnost práce a dokáže posoudit její ohodnocení.		
Žák: - vysvětlí úlohu státního rozpočtu v národním hospodářství; - charakterizuje jednotlivé daně a vysvětlí jejich význam pro stát; - provede jednoduchý výpočet daní; - vyhotoví daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob; - provede jednoduchý výpočet zdravotního a sociálního pojištění; - vyhotoví a zkontroluje daňový doklad; - odliší pracovní smlouvu a dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr z hlediska odměny, pojištění, daně z příjmů.	**Daně** - státní rozpočet; - daně a daňová soustava; - výpočet daní; - přiznání k dani; - zdravotní pojištění; - sociální pojištění; - daňové a účetní doklady; - pracovní smlouvy a daně.	11

4.20 Název vyučovacího předmětu: Somatologie (SOM)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 4/140

Vzdělávací oblast: Základy poskytování zdravotní péče

4.20.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Obecným cílem předmětu somatologie je seznámit žáky se stavbou a funkcí lidského organismu za fyziologických podmínek. Poskytuje žákům základní vědomosti z klinicky aplikované anatomie a fyziologie, histologie a biochemie. Učí základy medicínského jazyka a nomenklatury, využívá a prohlubuje znalosti žáků z biologie člověka, chemie, fyziky a matematiky.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět somatologie je součástí vzdělávací oblasti Základy pro poskytování nutriční péče. Obsahem učiva je seznámení žáků se základními znalostmi z vybraných klinických oborů a lékařských věd a biochemie s důrazem na význam úlohy výživy v prevenci a léčbě nemocí. Žáci jsou vedeni k osvojení a užívání odborné terminologie.

Ve výuce se doporučuje v návaznosti na učební plán využívat mezipředmětové vztahy:

biologie a ekologie – znalosti o chemickém složení organismů, o biologické podstatě člověka, jeho životě, existenci, rozvoji lidských populací;

chemie – organické a anorganické látky, chemické prvky;

fyzika – fyzikální pojmy, vztahy, jednotky, jednoduchá fyzikální měření, zacházení s přístroji;

matematika – matematické vědomosti a dovednosti (obsah, objem, matematické jednotky).

Vědomosti a dovednosti z předmětu somatologie lze následně prohlubovat ve výuce odborných předmětů (klinické výživě, první pomoci)

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka somatologie směřuje k tomu, aby si žáci:

- vážili života a zdraví;
- uvědomovali si význam osobní ochrany a dodržování BOZP.

Metody a formy výuky

Předmět somatologie se vyučuje v prvním a druhém ročníku, a to vždy dvě hodiny týdně po 35 týdnech, tj. 70 hodin v každém z obou uvedených ročníků. Třída není na výuku dělena na skupiny.

Předmět je chápán jako teoretický, vedle výkladových metod se využívají metody a formy samostatné i skupinové (týmové) práce žáků (např. myšlenková mapa, skládankové učení, pětilístek, kritické myšlení, učíme se navzájem, kostka, metoda ano x ne, pexeso, metoda I.N.S.E.R.T., křížovky, brainstorming, diskuse k textu, kdo jsem?), práce s odbornou literaturou, s různými učebními pomůckami nebo multimediálními programy, se kterými se žáci seznámí pomocí výkladu učitele.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Při hodnocení žáků je kladen důraz na:

- pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků – příloha školního řádu;
- porozumění učivu a schopnost aplikovat poznatky v praxi;
- samostatnost žáků při řešení modelových situací (průběžné prověřování vědomostí: písemné opakování, ústní opakování u anatomických modelů a schémat, samostatná prezentace konkrétního tématu, referáty, samostatná práce s odbornou literaturou);
- četnost známek za každé pololetí: tři až pět (na základě ústního a písemného prověřování znalostí).

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Výuka je zaměřena tak, aby v žácích probouzela pozitivní vztah ke vzdělání. Motivuje je k tomu, aby si pro sebe vytvořili pravidelný studijní režim, poslouchali mluvené projevy (např. výklad), uplatňovali různé způsoby práce s odborným textem), účelně vyhledávali a zpracovávali informace, aby sebekriticky hodnotili pokrok při dosahování učebních cílů a byli schopni přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů

Žák je veden k:

- dovednosti řešit problémy;
- schopnosti spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence

Žák dovede:

- samostatně, souvisle, logicky a správně odborně se vyjadřovat;
- zobrazovat jednoduchá anatomická schémata;
- vyvozovat souvislosti;
- používat odborné latinské názvosloví;
- řešit problémy;
- pracovat s odbornou literaturou.

Personální a sociální kompetence

Žák dovede:

- správně odhadovat své fyzické a duševní schopnosti a možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních činností.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žák je veden k:

- samostatnému jednání, odpovědnosti v iniciativě ve veřejném zájmu;
- uvědomění si odpovědnosti za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žák je veden k:

- pozitivnímu vztahu k budoucímu povolání, tedy i ke vzdělání, uvědomění si významu celoživotního vzdělávání.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žák dovede:

- pracovat s informacemi z různých zdrojů (tištěných, audiovizuálních, elektronických).

Odborné kompetence

Žák je veden k:

- orientaci na lidském těle;
- ovládání základů latinské terminologie;
- orientaci v základech fyziologie člověka.

Předmět somatologie a fyziologie výživy aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby dovedli jednat s lidmi, diskutovat.

Toto průřezové téma bude rozvíjeno v TC Úvod do předmětu, kdy se žáci naučí komunikovat a dále schopnosti tolerovat názory ostatních ve skupině.

Člověk a životní prostředí

Cílem je, aby si žáci osvojili vědomí odpovědnosti za své zdraví a za dlouhodobě udržitelný rozvoj životního prostředí.

Toto průřezové téma prolíná celou výukou somatologie. Žáci se učí o vlivu životního prostředí na vývoj člověka.

Člověk a svět práce

Cílem je vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání i celoživotního vzdělávání.

V rámci výuky se žáci formou exkurze na katedře anatomie LF UP v Olomouci seznámí s prací odborných asistentů a možností dalšího profesního studia.

Informační a komunikační technologie

Výuka je zaměřena tak, aby žáci při svém studiu využívali osobní počítač a další prostředky informačních a komunikačních technologií, a to např. při zpracovávání referátů, vyhledávání potřebných informací při samostudiu, tvorbě projektových úloh, při práci spojené s přípravou odborných prezentací apod.

Ve výuce předmětu je využíván projekt e-learning. V 1. a 2. ročníku se žáci zaměří na tvorbu prezentací na téma vyhlášené předmětovým týmem somatologie.

4.20.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: **1.**

Počet hodin týdně / za školní rok: **2/70**

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - charakterizuje somatologii jako vědu a objasní její vztah k dalším vědním oborům; - vysvětlí přínos předmětu pro studium.	**1 Úvod do předmětu** 1.1 Somatologie jako věda 1.2 Vztah k příbuzným oborům 1.3 Přínos předmětu pro studium	2
Žák: - definuje pojmy buňka, tkáň, orgán; - popíše a porovná jednotlivé typy epitelů; - popíše jednotlivé typy pojivových tkání; - popíše a porovná jednotlivé typy svalové tkáně; - definuje pojmy neuron, axon, dendrit; - vysvětlí základní vztah mezi zevním a vnitřním prostředím. - vysvětlí základní vztah mezi zevním a vnitřním prostředím, definuje pojem homeostáza	**2 Funkční morfologie tkání** 2.1 Definice pojmů – buňka, tkáň, orgán 2.2 Epitelové tkáně 2.3 Pojivové tkáně 2.4 Svalová tkáň 2.5 Nervová tkáň 2.6 Zevní a vnitřní prostředí organismu	7
Žák: - prakticky předvede jednotlivé roviny a směry lidského těla na modelu kosterní soustavy; - načrtne základní roviny a směry lidského těla; - používá správné názvosloví.	**3 Základní orientace na lidském těle** 3.1 Roviny a směry lidského těla 3.2 Anatomické názvosloví	2
Žák: - popíše a nakreslí obecnou stavbu kosti; - definuje pojem osifikace a posoudí vliv faktorů zasahujících do růstu kostí; - na modelu kosterní soustavy popíše skelet jako celek; - na modelu lebky popíše stavbu mozkového a obličejového oddílu; - popíše obecnou stavbu svalu, objasní funkci jednotlivých svalů; - roztřídí jednotlivé svaly do skupin; - demonstruje svaly na modelu; - používá základní latinskou terminologii.	**4 Pohybový systém** 4.1 Obecná stavba kostí 4.2 Páteř a kostra hrudníku 4.3 Lebka 4.4 Kostra končetin 4.5 Obecná stavba kostních spojů 4.6 Přehled kloubů horní a dolní končetiny 4.7 Stavba a funkce kosterních svalů 4.8 Svaly hlavy, krku a trupu 4.9 Svaly končetin	16
Žák: - definuje jednotlivé vlastnosti krve;	**5 Krev** 5.1 Obecná charakteristika 5.2 Krevní elementy	7

- objasní funkci a složení krve včetně faktorů ovlivňujících její složení; - objasní princip určování krevních skupin, vysvětlí rozdíl mezi krevními skupinami, definuje Rh faktor; - objasní a schematicky znázorní základní principy srážení krve, zástavy krvácení a hemolýzy; - používá základní latinskou terminologii.	5.3 Krevní skupiny a Rh faktor 5.4 Srážení krve	
Žák: - popíše stavbu stěny tepny, žíly a vlásečnice; - popíše a schematicky znázorní princip cirkulace – velký a malý oběh, portální oběh; - schematicky znázorní a objasní topografickou anatomii srdce, stavbu srdeční stěny a chlopňového aparátu; - objasní průtok krve srdcem; - nakreslí schéma převodního srdečního systému; - definuje krevní tlak, vysvětlí pojmy systolický a diastolický krevní tlak; - vysvětlí stavbu a funkci mízního systému; - definuje imunitu, její rozdělení a význam; - používá základní latinskou terminologii.	**6 Krevní oběh** 6.1 Stavba a funkce cév (tepny, žíly, vlásečnice) 6.2 Uspořádání cévního systému 6.3 Srdce 6.4 Dynamika krevního oběhu 6.5 Mízní oběh 6.6 Imunita	12
Žák: - popíše stavbu a funkci jednotlivých oddílů dýchacích cest včetně plic a jejich projekci (horní a dolní dýchací cesty); - objasní mechaniku dýchání; - vysvětlí princip řízení dýchání. - Používá základní latinskou terminologii.	**7 Dýchací systém** 7.1 Stavba a funkce jednotlivých oddílů dýchacích cest 7.2 Mechanika a řízení dýchání	6
Žák: - popíše stavbu stěny trávicí trubice; - prezentuje na modelu topografii orgánů trávicí soustavy; - popíše stavbu a funkci jednotlivých oddílů trávicího systému; - schematicky znázorní jednotlivé úseky trávicího systému; - objasní význam enzymů; - vysvětlí a porovná složení jednotlivých typů šťáv trávicí trubice (sliny, žaludeční šťáva, pankreatická šťáva, střevní šťáva, žluč); - popíše stavbu, funkci a význam jater, žlučníku a slinivky břišní; - používá základní latinskou terminologii.	**8 Trávicí systém** 8.1 Obecná stavba stěny trávicí trubice 8.2 Stavba a funkce jednotlivých úseků trávicího systému 8.3 Játra, žlučové cesty 8.4 Slinivka břišní 8.5 Topografie orgánů dutiny břišní	18

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2/70

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - popíše funkci jednotlivých oddílů trávicího systému; - vysvětlí základní složení potravy; - popíše složení výživy v dětském věku; - objasní energetickou hodnotu potravy u dospělých a u dětí; - vysvětlí podstatu metabolismu živin;	**1 Fyziologie výživy** 1.1 Energetická rovnováha organismu 1.2 Metabolismus živin	12
Žák: - schematicky znázorní a popíše stavbu a funkci jednotlivých oddílů CNS; - nakreslí a popíše základní stavební a funkční jednotku nervového systému; - vysvětlí podstatu vzruchu a synapse; - rozdělí do skupin hlavové a míšní nervy a objasní jejich funkci; - definuje autonomní nervový systém, - porovná funkci sympatiku a parasympatiku; - popíše způsob řízení pohybu a polohy těla; - vysvětlí stavbu a funkci mozkových polokoulí, popíše uložení a funkci korových center; - definuje bazální ganglia; - nakreslí schéma mozkových plen, vysvětlí jejich význam; - popíše komorový systém; - charakterizuje složení, tvorbu a význam mozkomíšního moku; - vysvětlí podstatu nepodmíněného a podmíněného reflexu, význam paměti; - objasní význam spánku, popíše jeho fáze a porovná možné poruchy spánku; - používá základní latinskou terminologii.	**2 Nervové řízení organismu** 2.1 Obecné základy stavby a funkce nervové soustavy 2.2 CNS 2.3 Hlavové a míšní nervy 2.4 Vegetativní nervový systém 2.5 Mozkové polokoule 2.6 Řízení pohybu a polohy těla 2.7 Krevní zásobení a mozkové obaly 2.8 Fyziologie chování – podmíněné a nepodmíněné reflexy, paměť, spánek a odpočinek	20
Žák: - definuje pojem receptor a jednotlivé receptory roztřídí do skupin; - popíše a schematicky znázorní stavbu a funkci oka a ucha; - posoudí význam smyslových orgánů pro všestranný rozvoj jedince; - používá základní latinskou terminologii.	**3 Smyslové orgány** 3.1 Stavba a funkce receptorů 3.2 Kožní čití, bolest 3.3 Chemické čití – čich, chuť 3.4 Sluchové ústrojí 3.5 Zrakové ústrojí	8

Žák: - prezentuje na modelu topografii orgánů a schematicky je zobrazí; - popíše a schematicky znázorní ledviny a vývodné močové cesty, - vysvětlí funkci jednotlivých částí; - definuje a nakreslí schéma základní stavební a funkční jednotky ledvin; - vysvětlí funkci a princip tvorby moči objasní mechanismus řízení funkce ledvin; - používá základní latinskou terminologii.	**4 Močový systém** 4.1 Ledviny – stavba a funkce 4.2 Vývodné močové cesty – stavba a funkce 4.3 Diuréza – složení moči	8
Žák: - schematicky znázorní, popíše a prezentuje topografii jednotlivých orgánů; - charakterizuje fyziologii a význam jednotlivých orgánů mužského a ženského reprodukčního systému; - objasní princip oplození, průběh těhotenství a porodu; - používá základní latinskou terminologii.	**5 Pohlavní systém** 5.1 Stavba a funkce reprodukčního systému muže 5.2 Stavba a funkce reprodukčního systému ženy 5.3 Těhotenství a porod	10
Žák: - popíše stavbu a funkci kůže a přídatných kožních orgánů.	**6 Kožní systém** 6.1 Stavba a funkce kůže 6.2 Přídatné kožní orgány	3
Žák: - objasní princip humorální regulace; - popíše hypotalamo-hypofyzární systém řízení organismu; - popíše stavbu a funkci žláz s vnitřní sekrecí; - používá základní latinskou terminologii.	**7 Řízení činnosti organismu** 7.1 Nervová a humorální regulace 7.2 Hypotalamo-hypofyzární systém 7.3 Přehled žláz s vnitřní sekrecí	9

4.21 Název vyučovacího předmětu: Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena (MEH)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 1/33

Vzdělávací oblast: Základy poskytování zdravotní péče

4.21.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Obecným cílem předmětu mikrobiologie, epidemiologie a hygiena je seznámení žáků se základními pojmy těchto oblastí. Předmět se zabývá vztahem makroorganismů k životnímu prostředí a jejich významem pro lidské zdraví. Učí základy medicínského jazyka a nomenklatury, prohlubuje znalosti žáků ze somatologie, biologie a z dalších přírodovědných předmětů.

Výuka směřuje k tomu, aby žák chápal význam předmětu pro studium oboru a byl připraven osvojené poznatky podle potřeby dále aplikovat.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu mikrobiologie, epidemiologie a hygiena je součástí vzdělávací oblasti Obory základu poskytování nutriční péče. Obsahem učiva je ucelený teoretický přehled v oblasti mikrobiologie a dvou preventivních oborů epidemiologie a hygieny. Žáci získávají znalosti odborné terminologie nutné pro orientaci v dalších odborných předmětech s důrazem na význam úlohy výživy v ochraně veřejného zdraví a léčbě nemocí.

Ve výuce se v návaznosti na učební plán uplatňují mezipředmětové vztahy:

somatologie – stavba a funkce lidského organismu za fyziologických podmínek se zaměřením na trávící systém, fyziologii výživy a metabolismus;

biologie a ekologie – stavba lidského těla, funkce orgánů a orgánových soustav;

klinika nemocí – příčiny a projevy nemocí přenosných i nepřenosných (hromadně se vyskytující);

první pomoc – rychlá orientace v situaci ohrožení života a správné poskytnutí první pomoci; chemie – organické a anorganické látky, chemické prvky.

Vědomosti z předmětu mikrobiologie, epidemiologie a hygiena lze následně prohlubovat ve výuce odborných předmětů.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu mikrobiologie, epidemiologie a hygiena směřuje k tomu, aby žáci:

- pochopili význam a hodnotu zdraví a nemoci i ochranu veřejného zdraví;
- pochopili morfologii mikroorganismů, jejich adaptaci, rezistenci a patogenitu;
- pochopili mikrobiální kontaminaci a dekontaminaci zejména u potravin;
- porozuměli základním podmínkám procesu šíření nákaz (epidemickému procesu);
- pochopili zdroje původce nákazy, cesty přenosu a obranyschopnost organismu;
- pochopili skupiny přenosných nemocí, alimentární infekce i intoxikace, zoonózy aj.;
- pochopili význam preventivních i represivních protiepidemických opatření;
- pochopili význam hygieny v primární prevenci a ochraně veřejného zdraví;
- porozuměli hygienickým požadavkům na provoz stravovacích služeb,

- porozuměli zásadám provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných;
- pochopili základy systému HACCP.

Tematické celky směřují k těmto cílům vzdělávání:

- žáci si váží svého života a zdraví i života a zdraví jiných;
- aktivně se podílejí na prevenci nemocí, žijí zdravě;
- uvědomují si význam osobní ochrany, BOZP a prevence.

Metody a formy výuky

Předmět mikrobiologie, epidemiologie a hygiena se vyučuje ve třetím ročníku v rozsahu jedné hodiny týdně, za školní rok 33 týdnů, tj. celkem 33 hodin.

Předmět je chápán jako teoretický, vedle výkladových metod se využívají formy samostatné a/nebo skupinové (týmové) práce žáků (např. myšlenková mapa, skládankové učení, pětilístek, kritické myšlení, učíme se navzájem, kostka, metoda ano – ne, pexeso, metoda I.N.S.E.R.T., křížovky, brainstorming, diskuse k textu), práce s odbornou literaturou, s různými učebními pomůckami nebo multimediálními programy, se kterými se žáci seznamují pomocí výkladu učitele.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Při hodnocení žáků bude kladen důraz na:

- porozumění učivu a schopnost aplikovat poznatky v jiných odborných předmětech i v praxi;
- samostatnost žáků při řešení modelových situací;
- průběžné prověřování vědomostí: písemné opakování, ústní opakování, samostatná prezentace konkrétního tématu, referáty, samostatná práce s odbornou literaturou;
- četnost známek za každé pololetí: tři až pět.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Klíčové kompetence

Kompetence k řešení problémů

- dovednost řešit problémy (rychle se orientovat v situaci ohrožení života a správně a pohotově poskytnout první pomoc);
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi;
- volit správně prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve.

Komunikativní kompetence

- dovednost samostatně, souvisle, logicky a správně odborně se vyjadřovat;
- schematicky zobrazovat;
- vyvozovat souvislosti;
- používat odborné názvosloví;
- dovednost řešit problémy;
- pracovat s odbornou literaturou.

Personální a sociální kompetence

- dovednost správně odhadovat své fyzické a duševní schopnosti a možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních činností.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat samostatně, odpovědně a iniciativně ve veřejném zájmu;
- uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít pozitivní vztah k budoucímu povolání, tedy i ke vzdělání, uvědomovat si význam celoživotního vzdělávání.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- pracovat s informacemi z různých zdrojů (tištěných, audiovizuálních, elektronických).

<u>Odborné kompetence</u>

Provádět činnosti specifické ošetřovatelské péče při zabezpečení nutričních potřeb pacientů v oblasti preventivní a léčebné výživy pod odborným dohledem nutričního terapeuta a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem, tzn. aby se absolventi:

- podíleli na edukaci jedinců, rodin a skupin v oblasti zdravé výživy a léčebné výživy; podíleli na přejímání, kontrole, manipulaci a uložení potravin určených pro zvláštní výživu;
- podíleli na přejímání, kontrole, manipulaci a uložení zdravotnických prostředků;
- podíleli na dekontaminaci, mechanické očistě, dezinfekci a sterilizaci zdravotnických prostředků a na zajištění jejich dostatečné zásoby.

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn. aby absolventi**:**

- chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem;
- znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.), rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik;
- znali systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce);
- byli vybaveni vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázali první pomoc sami poskytnout.

Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb, tzn. aby absolventi:

- chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku;
- dodržovali stanovené normy (standardy) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti;
- dbali na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňovali požadavky klienta (zákazníka, občana).

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn. aby absolventi**:**

- znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady;
- efektivně hospodařili s finančními prostředky;
- nakládali s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Předmět mikrobiologie, epidemiologie a hygiena aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby dovedli jednat s lidmi, kultivovaně s nimi diskutovat, aby si vážili materiálních a duchovních hodnot. Oblast se zaměřením na osobnost a její rozvoj bude začleněna do TC Mikrobiologie ve 3. ročníku. Oblast Morálka a odpovědnost bude rozvíjena v TC Speciální epidemiologie, Hygiena a HACCAP ve 3. ročníku.

Člověk a životní prostředí

Cílem je, aby si žáci osvojili vědomí odpovědnosti za své zdraví i veřejné zdraví. Oblast se zaměřením na současné problémy ve vztahu člověka a životní prostředí v souladu s Národním programem ČR „Zdraví pro všechny v 21. století“ je začleněna do TC Mikrobiologie, Epidemiologie, Hygiena a HACCAP ve 3. ročníku.

Člověk a svět práce

Cílem je vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání i celoživotního vzdělávání. Oblast se zaměřením na sebeprezentaci písemnou a verbální bude rozvíjena v TC Epidemiologie ve 3. ročníku.

4.21.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/33

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - popíše bakterie, viry, plísně, prvoky; - vysvětlí pojmy adaptace a rezistence mikrobů, patogenita a toxicita; - vysvětlí účinek antibiotik a chemoterapeutik, zásady léčby; - vysvětlí význam mikrobiálního osídlení u zdravého člověka; - objasní podmínky růstu mikrobů v poživatinách.	**Obecná mikrobiologie** - morfologie mikroorganismů, - adaptace a rezistence mikrobů, - patogenita a toxicita, původce nákazy, - mikroby u zdravého člověka, - základní podmínky života mikrobů (růst mikrobů v poživatinách), - antibiotika a chemoterapeutika.	4
Žák: - popíše imunitní reakce organismu; - vysvětlí schopnost tvorby protilátek; - popíše imunitu po prodělání nemoci; - vysvětlí imunitu po očkování; - popíše možnosti zvyšování přirozené odolnosti organismu.	**Imunologie** - antigeny a protilátky, imunitní reakce a imunitní děje, - imunita specifická a nespecifická, - imunita přirozená, vrozená, získaná, - imunita umělá, očkování, imunoterapie.	4
Žák: - definuje infekci a infekční nemoc; - vysvětlí příčiny vzniku nákaz; - popíše zdroje původce nákazy; - vysvětlí cestu přímou a nepřímou; - přenos fekálně-orální, přenos vzduchem, vektorem (hmyz aj.); - objasní preventivní a represivní protiepidemická opatření; - definuje dekontaminaci, dezinfekci, sterilizaci, dezinsekci, deratizaci.	**Epidemiologie obecná** - infekce a infekční nemoci, - zdroj původce nákazy, - přenos nákazy, vnímavý jedinec, - protiepidemická opatření preventivní a represivní, eliminace a eradikace, - izolace a léčba zdrojů nákazy, - přerušení cesty přenosu nákaz, - dekontaminace, dezinfekce, sterilizace, dezinsekce, deratizace.	7
Žák: - charakterizuje alimentární nákazy a alimentární intoxikace; - popíše cesty přenosu salmonelózy, břišního tyfu, úplavice, cholery, virových průjmových onemocnění, virových zánětů jater (A, B, C, D, E), - objasní botulismus, enterotoxikózy; - definuje zoonózy např. tularemii; - vysvětlí přenos původce svrabu; - charakterizuje infekce kůže a sliznic; - vysvětlí sexuálně přenosné nemoci;	**Speciální epidemiologie** - aktuální epidemiologická situace v ČR a ve světě, - vzdušné a alimentární nákazy, - potraviny primárně a sekundárně kontaminované, intoxikace z potravin - zoonózy: tularemie, toxoplazmóza aj. - přenos infekcí kůže a sliznic, - sexuálně přenosné nemoci, AIDS, - nozokomiální nákazy = infekce spojené se zdravotní péčí a jejich prevence a redukce, - profesionální nákazy,	10

- popíše nespecifické a specifické nozokomiální nákazy, endogenní a exogenní nákazy.		
Žák: - vysvětlí význam zdravotního dozoru; - popíše vliv životního stylu na zdraví; - popíše dodržování hygienických požadavků ve stravovacích službách a při manipulaci s potravinami; - orientuje se ve zdravotních rizicích při nedodržení předpisů; - charakterizuje zdravotní průkaz; - popíše nemocniční stravování, mléčnou výživu, výživu enterální, gastrickou sondou; - vysvětlí význam banky a sběrny mateřského mléka; - charakterizuje princip HACCAP ve stravovacím provoze;	**Hygiena, HACCAP** - státní zdravotní dozor a orgány ochrany veřejného zdraví (OOVZ), - faktory komunální hygieny na kvalitu potravin (voda, živočišné suroviny), - výživa a primární prevence, - zdravotní rizika z potravin, - hygienické požadavky na stravovací služby a nemocniční stravování, - zdravotní průkaz osob při činnostech epidemiologicky závažných, - zdravotní nezávadnost potravin a systém minimalizace rizik HACCAP. - faktory pracovního prostředí a vliv na zdraví, profesionální rizika.	8

4.22 Název vyučovacího předmětu: První pomoc (PRP)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 1 (1) / 35 (35)

Vzdělávací oblast: Základy poskytování zdravotní péče

4.22.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Obecným cílem předmětu první pomoc je seznámit žáky s novými postupy poskytování laické první pomoci, s fungováním integrovaného záchranného systému, naučit je správně postupovat v život ohrožujících situacích (v nemocničním prostředí, v terénu, při živelních katastrofách a jiných mimořádných událostech). Cíl vyplývá ze zákonné povinnosti zdravotnických pracovníků poskytovat neprodleně první pomoc každému, u koho je ohroženo zdraví nebo život. Žáci jsou vedeni k osvojení potřebných vědomostí a dovedností v předlékařské první pomoci, k dodržování zásad bezpečného chování v situacích obecného ohrožení, k osvojení etických aspektů první pomoci a k získání vlastností zachránce.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu první pomoc je zařazeno do vzdělávací oblasti Základy poskytování zdravotní péče. Obsahem učiva je seznámení s jednáním v situacích ohrožení za mimořádných událostí (živelní pohromy, havárie, krizové situace), se základními úkoly ochrany obyvatelstva, s činností integrovaného záchranného systému, nácvik laické první pomoci při úrazech, náhlých zdravotních příhodách, stavech bezprostředně ohrožujících život.

Ve výuce jsou v návaznosti na učební plán využívány **mezipředmětové vztahy:**

somatologie – stavba a funkce jednotlivých tělních soustav;

ošetřovatelství – sledování fyziologických funkcí, ošetřovatelství v chirurgii, interně, pediatrii a malých klinických oborech;

klinika nemocí – odborné názvosloví – příznaky nemocí;

mikrobiologie, epidemiologie a hygiena – vědomosti o možnostech přenosu chorob.

Vědomosti a dovednosti z předmětu první pomoc lze následně prohlubovat ve výuce odborných předmětů.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka první pomoci směřuje k tomu, aby žáci:

- jednali odpovědně a přijímali odpovědnost za své jednání, za provedení první pomoci;
- vážili si života a zdraví;
- řídili se etickými zásadami při poskytování první pomoci;
- uvědomovali si význam osobní ochrany a dodržování BOZP.

Metody a formy výuky

Předmět první pomoc se vyučuje ve druhém ročníku, třída je rozdělena na skupiny. Je chápán jako předmět teoreticko-praktický, z vyučovacích forem by mělo převládat cvičení jednotlivých postupů, se kterými se žáci seznámí pomocí výkladu učitele, samostatnou prací s literaturou ve skupinách, pomocí didaktické techniky. Při cvičení je vhodné využívat různé modely (resuscitační, modely zranění),

obvazový materiál, dlahy a modelové situace. Součástí předmětu může být exkurze do střediska integrovaného záchranného systému.

Žákům může být nabízen kroužek první pomoci, který slouží k prohlubování znalostí učiva a k procvičování. Účast v něm je dobrovolná.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Kompetence k učení

Výuka je zaměřena tak, aby v žácích probouzela pozitivní vztah ke vzdělání. Motivuje je k tomu, aby si pro sebe vytvořili pravidelný studijní režim, pozorně poslouchali mluvené projevy (např. výklad), uplatňovali různé způsoby práce s odborným textem, účelně vyhledávali a zpracovávali informace, aby sebekriticky hodnotili pokrok při dosahování učebních cílů a byli schopni přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů

- žák řeší problémy (rychle se orientuje v situacích ohrožení života, správně a pohotově poskytuje první pomoc);
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence

- žák efektivně komunikuje a spolupracuje s osobami záchranného systému.

Personální a sociální kompetence

- žák správně analyzuje své fyzické a duševní schopnosti a možnosti, zhodnotí důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- žák pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních činností.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- žák jedná samostatně, odpovědně a iniciativně ve veřejném zájmu;
- žák zdůvodňuje odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- žák definuje pozitivní vztah k budoucímu povolání, tedy i ke vzdělání v oboru, uvědomuje si význam celoživotního vzdělávání.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- žák pracuje s informacemi z různých zdrojů (tištěných, audiovizuálních, elektronických).

Odborné kompetence

- žák respektuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci;
- žák vysvětlí postupy poskytování první pomoci;
- žák dokáže poskytnout laickou první pomoc.

Předmět první pomoc aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci budou vedeni k tomu, aby dovedli jednat s lidmi, diskutovat o problémech. Toto průřezové téma bude rozvíjeno v TC Úvod do předmětu, kdy se žáci naučí komunikovat se složkami Integrovaného záchranného systému a v TC Jednotný postup při poskytování první pomoci, kdy se žáci budou učit komunikovat se zraněnými a předávat zjištěné informace. Toto téma bude dále rozvíjeno v TC Šok a křečové stavy a První pomoc při mimořádných událostech, kde správná komunikace hraje významnou roli.

Člověk a životní prostředí

Cílem je, aby si žáci osvojili vědomí odpovědnosti za své zdraví. Toto průřezové téma prolíná celou výukou první pomoci, žáci se učí poskytovat první pomoc s ohledem na bezpečnost zachránce, dodržovat zásady BOZP.

Člověk a svět práce

Cílem je vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání i celoživotního vzdělávání. V rámci výuky se žáci formou exkurze na Letecké záchranné službě seznámí s prací zdravotnických záchranářů.

Informační a komunikační technologie

Výuka je zaměřena tak, aby žáci při svém studiu využívali osobní počítač a další prostředky informačních a komunikačních technologií, a to např. při zpracovávání referátů, vyhledávání potřebných informací při samostudiu, tvorbě projektových úloh, při práci spojené s přípravou odborných prezentací apod. Ve výuce první pomoci je využíván projekt moodle.

4.22.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - definuje základní pojmy vztahující se k první pomoci a správně je používá; - charakterizuje složky IZS a komunikaci v systému; - objasní své postavení v záchranném řetězci; - načrtne schéma hierarchie IZS; - vyjmenuje telefonní čísla tísňového volání a dokáže je použít; - popíše základní vybavení domácí lékárny a zásady manipulace s ní; - používá správně jednotlivé pomůcky z lékárny;	**Úvod do předmětu, příruční lékárna** - definice základních pojmů - integrovaný záchranný systém (IZS), základní složky, kompetence - vlastnosti zachránce - význam první pomoci - základní vybavení a využití obsahu lékárny v domácnosti - uložení a kontrola lékárny v domácnosti a na pracovišti - vybavení autolékárny a lékárny pro ozdravné pobyty dětí - význam lékárny	1

- popíše předepsané vybavení autolékárny a lékárny pro pobyty dětí; - vysvětlí, kde se ve škole nacházejí lékárny a jak jsou vybaveny; - objasní význam dobře vybavené lékárny; - vysvětlí, v čem se liší vybavení domácí lékárny a lékárny na pracovišti; - vysvětlí, kdo je zodpovědný za obsah jednotlivých typů lékáren.		
Žák: - objasní jednotný postup poskytování první pomoci a vysvětlí pravidla třídění zraněných; - charakterizuje postup vyšetření zraněných; - charakterizuje subjektivní a objektivní příznaky postiženého; - získá základní informace o vzniklé situaci a charakteru zranění postižených osob a předá je IZS; - vysvětlí pravidla osobní bezpečnosti zachránce.	**Jednotný postup při poskytování první pomoci** - orientace na místě nehody, posouzení závažnosti situace, třídění raněných - zjišťování základních informací, záznam, předání informací - jednotný postup při poskytování první pomoci - nácvik postupu vyšetření zraněného, předání informací - osobní bezpečnost zachránce	1
Žák: - charakterizuje pravidla vyprošťování a přenášení postižených; - charakterizuje jednotlivé polohy postižených vhodné pro určitá poranění; - uloží postiženého do správné polohy pro vyšetření, ošetření a transport, zdůvodní volbu postupu; - správně zvolí a použije vhodné odsunové prostředky; - správně zvolí techniky odsunu postižených jednou nebo více osobami; - dodržuje zásady BOZP.	**Polohování a transport zraněných** - způsoby a pravidla vyprošťování postižených - základní polohy při vyšetřování a ošetřování zraněných - základy odsunu zraněných - odsunové prostředky, techniky odsunu a přenášení postižených jednou nebo více osobami - nácvik modelových situací	4
Žák: - charakterizuje příčiny a příznaky poruch vědomí; - rozliší stupeň poruchy vědomí; - vyšetří postiženého v bezvědomí; - poskytne první pomoc u postiženého v bezvědomí, při kolapsu; - zdůvodní závažnost stavu a význam stálého dohledu u postižených v bezvědomí.	**Bezvědomí** - vyšetření stavu vědomí, určení poruchy vědomí (kvalitativní, kvantitativní) - vyšetření postiženého v bezvědomí - první pomoc, sledování stavu, záznam informací, transport zraněných v bezvědomí - první pomoc při kolapsu – nácvik ošetření, modelové situace.	1
Žák: - vymezí pojem neodkladná resuscitace;	**Neodkladná resuscitace** - poruchy průchodnosti dýchacích cest (u dětí a dospělých), zástava dechu	8

- rozpozná zástavu dechu a krevního oběhu; - zjistí příčiny neprůchodnosti dýchacích cest a navrhne řešení problému; - zahájí neodkladnou kardiopulmonální resuscitaci, používá vhodné pomůcky a ochranné osobní prostředky; - resuscituje postiženého s ohledem na jeho věk a tělesné zvláštnosti; - objasní význam správně provedené resuscitace a nebezpečí vyplývající z nesprávně poskytnuté péče.	- zástava krevního oběhu (u dětí a dospělých) - etické aspekty neodkladné resuscitace - pomůcky k osobní ochraně a k rozšířené neodkladné resuscitaci - nácvik provedení, modelové situace	
Žák: - vysvětlí příčiny a faktory ovlivňující rozvoj šoku, rozpozná příznaky šoku; - použije vhodná preventivní protišoková opatření; - ošetří a sleduje postiženého v šoku; - zdůvodní závažnost rozvoje šoku, význam preventivních opatření; - zajistí bezpečnost postiženého v křečovém stavu, poskytne mu první pomoc.	**Šok, křečové stavy** - druhy, příčiny a příznaky šoku, následné změny v organismu - první pomoc u šokových stavů, preventivní protišoková opatření - křeče, křečové stavy, příčiny, příznaky - první pomoc při křečových stavech - nácvik první pomoci, modelové situace	3
Žák: - rozliší a určí typ krvácení; - správně aplikuje jednotný postup při stavění jednotlivých druhů krvácení; - vysvětlí možné komplikace spojené s krvácením; - používá prostředky osobní ochrany při zástavě krvácení vzhledem k riziku přenosu infekčních onemocnění.	**Krvácení, obvazová technika** - druhy krvácení - jednotný postup při poskytování první pomoci u zevního krvácení - rozpoznání a poskytnutí první pomoci při vnitřním krvácení a krvácení z tělních otvorů - nácvik ošetření, modelové situace - šátkové a obinadlové obvazy, nácvik obvazové techniky	7
Žák: - rozliší jednotlivé druhy ran a poranění; - zvolí a správně aplikuje vhodný postup ošetření podle druhů ran; - používá vhodné prostředky a obvazové techniky; - zdůvodní význam dodržování zásad asepse a antisepse, sterility, BOZP.	**Rány** - druhy ran a poranění - zásady ošetřování jednotlivých druhů ran, pomůcky - nácvik ošetření, modelové situace	1
Žák: - diferencuje a rozpozná druh, stupeň a závažnost poranění; - popíše postupy ošetřování poranění teplem a chladem, při úpalu a úžehu; - poskytne první pomoc při popálení, poleptání, poranění elektrickým proudem, při působení chladu;	**Poškození teplem, chladem, chemickými látkami a elektrickým proudem** - druhy poškození - BOZP při poskytování první pomoci při úrazu elektrickým proudem a chemickými látkami - nácvik ošetření a modelových situací	3

- uvede komplikace spojené s tepelným a chladovým poškozením; - akceptuje zásady BOZP při poskytování první pomoci.		
Žák: - vysvětlí mechanismus vzniku poranění kostí a kloubů; - vyjmenuje druhy poranění kostí a kloubů; - popíše příznaky poranění kostí a kloubů; - interpretuje komplikace spojené s poraněním kostí a kloubů; - navrhne alternativní prostředky k ošetření poranění kostí a kloubů; - popíše jednotný léčebný postup dle druhu poranění; - používá dostupné prostředky k ošetření dle typu poranění; - zhodnotí rizika spojená s nevhodným způsobem ošetření.	**Poranění kostí a kloubů** - rozdělení podle charakteru poranění - rozdělení zlomenin - zlomeniny horní končetiny - zlomeniny pánve a dolní končetiny - příznaky zlomenin - poskytnutí první pomoci u zlomenin s improvizovanými pomůckami - poskytnutí první pomoci u zlomenin se speciálními pomůckami - poranění kloubů - příznaky poranění kloubů - poskytnutí první pomoci při poranění kloubů - nácvik ošetření zlomenin a poranění kloubů v modelových situacích	3
Žák: - definuje nejčastěji zneužívané drogy - vysvětlí vliv návykových látek na organismus; - popíše příznaky nejčastějších akutních otrav; - zhodnotí stav postiženého na základě jeho projevů; - diskutuje o nebezpečí vlivu návykových látek na lidské zdraví; - popíše chování jedince pod vlivem nejčastěji zneužívaných drog; - popíše postup první pomoci při intoxikaci spojené s bezvědomím; - specifikuje nejčastější lékové skupiny, které se uplatňují jako příčina otrav; - popíše nebezpečí hrozící zachránci při zásahu v prostředí s vysokou koncentrací oxidu uhelnatého; - předvede vhodnou polohu postiženého s otravou alkoholem, spojenou s bezvědomím; - popíše způsob zajištění biologických vzorků od postiženého při otravě houbami.	**Akutní otravy** - nejčastěji zneužívané drogy - vliv návykových látek na orgány a orgánové systémy - poskytnutí první pomoci při intoxikaci návykovými látkami - otrava houbami - otrava léky - otrava oxidem uhelnatým - postup při poskytnutí první pomoci při akutních otravách spojených s bezvědomím - postup při poskytnutí první pomoci při akutních otravách při zachovaném vědomí - nácvik ošetření v modelových situacích	1
Žák: - definuje Crush syndrom, Blast syndrom; - vysvětlí orgánové změny, vznikající následkem tlakového poranění;	**Tlaková poranění** - příčiny tlakových poranění - vymezení základních pojmů Crush syndrom, Blast syndrom	1

- popíše základní příznaky tlakových poranění; - rozliší příznaky Crush syndromu a Blast syndromu; - zhodnotí stav postiženého na základě příznaků; - definuje příčiny způsobující Crush syndrom a Blast syndrom; - popíše mechanismus vzniku Crush syndromu a Blast syndromu; - popíše typy Blast syndromu; - vysvětlí princip vodního Blast syndromu; - demonstruje protišoková opatření v rámci první pomoci u tlakových poranění.	- změny nastávající v organismu pod vlivem působení enormního tlaku – místní a celkové - příznaky typické pro Crush syndrom, Blast syndrom - rozdělení Blast syndromu - strategie postupu při poskytnutí první pomoci u tlakových poranění - nácvik ošetření v modelových situacích	
Žák: - popíše situaci mimořádné události; - vysvětlí obecné zásady chování v případě ohrožení; - rozliší varovné signály; - objasní způsob chování při vyhlášení evakuace; - vyjmenuje vybavení pohotovostního zavazadla; - popíše opatření při vyhlášení průmyslové havárie, živelní pohromy a smogové situace; - rozliší standardizované a improvizované prostředky individuální ochrany osob; - charakterizuje rizika spojená s mimořádnými událostmi; - popíše chování osob při vyhlášení úniku chemické látky; - provede instruktáž skupiny při vyhlášení smogové situace; - specifikuje bezpečnostní opatření k zajištění hladké evakuace; - popíše provedená opatření při hrozící živelní katastrofě; - demonstruje použití improvizovaných prostředků osobní ochrany; - popíše možné chování jedinců v rámci mimořádné situace a navrhne možnosti jejich zvládnutí.	**První pomoc při mimořádných událostech** - vymezení pojmů - obecné zásady v případě ohrožení - varovné signály - průběh evakuace - opatření při havárii spojené s únikem chemických látek - opatření při havárii spojené s únikem radioaktivních látek - opatření při živelních pohromách - opatření při válečném stavu, zásahu biologickými zbraněmi - opatření při smogové situaci - prostředky individuální ochrany osob při zasažení chemickými, radioaktivními a biologickými látkami - problematika davové psychózy a agresivního davu - nácvik použití ochranných pomůcek v modelových situacích	1

4.23 Název vyučovacího předmětu: Zdravotní výchova (ZDV)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 1/35

Vzdělávací oblast: Základy poskytování zdravotní péče

4.23.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Cílem předmětu je zprostředkovat žákům poznatky z oblasti zdravotní politiky, organizace a řízení zdravotnictví a pracovního uplatnění ve studovaném oboru. Připravit žáky na to, aby byli schopni vhodným způsobem ovlivňovat postoj klientů i spoluobčanů k vlastnímu zdraví a podílet se na realizaci programů na podporu zdraví. V tomto směru má předmět i významnou výchovnou funkci, neboť vede žáky k chápání zdraví jako nejvyšší hodnoty a k odpovědnosti za jejich zdraví.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu zdravotní výchova je zařazeno podle RVP do vzdělávací oblasti Základy poskytování zdravotní péče.

Učivo je rozděleno do tří bloků:

Ochrana veřejného zdraví
Péče o zdraví – prevence nemocí a výchova ke zdraví
Základy radiační ochrany

Výuka v prvním bloku směřuje k tomu, aby žák po jejím ukončení:

- orientoval se v organizaci a řízení zdravotnictví a v systému poskytování zdravotní péče v ČR;
- orientoval se v základních právních normách týkající se péče o zdraví, všeobecného zdravotního pojištění a zabezpečení v případě nemoci;
- znal možnosti a trendy péče o zdraví obyvatelstva;
- věděl, jaké jsou možnosti uplatnění zdravotnického pracovníka, požadavky na jeho odbornou způsobilost a možnosti kariérního růstu, měl přehled o působnosti dalších kategorií zdravotnických pracovníků;
- seznámil se s významnými zdravotnickými organizacemi.

Výuka v druhém bloku směřuje k tomu, aby žák po jejím ukončení:

- znal faktory ovlivňující zdraví, uměl správně používat pojmy zdraví a nemoc;
- osvojil si odborné znalosti a dovednosti nezbytné v prevenci nemocí obyvatelstva i formy osobní prevence, znal systém prevence se zaměřením i na prevenci závislostí na návykových látkách;
- byl připraven ovlivňovat vhodným způsobem postoj svých klientů i jiných lidí k péči o své zdraví;
- uvědomoval si význam zdraví pro osobní život i pro společnost, chápal problémy osob se zdravotním postižením;
- dokázal zdůvodnit význam zdravého životního stylu;
- dokázal objasnit důsledky sociálně patologických závislostí na život jednotlivce, rodiny i společnosti;
- seznámil se s vybranými programy na podporu zdraví a je ochoten podílet se na realizaci jednoduchých programů obdobného charakteru;

Výuka v třetím bloku směřuje k tomu, aby žák po jejím ukončení:

- znal prostředky k ochraně organismu před zářením;
- dokázal popsat základní principy ochrany před zářením;

- znal účinky záření na zdraví člověka a uvědomoval si možná rizika poškození zdraví.

Témata jako např. důsledky závislostí, poruchy výživy, partnerské vztahy aj. se prolínají s náplní Minimálního preventivního programu na škole.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu zdravotní výchova směřuje k tomu, aby žáci:

- vážili si zdraví, dobrého životního prostředí a snažili se je zachovat pro příští generace;
- jednali odpovědně v otázce vlastního zdraví;
- uvědomili si význam prevence a důsledky nemoci pro jednotlivce i společnost;
- byli ochotni předávat získané informace svým klientům, a tím se podílet na ochraně zdraví;
- byli ochotni aktivně zaujmout postoj k tématům týkajícím se zdraví a zdravého životního stylu.

Metody a formy výuky

Při výuce je žádoucí co nejvíce opírat výuku o konkrétní příklady a situace, využívat osobních zkušeností žáků, jejich zájmů v dané oblasti i aktuálních otázek týkajících se učiva. Kromě běžných výukových metod – výklad, práce s textem, práce s elektronickými informacemi je vhodné propojovat výuku s diskusemi, řešením modelových situací, podporovat individuální i týmovou prací žáků. Do výuky jsou vhodně zařazovány taktéž metody RWCT, např. myšlenková mapa, skládankové učení, učíme se navzájem, metoda ano x ne, křížovky, brainstorming apod. Předmět poskytuje vhodné podmínky pro projektové vyučování s možností prezentace žáků. Učitel dle svého zvážení může posílit vybrané tematické celky. Dle zvážení zařadí do výuky besedy a exkurze do speciálních zařízení.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení výsledků žáků vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání, která jsou přílohou Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Klíčové kompetence

Předmět zdravotní výchova rozvíjí zejména tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení a řešení problémů

- žák je schopen pochopit a analyzovat zadání úkolu;
- dovede stanovit efektivní pracovní postup;
- umí získat informace potřebné k řešení problému a navrhnout způsoby řešení;
- dokáže si zvolit prostředky a způsoby vhodné pro realizaci jednotlivých aktivit;
- se snaží využít vědomosti z jiných předmětů nebo vlastní zkušenosti;
- zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména ve vybraném oboru.

Komunikativní kompetence

- žák se snaží rozvíjet komunikační dovednosti včetně dovednosti diskutovat a argumentovat o vybraných otázkách týkajících se problematiky zdraví;
- je schopen srozumitelně prezentovat vlastní zpracované projekty;
- je schopen vyjadřovat se v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

- žák je schopen pracovat v týmu;
- je ochoten aktivně se podílet na řešení zadaného úkolu a navrhovat postupy řešení;
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání;
- je schopen objektivní sebekritiky;
- snaží se získat odpovědný přístup ke svému zdraví;
- je si vědom důsledků nezdravého životního stylu.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- žák je veden k odpovědnému přístupu o své zdraví a k spoluodpovědnosti;
- při zabezpečování ochrany zdraví ostatních;
- chápe význam životního prostředí pro člověka;
- je ochoten respektovat jiné kultury a národnosti.

Kompetence k využívání prostředků informačních a komunikačních technologií a k práci s informacemi

- žák dokáže pracovat s osobním počítačem;
- umí pracovat s informacemi, vyhledávat informace z různých zdrojů;
- umí vyhodnocovat informace a využít je pro dosažení výsledků v praktické odborné činnosti např. pro předání veřejnosti.

Odborné kompetence

Předmět se podílí na výchově k profesní přípravě středního zdravotnického pracovníka. Absolvent oboru je připraven:

- získat základní poznatky o systému péče o zdraví, o organizaci vzdělávání zdravotnických pracovníků;
- orientovat se v systému zdravotního pojištění;
- uplatňovat získané informace při výkonu povolání i v občanském životě;
- respektovat zásady ochrany zdraví při práci;
- rozpoznat rizika ohrožení zdraví.

Předmět zdravotní výchova aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci dokážou jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách hlavně z oblasti zdraví, životního stylu a životního prostředí. Dokážou efektivně pracovat s informacemi, umí je získávat a kriticky vyhodnocovat. PT bude začleněno v TC Péče o zdraví – edukační činnost zdravotnického pracovníka v péči o zdraví, a to formou seminářů. PT se zaměřením na osobnost zdravotnického pracovníka a její rozvoj bude začleněno do TC Ochrana veřejného zdraví.

Člověk a životní prostředí

Cílem je vést žáky k pochopení postavení člověka v přírodě, vlivu životního prostředí na zdraví a život. Žáci si osvojují hlavní zásady zdravého životního stylu, uvědomují si odpovědnost za své zdraví, dokážou působit pozitivním směrem na jednání a postoje druhých lidí. V TC Základy radiační ochrany a Péče o zdraví bude kladen důraz na faktory ovlivňující zdraví a na současné problémy životního prostředí.

Člověk a svět práce

Žáci si dokážou uvědomit vlivy pracovních činností na životní prostředí a na zdraví člověka. Chápou význam profesního vzdělávání i nutnost celoživotního učení. Předmět umožňuje žákům získat základní představu o profesních příležitostech a napomáhá při jejich posuzování z hlediska jejich předpokladů a profesních cílů. V TC Ochrana veřejného zdraví se výuka zaměří na profesní požadavky a na možnosti kariérního růstu zdravotnického pracovníka. V TC Péče o zdraví žák může uplatnit sebeprezentaci na téma prevence nemocí.

Informační a komunikační technologie

Žáci používají prostředky informační a komunikační technologie pro vedení edukační činnosti z oblasti péče o zdraví a výchovy ke zdraví. Chápou nezbytnost práce s prostředky informačních a komunikačních technologií. Žáci jsou vedeni k aplikaci IKT v rámci projektové výuky, na zadané téma navrhnou, popřípadě i realizují projekt výchovně – osvětové aktivity týkající se zdravého životního stylu a prevence nemocí.

4.23.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/35

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - vysvětlí pojem zdravotní péče a její význam pro občany ČR; - popíše systém poskytování zdravotní péče v ČR; - uvede principy řízení a financování zdravotnictví; - objasní problematiku všeobecného zdravotního pojištění, zabezpečení v případě nemoci nebo v tíživé sociální situaci; - popíše práva a povinnosti pojištěnců; - charakterizuje jednotlivé kategorie zdravotnických pracovníků z hlediska jejich činnosti; - vyjmenuje požadavky na odbornou způsobilost a možnosti kariérního růstu zdravotnického pracovníka; - uvede charakteristiku činnosti WHO.	**Ochrana veřejného zdraví** - organizace a řízení zdravotnictví, systém poskytování zdravotní péče v ČR - možnosti a trendy péče o zdraví obyvatelstva v ČR - zabezpečení v případě nemoci, zdravotní pojištění - eticko-právní aspekty zdravotní péče - pracovníci ve zdravotnictví - významné zdravotnické organizace	10
Žák: - vysvětlí pojem zdraví a nemoc; - popíše hlavní činitele ovlivňující zdraví jedince; - objasní možnosti prevence nemocí i možnosti osobní prevence;	**Péče o zdraví – prevence nemocí a výchova ke zdraví** - pojmy zdraví a nemoc - faktory ovlivňující zdraví - formy prevence nemocí a závislostí	21

- vyvozuje důsledky sociálně patologických závislostí na život jedince, rodiny a společnosti; - objasní význam zdravého životního stylu; - vysvětlí pojem „odpovědnost za vlastní zdraví“; - vyhledá a zpracuje informace o zásadách zdravé výživy a jejích alternativních směrech; - popíše vliv fyzického a psychického zatížení na lidský organismus; - je připraven podílet se na edukační činnosti; - v problematice péče o zdraví a zdravého životního stylu; - analyzuje vybrané programy na podporu zdraví obyvatelstva; - navrhne, popřípadě i realizuje projekt výchovně – osvětové aktivity týkající se zdravého životního stylu a prevence nemocí; - vypracuje a prezentuje práci na dané téma.	- programy na podporu zdraví obyvatelstva - edukační činnost zdravotnického pracovníka v péči o zdraví	
Žák: - objasní účinek rentgenového záření na lidský organismus; - popíše prostředky k ochraně organismu před zářením; - charakterizuje možná rizika poškození zdraví vlivem záření.	**Základy radiační ochrany** - účinky záření na zdraví člověka - principy ochrany před zářením	4

4.24 Název vyučovacího předmětu: Ošetřovatelství (OSE)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 1/33

Vzdělávací oblast: Základy poskytování zdravotní péče

4.24.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Předmět ošetřovatelství se zabývá především teorií péče o zdraví, prevencí poškození zdraví a základy ošetřování pacientů. Důraz je kladen na vytváření sociálních dovedností, postojů žáků vyplývajících z holistického pojetí člověka v ošetřovatelství či v nutriční péči a na respektování zásad multikulturního ošetřovatelství. Žáci vzděláváni v základech teorie ošetřovatelského procesu, který je předpokladem poskytování individualizované ošetřovatelské péče. Zaměřuje se na specifika ošetřovatelského procesu v klinických oborech a v komunitní péči. Učí žáky orientovat, rozpoznávat a respektovat zvláštnosti poskytování ošetřovatelské péče dětem, skupinám osob s tělesným či mentálním postižením a seniorům.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu ošetřovatelství je zařazeno do vzdělávací oblasti Základy poskytování zdravotní péče.

Obsahem učiva je teorie ošetřovatelství, jeho historie a vývoj, vzdělávání zdravotnických pracovníků, nutriční asistent v ošetřovatelském procesu, ochrana zdraví nutričního asistenta, ošetřovací jednotka, organizace práce zdravotnického týmu, ošetřovatelský proces, péče o pomůcky, lůžko, pacient a nemocniční prostředí, sledování fyziologických funkcí, vizita, podávání a aplikace léků, multikulturní ošetřovatelství.

Ve výuce se v návaznosti na učební plán využívají mezipředmětové vztahy:

- Somatologie: stavba a funkce jednotlivých tělních soustav, odborné názvosloví;
- Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena: epidemiologické a hygienické podmínky pro přípravu stravy;
- Klinika nemocí a dietologie: symptomatologie nemocí, odborné názvosloví, vyšetřovací metody, fyzikální vyšetření, farmakologie;
- První pomoc: obvazová technika, resuscitace, mimořádné krizové situace;
- Výživa člověka: fyziologická výživa jednotlivých populačních skupin;
- Léčebná výživa: výživa v návaznosti na onemocnění.

Vědomosti a dovednosti získané v předmětu ošetřovatelství lze následně prohlubovat při odborné praxi, v předmětu léčebná výživa a v hodinách psychologie a komunikace. Nedílnou součástí předmětu jsou odborné exkurze ve zdravotnických nebo sociálních zařízeních uskutečňovaných v návaznosti na probíraná témata.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka ošetřovatelství směřuje k tomu, aby žáci:

- vážili si života a zdraví;

- byli ochotni jednat odpovědně a samostatně, přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání;
- dbali na dodržování zákonů a pravidel chování a jednali v souladu s morálními principy;
- uvědomovali si význam osobní ochrany a dodržování BOZP.

Metody a formy výuky

Předmět ošetřovatelství se vyučuje ve třetím ročníku studia. Předmět se vyučuje jednu hodinu týdně. Převažují teoretické formy výuky. Žáci si osvojují základy teorie ošetřovatelství jako vědecké disciplíny, se kterými se seznamují pomocí výkladu učitele, samostatnou prací s odborným textem, prací ve skupinách, pomocí didaktické techniky. Jsou využívány aktivizační metody. Žáci jsou vedeni k aktivnímu řešení modelových situací, k získávání informací o pacientovi. Získané poznatky jsou žádoucí pro orientaci v nemocničním prostředí a pro kontakt s pacienty.

Žákům mohou být nabízeny doplňující semináře a specificky zaměřené kroužky, jež slouží k prohloubení znalostí učiva a podpoře zájmu o ošetřovatelství a související disciplíny. Účast na nich je pro žáky dobrovolná.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení výsledků žáků vychází z Pravidel pro hodnocení žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Důraz je kladen na:

- porozumění učivu, věcnou správnost, relevantnost informací i jejich rozsah a schopnost;
- teoretické zdůvodnění základních ošetřovatelských činností;
- samostatnost a aktivitu žáků při řešení modelových situací;
- aktivní přístup k ošetřovatelství jako vědní disciplíně.

Hodnocení je komplexní. Vědomosti a dovednosti jsou prověřovány průběžně formou písemnou nebo ústní. Hodnotí se prezentace žáků, práce s odbornou literaturou a ostatními zdroji informací.

Rozvíjejí se žákovy schopnosti sebehodnocení a hodnocení žáka žákem.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Klíčové kompetence

Předmět zdravotní výchova rozvíjí zejména tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení a řešení problémů

- žák má pozitivní vztah ke vzdělání;
- dovede si vytvořit pravidelný studijní režim;
- správně chápe mluvený projev;
- uplatňuje různé způsoby práce s odborným textem;
- účelně vyhledává a zpracovává informace;
- sebekriticky hodnotí pokrok při dosahování učebních cílů a přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- orientuje se také v možnostech svého dalšího vzdělávání.

Komunikativní kompetence

- vyjadřuje se samostatně, souvisle, logicky a odborně správně;

- vyvozuje souvislosti;
- používá odborné názvosloví;
- zvládá řešit problémy;
- je schopen vyjadřovat se v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

- objektivně odhadne své fyzické a duševní schopnosti a možnosti;
- je schopen odhadnout důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- začlení se do týmu a podílí se na realizaci společných pracovních činností.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jedná samostatně, odpovědně a iniciativně ve veřejném zájmu;
- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí;
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování;
- uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.

Kompetence k využívání prostředků informačních a komunikačních technologií a k práci s informacemi

- žák dokáže pracovat s osobním počítačem;
- umí pracovat s informacemi, vyhledávat informace z různých zdrojů;
- umí vyhodnocovat informace a využít je pro dosažení výsledků v praktické odborné činnosti např. pro předání veřejnosti.

Odborné kompetence

Předmět se podílí na výchově k profesní přípravě středního zdravotnického pracovníka. Absolvent oboru je připraven:

- orientovat se v organizaci práce ošetřovatelského týmu a charakterizovat své pracovní postavení v něm;
- provádět potřebné intervence specifické ošetřovatelské péče související s výživou a přijímat osobní zodpovědnost;
- dodržovat zásady hygieny, sepse a antisepse;
- pracovat bezpečně a osvojit si bezpečné pracovní postupy;
- vhodně komunikovat s pacienty/klienty, respektovat jejich osobnostní a kulturní specifika;
- dodržovat práva pacientů;
- uplatňovat holistický přístup;
- osvojit si zásady týmové práce;
- chápat bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků);
- znát a dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- osvojit si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti.
- dodržovat stanovené standardy a předpisy;
- dbát na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů nebo služeb;
- zohledňovat požadavky nemocného;
- nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Předmět zdravotní výchova aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby jednali v souladu s etickými a společenskými principy, dokázali jednat s lidmi, diskutovat, projevovat empatii vůči nemocnému i zdravému člověku, respektovali multikulturní odlišnosti a ctili profesní kodexy.

Nácvik komunikativních dovedností zaměřených na získávání informací o pacientovi (její formy a způsoby) je začleněn hlavně do TC organizace práce zdravotnického týmu a ošetřovatelský proces. Informace o základních etnických a kulturních menšinách a přístupu k nim získá žák v TC Multikulturní ošetřovatelství. S pojmem morálka, etika, empatie, odpovědnost, profesní kodex zdravotnického pracovníka se žák setká hlavně v prvníma druhém TC. Výuka je také zaměřena na historii ošetřovatelství a na významné osobnosti v ošetřovatelství – v TC Vývoj ošetřovatelství a vzdělávání zdravotnických pracovníků.

Člověk a životní prostředí

Žáci se orientují v zásadách zdravého životního stylu. Jsou vedeni k tomu, aby si osvojili vědomí odpovědnosti za zdraví své i lidí kolem sebe, znali a utvářeli příjemné prostředí pro nemocného i zdravého klienta. V průběhu odborného vzdělávání žáci vnímají ekologické aspekty v pracovní činnosti (dezinfekce, biologický materiál, léky apod.).

S touto problematikou se žáci seznámí v TC Ochrana zdraví nutričního asistenta (ochrana zdraví a prevence nemocí, zdravý životní styl apod.) Ošetřovatelský proces (biologické podmínky života, potřeby pacientů/klientů apod.)

Člověk a svět práce

Žáci jsou seznámeni s alternativami uplatnění své profese nutriční asistent na trhu práce, uvědomí si význam vzdělání i celoživotního vzdělávání zdravotnických pracovníků. Žáci jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život i zdraví a životy nemocných a handicapovaných klientů, za trestní odpovědnost při zneužití léků, za porušení povinné mlčenlivosti zdravotnických pracovníků a za rizika vyplývající z nedodržování provozních a bezpečnostních předpisů apod.

S kompetencemi nutričního asistenta, se vzděláváním zdravotnických pracovníků jsou žáci seznámeni v rámci TC Vývoj ošetřovatelství a vzdělávání zdravotnických pracovníků, nutriční asistent v ošetřovatelském procesu a v TC Organizace práce zdravotnického týmu. Problematika trestní odpovědnosti za zneužití léků je řazena TC Podávání léků, problematika povinné mlčenlivosti je začleněna hlavně v TC Organizace práce zdravotnického týmu, ošetřovatelský proces (práva pacientů/klientů).

Informační a komunikační technologie

Žáci při svém studiu podle možností využívají osobní počítač a další prostředky informačních a komunikačních technologií (a to např. při zpracovávání referátů, vyhledávání potřebných informací při samostudiu, při práci spojené s přípravou odborných prezentací apod.) prostřednictvím SEM. Při styku se zdravotnickou dokumentací znají zásady práce s informacemi o nemocných, klientech se zřetelem na ochranu osobních údajů a mlčenlivost zdravotnického pracovníka.

4.24.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/33

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - vysvětlí pojem ošetřovatelství; - vymezí ošetřovatelství jako vědní obor; - definuje základní rysy moderního ošetřovatelství a specifika ošetřovatelské péče; - charakterizuje pomocí odborné literatury některé modely ošetřovatelské péče.	**Ošetřovatelství** - úvod do studia předmětu - charakteristika a základní rysy moderního ošetřovatelství a specifické ošetřovatelské péče	2
Žák: - popíše vývoj ošetřovatelství a vzdělávání zdravotnických pracovníků; - vyjmenuje některé významné osobnosti; - definuje hlavní zásady kodexu zdravotnických pracovníků; - uvede požadavky kladené na osobnost nutričního asistenta.	**Vývoj ošetřovatelství a vzdělávání zdravotnických pracovníků, nutriční asistent v ošetřovatelském procesu** - významné osobnosti ošetřovatelství - vývoj vzdělávání zdravotnických pracovníků - kodex zdravotnických pracovníků - osobnost nutričního asistenta	2
Žák: - charakterizuje možná rizika nemoci z povolání; - uvede zásady a prostředky (aktivity) a prevence onemocnění; - sestaví si a naplánuje režim dne a aktivní odpočinek; - zdůvodní význam spánku a odpočinku pro zdravotnické pracovníky; - vyjmenuje zásady zdravého životního stylu.	**Ochrana zdraví nutričního asistenta** - význam ochrany zdraví a prevence nemocí - životní a pracovní prostředí - péče o hygienu a výživu - režim dne, pracovní zatížení, spánek, odpočinek a pohybová aktivita	1
Žák: - porovnává typy ošetřovacích jednotek; - popíše ošetřovací jednotku a její vybavení; - vysvětlí pojmy vybavení, inventář a spotřební materiál; - specifikuje požadavky na hygienu prostředí a způsob jejich realizace; - zdůvodní význam udržování čistoty a pořádku na ošetřovací jednotce.	**Ošetřovací jednotka** - typy, stavební uspořádání, vybavení - inventář, spotřební materiál, prádlo, - Udržování čistoty a pořádku na ošetřovací jednotce	2

Žák: - definuje jednotlivé organizační formy ošetřovatelské péče a určí jejich výhody a nevýhody; - popíše náplň práce v jednotlivých službách a odborné kompetence členů ošetřovatelského týmu; - pojmenuje základní práva pacientů; - orientuje se v dokumentech standardů ošetřovatelské a specifické ošetřovatelské péče; - definuje ošetřovatelský proces; - objasní význam ošetřovatelského procesu a přiřadí k nim ošetřovatelské činnosti; - aplikuje postupy získávání informací o pacientovi a jeho potřebách; - je si vědom rizik spojených s nesprávným sběrem informací; - řeší situaci s cílem získat potřebné informace o pacientovi/klientovi; - zaznamenává získaná data do dokumentace.	**Organizace práce zdravotnického týmu, ošetřovatelský proces** - organizace a řízení ošetřovatelské péče, týmová práce - pracovní náplň, časové rozpisy služeb - organizační formy (specifické) ošetřovatelské péče, komunitní péče - léčebný řád, práva pacientů/klientů - ošetřovatelský proces – charakteristika, fáze - potřeby pacientů/klientů, hierarchie potřeb - formy a způsoby získávání informací o pacientovi - nácvik komunikativních dovedností zaměřených na získávání informací o pacientovi	4
Žák: - definuje pojmy dezinfekce a sterilizace; - vyjmenuje jednotlivé druhy dezinfekčních a sterilizačních postupů; - aplikuje pracovní postupy dezinfekce a sterilizace; - zachází správně se sterilním materiálem a připraví materiál ke sterilizaci; - uvede důsledky vyplývající z nedodržování hygienicko-epidemiologických zásad.	**Péče o pomůcky, dezinfekce, sterilizace, nozokomiální nákazy** - dezinfekce, druhy, způsoby, druhy dezinfekčních prostředků, jejich příprava, zásady dezinfekce a čištění pomůcek z různých materiálů - sterilizace, druhy, způsoby, sterilizační přístroje, příprava materiálu ke sterilizaci, zacházení se sterilním materiálem, pomůcky k jednomu použití	4
Žák: - roztřídí a porovná jednotlivé typy lůžek a popíše jejich vybavení; - rozdělí do skupin pomůcky doplňující lůžko a charakterizuje je; - zvolí a správně použije pomůcky doplňující lůžko; - přiřadí a doporučí jednotlivé polohy nemocných na lůžku k jednotlivým onemocněním a poškozením nemocného;	**Lůžko** - typy lůžek pro děti a dospělé - pomůcky doplňující lůžko - komunikativní dovednosti při práci s nemocným/klientem - polohy nemocného v lůžku, změny poloh nemocného v lůžku - stupně soběstačnosti	3

- objasní postupy vedoucí ke změně polohy nemocných/klientů v lůžku; - zdůvodní význam vhodné úpravy lůžka a polohy v lůžku pro prevenci imobilizačního poškození a uspokojení potřeby nemocného/klienta; - při práci vhodně komunikuje s nemocným/klientem a přijímá nutnost správné komunikace s nemocným/klientem při úpravě lůžka.		
Žák: - popíše pracovní postupy spojené s příjmem, překladem a propuštěním nemocného/klienta; - vysvětlí pojmy sanitární filtr, adaptace, maladaptace, nozokomiální nákazy; - vysvětlí význam adaptace; - vysvětlí vliv hospitalizace na psychiku nemocných/klientů (dětí, dospělých, cizinců).	**Pacient a nemocniční prostředí** - příjem, překlad, propuštění (informativně) - zdravotnická dokumentace - adaptace nemocného na hospitalizaci, zvláštnosti u dětí a cizinců	2
Žák: - vysvětlí rozdíl mezi subjektivními a objektivními příznaky nemoci; - vyjmenujte zásady měření a vážení nemocných; - změří fyziologické funkce - uvede normální a patologické hodnoty fyziologických funkcí a porovná je se získanými hodnotami; vyjmenuje a zdůvodní faktory ovlivňující vyprazdňování močového měchýře; uvede základní poruchy ve vyprazdňování moče; vysvětlí pojem diuréza a bilance tekutin; vysvětlí význam a účel cévkování; vyjmenuje a zdůvodní faktory ovlivňující vyprazdňování tlustého střeva; uvede základní poruchy ve vyprazdňování tlustého střeva; orientuje se v pomůckách pro inkontinentní nemocné a ve způsobu jejich používání; při práci vhodně komunikuje s nemocným, respektuje přirozený stud	**Sledování fyziologických funkcí** - subjektivní a objektivní příznaky nemoci - měření a vážení nemocných - měření tělesné teploty, pulsu, dechu, krevního tlaku, záznam hodnot - sledování vyprazdňování močového měchýře - informativně: cévkování, permanentní cévky - sledování vyprazdňování tlustého střeva vedení záznamů - pomůcky pro inkontinentní nemocné - péče o stomie, stomické pomůcky	4

nemocného a jeho sociokulturní specifika.		
Žák: - definujte pojmy vizita, lékařská vizita a sesterská vizita; - charakterizujte význam a funkci vizity; - charakterizujte etické aspekty vizity; - zhodnotí možné dopady nevhodného chování zdravotnických pracovníků během vizity na nemocného/klienta.	**Vizita** - význam, účel a formy - záznam vizity - lékařské konsilium - etické aspekty vizity	1
Žák: - dokáže připravit stravu a nakrmit pacienta; - orientuje se v základních principech stolování; - má přehled o dostupných pomůckách; - zná typy sond a princip zacházení s nimi.	**Výživa** - principy podávání stravy - specifika krmení dětí, seniorů, handicapovaných - podávání stravy sondou - sipping - mléčné, čajové kuchyně	2
Žák: - roztřídí léky podle formy a účinku; - interpretuje informace uvedené na obalu; - orientuje se v objednávání a hospodaření s léky; - popíše požadavky na uložení a manipulaci s léky; - vysvětlí důsledky nedodržení předpisů pro nakládání s léky; - uvede základní způsoby aplikace léků; - zdůvodní trestní odpovědnost za zneužití léků a rizika vyplývající z nedodržování provozních a bezpečnostních předpisů; - orientuje se v problematice aplikace inzulínu v souvislosti s podáváním stravy.	**Podávání léků** - odborný úvod k podávání a aplikace léků, formy léků, označení objednávání, hospodaření s léky, opiáty - účinky léků, reakce organismu na léky, kumulace léků - způsoby aplikace léků - inzulínoterapie	4
Žák: - definuje pojmy etnikum a kultura; - získá základní informace pro ošetřovatelské zhodnocení od nemocného/klienta odlišného etnika či kultury; - vyvodí obecná pravidla pro komunikaci s cizincem; - vysvětlí vliv odlišné kultury či etnika na prožívání a chování nemocného/klienta během hospitalizace;	**Multikulturní ošetřovatelství** - význam - kulturní specifika v jednotlivých oblastech ošetřovatelské péče	2

- respektuje odlišné požadavky na ošetřovatelskou péči u nemocných/klientů odlišného etnika a kultury; - zhodnotí možné následky neporozumění u nemocného/klienta odlišného etnika a kultury; - získá a doplní informace o základních etnických a kulturních menšinách v naší zemi z dalších informačních zdrojů.		

4.25 Název vyučovacího předmětu: Klinika nemocí (KLN)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 7/229

Vzdělávací oblast: Základy poskytování zdravotní péče

4.25.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Hlavním cílem výuky předmětu klinika nemocí je poskytnout žákům základní znalosti z klinických oborů a lékařských věd s důrazem na význam úlohy výživy v prevenci a léčbě nemoci. V úvodní obecné části výuky se žáci seznámí se základními poznatky z klinické propedeutiky, patologie a farmakologie. Na tuto navazuje speciální část, ve které jsou žáci seznamováni s klinickou dietologií v jednotlivých klinických lékařských oborech.

Žák se zde učí základy medicínského jazyka a názvosloví, prohlubuje své znalosti ze somatologie a biologie. Výuka směřuje k tomu, aby žák chápal význam předmětu pro toto studium a byl připraven osvojené poznatky podle potřeby dále aplikovat.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu klinika nemocí je zařazeno do vzdělávací oblasti Základy poskytování zdravotní péče. Předmět je zaměřen teoreticky. Obsahem učiva je teoretický přehled klinického názvosloví, základů farmakologie, diagnostických metod, etiopatogeneze a způsobů terapie onemocnění se zaměřením na dietologii.

Žáci získávají znalosti odborné terminologie nutné pro orientaci v dalších odborných předmětech.

Ve výuce se v návaznosti na učební plán uplatňují mezipředmětové vztahy:

- somatologie – stavba a funkce lidského organismu u zdravého člověka
- biologie a ekologie – stavba lidského těla, funkce orgánů a orgánových soustav
- první pomoc – rychlá orientace v situaci ohrožení života a správné poskytnutí první pomoci
- chemie a potravinářská chemie – základy pro porozumění chemických a biochemických pojmů a dějů
- nauka o poživatinách – základy stavby a vlivu jednotlivých složek potravy
- výživa člověka – poznatky o základech zdravé výživy člověka

Vědomosti z předmětu jsou základem pro výuku v dalších odborných předmětech.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu klinika nemocí směřuje k tomu, aby žáci:

- pochopili význam a hodnotu zdraví a nemoci;
- pochopili vliv působení výživy na vznik, průběh a léčbu nemocí;
- uplatňovali principy vhodné dietoterapie
- pochopili hodnotu enterální výživy v léčbě;
- pochopili regresivní a metabolické změny v organismu;
- pochopili příčinu zánětů v těle;
- pochopili význam terapie malnutrice

Tematické celky směřují k těmto cílům vzdělávání:

- žáci si váží svého života a zdraví i života a zdraví jiných;
- aktivně se podílejí na prevenci nemocí, žijí zdravě;
- uvědomují si význam osobní ochrany, BOZP a prevence.

Metody a formy výuky

Předmět je zařazen do 2. až 4. ročníku. Je pojímán jako převážně teoretický. Třída není dělena. Hodinová dotace činí dvě hodiny týdně ve druhém a třetím ročníku a tři hodiny týdně ve čtvrtém ročníku.

Kromě tradičních metodických postupů (výklad, práce s textem) využívá předmět i metody a formy výuky, které podporují skupinovou práci (kooperativní učení, profilové učení, práce s odborným textem, diskuse o odborných problémech).

Hodnocení výsledků žáků

Žáci jsou hodnoceni nejen na základě teoretických vědomostí, ale také dovedností řešit zadané modelové a problémové situace, vyjadřovat se k dané problematice, pracovat s informacemi a užívat odbornou terminologii. Hodnocení výsledků žáků vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání, která jsou přílohou Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Klíčové kompetence

Předmět klinika nemocí rozvíjí tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah ke vzdělání;
- vytvořit si pravidelný studijní režim;
- dovednost porozumět mluvenému projevu;
- uplatňovat různé způsoby práce s odborným textem;
- schopnost účelně vyhledávat a zpracovávat informace;
- schopnost sebekriticky hodnotit pokrok při dosahování učebních cílů a přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů

- dovednost řešit problémy;
- schopnost spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence

- dovednost samostatně, souvisle, logicky a správně se odborně vyjadřovat;
- vyvozovat souvislosti;
- používat odborné názvosloví;
- dovednost řešit problémy;
- pracovat s odbornou literaturou;
- dovednost samostatně, souvisle, logicky a správně se odborně vyjadřovat;
- schopnost vyjadřovat se v souladu se zásadami kultury projevu chování.

Personální a sociální kompetence

- dovednost správně odhadovat své fyzické a duševní schopnosti a možnosti;
- odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních činností;
- schopnost subjektivní sebekritiky;
- schopnost adekvátně reagovat na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat samostatně, odpovědně a iniciativně ve veřejném zájmu;
- uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany
- života a zdraví ostatních;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování;
- schopnost dodržovat zákony, respektovat právo a osobnost druhých lidí;
- ochota respektovat jiné kultury a národnost.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít reálnou představu o svém uplatnění na trhu práce;
- být informován o svých právech a povinnostech;
- mít pozitivní vztah k budoucímu povolání, tedy i ke vzdělání;
- uvědomovat si význam celoživotního vzdělávání;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména ve vybraném oboru.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a k práci s informacemi

- umět pracovat s osobním počítačem;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů (tištěných, audiovizuálních, elektronických).

Odborné kompetence

Předmět klinika nemocí se podílí na přípravě kvalifikovaného středního zdravotnického pracovníka v nutriční péči, který pracuje pod dohledem nutričního terapeuta.

Výuka absolventa je směřována k tomu, aby získal následující znalosti a dovednosti:

- znát systém klinických oborů;
- orientovat se v základech farmakoterapie;
- rozumět principu základních diagnostických metod;
- charakterizovat základní výživová doporučení a aktuální výživové požadavky v komunitní péči stran prevence civilizačních chorob;
- orientovat se ve výživových poruchách a v problematice malnutrice;
- znát postupy hodnocení stavu výživy;
- znát terapeutické postupy u jednotlivých onemocnění;
- umět vysvětlit principy dietní léčby u rozličných onemocnění;
- znát principy výživy u zdravých dospělých jedinců, dětí, těhotných žen a starých osob;
- znát principy výživy u pracujících v mimořádných podmínkách a sportovců.

Předmět klinika nemocí aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- dovedli jednat s lidmi, diskutovat;
- respektovat multikulturní odlišnosti;
- ctít etické a profesní kodexy.

Oblast Komunikace, vyjednávání je zohledněna ve 2. ročníku v TC Zásady zdravé výživy a hodnocení stavu výživy, kde žáci formou rozhovoru konfrontují rozdílné názory na výživu.

Oblast Morálka, tolerance a odpovědnost je začleněna do TC Klinická výživa při metabolických onemocněních ve 3. ročníku – přiměřený postup v multikulturních odlišnostech k dietním doporučením.

Člověk a životní prostředí

- cílem je, aby si žáci osvojili vědomí odpovědnosti za zdraví své, lidí kolem sebe a dlouhodobě
- udržitelný rozvoj životního prostředí.

V TC Klinická výživa v gerontologii ve 4. ročníku žáci hodnotí formou diskuse vliv životního prostředí a kvality potravin na zdraví a prodlužující se střední délku života.

Člověk a svět práce

- cílem je vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání i celoživotního vzdělávání.

Oblast Další profesní vzdělávání je začleněna do TC Enterální a parenterální výživa ve 3. ročníku.

4.25.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2/70

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - vysvětlí pojmy: zdraví, nemoc, život a smrt; - klasifikuje příčiny nemocí: vrozené, dědičné, infekční, fyzikální, chemické, sociální - objasní pojmy: anamnéza (rodinná, osobní, sociální, pracovní, nutriční), diagnóza, regresivní a progresivní změny, prognóza; - charakterizuje subjektivní a objektivní příznaky onemocnění - popíše základní fyziologické funkce - orientuje se v druzích základních vyšetřovacích metod; - popíše formy léčby nemocí.	**Vybrané kapitoly z klinické propedeutiky** - úvod do studia předmětu - pojmy zdraví, nemoc, život a smrt - příčiny nemocí - subjektivní a objektivní příznaky nemocí - fyziologické funkce - fyzikální vyšetření - základní vyšetřovací metody - léčba	30

Žák: - popíše rozdělení, klinické projevy a příčiny vzniku zánětů; - charakterizuje klasifikaci, prevenci a léčbu nádorů; - objasní pojem prekanceróza metastázy; - rozlišuje dědičná onemocnění, vývojové vady a polygenní onemocnění, - zná teratogenní a mutagenní příčiny.	**Vybrané kapitoly z patologie** - záněty - nádory - dědičná onemocnění - vývojové vady	12
Žák: - charakterizuje pojem farmakologie, - definuje obecné pojmy ve farmakologii, - uvede lékové formy, - popíše způsoby aplikace léků, - uvede život ohrožující nežádoucí účinky a reakce na vybrané léky, - orientuje se v základní klasifikaci léčiv.	**Vybrané kapitoly z farmakologie** - charakteristika léčiv, - základní formy léků - vedlejší a nežádoucí účinky léků - způsoby aplikace, vstřebávání a vylučování léků - přehled hlavních skupin léčiv	12
Žák: - charakterizuje základní složky potravy, vysvětlí nutriční hodnotu stravy - zná rozdíl mezi biologickou a energetickou hodnotu stravy - definuje pojem dusíková bilance, - zná druhy hypovitaminóz, - objasní příčiny hypervitaminóz - orientuje se v pojmech pozitivní a negativní energetická bilance, příjem a výdej energie, bazální metabolismus, - zná možnosti měření energetického metabolismu - charakterizuje pojmy diuréza, dehydratace, rehydratace, - zná hospodaření s tekutinami v těle	**Kapitoly z výživy** - nutriční hodnota stravy - základní složky potravy – makronutirenty a mikronutrienty - energetická bilance – příjem a výdej energie, - hypovitaminózy, hypervitaminózy - tekutiny v organismu, příjem a výdej tekutin	16

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2/66

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - seznámí se s tematickým plánem předmětu klinická výživa; - rozdělí a charakterizuje základní klinické obory	**Klinické obory** - tematický plán - klinické obory	2
Žák: - charakterizuje enterální a parenterální výživu; - objasní výhody a nevýhody; - způsoby aplikace enterální a parenterální výživy; - klasifikuje její indikace a kontraindikace.	**Enterální a parenterální výživa** - rozdělení a význam - druhy a způsoby aplikace - rozhodovací schéma - indikace a kontraindikace - výhody a nevýhody	4
Žák: - charakterizuje jednotlivé pojmy z anatomie a fyziologie dutiny ústní a jícnu; - popíše druhy, příčiny, příznaky, léčbu onemocnění dutiny ústní a jícnu; - popíše dysfagii; - objasní specifika klinické výživy u onemocnění dutiny ústní a jícnu.	**Klinika nemocí horní části trávicího ústrojí** - anatomie a fyziologie dutiny ústní a jícnu - zánětlivá onemocnění dutiny ústní - zubní kaz - onemocnění jícnu, hiátová hernie - dysfagie	6
Žák: - popíše anatomii a fyziologii žaludku; - charakterizuje jednotlivá onemocnění žaludku; - popíše základní principy léčby onemocnění žaludku; - objasní specifika klinické výživy u klientů s onemocněním žaludku.	**Klinika nemocí žaludku** - anatomie a fyziologie žaludku - dyspepsie - zánětlivá onemocnění žaludku - vředová choroba - nádorová onemocnění žaludku	5
Žák: - charakterizuje anatomii a fyziologii střev; - charakterizuje malabsorpční syndrom, jeho příčiny, příznaky, komplikace - objasní pojmy funkční onemocnění střev - u jednotlivých chorob popíše příčiny, průběh, příznaky, léčbu a komplikace; - objasní specifika klinické výživy klientů s onemocněním střev.	**Klinika nemocí střev** - anatomie a fyziologie střev - příznaky onemocnění střev, malabsorpční syndrom - zánětlivá onemocnění střev, M. Crohn, ulcerózní kolitida - enteritidy a průjmová onemocnění - funkční onemocnění, divertikulóza - zácpa - nádorové onemocnění	7
Žák:	**Klinika nemocí jater a žlučových cest**	7

- popíše stavbu a funkci jater a žlučových cest; - charakterizuje a roztřídí jednotlivá onemocnění jater a žlučových cest; - popíše příčiny, průběh, příznaky léčbu a komplikace jednotlivých chorob jater a žlučových cest; - objasní význam a specifika léčebné výživy.	- anatomie a fyziologie jater a žlučových cest - infekční a neinfekční onemocnění jater - akutní a chronická onemocnění žlučníku a žlučových cest	
Žák: - charakterizuje anatomii a fyziologii slinivky břišní; - rozlišuje endo a exokrinní sekreci pankreatu; - roztřídí jednotlivá onemocnění pankreatu; - objasní příčiny, průběh, příznaky, léčbu a komplikace onemocnění pankreatu.	**Klinika nemocí pankreatu** - anatomie a fyziologie slinivky břišní - zánětlivá a nádorová onemocnění pankreatu	3
Žák: - charakterizuje pojem metabolismus; - definuje katabolismus, anabolismus; - zopakuje si učivo o energetickém metabolismu; - objasní pojem diabetes mellitus a příčiny vzniku diabetu; - rozdělí a vysvětlí jednotlivé typy diabetu mellitu; - zná pojem inzulinová rezistence; - zná diagnostiku, léčbu, komplikace diabetu mellitu; - charakterizuje poruchu glukózové tolerance; - orientuje se v příčinách rozvoje metabolického syndromu; - charakterizuje typy dyslipidémie; - popíše obezitu, její příčiny, prevenci, komplikace; - orientuje se ve způsobech léčby metabolických onemocnění; - vysvětlí význam výživy při prevenci obezity i jiných metabolických onemocnění.	**Klinika nemocí metabolických** - metabolismus a energetický metabolismus - diabetes mellitus, porucha glukózové tolerance - gestační diabetes mellitus - dyslipidemie - metabolický syndrom - obezita	14
Žák: - popíše anatomii a fyziologii kardiovaskulárního systému; - charakterizuje a roztřídí onemocnění srdce a oběhového systému; - popíše příčiny, příznaky, průběh, léčbu a komplikace u jednotlivých	**Klinika nemocí kardiovaskulárního systému** - anatomie a fyziologie kardiovaskulárního systému - ateroskleróza - primární a sekundární hypertenze - ischemická choroba srdeční	8

onemocnění srdce a oběhového systému; - charakterizuje specifika klinické výživy v prevenci a léčbě		
Žák: - charakterizuje anatomii a fyziologii vylučovacího systému; - roztřídí onemocnění ledvin a močového systému; - u jednotlivých onemocnění popíše příčiny, příznaky, průběh, léčbu a komplikace; - zdůvodní účel a význam jednotlivých dietních postupů v léčbě a prevenci onemocnění ledvin a močových cest.	**Klinika nemocí ledvin a močového systému** - anatomie a fyziologie urologického traktu - záněty ledvin a močových cest - selhání ledvin - nefrotický syndrom - močové kameny	5
Žák: - ovládá základní charakteristiku imunitního systému; - charakterizuje a roztřídí jednotlivé patologické reakce na složky potravy; - definuje celiakii, fenylketonurii, gastrointestinální alergii, intoleranci; - popíše základní principy léčby onemocnění především pomocí léčebné výživy.	**Klinika nemocí při patologických reakcích na složky potravy** - imunitní systém - gastrointestinální alergie - nealergická intolerance jídla - celiakie - fenylketonurie	5

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3/93

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - -seznámí se s tematickým plánem učiva; - zopakuje si pojmosloví a charakteristiku témat kliniky nemocí z 3. ročníku	**Tematický plán a opakování učiva** - tematický plán předmětu na 4. ročník - opakování a souhrn témat učiva 3. ročníku	2
Žák: - vysvětlí pojem malnutrice - roztřídí typy malnutrice - určí u jednotlivých typů jejich projevy a diagnostiku - vyjmenuje příčiny a důsledky malnutrice	**Malnutrice** - pojem malnutrice - druhy malnutrice - diagnostika malnutrice - příčiny a důsledky	2

Žák: - popíše anatomii a fyziologii pohlavních orgánů ženy; - charakterizuje gynekologická onemocnění; - charakterizuje změny v organismu ženy během těhotenství - zná porodní fáze - popíše význam kojení	**Klinika nemocí v gynekologii a porodnictví** - anatomie a fyziologie pohlavního systému ženy - gynekologické choroby - těhotenství - porod - kojení	7
Žák: - charakterizuje růstové a vývojové fáze dítěte - zná percentilové ukazatele růstu - orientuje se v základních dětských chorobách; - charakterizuje očkování v dětském věku - popíše onemocnění dětského věku, které vyžadují úpravu výživy - popíše léčbu a prevenci obezity u dětí;	**Klinika nemocí v pediatrii** - periodizace dětského věku - ukazatele růstu a vývoje novorozence, kojence a batolat - percentilový graf BMI - častá dětská onemocnění - druhy očkování - průjmová onemocnění, obstipace a výživové nároky	7
Žák: - charakterizuje období stárnutí a biologické změny; - zná nejčastější choroby ve stáří; - určí specifické aspekty nemocí ve stáří a v péči o seniory; - popíše nejčastější zdravotní problémy vysokého věku, které ovlivňují výživu.	**Klinika nemocí v geriatrii** - fyziologie stárnutí organismu - nemoci ve stáří - specifika výživy ve stáří	6
Žák: - popíše anatomii fyziologii pohybového aparátu; - charakterizuje a roztřídí onemocnění pohybového systému; - u jednotlivých chorob popíše průběh onemocnění, příznaky, příčiny, léčbu a komplikace; - a její význam v léčbě onemocnění pohybového systému.	**Klinika nemocí pohybového sytému** - anatomie a fyziologie pohybového systému - degenerativní a zánětlivá onemocnění kloubů - revmatoidní artritida - osteoporóza a osteomalacie	6
Žák: - popíše anatomii a fyziologii plic a dýchacího systému; - u jednotlivých onemocnění popíše možné příčiny, průběh, příznaky, léčbu a případné komplikace; - charakterizuje specifika klinické výživy v prevenci a léčbě nemocí respiračního systému.	**Klinika nemocí dýchacího systému** - anatomie a fyziologie dýchacího systému - akutní záněty dýchacích cest - chronická onemocnění dýchacího systému jako obstrukční plicní nemoc, - tuberkulóza plic, - nádory plic, cystická fibróza	7

Žák: - Zná základní somatologické údaje o nervovém systému - charakterizuje a roztřídí onemocnění nervového systému; - popíše příčiny, příznaky, průběh, léčbu a komplikace jednotlivých onemocnění; - definuje pojmy mentální anorexie, mentální bulimie, příznaky, příčiny, léčbu; - zná další poruchy příjmu potravy - popíše Wilsonovu chorobu	**Klinika nemocí nervového systému a psychiatrická onemocnění** - nervový systém - neurologická onemocnění - psychiatrická onemocnění - poruchy příjmu potravy - Wilsonova choroba	7
Žák: - charakterizuje jednotlivé pojmy získané z anatomie a fyziologie žláz s vnitřní sekrecí; - orientuje se v jednotlivých onemocněních žláz z vnitřní sekrecí; - popíše základní principy léčby onemocnění štítné žlázy, hypofýzy, příštítných tělísek, nadledvin;	**Klinika onemocnění žláz s vnitřní sekrecí** - anatomie a fyziologie žláz s vnitřní sekrecí - onemocnění hypofýzy - onemocnění štítné žlázy – záněty, hypotyreóza, hypertyreóza, struma, nádory - onemocnění příštítných tělísek - onemocnění nadledvin	7
Žák: - definuje pojmy krev, krvetvorba, - zná složení krve – anorganické a organické složky - charakterizuje a roztřídí jednotlivá onemocnění krve; - popíše příčiny, příznaky, průběh, léčbu a komplikace krevních onemocnění;	**Klinika nemocí krve** - anatomie a fyziologie krve - anemie - leukémie - hemofilie - trombofilní stavy a warfarinizace	5
Žák: - rozliší jednotlivé operační obory a jejich specifika; - orientuje se v základním chirurgickém pojmosloví - zná druhy operačních zákroků - vysvětlí pojmy předoperační příprava, operační a pooperační péče.	**Chirurgie** - rozdělení jednotlivých chirurgických oborů - propedeutika v chirurgii - specifika předoperační a pooperační péče	6
Žák - vysvětlí pojem onkologie - zná rozdělení nádorů a obecnou symptomatologii nádorových onemocnění a jejich diagnostiku - orientuje se v stadiích rakoviny - umí rozdělit a charakterizovat prevenci a léčbu rakoviny - vysvětlí pojem paliativní péče	**Onkologie** - obor onkologie - rozdělení nádorových onemocnění - příčiny vzniku - projevy a diagnostika nádorů - stadia rakovinného bujení - prevence a léčba rakoviny	4

Žák - opakuje a prokazuje znalosti z jednotlivých kapitol předmětu Klinika nemocí	**Opakování** - malnutrice - enterální a parenterální výživa - onemocnění trávicího traktu - metabolická onemocnění - onemocnění kardiovaskulárního systému - onemocnění ledvin a močového systému - patologické reakce na složky potravy - diferencované stravovací kategorie – klinika nemocí u seniorů, dětí a žen	27

4.26 Název vyučovacího předmětu: Psychologie a komunikace (PSK)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 2/64

Vzdělávací oblast: Základy poskytování zdravotní péče

4.26.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Psychologie a komunikace je jedním ze základních odborných předmětů, který spolu s dalšími předměty, zejména předměty odborná praxe, občanská nauka a výchova ke zdraví, významně rozvijí osobnost žáka, formuje jeho vztah k povolání a rozvijí profesní kompetence, především vztah k pacientům/klientům. Žáci jsou vedeni k osvojení vybraných vědomostí a dovedností z psychologie a komunikace a jejich aplikaci při řešení konkrétních problémů a situací. Významnou součástí je také rozvoj komunikativních a sociálních kompetencí žáků.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu psychologie a komunikace je podle RVP zařazeno do vzdělávací oblasti Základy poskytování zdravotní péče. Předmět se skládá z několika oblastí, které se navzájem prolínají a podporují. Předmět psychologie a komunikace je vyučován od třetího ročníku. V průběhu studia se žáci postupně seznamují se základy obecné, vývojové, sociální a zdravotnické psychologie a s pravidly efektivní komunikace. Cílem cvičení je naučit žáky rozumět sám sobě i druhým lidem, adekvátně komunikovat jak v běžném životě, tak s pacienty/klienty, se spolupracovníky, s nadřízenými. Žáci jsou vedeni také k dovednosti racionálně se učit a řešit problémy, hodnotit své předpoklady a výsledky, racionálně plánovat svůj osobní rozvoj.

Ve výuce předmětu se uplatňují mezipředmětové vztahy zejména v relaci se somatologií (tematické celky týkající se stavby a fyziologie centrální nervové soustavy), odbornou praxí, léčebnou výživou, občanskou naukou a zdravotní výchovou.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu psychologie a komunikace směřuje k tomu, aby žáci:

- uměli využívat techniky sebepoznání a sebevýchovy k rozvoji vlastní osobnosti;
- jednali odpovědně a přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání;
- vážili si života, zdraví, materiálních a duchovních hodnot;
- oprostili se od stereotypů, předsudků;
- nenechali sebou manipulovat a byli schopni utvořit si vlastní úsudek;
- byli schopni a ochotni naslouchat druhému, diskutovat i akceptovat názor druhého;
- byli připraveni pracovat v týmu i s mimořádnou zátěží;
- dle svých individuálních možností byli schopni adaptovat se na měnící pracovní podmínky;
- byli schopni chápat potřeby a chování pacientů/klientů a vhodným způsobem s nimi komunikovat.

Metody a formy výuky

Předmět psychologie a komunikace je vyučován od třetího ročníku. Ve 3. ročníku jde o jednu hodinu týdně, třída se půlí na dvě skupiny, celkem 33 hodin, ve 4. ročníku také jednu hodinu týdně a třída se půlí na dvě skupiny.

Počty hodin uvedené v rozpisu učiva jsou orientační. Učitel dle svého zvážení může posílit vybrané tematické celky a také zařadit do výuky besedy a exkurze.

Předmět je chápán jako teoreticko-praktický. Vedle tradičních metodických postupů (výklad, práce s literaturou, práce s elektronickými informacemi) žáci pracují i s metodou e-learningu. Dále je vhodné, aby se výuka zaměřila na problémové úkoly, situačně komunikační hry a soutěže, na rozbory nedostatků a práci s chybou. Do výuky jsou vhodně zařazovány rovněž metody RWCT. Formy a metody výuky by měly podporovat kritické myšlení, sebehodnocení žáků, dovednost výstižně formulovat myšlenky a názory, diskutovat a argumentovat. Aktivita žáků je podněcována zadáním samostatných prací a jejich prezentací.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení výsledků žáků vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, které jsou přílohou Školního řádu.

Žáci jsou hodnoceni nejen na základě teoretických vědomostí, ale také dovedností řešit zadané modelové a problémové situace, vyjadřovat se k dané problematice a pracovat s informacemi.

Při hodnocení je zvláště ceněna aktivita žáků, ochota diskutovat a argumentovat.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- je schopen využívat ke svému učení různé informační zdroje;
- je schopen porozumět mluvenému projevu a interpretovat základní myšlenky;
- vyhledává a zpracovává informace;
- orientuje se v možnostech dalšího vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- je ochoten spolupracovat při řešení problémů s dalšími členy týmu;
- snaží se při řešení problémů využívat a uplatňovat vědomosti a zkušenosti již dříve nabyté;
- analyzuje podstatu zadaného úkolu, stanoví pracovní postup.

Komunikativní kompetence

Žák:

- formuluje myšlenky srozumitelně a souvisle;
- je schopen vyjadřovat se v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dle individuálních schopností je schopen diskutovat;
- hledá argumenty pro své postoje a názory.

Personální a sociální kompetence

Žák:

- je ochoten reálně posuzovat své schopnosti, možnosti a odhaduje důsledky svého jednání a chování;
- je schopen pracovat v týmu;

- je schopen objektivní sebekritiky;
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a jednání;
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žák:

- je ochoten respektovat práva a osobnost druhých lidí;
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování;
- uznává hodnotu života.

Kompetence k pracovnímu uplatnění

Žák:

- zdůvodní potřebu celoživotního vzdělávání zdravotnických pracovníků;
- má reálnou představu o možnostech uplatnění ve své profesi;
- je schopen vyhledávat informace o pracovních příležitostech.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žák:

- je schopen pracovat s informacemi z různých zdrojů (tištěných, audiovizuálních, elektronických).

Odborné kompetence

Absolvent oboru je připraven:

- uplatňovat dovednosti potřebné pro seberegulaci a sebehodnocení
- a pro zvládání náročných pracovních a životních situací;
- uplatňovat v pracovních i mimopracovních vztazích znalosti sociální psychologie;
- respektovat individuální přístup k nemocným/klientům, respektovat jejich osobnost, věk, zdravotní stav, sociokulturní a jiné zvláštnosti;
- pracovat v týmu.

Předmět psychologie a komunikace aplikuje průřezová témata takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci jednají v souladu s etickými a společenskými principy, dokážou projevovat empatii vůči nemocnému i zdravému člověku. Jsou tolerantní k názorům druhých bez ohledu na rasu, politickou příslušnost, náboženství a sexuální orientaci. Vyjmenují kritéria šikany a mobbingu a orientují se v možnostech, jak jim čelit. PT se zaměřením na osobnost a její rozvoj bude začleněno v TC Člověk jako osobnost ve 3. ročníku. Morálka a odpovědnost bude rozvíjena jako součást TC Člověk jako osobnost ve 3. ročníku. Komunikace, vyjednávání a řešení konfliktů bude realizována formou besed a cvičení v psychologii cvičení v TC Umění komunikace a jednání s lidmi ve 4. ročníku.

Člověk a životní prostředí

Žáci chápou vlastní odpovědnost za své jednání a snaží se aktivně předcházet konfliktním situacím. Svým chováním projevují estetický vztah k prostředí, znají a utvářejí příjemné prostředí pro nemocného i zdravého klienta. Svým jednáním aktivně předcházejí konfliktním situacím. Orientují se v zásadách zdravého životního stylu, vědí, jak předcházet stresu a syndromu vyhoření, umí vysvětlit příčiny a důsledky náročných životních situací a jsou nápomocni nemocnému při zvládání této

psychické zátěže. V TC Vývoj psychiky jedince ve 3. ročníku bude kladen důraz na biologické podmínky života, ochranu přírody a krajiny.

Člověk a svět práce

Žák je seznámen s alternativami uplatnění své profese zdravotnický asistent na trhu práce. Je připraven nést zodpovědnost za vlastní život i zdraví a životy nemocných, handicapovaných klientů. V TC Vývojová psychologie – adolescence ve 3. ročníku výuka zaměří na systém školství, vzdělávací soustavu a další profesní vzdělávání jako součást TC. Ve 4. ročníku v psychologii cvičení se bude student seznamovat s prezentací a sebeprezentací v TC Umění komunikace a jednání s lidmi formou seminářů.

Informační a komunikační technologie

Žák používá prostředky informační a komunikační technologie pro vedení odborné profesní dokumentace. Zná zásady práce s informacemi o nemocných, klientech se zřetelem na ochranu osobních údajů a mlčenlivost zdravotnického pracovníka. Ve 3. ročníku se žáci zaměří na tvorbu prezentací na téma vyhlášené celostátní komisí PSK.

4.26.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/33

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - charakterizuje psychologii jako vědu; - objasní vztah psychologie k jiným vědám; - vyjmenuje základní disciplíny psychologie; - na příkladech doloží přínos psychologie pro zdravotnického pracovníka, nutričního asistenta.	**Psychologie jako věda, vztah k jiným oborům**	2
Žák: - na příkladech rozliší základní psychické stavy a procesy; - vysvětlí, jak se psychické procesy odrážejí v tělesných funkcích, v chování a jednání člověka; - popíše podmínky efektivního poznávání a doloží příklady; - na příkladech objasní čití, vnímání; - popíše faktory, které ovlivňují pozornost a paměť; - rozliší a popíše jednotlivé typy paměti; - vysvětlí podstatu a význam představivosti, fantazie, myšlení, řeči s důrazem na uplatnění myšlení při řešení problémů; - objasní činitele ovlivňující učení; - zhodnotí efektivitu svého učení; - vysvětlí některé poruchy psychických	**Psychické stavy a procesy** - třídění psychických jevů - poznávací procesy - procesy emoční a volní - pozornost - paměť - učení - myšlení a řeč - poruchy psychických procesů a stavů	6

procesů a stavů; - uvede možnosti prevence poruch psychických procesů a stavů.		
Žák: - objasní obecnou charakteristiku osobnosti; - vysvětlí faktory ovlivňující vývoj osobnosti; - zdůvodní význam rodiny pro vývoj osobnosti; - vysvětlí na příkladech pojmy vlohy, schopnosti, dovednosti; - vymezí pojem motivace; - na příkladech objasní motivované chování; - uvede kladné a záporné volní vlastnosti osobnosti; - objasní metody poznávání osobnosti; - vysvětlí na příkladech použití vhodné metody poznávání osobnosti; - pojmenuje časté chyby při posuzování druhého člověka; - na konkrétních příkladech ukáže chyby, stereotypy a předsudky v posuzování osobnosti; - uvede příklady poruch osobnosti a možnosti prevence.	**Člověk jako osobnost** - charakteristika osobnosti - determinace osobnosti - struktura a vlastnosti osobnosti - typologie osobnosti - poznávání a posuzování osobnosti - chyby v soudech - poruchy osobnosti a jejich prevence	6
Žák: - vymezí základní vývojové etapy; - charakterizuje vývoj v jednotlivých etapách života; - srovnává tělesný, psychický a sociální vývoj v jednotlivých etapách; - hodnotí zvláštnosti v psychice jedince v jednotlivých vývojových obdobích; - objasní, jak se specifika jednotlivých vývojových etap promítají do práce zdravotnického pracovníka, nutričního asistenta.	**Vývoj psychiky jedince** - periodizace vývoje - faktory vývoje - charakteristika vývojových stádií - vývoj a uspokojování potřeb v jednotlivých vývojových stádiích	11
Žák: - vysvětlí pojem socializace; - objasní a na příkladech ukáže, jak se sociální učení a zralost projevují v životě člověka; - vysvětlí rozdíl mezi sociální a biologickou zralostí; - na příkladech ukáže jednotlivé typy sociálních vztahů; - popíše sociální skupinu z hlediska jejich znaků a vztahů mezi členy;	**Základy sociální psychologie** - sociální podstata osobnosti - sociální učení a zrání - sociální skupiny, vliv na vývoj osobnosti - sociální skupiny, pozice, role - formy práce ve skupině - sociální adaptace, poruchy adaptace - poruchy socializace patologické jevy ve společnosti	8

- vymezí a charakterizuje základní typy sociálních skupin; - na příkladu předvede, jak mohou sociální skupiny ovlivňovat chování člověka; - objasní pojem sociální adaptace; - uvede příklady poruch socializace; - pomocí příkladů ukáže možnosti prevence a obrany před diskriminací a šikanou; - pokusí se navrhnout řešení modelových situací.		

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/31

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - vymezí potřeby člověka; - objasní hierarchii potřeb; - vysvětlí vliv nemoci na potřeby člověka; - objasní pojem verbální a neverbální komunikace; - popíše, jak nemoc nebo zdravotní postižení může ovlivnit chování a jednání člověka (dítěte, dospělého, příbuzných nemocného); - popíše fáze umírání - na příkladech objasní příklady produktivního a neproduktivního chování zdravotníka; - na příkladech rozezná různé postoje nemocného k nemoci; - dodržuje zásady společenského chování; - vysvětlí význam sebepoznání a sebehodnocení - diskutuje o vybraných etických problémech ve zdravotnictví.	**Psychologie nemocných** - potřeby člověka, zjišťování potřeb - komunikace s nemocným/klientem - vliv nemoci na psychiku - sebepoznání, sebehodnocení	6
Žák: - zdůvodní nutnost dovednosti komunikace pro nutričního asistenta; - popíše a na příkladech lidského chování demonstruje jednotlivé druhy nonverbální komunikace; - uvede možnosti, jak zmírnit úzkost - a strach nemocného; - vysvětlí nebo ukáže na příkladu, kterých chyb se nejčastěji dopouštíme při rozhovoru a jednání s druhými lidmi;	**Umění komunikace a jednání s lidmi** - komunikace jako forma sociální interakce - nonverbální komunikace - verbální komunikace - styly komunikace - rozhovor - devalvace, evalvace - konflikt - specifické komunikační dovednosti (naslouchání, kladení otázek, empatie, reflexe…)	17

- na příkladech z vlastní praxe vysvětlí fungování proxemických zón; - popíše různé způsoby chování lidí dle situačního kontextu - provede nácvik komunikace s dítětem, dospělým, rodinnými příslušníky; - předvede navázání kontaktu v různých situacích; - objasní specifika komunikace s pacienty cizinci, s postiženými; - objasní zásady vedení rozhovoru - uvede nejčastější chyby v komunikaci; - demonstruje na příkladech specifické komunikační dovednosti a zdůvodní vhodnost jejich použití; - na příkladu vysvětlí pojmy devalvace a evalvace; - na modelové situaci navrhne řešení konfliktu; - připraví si obsah osobní prezentace určené pro účast v konkurzu; - uvede specifika komunikace se seniory; s umírajícími; - rozebere profesionální chování, dodržování zdravotnické etiky a společenského chování.	- komunikace s institucemi, řešení situací souvisejících s hledáním zaměstnání (odpověď na inzerát, účast v konkurzu) - komunikace s handicapovaným klientem (zrakově, sluchově, mentálně) - komunikace s těžce nemocným - komunikace s cizincem - asertivní techniky	
Žák: - objasní, co je duševní zdraví a jak je udržet; vyhledává a zpracuje informace týkající se vybrané problematiky - popíše náročné životní situace (stres, frustrace, deprivace); - vysvětlí jejich příčiny a možné důsledky; - s využitím příkladů popíše různé způsoby řešení náročných životních situací; - popíše syndrom vyhoření, možnosti prevence - vysvětlí základní formy psychoterapie; - objasní základní metody psychoterapie; - vysvětlí význam relaxačních technik pro nemocné/klienty i pro zdravotníky; - aktivně se účastní nácviku vybraných technik; - hodnotí prožitek z relaxace.	**Vliv civilizace na psychiku člověka a základy psychoterapie**	8

4.27 Název vyučovacího předmětu: Nauka o poživatinách (NOP)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 2/70

Vzdělávací oblast: Specifická ošetřovatelská péče

4.27.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Obecným cílem předmětu je poskytnutí informací o poživatinách, jejich nutričním charakteru, původu, o možnostech využití potravin ve výživě. Seznamuje žáky se základní charakteristikou výroby některých potravin, zásadami jejich skladování.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu nauka o poživatinách je začleněno do okruhu „Specifická ošetřovatelská péče“ a svým obsahem navazuje na další předměty, které souvisí s potravinami, jejich využitím v lidské výživě v různých populačních skupinách a v léčebné výživě. Učivo předmětu je zařazeno na začátek studia oboru nutriční asistent, tj. do 1. ročníku.

Mezipředmětové vztahy

Současně s výukou nauky o poživatinách probíhá výuka předmětu příprava pokrmů, kde se prakticky využívají znalostí o druzích potravin, jejich technologickém využití a způsobu skladování. Dále předmět výživa člověka, ve kterém jsou řešeny otázky vhodného zařazování jednotlivých poživatin v různých populačních skupinách. Znalosti o skladování a případných chybách ve zpracování a uskladnění se rozšiřují v předmětu Epidemiologie, mikrobiologie a hygiena. Ve výuce léčebné výživy a dietologie je konkretizován výběr jednotlivých druhů poživatin při onemocněních, které vyžadují dietní úpravu.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka nauky o poživatinách směřuje k tomu, aby žáci:

- dokázali posoudit a ohodnotit význam různých druhů potravin pro organismus člověka a jeho zdraví;
- ocenili význam a preferovali potraviny s vysokou nutriční hodnotou;
- vyhodnotili výrobní způsoby s ohledem na další využití potravin a jejich hospodárné zacházení
- zaujali postoj k nevhodnému skladování, které může navodit závadnost potravin, případně k následnému používání závadných potravin.

Tematické celky směřují k těmto cílům vzdělávání:

- žáci si váží svého života a zdraví a zdraví a života ostatních;
- aktivně se podílejí na prevenci alimentárních onemocnění a ostatních zdravotních problémů vyplývajících z nevhodného používání a zpracování poživatin;
- uvědomují si význam osobní ochrany a prevence.

Metody a formy výuky

Předmět NOP se vyučuje v prvním ročníku v rozsahu dvou hodin týdně, tj. za školní rok 70 hodin. Je chápán jako teoretický. Z vyučovacích forem převládá frontální vyučování, tj. výkladová metoda, často s pomocí didaktické techniky, literatury, audiovizuálních prostředků, metod názorně-demonstračních. Dále se uplatňuje diskuse na dané téma, skupinová práce při řešení úkolů nebo

opakování (využití metod myšlenkové mapy, křížovky, učíme se navzájem, brainstorming), součástí jsou i žákovské projekty na zadané téma.

Jako součást předmětu se využívá exkurze do potravinářského závodu a jiných pracovišť, které souvisí s potravinářstvím a souhlasí s exkurzí, uplatňuji se i návštěvy výstav týkajících se dané problematiky.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, které tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Klíčové kompetence

Kompetence k dovednosti vyhledat informace, posoudit vhodný zdroj

- efektivně a přehledně informace zpracovat;
- vyvodit poznatek a aplikovat jej při řešení problémů.

Komunikativní kompetence

- schopnost komunikace při výuce – samostatně, souvisle a správně odborně se vyjádřit;
- poznávat vhodnost svého příspěvku a formu komunikace;
- umět prezentovat své zpracování zadaného úkolu

Personální a sociální kompetence

- schopnost spolupracovat s vyučujícími a spolužáky;
- při týmové práci zaujmout místo ve skupině a odpovědně se podílet na její činnosti;
- schopnost ohodnocení svého výkonu,
- odhadnout důsledky svého chování a jednání na sociální okolí.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žák je veden k:

- samostatnému jednání, odpovědnosti v iniciativě ve veřejném zájmu;
- uvědomění si odpovědnosti za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních
- ocenění správného využívání zdrojů a k jejich šetrnému a hospodárnému zacházení.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žák je veden k:

- pozitivnímu vztahu k budoucímu povolání, tedy i ke vzdělání, uvědomění si významu celoživotního vzdělávání.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žák je veden k:

- práci s informacemi z různých zdrojů (tištěných, audiovizuálních, elektronických),
- vyhledávání a uplatňování validních zdrojů.

Odborné kompetence

Žák je veden k:

- orientaci v druzích poživatin;
- orientaci ve způsobech uskladnění poživatin;
- znalosti významu poživatin na lidský organismus a zdraví.

Předmět nauka o poživatinách aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby dovedli jednat s lidmi, diskutovat. Toto průřezové téma bude rozvíjeno v TC maso, obiloviny a polotovary, kdy se žáci učí komunikovat a také schopnosti tolerovat názory ostatních ve skupině.

Člověk a životní prostředí

Cílem je, aby si žáci osvojili vědomí odpovědnosti za své zdraví i zdraví svých spoluobčanů. Toto průřezové téma se bude prolínat celou výukou NOP. Žáci se učí o vlivu potravin a jejich zpracování na zdraví a také na dlouhodobě udržitelný rozvoj životního prostředí.

Člověk a svět práce

Cílem je vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání i celoživotního vzdělávání na rozvoj profesních dovedností. Toto průřezové téma se bude prolínat výukou NOP v TC zaměřených na technologické zpracování potravin.

Informační a komunikační technologie

Výuka je zaměřena tak, aby žáci při svém studiu využívali osobní počítač a další prostředky informačních a komunikačních technologií, a to např. při zpracovávání referátů, vyhledávání potřebných informací při samostudiu, tvorbě projektových úloh, při práci spojené s přípravou odborných prezentací apod.

4.27.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2/70

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - zná cíle předmětu; - zařadí systematicky potraviny do kategorií dle nutričních charakteristik; dle skladovacích komodit; - orientuje se o označování potravin.	**Úvod do předmětu** - rozdělení potravin do kategorií dle nutričního složení, původu, potravinových komodit, - označování potravin dle legislativy.	2

Žák - zařadí druhy ovoce a zeleniny do skupin, uvede druhy ovocných a zeleninových výrobků; - Uvede konzervaci a výrobky z hub; - provede základní nutriční charakteristiku, nutriční rozdíly mezi ovocem a zeleninou; - objasní význam pro zdraví; - určí způsob skladování, - určí význam hub ve výživě, jejich základní nutriční hodnotu, způsoby konzervace, skladování.	**Ovoce, zelenina a houby** - druhy, složení a význam ve výživě, - skladování, konzervace, - výrobky z ovoce, - výrobky ze zeleniny, - výrobky z hub.	8
Žák - objasní nutriční význam; - provede rozdělení druhů; - zná antinutriční látku solanin, vady brambor a jejich skladování; - vyjmenuje výrobky z brambor a jejich uplatnění.	**Brambory** - složení a význam ve výživě, - vady a skladování, - výrobky z brambor.	2
Žák - uvede nutriční hodnotu a druhy luštěnin; - vyjmenuje pozitivní i antinutriční látky, - určí význam a zařazení ve výživě; - vyjmenuje sójové výrobky a jejich použití.	**Luštěniny** - složení a druhy luštěnin, - význam ve výživě, - skladování, - výrobky ze sóji a jiných luštěnin.	4
Žák: - rozlišuje jednotlivé druhy mas, tj. masa jatečných zvířat, drůbeže, zvěřiny, ryb, vedlejších jatečných produktů a masových výrobků; - objasní jejich nutriční význam; - popíše jateční zpracování; - orientuje se v zásadách skladování a vadách mas; - určí druhy masových náhražek, jejich nutriční rozdíly a využití;	**Maso, masné výrobky** - druhy mas a masových výrobků, jateční zpracování, podmínky skladování, vady masa, - nutriční charakteristika, - - náhražky masa.	11
Žák - zná rozdělení a využití jednotlivých druhů tuků v technologické úpravě; - vyjmenuje nevhodné tuky na smažení a vhodné tuky ve studené kuchyni, tuky na pečení moučníků; - určí skladování tuků a vady; - orientuje se základních výrobních postupech rostlinných tuků; - vyjmenuje druhy olejnin a jejich nutriční význam.	**Tuky a olejniny** - druhy a nutriční význam olejnin, - druhy a původ rostlinných a živočišných tuků, - využití tuků ve studené a teplé kuchyni, - výroba tuků, - nutriční specifika tuků.	5

Žák: - určí výživovou hodnotu mléka, rozdělení mléka na čerstvé, sušené, kondenzované; - rozdělí zakysané mléčné výrobky, tvarohy, druhy smetany a objasní jejich zdravotní a výživový význam; - objasní výrobu tvarohu, druhy; - objasní výrobu sýrů, tvarohu, druhy sýrů, výživový význam; - Rozlišuje druhy mléčných dezertů; - popíše způsob skladování mléka a mléčných výrobků, - orientuje se v alternativních náhražkách mléka a mléčných výrobků, - zná nutriční rozdíly alternativních produktů, - určí využité alternativních mléčných výrobků.	**Mléko a mléčné výrobky** - složení, druhy mléka a skupin mléčných výrobků, zakysané mléčné výrobky, - smetana, tvarohy, sýry, dezerty a jejich další rozdělení, - skladovatelnost mléka a mléčných výrobků, - alternativní mléčné výrobky a jejich rozdílnost a využití.	10
Žák - orientuje se ve výživové hodnotě; - popíše jednotlivé části vejce; - určí způsob skladování; - rozlišuje náhražky, jejich využití při přípravě pokrmů.	**Vejce** - nutriční hodnota a složení, - jakost a třídění, - skladování; - náhražky vajec.	3
Žák: - vyjmenuje druhy tradičních obilovin; - orientuje se v charakteristice základních obilovin; - uvede nutriční hodnotu; - rozlišuje netradiční obiloviny; - popíše stavbu zrna; - zná výrobky z obilovin, jejich rozdělení; - rozlišuje mlýnské, pekárenské výrobky a druhy těstovin; - charakterizuje pekárenské a mlýnské výrobky z nutričního hlediska; - určí způsob skladování, vady.	**Obiloviny, výrobky z obilovin, pekárenské produkty** - druhy obilovin a pseudoobilovin, - stavba zrna, složení jednotlivých vrstev, výživová hodnota, - druhy výrobků z obilovin včetně těstovin, - druhy pekárenských produktů, - skladování a předběžná příprava, - způsoby technologického zpracování a druhy pokrmů z obilovin a výrobků z obilovin	10
Žák - rozlišuje pojem tekutiny a nápoje, - orientuje se v kvalitě vody, v druzích minerálních vod - zná pojmy kojenecká, stolní voda, tvrdost vody, - Vyjmenuje a rozlišuje druhy nápojů; - orientuje se v nutričním složení.	**Nápoje** - nápoje jako hlavní zdroj tekutin; - základní nápoj voda, - skupiny nápojů, - rozdělení na nealkoholické a alkoholické, neenergetické a energetické	3

Žák - určí rozdělení sladidel, řepného cukru - definuje nutriční význam, využití ve výživě; - rozlišuje druhy umělých a přírodních sladidel, - rozlišuje sladidla energetická a neenergetická, jejich využití; - vysvětlí složení a použití medu a dalších moderních přírodních sladidel, - uvede rozdělení cukrovinek.	**Sladidla** - řepný a třtinový cukr, výroba cukru, melasa, - med a další přírodní sladidla, - umělá sladidla, - cukrovinky.	3
Žák - definuje pojem pochutiny, význam ve výživě; - klasifikuje koření podle druhu, objasní využití, složení kořenících směsí; - určí druhy povzbuzujících pochutin a jejich vliv na organismus. - Orientuje se v druzích a použití želírujících a kypřících prostředků - zná nutriční význam droždí.	**Pochutiny** - druhy koření a kořenících směsí, použití, význam - povzbuzující pochutiny – druhy, použití, význam - želírující a kypřící prostředky	5
Žák - vyjmenuje druhy polotovarů, jejich skladování, následné zpracování; - Rozlišuje způsoby výroby polotovarů, - rozlišuje vhodné zařazení; - rozlišuje výhody a nevýhody, - charakterizuje provozní význam.	**Polotovary** - sortiment polotovarů, - způsoby zpracování, - význam, - pozitiva a negativa polotovarů.	4

4.28 Název vyučovacího předmětu: Potravinářská chemie (PCH)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 1 (1) / 35 (35)

Vzdělávací oblast: Specifická ošetřovatelská péče

4.28.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Učivo předmětu poskytuje žákům základní teoretické vědomosti z potravinářské chemie. Žáci pochopí a osvojí si vybrané pojmy, zákonitosti této disciplíny, vždy ve vztahu k běžnému životu a porozumění biochemických změn probíhajících v potravinách při jejich technologickém zpracování, uskladnění a konzervaci. Seznámí se se základními složky potravy a jejich využitím v odborné praxi i v občanském životě, s jejich technologickými postupy. Žáci si osvojí základní dovednosti týkající se způsobu práce s chemickými látkami, práce v chemické laboratoři a metodiky experimentální činnosti v potravinářské chemii. Žáci ve výuce uplatňují logické myšlení, kreativitu, postupně rozvíjejí získané vědomosti a dovednosti uplatnitelné v dalším vzdělávání, v odborné praxi, nebo v občanském životě.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět potravinářská chemie je součástí vzdělávací oblasti Specifická ošetřovatelská péče. Je koncipován jako odborný předmět s vazbou na všeobecnou část vzdělávání. Učivo potravinářské chemie je zařazeno do druhého ročníku a je tvořeno teoretickým učivem a praktickými cvičeními, které probíhají v chemické laboratoři.

V teoretickém učivu si žáci zopakují, prohloubí a rozšíří poznatky o základních složkách potravy a osvojí si technologické postupy konzervace a kontroly potravin. V praktických cvičeních žáci demonstrují vlastnosti chemických látek a sledují chemické děje pomocí jednoduchých pokusů, zpracovávají získané výsledky a učí se formulovat logické závěry z vlastního pozorování. Jsou vedeni k dodržování bezpečnosti práce a ochrany zdraví při nakládání s chemickými látkami a k hodnocení jejich nebezpečných vlastností.

Učivo potravinářské chemie tvoří čtyři tematické celky – složky potravy, technologické postupy, konzervace potravin a kontrola a distribuce potravin. Tematický celek složky potravy poskytuje žákům ucelený přehled o základních složkách potravin a jejich chemickém složení. Technologické postupy seznamují žáky s chemickými ději, které probíhají při zpracování a skladování vybraných skupin potravin a nápojů. Také žákům objasňují technologii úpravy a zpracování vody pro udržení její kvality. Tematický celek konzervace potravin popisuje jednotlivé skupiny přídatných látek a vysvětluje rizika potravinových kontaminantů. Poslední tematický celek kontrola a distribuce potravin seznamuje žáky se zajištěním bezpečnosti potravin a doplňků stravy. Dále se zabývá analytickými postupy pro zajištění kvality potravin a charakterizuje kontrolu jakosti potravin.

Praktická cvičení zaujímají nejméně 25 % vyučovacího času. Třída se pro nich dělí na skupiny podle platných předpisů a jsou realizována v chemické laboratoři.

Mezipředmětové vztahy

Předmět potravinářská chemie svým obsahem úzce souvisí s dalšími vyučovacími předměty – především s chemií, fyzikou, biologií a matematikou.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v potravinářské chemii vede žáky k vytvoření pozitivního vztahu k potravinářské chemii jako vědě, jejíž konkrétní výstupy (výrobky, postupy, objevy) jsou nezbytné pro většinu lidských činností. Žáci jsou vedeni k zamýšlení se a k diskusím o vlivu chemických látek a technologické výroby potravin na lidské zdraví a životní prostředí, učí se argumentovat při řešení nejrůznějších problémů souvisejících s potravinářskou chemií. Výuka poskytuje žákům prostor pro práci v týmu, žáci se učí respektovat názory spolupracovníků, brát při práci v laboratoři ohled na své zdraví a zdraví svých spolužáků, respektovat a dodržovat pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví a životního prostředí včetně používání ochranného pracovního oděvu a třídění nebezpečného chemického odpadu. Současně jsou vedeni k racionálnímu užívání energií a materiálů, podporuje a rozvíjí se jejich vnímání ekonomického aspektu práce v laboratoři. Praktická laboratorní činnost je jim prezentována jako jeden ze způsobu zisku informací, které mohou sloužit k potvrzení či vyvracení hypotéz.

Metody a formy práce

Vyučující volí nejvhodnější moderní metody a nejrůznější formy práce, při kterých využívají širokou paletu didaktických prostředků a didaktické techniky. Důraz je kladen na aktivní zapojení všech žáků do výuky díky práci na zadaných úkolech, řešení problémový úloh či zpracování projektů. Vše je směřováno k postupnému vytváření učebních návyků a získání systému základních vědomostí a dovedností z potravinářské chemie, na schopnost upevňovat nové poznatky, na rozvíjení dovednosti aplikovat teoretické vědomosti na konkrétní příklady, na vytváření návyku práce s literaturou a jinými informačními zdroji. Obsah učiva je vymezen tematickými celky.

Učivo je vhodně diferencováno tak, aby se všichni žáci mohli rozvíjet v závislosti na svých individuálních schopnostech a dovednostech.

Hodnocení výsledků žáků

Vyhází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žáci se učí vyhledávat a získávat informace z různých zdrojů a posuzovat věrohodnost těchto zdrojů, učí se pracovat s odbornými texty, videi, s grafickými organizéry dat, s nástroji pro strukturování myšlenek a faktů, učí se pokládat otázky a formulovat problémy, trénují vyjadřování vlastních myšlenek ve formě mluveného projevu nebo souvislého strukturovaného textu. Jsou vedeni k průběžnému hodnocení výsledků svého vzdělávání, k hledání nových a lepších způsobu svého učení, k uvědomění si celoživotní potřeby učit se novým dovednostem.

Kompetence k řešení problémů

Žáci ve výuce řeší zadané úlohy jak samostatně, tak ve skupinách. Učí se navrhovat různá řešení jednoho problému, hodnotit jednotlivá řešení podle zvolených kritérií, naslouchat nápadům a argumentům svých spolupracovníků, učí se nevzdávat řešení problému při prvotním nezdaru. Učí se hledat a využívat pomoc ostatních členů týmu, stejně jako sami pomáhat při řešení problémů jiným.

Komunikativní kompetence

Žáci se učí formulovat srozumitelně a správně své myšlenky formou mluveného či psaného textu, sdělovat klíčové informace i formou schémat, pojmových map či jiných organigramů. Jsou vedeni k dodržování odborné terminologie a používání spisovného jazyka, seznamují se se základní odbornou anglickou terminologií. Své komunikační dovednosti neustále procvičují při řešení předložených problémů, při skupinových pracích či při diskusích v rámci skupiny nebo třídy.

Personální a sociální kompetence

Žáci se učí pracovat v týmu a podílejí se na realizaci společných činností, učí se přijímat a dobře a včas plnit zadané úkoly. Učí se mít odpovědný vztah ke svému zdraví, jsou vedeni k uvědomění si zdravotních rizik souvisejících s užíváním návykových látek.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci se učí vystupovat a jednat v souladu se zásadami správného společenského chování, jsou vedeni k chápání významu životního prostředí pro člověka a jejich vzájemnému ovlivňování.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci jsou vedeni k pečlivé a systematické práci, k odpovědnosti za výsledky své práce, k uvědomění si svých silných a slabých stránek. Učitel žáky podporuje při samostatném hledání inovativních a netradičních řešení zadaných úloh, sestavování vlastních postupů práce a při hodnocení výsledků svých i svých spolužáků. V laboratorních cvičeních žáci rozvíjí svou manuální zručnost a kreativitu.

Matematické kompetence

Žáci jsou vedeni ke správnému používání a převádění jednotek běžných veličin, učí se provádět reálný odhad výsledku řešení zadané úlohy, efektivně aplikují matematické postupy při řešení konkrétních úkolů. Různými způsoby a při různých situacích pracují s grafy a tabulkami.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci pracují s běžným textovým editorem, umějí získávat informace z internetu, kriticky je zhodnotit a následně adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě. Výpočetní techniku a různorodý software využívají při zpracovávání projektů a prezentování jejich výsledků.

<u>Předmět potravinářská chemie aplikuje průřezová témata ve výuce takto:</u>

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují samostatně nebo v týmu, jsou vedeni k respektování názorů spolupracovníků k hledání přijatelných kompromisů při řešení pracovních problémů. Učí se objektivně hodnotit výsledky své práce a přijímat pochvalné i kritické hodnocení ze strany vyučujícího. Aktivizující metody a formy práce ve výuce jako je problémové a projektové učení, kooperativní učení, různé diskusní a simulační metody, metody k rozvoji funkční gramotnosti žáků (tj. schopnosti číst textový materiál s porozuměním, interpretovat jej, hodnotit a používat pro různé účely) směřující k tomu, aby se žáci orientovali v mediálních sděleních, kriticky je vyhodnocovali, aby dovedli jednat s lidmi, hledali kompromisní řešení, vážili si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je chránit

a zachovat pro budoucí generace, jsou využívány v průběhu celé výuky chemie, napříč všemi tematickými celky.

Člověk a životní prostředí

Žáci se učí o vlivu chemických látek na živé organismy a na životní prostředí. Osvojují si základní principy šetrného nakládání s materiály a energiemi, jsou vedeni ke třídění odpadů. Ve výuce tematických celků Technologické postupy a Konzervace potravin jsou žáci seznamování s problematikou vlivu používaných postupů na životní prostředí i s vlivem znečištění životního prostředí na kvalitu potravin.

Člověk a svět práce

Žáci dodržují zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s chemickými látkami a zásady požární ochrany, používají osobní ochranné prostředky. Dovednosti z oblasti písemné a verbální sebeprezentace žáci rozvíjejí při zpracování úkolů ve všech oblastech učiva.

Informační a komunikační technologie

Žáci se učí využívat při studiu informace z internetu, rozvíjejí svou dovednost práce s textovým editorem při zpracovávání písemných prací na zadané téma, rozvíjí své schopnosti využití nejrůznějšího software v rámci projektové výuky. Témata projektové výuky úzce navazují na tematický celek Složky potravy.

4.28.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - vyjmenuje základní složky potravy, uvede příklady a popíše jejich význam; - vysvětlí chemické složení potravin; - provádí a vyhodnocuje jednoduché pokusy vedoucí k zjišťování, pozorování a ověřování složek potravy;	**Složky potravy**	**8**
Žák: - objasní chemické děje, které probíhají při - výrobě, technologickém zpracování a - skladování vybraných skupin potravin a - nápojů; - dokáže popsat a vysvětlit, k jakým - změnám v potravinách a nápojích při - těchto dějích dochází; - objasní technologii úpravy a zpracování - vody, udržování její kvality; - provádí a vyhodnocuje jednoduché pokusy a pozorování;	**Technologické postupy**	**10**
Žák: - popíše jednotlivé skupiny přídatných látek a jejich použití;	**Konzervace potravin**	**7**

- vysvětlí rizika potravinových kontaminantů; - provádí a vyhodnocuje jednoduché pokusy a pozorování;		
Žák: - vysvětlí, jak je zajišťována bezpečnost potravin a doplňků stravy, vyhledá konkrétní informace; - orientuje se v analytických postupech důležitých pro zjištění kvality potravin; - charakterizuje kontrolu jakosti potravin; - dokáže vysvětlit pojmy biopotravina a geneticky modifikované potraviny - provádí a analyzuje jednoduché pokusy pro zjištění kvality potravin	**Kontrola a distribuce potravin**	**10**

4.29 Název vyučovacího předmětu: Biochemie (BCH)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 1/33

Vzdělávací oblast: Specifická ošetřovatelská péče

4.29.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Učivo předmětu poskytuje žákům základní teoretické vědomosti z aplikované biochemie o chemickém složení živých organismů a o chemických dějích, které v nich probíhají. Žáci pochopí a osvojí si vybrané pojmy i zákonitosti této disciplíny, vždy ve vztahu k běžnému životu a porozumění dějům odehrávajícím se v živých organismech. Biochemie ukazuje, že život je neustálou a složitou chemickou proměnou, kde jednotlivé děje spolu souvisejí a vzájemně se ovlivňují, kde žádný děj neprobíhá izolovaně. Biochemie prohlubuje vědomosti žáků, které získali v prvním a druhém ročníku v předmětech biologie, somatologie a chemie. Žáci ve výuce uplatňují logické myšlení, kreativitu, postupně rozvíjejí získané vědomosti a dovednosti uplatnitelné v dalším vzdělávání, v odborné praxi, nebo v občanském životě.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět biochemie je součástí vzdělávací oblasti Specifická ošetřovatelská péče. Je koncipován jako odborný předmět s vazbou na všeobecnou část vzdělávání. Učivo biochemie je zařazeno do 3. ročníku a navazuje na poznatky a dovednosti, které žáci získali studiem přírodních látek v chemii, prohlubuje je a přispívá k pochopení učiva odborných předmětů studijního oboru.

Učivo tvoří tři základní tematické celky – chemické složení živých organismů, regulace biochemických dějů a metabolismus živin a minerálních látek. První tematický celek poskytuje žákům základní informace o chemickém složení živých organismů a o biogenních prvcích. Žáci se také seznamují se základními stavebními kameny živých organismů – cukry, tuky, bílkoviny a nukleové kyseliny. Druhý tematický celek seznamuje žáky s problematikou regulace biochemických dějů. Základem učiva tohoto celku jsou enzymy, vitaminy, hormony a jejich vliv na metabolické děje. Třetí tematický celek poskytuje žákům informace o jednotlivých metabolických dějích cukrů, tuků a bílkovin. Rovněž seznamuje žáky s metabolismem minerálních látek a jejich biochemickém působení v organismu.

Mezipředmětové vztahy

Předmět chemie svým obsahem úzce souvisí s dalšími vyučovacími předměty – především s biologií, somatologií, matematikou a chemií.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v biochemii vede žáky k vytvoření pozitivního vztahu k biochemii jako vědě, jejíž konkrétní výstupy (výrobky, postupy, objevy) jsou nezbytné pro porozumění lidského organismu. Žáci jsou vedeni k zamýšlení se a k diskusím o chemickém složení živých organismů a o biochemických dějích, které probíhají v lidském těle, učí se argumentovat při řešení nejrůznějších problémů souvisejících s biochemií. Výuka poskytuje žákům prostor pro práci v týmu, žáci se učí respektovat názory spolupracovníků.

Metody a formy práce

Vyučující volí nejvhodnější moderní metody a nejrůznější formy práce, při kterých využívají širokou paletu didaktických prostředků a didaktické techniky. Důraz je kladen na aktivní zapojení všech žáků do výuky díky práci na zadaných úkolech, řešení problémový úloh či zpracování projektů. Vše je směřováno k postupnému vytváření učebních návyků a získání systému základních vědomostí a dovedností z biochemie, na schopnost upevňovat nové poznatky, na rozvíjení dovednosti aplikovat teoretické vědomosti na konkrétní příklady, na vytváření návyku práce s literaturou a jinými informačními zdroji. Obsah učiva je vymezen tematickými celky.

Učivo je vhodně diferencováno tak, aby se všichni žáci mohli rozvíjet v závislosti na svých individuálních schopnostech a dovednostech.

Hodnocení výsledků žáků

Vyhází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žáci se učí vyhledávat a získávat informace z různých zdrojů a posuzovat věrohodnost těchto zdrojů, učí se pracovat s odbornými texty, videi, s grafickými organizéry dat, s nástroji pro strukturování myšlenek a faktů, učí se pokládat otázky a formulovat problémy, trénují vyjadřování vlastních myšlenek ve formě mluveného projevu nebo souvislého strukturovaného textu. Jsou vedeni k průběžnému hodnocení výsledků svého vzdělávání, k hledání nových a lepších způsobu svého učení, k uvědomění si celoživotní potřeby učit se novým dovednostem.

Kompetence k řešení problémů

Žáci ve výuce řeší zadané úlohy jak samostatně, tak ve skupinách. Učí se navrhovat různá řešení jednoho problému, hodnotit jednotlivá řešení podle zvolených kritérií, naslouchat nápadům a argumentům svých spolupracovníků, učí se nevzdávat řešení problému při prvotním nezdaru. Učí se hledat a využívat pomoc ostatních členů týmu, stejně jako sami pomáhat při řešení problémů jiným.

Komunikativní kompetence

Žáci se učí formulovat srozumitelně a správně své myšlenky formou mluveného či psaného textu, sdělovat klíčové informace i formou schémat, pojmových map či jiných organigramů. Jsou vedeni k dodržování odborné terminologie a používání spisovného jazyka, seznamují se se základní odbornou anglickou terminologií. Své komunikační dovednosti neustále procvičují při řešení předložených problémů, při skupinových pracích či při diskusích v rámci skupiny nebo třídy.

Personální a sociální kompetence

Žáci se učí pracovat v týmu a podílejí se na realizaci společných činností, učí se přijímat a dobře a včas plnit zadané úkoly. Učí se mít odpovědný vztah ke svému zdraví, jsou vedeni k uvědomění si zdravotních rizik souvisejících s užíváním návykových látek.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci se učí vystupovat a jednat v souladu se zásadami správného společenského chování, jsou vedeni k chápání významu životního prostředí pro člověka a jejich vzájemnému ovlivňování.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci jsou vedeni k pečlivé a systematické práci, k odpovědnosti za výsledky své práce, k uvědomění si svých silných a slabých stránek. Učitel žáky podporuje při samostatném hledání inovativních a netradičních řešení zadaných úloh, sestavování vlastních postupů práce a při hodnocení výsledků svých i svých spolužáků.

Matematické kompetence

Žáci jsou vedeni ke správnému používání a převádění jednotek běžných veličin, učí se provádět reálný odhad výsledku řešení zadané úlohy, efektivně aplikují matematické postupy při řešení konkrétních úkolů. Různými způsoby a při různých situacích pracují s grafy a tabulkami.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci pracují s běžným textovým editorem, umějí získávat informace z internetu, kriticky je zhodnotit a následně adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě. Výpočetní techniku a různorodý software využívají při zpracovávání projektů a prezentování jejich výsledků.

Předmět biochemie aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují samostatně nebo v týmu, jsou vedeni k respektování názorů spolupracovníků k hledání přijatelných kompromisů při řešení pracovních problémů. Učí se objektivně hodnotit výsledky své práce a přijímat pochvalné i kritické hodnocení ze strany vyučujícího. Aktivizující metody a formy práce ve výuce jako je problémové a projektové učení, kooperativní učení, různé diskusní a simulační metody, metody k rozvoji funkční gramotnosti žáků (tj. schopnosti číst textový materiál s porozuměním, interpretovat jej, hodnotit a používat pro různé účely) směřující k tomu, aby se žáci orientovali v mediálních sděleních, kriticky je vyhodnocovali, aby dovedli jednat s lidmi, hledali kompromisní řešení, vážili si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace, jsou využívány v průběhu celé výuky biochemie, napříč všemi tematickými celky.

Člověk a životní prostředí

Žáci se učí o vlivu chemických látek na živé organismy a na životní prostředí. Osvojují si základní principy šetrného nakládání s materiály a energiemi, jsou vedeni ke třídění odpadů.

Oblast současných problémů ve vztahu člověka a životního prostřední je realizována v rámci tematických celků Chemické složení živých organismů a Regulace biochemických dějů. Žáci jsou konfrontováni s problematikou neplodnosti a vlivu chemických látek na biochemické pochody v lidském těle.

Člověk a svět práce

Žáci dodržují zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s chemickými látkami a zásady požární ochrany, používají osobní ochranné prostředky. Dovednosti z oblasti písemné a verbální sebeprezentace žáci rozvíjejí při zpracování úkolů ve všech oblastech učiva.

Informační a komunikační technologie

Žáci se učí využívat při studiu informace z internetu, rozvíjejí svou dovednost práce s textovým editorem při zpracovávání písemných prací na zadané téma, rozvíjí své schopnosti využití nejrůznějšího software v rámci projektové výuky. Témata projektové výuky úzce navazují na tematické celky Chemické složení živých organismů a Metabolismus živin a minerálních látek.

4.29.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/33

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - aplikuje základní poznatky z chemie a biochemie přírodních látek; - charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny; - vysvětlí strukturu a význam nukleových kyselin;	**Chemické složení živých systémů**	**8**
Žák: - orientuje se v problematice biochemických dějů a jejich regulaci v organismu; - popíše enzymy a jejich funkce v organismu; - popíše vitaminy a jejich funkce v organismu; - objasní funkci hormonů;	**Regulace biochemických dějů**	**10**
Žák: - vysvětlí základní metabolické děje sacharidů; - vysvětlí základní metabolické děje lipidů; - vysvětlí základní metabolické děje bílkovin; - objasní biochemické působení vybraných minerálních látek, stopových prvků, sterolů, antioxidantů a dalších látek; - vysvětlí homeostázu;	**Metabolismus živin a minerálních látek**	**15**

4.30 Název vyučovacího předmětu: Výživa člověka (VYC)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 4 (2) / 140 (70)

Vzdělávací oblast: Specifická ošetřovatelská péče

4.30.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Cílem předmětu je zprostředkovat žákům poznatky o výživových nárocích zdravého člověka, různých populačních skupin, o alternativních směrech ve výživě a o enterální a parenterální výživě člověka. Připravit žáky na to, aby byli schopni vhodným způsobem ovlivňovat postoj klientů i spoluobčanů k vlastnímu zdraví a podílet se na realizaci programů na podporu zdravé výživy. V tomto směru má předmět i významnou výchovnou funkci, neboť vede žáky k chápání zdraví jako nejvyšší hodnoty a k odpovědnosti za jejich zdraví.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu výživa člověka je zařazeno podle RVP do vzdělávací oblasti Specifická ošetřovatelská péče. Předmět je chápán jako teoreticko-praktický. Je zařazen na začátek studia a vyučuje se ve dvou ročnících. V prvním ročníku se předmět vyučuje dvě hodiny týdně a je zaměřen teoreticky. Ve druhém ročníku se předmět vyučuje dvě hodiny týdně, třída je rozdělena na dvě skupiny, je zaměřen prakticky.

Mezipředmětové vztahy

V předmětu se prolínají teoretické znalosti z předmětů nauka o poživatinách a somatologie, např. žáci jsou seznamováni s působením jednotlivých živin v organismu. Prakticky se uplatňují poznatky a dovednosti z předmětu v léčebné výživě, kde jsou aplikovány při tvorbě dokumentace k jednotlivým typům diet. Teoreticky se znalosti z předmětu dále rozvíjejí v dietologii.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu výživa člověka směřuje k tomu, aby žáci:

- vážili si zdraví, dobrého životního prostředí a snažili se je zachovat pro příští generace;
- jednali odpovědně v otázce vlastní zdravé výživy;
- uvědomili si význam výživy a důsledky nezdravého životního stylu pro jednotlivce i společnost;
- byli ochotni předávat získané informace svým klientům, a tím se podílet na ochraně zdraví;
- byli ochotni aktivně zaujmout postoj k tématům týkajícím se zdraví a zdravého životního stylu;
- uvědomovali si význam zdravé výživy pro osobní život i pro společnost, chápal problémy a komplikace nezdravé výživy;
- dokázali zhodnotit možnosti a trendy výživy obyvatelstva a aktuální výživovou situaci v ČR, ve světě a EU;
- byli připraveni ovlivňovat vhodným způsobem postoj svých klientů i jiných lidí v oblasti zdravé výživy;
- dokázali posoudit rizika dodržování netradičních výživových směrů u ohrožených skupin osob.

Metody a formy výuky

Při výuce je žádoucí co nejvíce opírat výuku o konkrétní příklady a situace, využívat osobních zkušeností žáků, jejich zájmů v dané oblasti i aktuálních otázek týkajících se učiva. Kromě běžných výukových metod – výklad, práce s textem, práce s elektronickými informacemi je vhodné propojovat výuku s diskusemi, řešením modelových situací, podporovat individuální i týmovou prací žáků. Do výuky jsou vhodně zařazovány taktéž metody RWCT, např. myšlenková mapa, skládankové učení, učíme se navzájem, metoda ano x ne, křížovky, brainstorming apod. Předmět poskytuje vhodné podmínky pro projektové vyučování s možností prezentace žáků. Učitel dle svého zvážení může posílit vybrané tematické celky. Dle zvážení zařadí do výuky besedy a exkurze, které navazují na problematiku předmětu.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení výsledků žáků vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání, která jsou přílohou Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Klíčové kompetence

Předmět výživa člověka rozvíjí zejména tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení a řešení problémů

Žák:

- je schopen pochopit a analyzovat zadání úkolu;
- dovede stanovit efektivní pracovní postup;
- umí získat informace potřebné k řešení problému a navrhnout způsoby řešení;
- dokáže si zvolit prostředky a způsoby vhodné pro realizaci jednotlivých aktivit;
- se snaží využít vědomosti z jiných předmětů nebo vlastní zkušenosti;
- dovede sebekriticky hodnotit pokrok při dosahování učebních cílů a přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Komunikativní kompetence

Žák:

- se snaží rozvíjet komunikační dovednosti včetně dovednosti diskutovat a argumentovat o vybraných otázkách týkajících se problematiky výživy člověka;
- je schopen srozumitelně prezentovat vlastní zpracované projekty;
- je schopen pracovat s odbornou literaturou;
- dovede samostatně, souvisle, logicky a správně se odborně vyjadřovat;
- je schopen vyvozovat souvislosti;
- dovede řešit problémy;
- je schopen vyjadřovat se v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

Žák:

- je schopen pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních činností;
- je ochoten aktivně se podílet na řešení zadaného úkolu a navrhovat postupy řešení;

- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání;
- je schopen objektivní sebekritiky;
- je si vědom důsledků nezdravé výživy člověka.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žák:

- je schopen jednat samostatně, odpovědně a iniciativně ve veřejném zájmu;
- je schopen dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí;
- dovede jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování;
- uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- je ochoten respektovat jiné kultury a národnost.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žák:

- má reálnou představu o svém uplatnění na trhu práce;
- zná svoje práva a povinnosti a mít přehled o platových a ostatních podmínkách
- má pozitivní vztah k budoucímu povolání, tedy i ke vzdělání;
- uvědomuje si význam celoživotního vzdělávání.
- zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména ve vybraném oboru.

Kompetence k využívání prostředků informačních a komunikačních technologií a k práci s informacemi

Žák:

- dokáže pracovat s osobním počítačem;
- umí pracovat s informacemi, vyhledávat informace z různých zdrojů;
- umí vyhodnocovat informace a využít je pro dosažení výsledků v praktické odborné činnosti např. pro předání veřejnosti.

Odborné kompetence

Předmět se podílí na výchově k profesní přípravě středního zdravotnického pracovníka. Absolvent oboru je připravován:

- znát základní poznatky o výživě;
- orientovat se v problematice zdravé výživy;
- uvést diety z dietního systému ČR a odlišit postupy léčebné výživy;
- definovat výživové nároky pro různé typy stravovacích kategorií;
- upravit výživové postupy podle etnických a nábožensko-kulturních požadavků;
- znát alternativní výživové směry;
- podílet se na edukaci jedinců, rodin a skupin v oblasti zdravé výživy;
- zpracovávat nutriční dokumentaci;
- posuzovat nutriční hodnotu stravy podle stanovených zásad;
- sestavit podklady pro praktikování zásad zdravé výživy;
- respektovat zásady ochrany zdraví při práci;
- znát rozdíly mezi enterální a parenterální výživou a jejich základní charakteristiku.

Předmět výživa člověka aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Při výuce předmětu výživa člověka jsou v 1. ročníku žáci seznámeni s menšinovými přístupy k výživě v tematickém celku Alternativní způsoby výživy. Učí se tolerovat jiné názory a také jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách v této oblasti. Dokážou efektivně pracovat s informacemi, umí je získávat a kriticky vyhodnocovat.

Člověk a životní prostředí

Cílem je vést žáky k pochopení postavení člověka v přírodě, vlivu životního prostředí na zdraví a život. Žáci si osvojují hlavní zásady zdravého životního stylu, uvědomují si odpovědnost za své zdraví, dokážou působit pozitivním směrem na jednání a postoje druhých lidí. Oblast týkající se biologických podmínek a ochrany přírody, zejména vliv průmyslových zplodin a chemických látek používaných v zemědělství na kvalitu potravin a zdraví, je probrána v TC Výživa zdravého člověka v prvním ročníku.

Člověk a svět práce

Žáci si dokážou uvědomit vlivy pracovních činností na životní prostředí a na zdraví člověka. Chápou význam profesního vzdělávání i nutnost celoživotního učení. Předmět umožňuje žákům získat základní představu o profesních příležitostech a napomáhá jim při jejich posuzování z hlediska svých předpokladů a profesních cílů. Ve 2. ročníku se předmět zaměřuje na aplikaci osvojených teoretických znalostí v praktických činnostech – zejména v tematických celcích Hodnocení stavu výživy a Zpracování nutriční dokumentace je zdůrazňován význam nabytých poznatků pro praktickou profesní činnost.

4.30.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2/70

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - má všeobecný přehled o vývoji lidské výživy - zná rizika z porušení hygienických zásad při přípravě pokrmů, při skladování a manipulaci s potravinami, zná rizikové vlivy - definuje pojem organoleptické vlastnosti poživatin - objasní význam pitného režimu, zná rizika dehydratace, vyjmenuje faktory nutné pro zvýšený příjem tekutin - definuje základní výživové pojmy, rozumí pojmu nutriční hodnota, vysvětlí jednotlivé složky potravy, rozumí pojmu metabolismus, zná živiny a orientuje se v jejich zastoupení v jednotlivých potravinách - chápe rozdíl mezi hodnotou energetickou a biologickou a umí uvést příklady	**Výživa člověka a základní pojmy** - úvod do studia předmětu, historie výživy a výživa dnes - hygienická hodnota stravy a patogenní vlivy ve výživě - organoleptické vlastnosti a biologicky cenné látky - pitný režim - složení potravy, metabolismus, živiny - energetická a biologická hodnota - makronutrienty a mikronutrienty značení potravin	18

- zná základní prvky makronutrientů a mikronutrientů - orientuje se ve způsobech značení potravin		
Žák - objasní pojem zdravá výživa, zná rozdíl mezi vhodnou a nevhodnou výživovou skladbou - charakterizuje národní výživová doporučení podle pravidel EU - umí uvést příklady modulů zdravého stravování - zná potravinovou pyramidu	**Zdravá výživa a doporučení** - zdravá výživa a výživová doporučení u nás i v EU - výživové modely a výživová doporučení - civilizační choroby	4
Žák - zná pravidla a zásady pro tvorbu jídelního lístku a umí je aplikovat v praxi - orientuje se v zařazování surovin do jídelního lístku dle sezónních surovin	**Pravidla pro plánování jídelního lístku** - pravidla pro tvorbu jídelního lístku pro zdravou dospělou populaci - sezónní jídelníčky	4
Žák - vysvětlí a definuje základní výživové nároky pro různé typy stravovacích kategorií - charakterizuje výživové nároky kojenců, vysvětlí význam kojení a má základní přehled v mléčných formulích, vysvětlí pojmy – dokrm a příkrm - vysvětlí význam výživy a výživové nároky batolat, charakterizuje postupný přechod dítěte na smíšenou stravu - objasní význam výživy a výživové nároky dětí a dospívajících - specifikuje význam výživy a výživové nároky dospělých jedinců i s ohledem na prevenci chorob - charakterizuje význam výživy, výživové nároky a zvláštnosti stravování ve stáří - charakterizuje význam výživy a výživové nároky v období těhotenství a v období laktace - charakterizuje zvláštnosti výživy sportovců.	**Stravovací kategorie** - výživa kojenců - výživa batolat - výživa dětí - výživa dospělých - výživa ve stáří - výživa těhotných a kojících žen - výživa sportovců	24
Žák: - charakterizuje dietní systém ČR - vyjmenuje jednotlivé diety v dietním Systému, význam diet v terapii - umí přiřadit diety do jednotlivých technologických základů - umí specifikovat základní rozdíly mezi technologickými postupy - zná organizační strukturu Oddělení léčebné výživy a stravování - objasní kompetence pracovníků v oblasti výživy	**Základy léčebné výživy** - dietní systém ČR - technologické postupy v léčebné výživě - Oddělení léčebné výživy a stravování kompetence pracovníků ve výživě	10

Žák: - vysvětlí pojem alternativní výživa; - charakterizuje jednotlivé alternativní směry; - dokáže určit rizika dodržování netradičních výživových směrů u ohrožených skupin osob.	**Alternativní způsoby výživy** - vegetariánství a veganství - makrobiotika - dělená strava - další netradiční směry ve výživě	6
Žák: - objasní rozdíly výživových zvyklostí podle národních, náboženských a kulturních tradic.	**Výživa různých etnik a národů** - odlišnosti ve stravovacích návycích, ve výběru potravin a způsobech zpracování - strava muslimů, hinduistů - košer strava	4

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 70 (70)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - orientuje se v nutriční dokumentaci - vymezí pravidla tvorby jídelních plánů - orientuje se v tvorbě podkladů pro přípravu pokrmů - určí zásady normování pokrmů a tvoří výkaz spotřebovaných potravin pro 1 osobu i více osob. - úprava stavů pacientů a úprava výkazu spotřebovaných potravin	**Zpracování nutriční dokumentace** - základní nutriční dokumentace - jídelní plány pro jednu a více diet - tvorba podkladů pro přípravu pokrmů - normování - stavy pacientů a úpravy - výkaz spotřebovaných potravin	20
Žák: - plánuje jídelníčky pro jednotlivé stravovací kategorie - vyhodnotí nutriční hodnotu jednodenních jídelníčků u jednotlivých stravovacích kategorií - dokáže posoudit rozdíly mezi jednotlivými stravovacími kategoriemi - zná zásady tvorby jídelníčku pro vegetariány - umí vytvořit plnohodnotný jídelníček pro lakotovovegetariány a vyhodnotit jej	**Podklady pro zdravou výživu ve stravovacích kategoriích** - tvorba jídelníčků a nutriční zhodnocení ve: - výživě v těhotných a kojících žen - výživě kojenců - výživě batolat - výživě dětí - výživě dospělých - výživě ve stáří - výživě sportovců - výživě vegetariánů	32
Žák: - umí pracovat s různými výživovými záznamy, dotazníky apod. - znázorňuje vhodnou postup při edukaci s pacienty/klienty a jejich rodinnými příslušníky o různých oblastech výživy. - procvičuje metody zjišťování stavu výživy a stravovacích zvyklostí (kazuistiky)	**Hodnocení stavu výživy** - výživové záznamy, dotazníky, monitoring stravy - metody zjišťování stavu výživy - hodnocení nutričního stavu - edukace - nutriční anamnéza	8

- charakterizuje jednotlivé metody a možnosti jejich využití - ovládá postup u monitoring - zpracuje nutriční bilanci - provede záznam do nutričního dekurzu	- screening - monitoring a bilance - nutriční dekurz	
Žák: - vysvětlí a definuje umělou výživu - charakterizuje druhy a způsoby aplikace jednotlivé enterální výživy - orientuje se v přípravcích enterální výživy a vhodnosti její indikace - zná modulární dietetika a sippingové přípravky a způsoby jejich podávání	**Umělá enterální výživa** - druhy sippingů - druhy modulárních dietetik - zpracování a využití modulárních dietetik a sippingů	6
Žák - orientuje se v moderních technologiích přípravy stravy a zná jejich výhody; - definuje pojmy funkční potravina a fortifikace potravin; - vysvětlí pojem suplementace potravin; - objasní termín výživové doplňky, určí jejich význam ve zdravé výživě. - definuje aditiva - definuje pojem organoleptické vlastnosti poživatin; - seznámí se s novými trendy ve výživě.	**Moderní trendy v lidské výživě** - technologické postupy - funkční potraviny, suplementace, výživové doplňky - aditiva a fortifikace potravin - organoleptické vlastnosti - novinky ve výživě	4

4.31 Název vyučovacího předmětu: Léčebná výživa (LEV)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 20 (20) / 640 (640)

Vzdělávací oblast: Specifická ošetřovatelská péče

4.31.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Cílem výuky předmětu léčebná výživa je poskytování komplexních poznatků o výživě a léčebné výživě člověka včetně získání dovedností a návyků potřebných k výkonu profese zdravotnického pracovníka, který pod odborným dohledem poskytuje specifickou ošetřovatelskou péči při zabezpečení nutričních potřeb v oblasti preventivní a léčebné výživy s cílem úpravy životosprávy a životního stylu.

Předmět léčebná výživa poskytuje žákům ucelený přehled o procesu zajištění léčebné výživy a nutriční péče s cílem úpravy životosprávy a životního stylu, zaměřené na rozličné nemocné jedince s individuálním přístupem na stravování jiných národů a etnik, a to v nejrůznějších vývojových a situačních podmínkách hospitalizační i komunitní péče v rozsahu pracovní náplně nutričního asistenta.

Výuka upevňuje a doplňuje znalosti, dovednosti a návyky žáků získané v ostatních odborných předmětech (zdravotní výchova, první pomoc, psychologie a komunikace, somatologie, mikrobiologie epidemiologie a hygiena, ošetřovatelství, klinika nemocí, nauka o poživatinách, příprava pokrmů) i všeobecně vzdělávacích předmětech (český jazyk a literatura, cizí jazyk, latinský jazyk, občanská nauka, dějepis, matematika, fyzika, chemie, biologie, informační a komunikační technologie, tělesná výchova, ekonomika), směřuje žáky k osvojení praktických dovedností a odborných činností nezbytných při poskytování nutriční péče. Dalším cílem předmětu je pomáhat žákům, aby získali konkrétnější představu o komunikaci, týmové spolupráci a požadavcích kladených na pracovníky ve zdravotnictví včetně pracovních podmínek v jejich oboru.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět léčebná výživa je začleněna do vzdělávací oblasti Specifická ošetřovatelská péče. Předmět má praktický charakter. Doporučovanými pracovišti jsou různé typy stravovacích provozů, jednotlivá oddělení zdravotnických zařízení a dále státní a privátní zařízení poskytující preventivní či doplňkovou péči v oblasti výživy. Výuka předmětu léčebná výživa probíhá v učebnách, laboratorních kuchyňkách, a provozních podmínkách zařízení poskytujících ošetřovatelskou péči pod vedením odborné učitelky. Nedílnou součástí výuky předmětu léčebná výživa jsou i odborné exkurze.

Nedílnou součástí jsou teoreticko-praktické vědomosti, dovednosti a návyky z oblasti zjišťování nutričních potřeb pacientů, působení výživy a léčebné výživy v oblasti klinických oborů i komunitní péče. Teoretické i praktické vzdělávání se zaměřuje na plánování výživy, přípravu a distribuci stravy, sestavování a hodnocení jídelních lístků a nutričních plánů, nutriční bilance včetně správného užití výživových doplňků, zpracování zdravotnické dokumentace, administrativy stravovacího provozu, dávkování potravin, správné užívání odborné terminologie. Předmět umožňuje žákům podle jejich individuálních možností aplikovat získané vědomosti a dovednosti z oblasti jejich odborného a všeobecného vzdělávání v praxi v souladu s právními předpisy, standardy.

Mezipředmětové vztahy

Znalosti vycházejí z teoretických základů, které žáci získávají zejména v předmětech nauka o poživatinách, výživa člověka, dietologie, somatologie a mikrobiologie, epidemiologie a hygiena. Jsou uplatňovány dovednosti z předmětů příprava pokrmů, psychologie a komunikace a informační technologie v praxi.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

V průběhu výuky předmětu léčebná výživa budou žáci vedeni k tomu, aby:

- jednali odpovědně a přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí;
- používali správné pracovní postupy nutriční péče;
- dodržovali ošetřovatelské standardy a při poskytování výživy a léčebné výživy
- postupovali pouze v rámci svých kompetencí;
- pracovali svědomitě a kvalitně;
- vážili si zdraví a života;
- jednali odpovědně a přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí;
- respektovali a hájili práva pacientů;
- dodržovali povinnou mlčenlivost a pravidla BOZP včetně manipulace s razítky a klíči;
- respektovali podmínky, prostředí a specifika poskytování péče o pacienty/klienty různých věkových kategorií a kultur;
- prohlubovali si dovednost pozorovat, analyzovat a hodnotit zdravotní stav pacientů/klientů;
- využívali nových poznatků v oblasti výživy a léčebné výživy k sebevzdělávání;
- osvojovali si organizaci práce v podmínkách konkrétního pracoviště;
- naučili se pracovat pod odborným dohledem a spolupracovat s ostatními členy zdravotnického týmu.

Metody a formy výuky

Předmět léčebná výživa se vyučuje ve 3. a 4. ročníku, a to 10 hodin týdně, kdy jsou žáci děleni na skupiny. Je chápán jako praktický. Tato výuka probíhá v pětihodinových blocích s dvacetiminutovou přestávkou. Výuka probíhá pod vedením odborné učitelky. Praktická výuka předmětu léčebná výživa je organizována v laboratorních kuchyních, na pracovištích se zdravotní nebo sociální péčí na základě smluvního vztahu mezi školou a zařízením. Doporučenými základními pracovišti pro praktickou výuku jsou lůžková a ambulantní zdravotnická zařízení včetně odborných léčebných ústavů, zejména na odděleních gerontologických, interních, dětských a metabolických jednotkách, v edukačních centrech, ústavních zařízeních sociální péče a ve stravovacích provozech zejména zdravotnických a sociálních zařízení. Výuka je mezi jednotlivá pracoviště rozdělena tak, aby se žáci řádně připravovali na praktickou maturitní zkoušku a seznámili se i s problematikou léčebné výživy a nutriční péče v různých odborných zařízeních pro zdravotní a sociální péči.

Rozdělení žáků každé třídy v rámci pracovišť je uvedeno v návrhu plánu učiva a plánku praxe pro aktuální školní rok. Forma výuky předmětu léčebná výživa je individuální nebo skupinová. Může být vhodně doplněna odbornými exkurzemi. V průběhu výuky předmětu léčebná výživa je často volena metoda vysvětlování a názorné ukázky, metoda spojení teorie s praxí, nácvik praktických dovedností, ukázka praktických dovedností, řešení problému a získávání informací. Žáci v rámci svých kompetencí postupně pracují s dokumentací stravovacího provozu. O tématu lekce a konkrétní náplni žáci provádí zápis do Deníku praxe.

Před zahájením výuky předmětu léčebná výživa ve třetím ročníku jsou žáci poučeni o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při činnostech, jichž se účastní při vzdělávání nebo v přímé souvislosti s nimi, a to v těchto bodech:

- školní řád a pravidla chování při OSP
- standard pro úpravu žáka na praxi
- zásady bezpečného chování při teoretické a praktické výuce
- hygienicko-protiepidemiologické zásady
- zásady bezpečného chování na pozemních komunikacích
- zásady povinné mlčenlivosti
- pokyny pro zacházení s razítky a klíči
- zásady požární ochrany

Souvislá odborná praxe

Součástí výuky předmětu léčebná výživa (LEV) je i čtyřtýdenní odborná praxe v rozsahu sedm hodin denně ve 3. ročníku studia (tj. celkem 140 hodin).

Organizuje se v souladu s platnými právními předpisy, žáci vykonávají činnosti v rozsahu odborné způsobilosti nutričního asistenta. Odborná praxe probíhá v rozsahu čtyř týdnů, na konci třetího ročníku jsou zařazeny čtyři týdny. Uskutečňuje se na smluvním základě mezi školou a jednotlivými pracovišti. Praxe probíhá formou individuální výuky, kdy žák pracuje pod vedením a odborným dohledem nutriční terapeutky, aktivně se zapojují do procesu poskytování léčebné výživy, učí se být platným členem pracovního týmu. Dalším cílem je zapojení žáků do procesu zajištění léčebné výživy v provozních podmínkách pracovního prostředí zdravotnických zařízení, prohlubování jejich komunikativních dovedností a schopností pracovat s informacemi včetně přípravy žáků na výkon povolání nutričního asistenta.

Před zahájením je žák seznámen s cíli odborné praxe, poučen o BOZP, povinné mlčenlivosti zdravotnického pracovníka, zacházení s tiskopisy, dále o nutnosti dodržování rozpisu služeb a pracovní doby. Rozvrh služeb a rozmístění jednotlivých žáků jsou uvedeny v plánku praxe. V průběhu odborné praxe žák zpracovává nutriční dokumentaci a vede si zápis odborné praxe do Deníku praxe nutričního asistenta. Hodnocení odborné praxe je součástí celkového hodnocení z předmětu léčebná výživa. V průběhu odborné praxe je žák kontrolován vyučujícími odborných předmětů, které sledují a hodnotí teoretické znalosti a výsledky dovedností v rámci činností nutričního asistenta. Ve spolupráci se zdravotnickými pracovníky posuzují, zda žák dodržuje postupy a standardy, pracuje v rámci svých kompetencí. Kontrola je zaměřena také na dodržování povinné mlčenlivosti, zásad a pravidel BOZP a Standardu úpravy. O kontrolní činnosti provádí vyučující odborných předmětů zápis. Na závěr odborné praxe činnost žáka v rámci této praxe komplexně zhodnotí příslušný zdravotnický pracovník.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- projevuje pozitivní vztah k učení, pravidelnost v přípravě;
- pro přípravu využívá odbornou literaturu a texty s porozuměním odborných výrazů;
- projevuje schopnost účelně vyhledávat a zpracovávat informace;
- schopnost sebehodnocení v oblasti plnění učebních cílů a schopnost přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- orientuje se v možnostech svého dalšího vzdělávání;

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- získává dovednost řešit problémy;
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi;
- umí volit vhodné prostředky a způsoby řešení;

Komunikativní kompetence

Žák:

- je schopen se vyjádřit správně, souvisle a odborně;
- účastní se diskusí, vhodně argumentuje;
- umí vhodně prezentovat své schopnosti;

Personální a sociální kompetence

Žák:

- je schopen reálně posoudit své možnosti;
- umí spolupracovat v týmu;
- přijímá důsledky a odpovědnost za své chování a jednání;

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žák:

- uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- dodržuje právní předpisy, jedná v souladu s morálkou;
- jedná samostatně a odpovědně;
- uvědomuje si význam celoživotního vzdělávání v oboru;

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žák:

- přijímá pozitivní vztah k budoucímu povolání, tedy i ke vzdělání, uvědomění si významu celoživotního vzdělávání;
- orientuje se na trhu práce;

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žák:

- pracuje s informacemi z různých zdrojů (tištěných, audiovizuálních, elektronických).

Odborné kompetence

Žáci jsou připraveni:

- zajišťovat administrativní a provozní činnosti v oblasti výživy a léčebné výživy pacienta, klienta a podílet se pod přímým vedením nutričního terapeuta na poskytování nutriční péče;
- podílet se na přejímání, kontrole, manipulaci a uložení potravin určených pro zvláštní výživu;
- poskytovat zdravotní péči v souladu s právními předpisy a standardy, v kontextu nejvyšší kvality své práce a efektivního nakládání s materiály, energiemi, odpady, vodou a finančními prostředky;
- zajišťovat přípravu stravy v souladu s poznatky zdravé a léčebné výživy;
- pracovat se zdravotnickou dokumentací a informačním systémem zařízení v rámci svých kompetencí;
- zpracovávat dokumentaci o nutričním příjmu pacientů, klientů;
- posuzovat a zajišťovat stav výživy u pacientů, klientů s nekomplikovaným onemocněním;
- sestavovat předpis stravy pro jednotlivé diety a celé zdravotnické zařízení nebo zařízení sociální péče v souladu s poznatky zdravé a léčebné výživy;
- podílet se na edukaci jedinců, rodin a skupin v oblasti výživy a léčebné výživy;
- dbát na dodržování správnosti diet při rozdělování stravy pacientům/klientům;
- podílet se na přejímání, kontrole a uložení zdravotnických prostředků a prádla a na manipulaci s nimi;
- podílet se na dezinfekci a sterilizaci zdravotnických prostředků a na zajištění jejich dostatečné zásoby;
- sestavovat individuální jídelní plány včetně propočtů biologické a energetické hodnoty diet u pacientů, klientů s nekomplikovanými onemocněními;
- respektovat zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci;
- chápat bezpečnost práce jako nedílnou část péče o zdraví své i spolupracovníků i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem;
- být vybaveni vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázat první pomoc sami poskytnout.

Předmět léčebná výživa aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci by měli

- umět uplatňovat komunikativní dovednosti – jednat s lidmi, diskutovat, hledat kompromis, týmové řešení;
- získané informace zpracovávat;
- uvědomovat si svá lidská práva, respektovat práva ostatních lidí i kulturní odlišnosti příslušníků jiných národností;
- být připraveni se dále vzdělávat.

Oblast komunikace a řešení konfliktů je začleněna do 3. ročníku v rámci praktické činnosti.

Člověk a životní prostředí

Žáci by měli:

- znát zásady zdravého životního stylu a uvědomovat si odpovědnost za své zdraví;
- aplikovat zásady péče o zdraví a správné životosprávy v osobním životě;
- dodržovat požadavky na bezpečnost a hygienu práce;
- správně nakládat s produkty společnosti, odpady;

Průřezové téma (zejména oblast Způsoby řešení environmentálních problémů a zajištění dlouhodobé udržitelnosti životního prostředí v daném oboru vzdělávání a v občanském životě) je průběžně zohledňováno při praktické výuce ve zdravotnických zařízeních, přičemž se vychází z platných hygienických a bezpečnostních předpisů.

Člověk a svět práce

Žáci by měli:

- mít zodpovědnost za vlastní život s cílem optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění své profese – to je zdůrazňováno v rámci výuky ve 4. ročníku, a to všech tematických celcích;
- uvědomit si význam celoživotního vzdělávání nutričních asistentů při uplatnění na trhu práce, při budování své profesní kariéry;
- znát pojmy pracovní poměr, pracovní smlouva, práva a povinnosti a kompetence nutričního asistenta.

Oblast Právní normy týkající se zaměstnanosti je probrána v úvodním TC.

Informační a komunikační technologie

Žáci by měli:

- umět správně a efektivně využívat PC a další prostředky informačních a komunikačních technologií pro osobní i pracovní účely (a to např. při psaní jídelních lístků, tvorbě edukačních materiálů, propočtech biologických a energetických hodnot potravin, zpracovávání informačních letáků, vyhledávání potřebných informací spojených s přípravou odborných prezentací apod.).
- znát zásady práce s informacemi o nemocných, klientech se zřetelem na ochranu osobních údajů a mlčenlivost zdravotnického pracovníka.

Oblast Schopnost aplikace základních počítačových programů ve výuce je zohledněna především ve 4. ročníku, a to zejména při výuce vedení dokumentace nutné pro činnost nutričního asistenta.

4.31.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání:

Ročník: 3. a 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 10 (10) / 330 (330) a 10 (10) / 310 (310);

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - objasní organizaci a harmonogram práce nutričního asistenta; - popíše pracovní prostředí a vysvětlí organizaci práce;	**Úvod** - seznámení se s tematickým plánem a organizací praktického vyučování léčebné výživy - organizace a harmonogram práce - práva pacientů	20

- respektuje ochranu zdraví všech účastníků péče o nemocného v oblasti stravování dodržováním zásad ochrany a bezpečnosti při práci a zásad protipožární ochrany; - charakterizuje princip HACCP; - určí hygienické zásady pro zabezpečení výroby potravin a pokrmů ve stravovacích službách; - používá platné nutriční standardy, pracuje podle nich; - charakterizuje práva pacientů, respektuje princip povinné mlčenlivosti; - aplikuje Standard úpravy; - aplikuje pravidla individuálního přístupu k pacientům; - pracuje s dokumentací stravovacího provozu včetně výkazu spotřebovaných potravin; při sestavování jídelních lístků vysvětlí nutriční potřebu pro dané typy stravovacích kategorií a základní diety; - pracuje na tvorbě podkladů pro přípravu pokrmů dle zásad léčebné výživy u jednotlivých onemocnění v rámci dietního systému.	- požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví při práci v laboratorních kuchyních a stravovacích zařízeních zdravotnických zařízení - dokumentace stravovacího provozu – nutriční administrativa spojená s prací nutričního asistenta (opakování tvorby JL, norem, propočtu NB a technologických postupů pro stravovací kategorie a základní diety)	20
Žák: - uvede zásady léčebné výživy u jednotlivých onemocnění trávícího traktu a zařadí je v rámci dietního systému; - dodržuje technologické postupy, normy při přípravě diety, - umí připravit pokrmy dané diety - při nutriční intervenci splňuje požadavky kompletního přehledu k dané dietě, - pracuje na tvorbě podkladů pro přípravu pokrmů dle zásad léčebné výživy v rámci dietního systému; - zpracovává výkaz spotřebovaných potravin; - vypracuje podklady pro edukaci a provádí edukaci, - Kompletuje dokumentaci k jednotlivým dietám	**Léčebná výživa při nemocech gastrointestinálního traktu** - onemocnění dutiny ústní a jícnu - onemocnění žaludku a dvanáctníku - onemocnění žlučníku - onemocnění slinivky břišní - onemocnění jater - onemocnění střev	90 60

Žák: - uplatňuje specifika léčebné výživy při horečnatých a infekčních onemocněních a uvede dietní postupy při léčbě; - vyžaduje hygienické zabezpečení při práci s potravinami, použití správných technologických procesů při přípravě a expedici stravy i při konzumaci pokrmů; - sestavuje jídelní plán dle potřeby nutričních komponentů; - pracuje na tvorbě podkladů pro přípravu pokrmů dle zásad léčebné výživy v rámci dietního systému; - zpracovává výkaz spotřebovaných potravin; - vypracuje podklady pro edukaci; - provádí propočty nutriční hodnoty jídelníčku	**Léčebná výživa při alimentárních nákazách a infekčních onemocněních** - alimentární nákazy - infekční onemocnění	10 ---
Žák: - objasní zásady léčebné výživy u jednotlivých metabolických poruch a dokáže je zařadit v rámci dietního systému; - provádí správný výběr potravin a technologických procesů pro stravování a aplikaci léčebné výživy; - pracuje na tvorbě podkladů pro přípravu pokrmů dle zásad léčebné výživy v rámci dietního systému; - respektuje výběr definovaných dávek potravin při léčebné výživě; - upřednostňuje potraviny s vyšším obsahem NEMK; - dodržuje předepsaný příjem sacharidů, uplatňuje jídelníček s vyšším obsahem vlákniny; - používá výměnné jednotky; - vylučuje potraviny s vyšším podílem purinů v dietních opatřeních při dně; - aplikuje výběr potravin s omezením vitamínu K při léčbě kumarínovými deriváty; - sestavuje jídelní plán na základě indikace; - zpracovává výkaz spotřebovaných potravin; - vypracuje podklady pro edukační materiál; - provádí propočty nutriční hodnoty jídelníčku.	**Léčebná výživa při metabolických poruchách a KVO** - poruchy lipidového metabolismu - obezita a velmi přísné nízkoenergetické diety - diabetes mellitus - hypertenze - dna - režim při léčbě kumarínovými driváty	90 50

Žák: - aplikuje zásady léčebné výživy u ledvinových a močových onemocnění a dokáže je zařadit v rámci dietního systému; - dodržuje zásady správného výběru potravin a technologických procesů pro stravování a aplikaci léčebné výživy při nemocech ledvin a močových cest; - pracuje na tvorbě podkladů pro přípravu pokrmů dle zásad léčebné výživy v rámci dietního systému; - uplatňuje znalosti léčebné výživy při léčbě ledvinových kamenů; - zařazuje potraviny vhodné při urolitiáze; - sestavuje jídelní plán na základě indikace s nekomplikovaným onemocněním; - zpracovává výkaz spotřebovaných potravin; - vypracuje podklady pro edukační materiál; - provádí propočty nutriční hodnoty jídelníčku.	**Léčebná výživa při nemocech ledvin a močových cest** - dieta s omezením bílkovin - nízkobílkovinné diety - léčebná výživa při nemocech močových cest - léčebná výživa při ledvinových kamenech	40 20
Žák: - používá doporučené výživové dávky WHO pro racionální výživu ve výživě zdravého člověka v preventivní péči; - dodržuje zásady správného výběru potravin a technologických procesů při sestavování jídelního lístku racionální stravy; - pracuje na tvorbě podkladů pro přípravu pokrmů dle zásad léčebné výživy v rámci dietního systému; - sestavuje jídelní plán podle zásad racionální výživy; - zpracovává výkaz spotřebovaných potravin; - vypracuje podklady pro edukační materiál; - provádí propočty nutriční hodnoty jídelníčku.	**Léčebná výživa jako součást léčebně preventivní péče** - racionální strava - doporučené výživové dávky WHO	10 ---
Žák: - zohledňuje nutriční potřeby onkologicky nemocných; - uvede způsoby individuální nutriční podpory onkologicky nemocných se zvýšením nutriční hodnoty stravy; - objasní význam tekutých dietetik určených k sippingu;	**Léčebná výživa při onkologických onemocněních** - individuální nutriční potřeby onkologicky nemocných - nutriční screening - výživná dieta, sipping	10

- aplikuje zásady výživné diety; - vypracuje podklady pro edukační materiál; - provádí propočty nutriční hodnoty jídelníčku.		
Žák: - používá zásady správného výběru potravin a technologických procesů při sestavování jídelního lístku při zajištění výživy v těhotenství, po porodu a při kojení; - zařazuje složky výživné diety ve výživě těhotných a kojících žen; - sestavuje jídelní plán pro těhotné a kojící ženy; - pracuje na tvorbě podkladů pro přípravu pokrmů dle zásad léčebné výživy v rámci dietního systému; - zpracovává výkaz spotřebovaných potravin; - vypracuje podklady pro edukační materiál; - provádí propočty nutriční hodnoty jídelníčku.	**Léčebná výživa v gynekologii a porodnictví** - výživa těhotných a kojících žen - výživná dieta	10 10
Žák: - při sestavování jídelních lístků vysvětlí nutriční potřebu pro dané typy stravovacích kategorií; - uvede zásady výživy pro nejmenší děti a větší děti; - dodržuje výživová doporučení pro geriatrické pacienty; - objasní rizika alternativních způsobů výživy (vegetariánská dieta); - sestaví jídelní plán; - pracuje na tvorbě podkladů pro přípravu pokrmů dle zásad léčebné výživy v rámci dietního systému; - zpracuje výkaz spotřebovaných potravin; - vypracuje podklady pro edukační materiál, - provede propočty nutriční hodnoty jídelníčku.	**Výživa dalších stravovacích kategorií** - výživa předškolních dětí - výživa dětí školního věku a adolescentů - výživa ve stáří - alternativní způsoby výživy	30 40
Žák: - uvede zásady výživy v souvislosti s operačním výkonem; - dodržuje léčebnou výživu při převádění nemocného na normální stravu; - sestaví jídelní plán; - zpracuje výkaz spotřebovaných potravin;	**Výživa v chirurgii před a pooperační dietoterapie, realimentace** - výživa v souvislosti s předoperační přípravou, operačním zákrokem a bezprostředně po operaci - realimentace operovaného	10

- vypracuje podklady pro edukační materiál; provede propočty nutriční hodnoty jídelníčku.		
Žák: - sestavuje jídelní plán léčebné výživy s ohledem na jednotlivé poruchy a intolerance; - při výběru potravin pro přípravu pokrmů vylučuje potraviny s obsahem lepku; - respektuje zásady léčby při fenylketonurii; - sestaví jídelní lístek při nesnášenlivosti mléčného cukru, laktózy; - pracuje na tvorbě podkladů pro přípravu pokrmů dle zásad léčebné výživy v rámci dietního systému; - umí ovlivnit alergické reakce organismu na určitý druh potravin dodržováním zásad správného výběru potravin; - zpracuje výkaz spotřebovaných potravin; - vypracuje podklady pro edukační materiál; - provede propočty nutriční hodnoty jídelníčku.	**Léčebná výživa při potravinových alergiích a intoleranci složek výživy** - celiakie - fenylketonurie - laktózová intolerance - potravinové alergie	30 20
Žák: - navrhuje individuální způsob vhodného rozšíření stravy ve smyslu kvalitativního i kvantitativního doplnění; - sestaví jídelní plán; - pracuje na tvorbě podkladů pro přípravu pokrmů dle zásad léčebné výživy v rámci dietního systému; - zpracuje výkaz spotřebovaných potravin; - provede propočty nutriční hodnoty jídelníčku.	**Léčebná výživa při poruchách příjmu výživy** - poruchy příjmu potravy – mentální anorexie, bulimie	10
Žák: - při sestavení jídelního lístku zařazuje vhodným výběrem potraviny s vyšším obsahem vápníku a vitamínu D k ovlivnění léčby pohybového aparátu; - při tvorbě jídelních lístků aplikuje znalosti o potravinách, které zabraňují nebo snižují vstřebávání vápníku z potravin (oxaláty, šťavelany, vysoký podíl živočišných bílkovin, kofein, soda); - sestaví jídelní plán; - pracuje na tvorbě podkladů pro přípravu pokrmů dle zásad léčebné výživy v rámci dietního systému;	**Léčebná výživa při onemocnění pohybového aparátu** - osteoporóza - osteomalacie -	20

- zpracuje výkaz spotřebovaných potravin; - vypracuje podklady pro edukační materiál; - provede propočty nutriční hodnoty jídelníčku.		
Žák: - provede správný výběr potravin, aby zajistil doporučený příjem jódu ve stravě (hypotyreóza, hypertyreóza); - objasní dietní doporučení při léčbě Adisonovy choroby; - sestaví jídelní plán; - pracuje na tvorbě podkladů pro přípravu pokrmů dle zásad léčebné výživy v rámci dietního systému; - zpracuje výkaz spotřebovaných potravin; - vypracuje podklady pro edukační materiál; - provede propočty nutriční hodnoty jídelníčku.	**Léčebná výživa při endokrinopatiích** - význam přísunu jódu ve stravě - důsledky snížené funkce kůry nadledvin	10
Žák: - vhodným výběrem potravin do JL plní dietní nároky u TBC, - orientuje se ve specifikách výživy při cystické fibróze - charakterizuje dietní režim při akutních respiračních horečnatých chorobách - vypracuje podklady pro edukační materiál; - pracuje na tvorbě podkladů pro přípravu pokrmů dle zásad léčebné výživy v rámci dietního systému.	**Léčebná výživa při nemocech dýchacího systému** - dieta u TBC - dieta při cystické fibróze - výživa při akutních respiračních chorobách	10
Žák - správnou volbou potravin snižuje rizikové faktory v oblasti výživy při poruše krvetvorby; orientuje se ve výživových doporučeních při warfarinizaci - umí doporučit potraviny s vyšším obsahem železa a kyseliny listové; - sestaví jídelní plán; - pracuje na tvorbě podkladů pro přípravu pokrmů dle zásad léčebné výživy v rámci dietního systému; - zpracuje výkaz spotřebovaných potravin; - vypracuje podklady pro edukační materiál; - provede propočty nutriční hodnoty jídelníčku.	**Léčebná výživa při krevních onemocněních** - poruchy krvetvorby při nedostatečném příjmu železa a kyseliny listové - výživové doporučení při warfarinizaci	20

4.32 Název vyučovacího předmětu: Nutriční administrativa (NUA)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 4 (4) / 128 (128)

Vzdělávací oblast: Specifická ošetřovatelská péče

4.32.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Cílem výuky předmětu nutriční administrativa je získání komplexního přehledu o administrativních úkonech, které jsou využívány na odděleních léčebné výživy zdravotnických zařízení. Předmět poskytuje získání znalostí a dovedností k vytváření podkladů, které jsou využívány v zdravotnických a sociálních zařízeních a souvisejí s poskytováním léčebné výživy, výživové komunitní péče, nutriční péče pacientům a klientům těchto zařízení, mají návaznost na technické, ekonomické a klinické požadavky zařízení. Získané odborné dovednosti odpovídají legislativním požadavkům na kompetence nutričního asistenta dle platných zákonů a jsou v souladu s hygienickými a technologickými požadavky, které jsou kladeny na přípravu stravy a léčebné výživy. Důležitým cílem je také osvojování týmové spolupráce, komunikačních dovedností a individuální zodpovědnosti za svůj výkon a přístup k budoucímu povolání.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět nutriční administrativa je chápán jako předmět praktický a je začleněný do vzdělávací oblasti specifická ošetřovatelská péče. Dovednosti a znalosti, které žáci získají v předmětu nutriční administrativa se dále rozvíjejí a uplatňují v předmětu léčebná výživa a přímo navazují na znalosti získané v předmětech výživa člověka, dietologie, nauka o požívatinách a klinika nemocí. Koncepce učebního plánu a tematických celků je s předmětem léčebná výživa provázaná a učivo na sebe navazuje. Učební výsledky žáků z předmětu nutriční administrativa se individuálně využívají v předmětu léčebná výživa.

Mezipředmětové vztahy

Je úzká obsahová návaznost tematických celků s předmětem léčebná výživa. Vytvořené učební podklady a dovednosti se v léčebné výživě dále využívají a rozvíjejí, proto je žádoucí, aby předměty vyučoval stejný odborný učitel. Znalosti vycházejí z teoretických základů, které žáci získávají zejména v předmětech nauka o požívatinách, výživa člověka, dietologie, somatologie, mikrobiologie, epidemiologie a hygiena, ošetřovatelství a zdravotní výchova. Jsou uplatňovány dovednosti z předmětů příprava pokrmů, psychologie a komunikace. Uplatňují se i znalosti z všeobecně vzdělávacích předmětů, zejména matematiky, biologie, českého jazyka a informační technologie.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

V průběhu výuky předmětu nutriční administrativa budou žáci vedeni k tomu, aby:

- jednali odpovědně a přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí;
- používali hospodárně pracovní postupy, vhodnou dokumentaci, informační technologie;
- dokázali vyhodnotit množství informací o zdraví a výživě a vybrali vhodné pro zajištění odborné zdravotní péče;
- environmentálně využívali materiální a energetické prostředky;

- pracovali svědomitě a kvalitně;
- vážili si zdraví a života;
- respektovali a hájili práva pacientů;
- respektovali podmínky, prostředí a specifika poskytování péče o pacienty/klienty různých věkových kategorií a kultur;
- prohlubovali si dovednost správně vyhodnotit zdravotní, sociální, ekonomické možnosti a stav pacientů/klientů;
- využívali nových poznatků v oblasti výživy a léčebné výživy k sebevzdělávání;
- rozšiřovali své komunikační dovednosti, zvládali konstruktivní kritiku a hodnocení směrem k sobě i druhým;
- fixovali si pravidla společenského chování, kulturního prostředí, vzájemné spolupráce.

Metody a formy výuky

Předmět nutriční péče se vyučuje ve 3. a 4. ročníku, a to dvě hodiny týdně. Je chápán jako praktický. Doporučovaným pracovištěm jsou učebny vybavené psacími plochami, počítačovou technikou a software, které slouží k zpracování zdravotnické a stravovací dokumentace. Ve 3. ročníku jsou žáci v předmětu rozděleni do skupin ve stejném složení jako v předmětu léčebná výživa a pracují pod dohledem odborných vyučujících, u kterých probíhá i výuka předmětu léčebná výživa. Rozdělení žáků každé třídy v rámci pracovišť je uvedeno v návrhu plánu učiva a plánku praxe pro aktuální školní rok. Dovednosti a znalosti, které si žáci osvojují, vycházejí z požadavků na kompetence nutričního asistenta dle legislativy. Zohledňují i platné hygienické, klinické a technologické podmínky a standardy v oblastí poskytování zdravé a léčebné výživy. Forma výuky předmětu léčebná výživa je převážně skupinová a individuální. V průběhu výuky předmětu jsou voleny metody výkladu, ukázky a nácvik praktických dovedností, problémové vyučování, práce s textem, projektové vyučování, asociační a inscenační metody, domácí práce. Žáci pracují s dokumentací stravovacího provozu a zdravotnickou dokumentací, využívají adekvátní tiskopisy, počítačové programy a aplikace. Výsledky učení se návazně využívají v předmětu léčebná výživa. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Předmět nutriční administrativa je součástí praktické maturitní zkoušky spolu s předmětem léčebná výživa.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji těchto kompetencí:

Kompetence k učení

Žáci

- uplatňují různé způsoby práce s textem,
- umějí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace,
- ke svému učení využívají různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí
- znají možnosti svého dalšího vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- rozumějí zadání úkolu,
- vyhledávají informace z adekvátních zdrojů,

- získají potřebné a správné informace potřebné k jeho řešení,
- navrhnou způsob řešení,
- volí vhodné prostředky a způsoby pro splnění jednotlivých aktivit,
- využívají již získaných zkušeností a vědomostí,
- využívají týmovou spolupráci,
- určí, zda řešili problém odpovědně, správně, případně zda by po zkušenosti zvolili jiné řešení.

Komunikativní kompetence

Žáci

- vyjadřují své myšlenky srozumitelně a souvisle,
- volí vhodné formulace, komunikují dle společenských pravidel,
- přijímají názory jiných,
- dodržují jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii, jak v ústním, tak v písemném projevu,
- zvládají komunikovat s osobami se smyslovým postižením.
- zvládají komunikovat s osobami různé věkové kategorie.

Personální a sociální kompetence

Žáci

- přijímají a odpovědně plní svěřené úkoly;
- pracují v týmu a podílejí se na realizaci společných činností,
- přijímají radu i kritiku,
- ověřují si poznatky, kriticky a nezaujatě zvažují názory a jednání jiných lidí,
- přispívají k vytváření mezilidských vztahů, nepodléhají předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým,
- mají odpovědný vztah ke svému zdraví, pečují o svůj fyzický i duševní rozvoj,
- jsou si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci

- jednají odpovědně, samostatně a iniciativně ve veřejném zájmu,
- dodržují zákony, respektují práva a osobnost druhých osob,
- jednají v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování,
- uznávají hodnotu života, uvědomují si spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci

- Využívají znalosti při zpracování podkladů, které se běžně využívají v nutriční praxi,
- uvědomují si význam získaných dovedností při každodenní praxi nutričního asistenta
- jsou vedeni k pozitivnímu vztahu k budoucímu povolání, tedy i ke vzdělání,
- jsou podporovaní k uvědomění si významu celoživotního vzdělávání.

Matematické kompetence

Žáci

- používají a převádějí běžné jednotky,
- vytvářejí různé formy grafického znázornění – tabulky, grafy, schémata;
- efektivně aplikují matematické postupy při řešení různých praktických úkolů,
- využívají matematické znalosti při zpracování administrativních podkladů nutriční péče.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci

- využívají prostředky informačních a komunikačních technologií a pracují s informacemi,
- pracují s osobním počítačem a dalšími prostředky informační a komunikační technologie s běžným základním a aplikačním programovým vybavením;
- učí se používat nové aplikace; komunikují elektronickou poštou;
- získávají a uplatňují informace z ověřených zdrojů;
- uvědomují si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Odborné kompetence

Provádět činnosti specifické ošetřovatelské péče při zabezpečení nutričních potřeb pacientů v oblasti preventivní a léčebné výživy pod odborným dohledem nutričního terapeuta a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem, tzn. aby absolventi:

- zpracovávali dokumentaci o nutričním příjmu a stavu pacientů,
- sestavovali předpisy stravy pro jednotlivé diety a celé zdravotnické zařízení nebo zařízení sociální péče,
- zpracovávali podklady pro přípravu léčebné výživy,
- podíleli se na edukaci jedinců, rodin a skupin v oblasti zdravé výživy a léčebné výživy.

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn. aby žáci:

chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků), i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem, znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence, osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci, rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik.

Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb, tzn. aby žáci:

chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména zařízení, dodržovali stanovené normy (standardy) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti, dbali na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňovali požadavky klienta (zákazníka, občana).

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn. aby žáci:

znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení, zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady, efektivně hospodařili s finančními prostředky, nakládali s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Předmět v praxi aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Při výuce informační technologie v praxi jsou žáci vedeni ke správnému využívání moderních komunikačních prostředků, zpracování informací, k tomu, aby získali vhodnou míru sebevědomí, odpovědnosti, dovedli se orientovat v mediálních informacích, hodnotit je a optimálně využívat pro svou praxi, aby dovedli jednat s lidmi, diskutovat, vážili si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou automaticky vedeni k ekologickému chování, chápání postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví život. Osvojují si jak základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání, tak zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví. Žáci jsou v průběhu výuky vedeni k úspornému hospodaření s papírem a šetření energiemi.

Člověk a svět práce

V předmětu informační technologie se žáci učí pracovat s informacemi, vyhledávat je, vyhodnocovat a využívat. Učí se praktickým činnostem, které budou moci nabízet a uplatňovat v pracovním procesu. Cílem je vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání, celoživotního vzdělávání a kvalitního uplatnění po absolvování studovaného oboru.

4.29.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání:

Ročník: 3. a 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 66 (66) a 2/62

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - seznámí se s významem předmětu a tematickým plánem, - zopakuje si zásady práce s dokumentací stravovacího provozu, - zná formální úpravu jednotlivých dokladů, - používá platné nutriční standardy a pracuje podle nich, - zopakuje si převody měrných jednotek, - zopakuje si změny v množství potravin při technologické úpravě,	**Úvod** - tematický plán a organizace praktického vyučování - dokumentace stravovacího provozu, - zásady tvorby individuálních jídelníčků - zásady zpracování nutriční bilance - zásady zpracování jídelního plánu pro zdravotnické zařízení	4 4

- využívá a orientuje se v odvozování diet, v rámci technologických celků, - využívá vytvořené tiskopisy, - používá vytvořené tabulky a aplikace.	- normy pro dospělého a záznam technologických postupů - úprava a hlášení stavu pacientů - úprava výdeje surovin ze skladu dle aktuálního stavu pacientů.	
Žák: - využívá znalostí z dietologie - sestaví jídelníček pro jednotlivé diety I. a II. technologického základu, - sestaví JL pro dietu 4-S, S/P, - sestaví JP pro více diet I. a II. TZ, - provede propočty nutriční hodnoty, jídelního plánu, - zpracuje u daných diet normy a technologické postupy, - aplikuje normy ve VSP s propočtem pro více pacientů.	**Zpracování nutriční administrativy při nemocech gastrointestinálního traktu** - onemocnění dutiny ústní a jícnu - onemocnění žaludku a dvanáctníku - onemocnění žlučníku - onemocnění slinivky břišní - onemocnění jater - onemocnění střev	18 12
Žák: - zná výběr potravin a technologické zpracování protiprůjmové diety, - zpracuje třídenní jídelníček pro protiprůjmovou dietu - zpracuje normy a technologické postupy pokrmů pro PP dietu - uvede postupné rozvolnění diety směrem k racionální stravě.	**Zpracování nutriční administrativy při alimentárních nákazách** - alimentární nákazy - strava při alimentární nákaze	2 ---
Žák: - využívá a navazuje na znalosti o dietách z dietologie, - provádí správný výběr potravin, norem a technologických postupů při zpracování podkladů k dietám IV. technologického celku, - sestavuje jídelníčky pro jednotlivé diety IV. TC - využívá diabetologické tabulky při zpracování norem, - odvozuje výměnné jednotky a určuje sacharidové tolerance pro jednotlivé pacienty, - využívá vhodné alternativní potraviny, sladidla, - zpracuje podklady pro dietu při dně, - zpracuje podklady pro přísné redukční postupy, - zpracuje podklady pro dietu s omezením vitamínu K, - vytvoří podklady pro dietu při hypertenzi,	**Zpracování nutriční administrativy při metabolických poruchách a KVO** - poruchy lipidového metabolismu - obezita a velmi přísné nízkoenergetické diety - diabetes mellitus - hypertenze - dna - režim při léčbě kumarínovými driváty	18 10

- aplikuje normy ve VSP s propočtem pro více pacientů, - propočítá nutriční bilance sestavených JL.		
Žák: - aplikuje znalosti o dietách z dietologie, - sestaví jídelníček pro dietu č. 6, - vytvoří normy a technologické postupy, - vypočítá nutriční bilanci d. č. 6, - zpracuje jídelníčky přísných NB diet, - zařazuje potraviny vhodné při urolitiáze; - využívá zařazování NB potravin, - zpracuje podklady při onemocnění ledvinovými kameny, - zpracuje doporučení pro pacienty na dialýze, - sestavuje jídelní plán na základě indikace s nekomplikovaným onemocněním; - zpracovává výkaz spotřebovaných potravin.	**Zpracování nutriční administrativy při nemocech ledvin a močových cest** - nízkobílkovinné diety - dieta při nemocech močových cest - dieta při ledvinových kamenech kalciumoxalátových a purinových - dieta při dialýze	8 4
Žák: - používá doporučené výživové dávky WHO pro racionální výživu ve výživě zdravého člověka v preventivní péči; - dodržuje zásady správného výběru potravin a technologických postupů při sestavování jídelního lístku pro dietu č. 3, - sestavuje jídelní plány pro dietu č. 3 - propočítá nutriční bilanci.	**Nutriční administrativa v léčebně – preventivní péči** - racionální strava - doporučené výživové dávky WHO	2 ---
Žák: - zopakuje si problematiku výživy onkologického pacienta - využívá při zpracování podkladů znalost enterální výživy, - zpracuje jídelní plán pro dietu výživnou, - úpravu norem a technologických postupů, - provádí nutriční bilanci jídelníčku - zpracovává výkaz spotřebovaných potravin pro diety III. TZ;	**Nutriční administrativa v péči o onkologicky nemocného** - individuální nutriční potřeby onkologicky nemocných - výživná dieta, sipping	2
Žák: - zopakování zásad výběru potravin a technologických procesů výživy v těhotenství, po porodu a při kojení, sestavuje jídelní plán pro těhotné a kojící ženy v porodnicích, - zpracovává výkaz spotřebovaných potravin; - provádí propočty nutriční bilance.	**Nutriční administrativa v gynekologii a porodnictví** - výživová problematika v domácí péči - dieta výživná na porodnickém oddělení	2 2

Žák: - zopakuje si zásady výživových doporučení u jednotlivých stravovacích kategorií, - sestavuje jídelní plán pro jednotlivé kategorie; - provádí úpravu norem a technologických postupů, - zpracuje výkaz spotřebovaných potravin; - provádí propočty nutriční bilance.	**Nutriční administrativa ve výživě dalších stravovacích kategorií** - výživa předškolních dětí - výživa dětí školního věku a adolescentů - výživa ve stáří - alternativní způsoby výživy	6 8
Žák: - uvede zásady výživy v souvislosti s operačním výkonem, - připraví jídelníček pro pacienta s postupnou realimentací po operačním výkonu na GIT, - Jídelní plán pro pacienta po bariatrickém zákroku - propočítá nutriční bilanci.	**Nutriční administrativa ve výživa v chirurgii** - výživa v souvislosti s předoperační přípravou, operačním zákrokem a bezprostředně po operaci - realimentace operovaného - výživa pacienta po bariatrické operaci	2
Žák: - zopakuje zásady diet, - sestavuje jídelní plán pro dietu bezlepkovou, - sestaví jídelní plán při nesnášenlivosti mléčného cukru, - používá alternativní suroviny v tvorbě podkladů, - Zpracuje normy a technologické postupy u diety bezlepkové, - zpracuje normy a technologické postupy u ostatních intolerancí a alergií, - zpracuje výkaz spotřebovaných potravin; - propočítá nutriční bilanci.	**Nutriční administrativa při potravinových alergiích a intoleranci složek výživy** - celiakie - fenylketonurie - laktózová intolerance - potravinové alergie	6 4
Žák: - zopakování výživových doporučení, - zpracuje realimentační jídelníček u mentální anorexie, - vytvoří podklady pro edukaci u mentální bulimie a anorexie.	**Nutriční administrativa při poruchách příjmu potravy** – mentální anorexie, bulimie	2
Žák: - zopakování výživových doporučení, - sestaví jídelní plány, - vytvoří normy a technologické postupy se zařazením potravin s vyšším obsahem vápníku a vitamínu D, - zpracuje výkaz spotřebovaných potravin, - propočítá nutriční bilanci.	**Nutriční administrativa při onemocnění pohybového aparátu** - osteoporóza - osteomalacie	4

Žák: - zopakování výživových doporučení při hypotyreóze, hypertyreóze a strumě, při Adisonově chorobě; - sestaví jídelní plán; - zpracuje výkaz spotřebovaných potravin; - propočítá nutriční bilanci.	**Nutriční administrativa při nemocech žláz s vnitřní sekrecí** - onemocnění štítné žlázy - onemocnění nadledvin	2
Žák: - zopakuje zásady dietních doporučení, - vytvoří jídelního plán výživné diety při onemocnění plic - provede úpravu výživy se zvýšením vitamínu C a s důrazem na příjem tekutin formou jídelníčku do domácí péče.	**Nutriční administrativa při nemocech dýchacího systému** - TBC - cystická fibróza - chronická obstrukční plicní choroba - akutní respirační choroby	2
Žák - zopakuje si zásady úpravy stravy u warfarinizace, - zopakuje si zásady úpravy stravy u anémií, - sestaví jídelní plány; - zpracuje výkaz spotřebovaných potravin; - provede úpravy norem a technologických postupů, - propočítá nutriční bilanci sestaveného JL.	**Nutriční administrativa při krevních onemocněních** - Anemie z nedostatečného příjmu železa, kyseliny listové a vitaminu B12 - výživové doporučení při warfarinizaci	4

4.33 Název vyučovacího předmětu: Příprava pokrmů (PPO)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 11 (10) / 385 (350)

Vzdělávací oblast: Specifická ošetřovatelská péče

4.33.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Cílem vzdělávání v přípravě pokrmů je vést žáky k získání teoretických znalostí a praktických dovedností při zpracovávání jednotlivých druhů poživatin a přípravy pokrmů a jejich skladování a distribuci. Součástí výuky je i tvorba podkladů pro realizaci lekce, vytváření jídelníčků, norem, vyhodnocení použitých surovin a pokrmů z hlediska nutričního.

Výuka směřuje k tomu, aby žák chápal význam předmětu pro studium oboru a byl připraven osvojené poznatky podle potřeby dále aplikovat a využil je k odvozování plánování a přípravy léčebné výživy.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět příprava pokrmů je předmětem teoreticko-praktického charakteru, který poskytuje žákům osvojení vědomostí a získání dovedností v oblasti technologie zpracování pokrmů v organizaci práce. Je zařazen do skupiny předmětů Specifické ošetřovatelské péče. Žáci pracují ve skupinách tak, aby bylo možné získat a nacvičit jednotlivé dovednosti přípravy pokrmů se zachováním BOZP a protipožární ochrany.

Učivo předmětu příprava pokrmů se skládá v obou ročnících z téměř podobných tematických celků. Z důvodu faktické provázanosti témat se budou jednotlivé tematické celky neustále prolínat a jejich výuka bude probíhat v několika cyklech tak, aby žáci přešli k náročnějším tématům teprve po zvládnutí základů. Některé tematické celky tak budou během studia zařazeny několikrát, vždy na vyšší úrovni a s vyšší náročností.

Mezipředmětové vztahy

Ve výuce se v návaznosti na učební plán uplatňují mezipředmětové vztahy:

nauka o poživatinách – rozdělení potravin, skladování a další zpracování;

výživa člověka – význam výživy pro lidský organismus;

ve 3. a 4. ročníku navazuje na přípravu pokrmů léčebná výživa a dietologie.

Dobré zvládnutí obsahu tohoto předmětu je nezbytným východiskem pro další úspěšný vědomostní růst žáka po stránce pracovní i osobní.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka přípravy pokrmů směřuje k tomu, aby žák:

- aplikoval základní zdravotnicko-nutriční principy při realizaci jídelních plánů;
- pracoval bezpečně a osvojil si bezpečné pracovní postupy;
- dodržoval zásady hygienického zpracování potravin a přípravy pokrmů;
- dodržoval zásady ochrany a bezpečnosti práce a protipožární ochrany;
- pracoval ekonomicky a ekologicky;
- využíval nových poznatků specifické ošetřovatelské péče k sebevzdělání;
- uměl vytvářet projekty zdravé výživy

Metody a formy práce

Předmět Příprava pokrmů se vyučuje v 1. a 2. ročníku. Stěžejní formou výuky je praktické cvičení v laboratorní kuchyni. V prvním ročníku je předmětu věnováno celkem šest hodin, z toho jednou týdně pětihodinový praktický celek a jednu hodinu celá třída – teoretická průprava technologie přípravy pokrmů.

Ve druhém ročníku se předmět vyučuje v jedné pětihodinové lekci. Třída se v obou ročnících při praktické výuce dělí na tři skupiny tak, aby bylo možné provádět úkoly a jednotlivé dovednosti přípravy pokrmů se zachováním BOZP a protipožární ochrany. Kromě přípravy pokrmů žáci nacvičují administrativní a praktické činnosti související s přípravou pokrmů. Plánují následující lekce, vedou skladové hospodářství, počítají cenovou kalkulací připravovaných pokrmů, provádí výdej potravin ze skladu, tvorbu jídelníčku a norem. Podílejí se na úklidu pracoviště. Vedle výkladových metod, metod názorně-demonstračních, se využívají i formy samostatné nebo skupinové práce žáků, práce s odbornou literaturou, s různými učebními a praktickými pomůckami nebo multimediálními programy, se kterými se žáci seznámí pomocí instruktáže učitele. Během praktické výuky žáci dodržují zásady bezpečnosti práce, provozní řád laboratorní kuchyně, osobní hygienické zásady a hygienické zásady při práci s potravinami. Žáci dodržují standard úpravy, používají vhodný oděv, obuv a ochranné pomůcky.

Hodnocení výsledků žáků

Při klasifikaci se přihlíží na aktivitu žáka ve vyučování, na jeho dovednosti pracovat s odbornými informacemi a s odborným textem, schopnosti aplikovat osvojené teoretické poznatky, souvislost se vyjadřovat, analyzovat dané téma nebo problém, ale také k rozvíjení logického úsudku, samostatné práce, zvládnutí odborného názvosloví a ke schopnosti postupného upevňování manuálních dovedností, jeho spolupráce při týmové práci. Hodnotí se celkový přístup k vyučovacímu procesu a k plnění studijních povinností.

Hodnocení bude v souladu s klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Vyučovací předmět Příprava pokrmů se podílí zejména na rozvoji těchto kompetencí:

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Výuka je zaměřena tak, že v žácích probouzí pozitivní vztah ke vzdělání. Žáci umějí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí, znají možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

Žáci porozumějí zadání úkolu, získají informace potřebné k jeho řešení a navrhnou způsob řešení; volí efektivní prostředky a způsoby pro splnění jednotlivých aktivit; využívají již nabytých zkušeností a vědomostí; spolupracují při řešení problému s jinými lidmi – týmové řešení.

Komunikativní kompetence

Žáci se vyjadřují přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci, vhodně se prezentují, své myšlenky formulují srozumitelně a souvisle, dodržují jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii; aktivně se účastní diskusí, formulují a obhajují své názory a postoje. Zpracovávají administrativní písemnosti, pracovní dokumenty, vyjadřují se a vystupují v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

Žáci přijímají a odpovědně plní svěřené úkoly; ověřují si poznatky, kriticky a nezaujatě zvažují názory a jednání jiných lidí; pracují v týmu a podílejí se na realizaci společných činností; přijímají radu i kritiku, přispívají k vytváření vstřícných mezilidských vztahů, mají odpovědný vztah ke svému zdraví, pečují o svůj fyzický i duševní rozvoj.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci jednají odpovědně, samostatně a iniciativně; dodržují zákony, respektují práva a osobnost druhých lidí; jednají v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, uznávají hodnotu života, uvědomují si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci mají odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání. Uvědomují si význam celoživotního učení, mají přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, zodpovědně a cílevědomě rozhodují o své budoucí profesní a vzdělávací dráze.

Matematické kompetence

Žáci efektivně aplikují matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích, správně používají a převádějí běžné jednotky.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci využívají prostředky informačních a komunikačních technologií, pracují s informacemi z různých zdrojů (tištěných, audiovizuálních, elektronických), vyhodnocují a zpracovávají je, uvědomují si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupují k získaným informacím, řeší problémy a pracují v týmu.

Odborné kompetence

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn. aby absolventi:

chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků), i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem, znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence, osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci, rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik.

Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb, tzn. aby absolventi:

chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména zařízení,

dodržovali stanovené normy (standardy) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti, dbali na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňovali požadavky klienta (zákazníka, občana).

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn. aby absolventi:

znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení, zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady, efektivně hospodařili s finančními prostředky, nakládali s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Předmět příprava pokrmů aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Při výuce přípravy pokrmů jsou žáci vedeni k sebeodpovědnosti, k přiměřené míře sebevědomí a schopnosti morálního úsudku, k tomu, aby dovedli jednat s lidmi, diskutovat, vážili si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou automaticky vedeni k ekologickému chování, chápání postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví život. Osvojují si jak základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání, tak zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

Člověk a svět práce

V předmětu přípravy pokrmů se žáci učí pracovat s informacemi, vyhodnocovat a využívat je. Učí se praktickým činnostem, které budou moci nabízet a uplatňovat v pracovním procesu. Cílem je vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání, celoživotního vzdělávání a kvalitního uplatnění po absolvování studovaného oboru.

4.33.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/35 Teoretická výuka

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - jmenuje pravidla pro bezpečnou technologickou přípravu pokrmů - zná pravidla správného zacházení s potravinami - orientuje se v předběžné přípravě potravin a vzniklých změnách; - rozlišuje druhy technologického zpracování. zná druhy hmotnostních jednotek a umí je převádět - orientuje se ve změnách v množství surovin během předběžné přípravy a tepelného zpracování - zná dávky hotových pokrmů – polévek, hlavních pokrmů, příloh	**Zpracování potravin** - bezpečnost přípravy pokrmů - předběžná příprava - druhy technologických úprav - změny v množství surovin při předběžném i tepelném zpracování - druhy hmotnostních jednotek a převody - dávky hotových pokrmů - základní normy	4
Žák: - zopakuje si nutriční význam a druhy mas - ovládá dělení jatečného masa a jejich využití při přípravě pokrmů - charakterizuje předběžnou přípravu masa a hygienické zásady přípravy; - uvede druhy úpravy mas a tepelného zpracování - orientuje se v běžně používaných recepturách (vepřový vrabec, španělský ptáček, znojemská pečeně, svíčková pečeně apod.) charakterizuje druhy vnitřností a přípravu pokrmů z vnitřností - ovládá technologické zpracování drůbežího masa a ryb - uvede příklady receptur	**Pokrmy z masa a masných výrobků včetně drůbeže a ryb** - nutriční význam masa - zopakování druhů jatečného masa - dělení vepřového a hovězího masa - předběžná úprava a hygienické zásady - skladování - úprava masa – plnění, protýkání, vykosťování, vaření, dušení, pečení, zapékání, smažení, grilování - druhy a úprava vnitřností - druhy a úprava ryb a drůbeže - využití uzenin a uzených mas - příklady často využívaných receptur - normy a dávky	6
Žák: - zná nutriční význam a druhy brambor - charakterizuje předběžnou a tepelnou úpravu brambor; - ovládá základní normy - klasifikuje druhy bramborového těsta a možnosti tepelné úpravy a pokrmů	**Technologické zpracování brambor** - nutriční význam brambor - druhy brambor - předběžná úprava, skladování - hlavní bramborové pokrmy - bramborové přílohy - příklady pokrmů z brambor, - normy a dávky - bramborová těsta	2

Žák: - zopakuje si druhy ovoce, zeleniny - ovládá pravidla skladování, předběžné úpravy a možnosti konzervace - vysvětlí význam a možnosti použití; uvede příklady běžné či speciální přípravy jednotlivých druhů zeleniny a hub; - popíše správné technologické postupy - orientuje se v základních normách	**Technologické zpracování zeleniny, ovoce a hub** - druhy ovoce a zeleniny - sladování a předběžná úprava - konzervace - úprava syrového ovoce a zeleniny - úprava vařením, pečením, smažením - příprava zapékané a grilované zeleniny, hub - tepelná úprava ovoce - příklady pokrmů - normy a dávky salátů, kompotů, syrové zeleniny a ovoce	4
Žák: - zopakuje si druhy obvyklých a méně známých druhů luštěnin; - zopakuje si význam luštěnin ve výživě - zná využití luštěnin při přípravě pokrmů - uvede příklady pokrmů z luštěnin; - vysvětlí správný technologický postup při přípravě pokrmů z luštěnin; - uvede příklady polévek, hlavních jídel, salátů a pomazánek; - pracuje s normami.	**Pokrmy z luštěnin** - druhy a význam luštěnin ve výživě - předběžná příprava luštěnin - příprava polévek, hlavního jídla, - salátů, pomazánek - pokrmy s využitím produktů ze sóji - normy pokrmů,	2
Žák: - uvede příklady zpracování netradičních druhů obilovin a zařazení netradičních obilovin do jídelníčku; - vysvětlí technologické postupy při přípravě pokrmů z obilovin, těstovin, mlýnských a pekárenských výrobků; - orientuje se v druzích pečiva a jejich využití při skladbě jídelníčku - ovládá základní normování surovin u obilninových polévek, příloh, hlavních pokrmů.	**Pokrmy z obilovin, mlýnských a pekárenských výrobků, těstovin** - druhy tradičních a méně známých obilovin - příprava pokrmů z obilovin – kaší, hlavních jídel, polévek, salátů - využití výrobků z obilovin, mlýnských a pekárenských ve studené i teplé kuchyni - druhy těstovin a jejich technologické zpracování - druhy pečiva v normování a plánování - základní normy	4
Žák: - zopakování významu mléka a mléčných výrobků a vajec ve výživě - vysvětlí možnosti zařazení mléčných výrobků a vajec v denním stravování - zná hygienické požadavky při manipulaci s vejci; - vysvětlí základní normy a správný technologický postup přípravy vaječných pokrmů	**Pokrmy z mléka, mléčných výrobků a vajec** - využití surovin při různých technologických úpravách - normování pokrmů, normy a dávky - příprava hlavních jídel, polévek, salátů, pomazánek - příprava sladkých i slaných pokrmů - využití ve studené kuchyni	4

- uvede příklady polévek, hlavních pokrmů z mléka a mléčných výrobků a jejich norem	- využití při přípravě moučníků, dezertů - zařazování do jídelníčku u různých věkových kategorií a vyhodnocení vhodnosti zařazení, kombinace - degustace	
Žák: - klasifikuje suroviny potřebné k přípravě těst; - uvede druhy těst a vysvětlí rozdíly mezi nimi - popíše technologické postupy při zpracování těst a možnosti jejich tepelného zpracování - orientuje se v základních normách jednotlivých těst - uvede příklady dokončení výrobků, druhy náplní, polev moučníků; - zná druhy dezertů, - uvede konkrétní příklady pokrmů z těst - pracuje s normami.	**Zpracování a použití těst, příprava moučníků, dezertů** - příprava pokrmů, moučníků, dezertů - technologické úpravy těst vařením, pečením, smažením, opékáním - těsta listová, odpalovaná, kynutá, bramborová, tvarohová, piškotová, třená, litá, vaječná a perníková - druhy plnění, zdobení - úprava sladkých i slaných těst a náplní - pokrmy z těst, normy a dávky	6
Žák - orientuje se v organizační struktuře stravovacího provozu - zná rozdělení prostor ve stravovacím provoze a jejich funkci - umí vyjmenovat druhy zařízení ve výrobní praxi a zná jejich využití - charakterizuje využití systému HACCAP ve stravovacích provozech	**Stravovací provoz** - organizační struktura - skladové, výrobní, distribuční a technické prostory - přístroje a nástroje ve výrobní praxi - systém HACCAP	2

Počet hodin týdně / za školní rok: 5 (5) / 175 (175) Praktická výuka

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - popíše vybavení a zařízení odborné učebny; - vede účetnictví a skladovou evidenci; - dodržuje zásady osobní hygieny, hygieny oděvu, pomůcek a pracoviště; - dodržuje zásady BOZP a protipožární ochrany; - dodržuje zásady ochrany zdraví a hygieny při práci s potravinami dle platných legislativních norem; - dodržuje provozní řád laboratorní kuchyně - dodržuje zásady servírování jídel a kultury stolování; - popíše různé typy úprav stolování a pomůcek ke správnému stolničení.	**Úvod, praktická příprava cvičení.** **Zásady hygieny a bezpečnosti při práci. Stolování.** - vybavení a zařízení odborného pracoviště - účetnictví, dokumentace (rozpočtový sešit, pokladní kniha, účetní doklady) - zásady BOZP a protipožární ochrany v prostoru přípravy stravy - hygienické zásady při práci s potravinami, přípravou a výdejem stravy (legislativní normy) - provozní řád laboratorní kuchyně - zásady stolování a stolničení	5

	- typy úprav stolování - pomůcky ke stolničení	
Žák: - objasní kuchyňské použití a zpracování ovoce i zeleniny; - charakterizuje nutriční význam zeleniny syrové a tepelně upravené; - vysvětlí technologický postup zpracování a připraví pokrmy z ovoce, zeleniny, brambor a luštěnin; - užívá různé způsoby zahušťování; - hodnotí výživové, chuťové i vzhledové vlastnosti připraveného pokrmu; - charakterizuje, realizuje a hodnotí jednotlivé způsoby úpravy zelenin, hub a ovoce; - vysvětlí význam brambor pro výživu; - charakterizuje možnosti použití brambor a předběžné a tepelné úpravy brambor; - realizuje předběžnou přípravu i tepelné zpracování luštěnin; - zpracovává luštěniny použitím vhodného kuchyňského zařízení.	**Zpracování potravin a poživatin – příprava pokrmů** - ovocných - zeleninových - z brambor - luštěninových - z hub - použití koření a chuťových doplňků	35
Žák: - demonstruje základní úpravy při dodržování zásad technologického zpracování obilovin, mlýnských a pekárenských výrobků a těstovin; - vysvětlí využití obilovin, mlýnských a pekárenských výrobků v kuchyni; - připravuje výrobky z obilovin, těstovin, mlýnských a pekárenských výrobků a chuťově výrobky upravuje; - objasní použití obilninových výrobků při dokončování pokrmů; - charakterizuje možnosti zpracování těstovin.	**Technologie zpracování pokrmů z obilovin, mlýnských a pekárenských výrobků a těstovin** - základní úpravy, využití v kuchyni - zásady technologického zpracování obilovin, mlýnských a pekárenských výrobků - použití výrobků při dokončování pokrmů - zpracování těstovin	25
Žák: - používá mléko a mléčné výrobky na přípravu pokrmů, respektuje zdravotní nezávadnost; - připraví jednoduché pokrmy; - respektuje specifika jednotlivých druhů při technologickém zpracování; - dodržuje hygienické požadavky při manipulaci a tepelném zpracování vajec; - připraví základní a speciální pokrmy z vajec; - charakterizuje jednotlivé skupiny poživatin dle jejich nutričních komponent;	**Úprava pokrmů z mléka, příprava mléčných a vaječných pokrmů** - mléko sladké a kyselé, smetana, jogurt - polévky, jednoduché omáčky, krémy a kaše - tvaroh, tvarohové pomazánky, pěny, dezerty, složitější výrobky - sýry, sýrové pomazánky, pěny, dezerty, složitější výrobky	30

- normuje na základě znalosti základních dávek potravin; - vytváří sestavy pokrmů jednoduchých jídelních lístků.	- sýry, sýrové pomazánky a pokrmy, možnosti tepelného zpracování - použití vajec pro přípravu základních i speciálních pokrmů - základní normy pokrmů - plánování denní stravy	
Žák: - klasifikuje a charakterizuje druhy masa; - respektuje hygienické i technologické požadavky na přípravu masitých pokrmů; - charakterizuje předběžnou i tepelnou přípravu masa podle připravovaných pokrmů; - připraví jednoduché i složitější pokrmy z různých druhů mas specifickými tepelnými přípravami; - pracuje s vhodným kuchyňským nářadím a náčiním určeným ke zpracování syrových druhů i tepelně zpracovaných pokrmů; - používá vhodné potraviny pro doplnění masitých pokrmů; - dodržuje vhodnou technologii ochucování, úpravy a podávání masitých pokrmů.	**Technologické zpracování masa a masných výrobků** - hygienické zabezpečení technologického zpracování masa - předběžná příprava masa - tepelné zpracování masa - příprava masitých pokrmů - chuťová úprava a doplňky pokrmů - finální úpravy masitých pokrmů	35
Žák: - klasifikuje suroviny potřebné k přípravě těst; - vysvětlí technologické postupy při zpracování těst; - aplikuje správné technologické postupy přípravy těst; - popíše možnosti a respektuje zásady tepelné přípravy pokrmů z jednotlivých druhů těst; - připraví výrobek.	**Zpracování a použití těst, příprava moučníků a dezertů** - suroviny na přípravu těst - použití kypřících prostředků - příprava jednoduchých druhů těst - hlavní zásady a rozdíly technologického zpracování výrobků z těst - příprava moučníků - základní a speciální úpravy dezertů	25
Žák: - připraví studené pokrmy a nejčastěji používané nápoje; - dodržuje zásady správné výživy a dbá na racionální zařazování polotovarů do stravovacího režimu; - dbá na dodržení hygienických požadavků při podávání studených pokrmů; - objasní význam zařazení studených pokrmů, předkrmů a nápojů do jídelních lístků a pro zvláštní příležitosti; - vymezí možnosti technologického zpracování a estetické úpravy; - osvojí si druhy a dávky poživatin na přípravu jednotlivých typů a druhů nápojů.	**Příprava výrobků studené kuchyně, příprava vedlejších jídel a nápojů, zpracování polotovarů** - význam a druhy vedlejších pokrmů - zásady plánování a technologického zpracování - příprava a hodnocení nápojů - hygienické zabezpečení přípravy i podávání studených pokrmů - estetická úprava připravovaných pokrmů - použití polotovarů při přípravě stravy	20

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 5 (5) / 175 (175) Praktická výuka

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - zapakuje si organizaci práce na pracovišti; - dodržuje provozní řád pracoviště; - aplikuje zásady BOZP a protipožární ochrany; - dodržuje zásady ochrany zdraví a hygieny při práci s potravinami dle platných legislativních norem; - provádí základní operace účetnictví včetně ekonomické kalkulace a skladové evidence; - respektuje ochranu zdraví všech účastníků v oblasti stravování dodržováním zásad ochrany a bezpečnosti při práci a zásad protipožární ochrany; - pracuje s dokumentací spojenou s přípravou pokrmů ve cvičné kuchyňce – rozpočtový sešit, pokladní kniha, účetní doklady.	**Úvod, příprava cvičení, učebny, základní bezpečnostní a hygienické předpisy, předpisy požární ochrany, evakuační plán, zopakování práce s dokumentací** - zásady BOZP a protipožární ochrany v prostoru přípravy stravy - hygienické zásady při práci s potravinami, přípravou a výdejem stravy (legislativní normy) - organizace praktického vyučování přípravy pokrmů v laboratorní kuchyni - vybavení a zařízení odborného pracoviště - požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví a protipožární ochrany při práci v laboratorní kuchyni - dokumentace spojená s prací nutričního asistenta ve cvičné kuchyni - účetnictví, dokumentace (rozpočtový sešit, pokladní kniha, účetní doklady)	5
Žák: - hodnotí připravené pokrmy z hledisek technologického zpracování a chuťových variací, - zdůvodní dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při přípravě stravy, - zná technologické postupy, - orientuje se v normách, připravovaných pokrmů - ovládá přípravu pokrmů, - vytvoří jídelníček se zařazením připravovaných pokrmů - vyhodnotí vhodnost zařazení do jídelníčku, kombinaci, frekvenci - zopakuje si zásady stolování - vyhodnotí kvalitu přípravy pokrmů	**Příprava studených, vedlejších pokrmů a nápojů ve složitější úpravě** - příprava salátů - příprava pomazánek ze syrových i tepelně upravených surovin - příprava teplých i studených nápojů - příprava chlebíčků, chuťovek - maso ve studené kuchyni - tvorba jídelníčku se zařazením studených pokrmů a nutriční význam - hygienické zásady ve studené kuchyni - zásady stolování - degustace pokrmů	15
Žák: - charakterizuje předběžnou přípravu masa; - připraví složitější pokrmy z různých druhů mas specifickými tepelnými přípravami; - připraví minutky a upraví polotovary; - používá správné hygienické a technologické postupy při složitější přípravě pokrmů z masa, masných výrobků včetně drůbeže a ryb;	**Pokrmy z masa a masných výrobků včetně drůbeže a ryb ve složitější úpravě** - úprava masa vaření, dušením, pečením, zapékáním, smažením, grilování - plnění, protýkání, vykosťování, minutky - příprava vnitřností - příprava ryba drůbeže	30

- dodržuje správný postup úpravy masa při vykosťování, plnění a protýkání; - zvládá techniku přípravy minutek; - volí správné suroviny k ochucování pokrmů; - uvede příklady pokrmů z mas a masných výrobků včetně drůbeže a ryb se složitější technologickou úpravou; - připraví pokrmy; - pracuje s normami; - dbá na úpravu pokrmů na talíři; - hodnotí při degustaci výživové, chuťové i vzhledové vlastnosti připraveného pokrmu.	- využití uzenin a uzených mas - zařazování mas do jídelníčku - tvorba jídelníčku s využitím všech druhů technologických úprav a kombinací druhů mas - příprava slavnostních pokrmů - vyhodnocení jídelníčku a nutriční zhodnocení pokrmů - dodržování hygienických zásad - degustace pokrmů	
Žák: - charakterizuje složitější možnosti použití brambor a předběžné a tepelné úpravy brambor; - definuje možnosti a formy bramborových příloh; - zopakuje význam brambor ve výživě; - charakterizuje složitější tepelné úpravy brambor a druhy pokrmů; - vysvětlí správný technologický postup při pečení, opékání, zapékání a smažení brambor; - klasifikuje suroviny potřebné k přípravě bramborového těsta; - pracuje s normami; - připraví jídelníček s využitím bramborových pokrmů dbá na úpravu pokrmů na talíři; - hodnotí při degustaci výživové, chuťové i vzhledové vlastnosti připraveného pokrmu;	**Brambory ve složitější úpravě** - varianty bramborových příloh - pokrmy z brambor – polévky, hlavní jídla sladká, slaná - použití ve studené kuchyni - zapékání, smažení, pečení, opékání - bramborová těsta - tvorba jídelníčku	15
Žák: - vysvětlí význam a možnosti použití ve stravování a složitější způsoby přípravy rostlinných potravin; - uvede příklady běžné či speciální přípravy jednotlivých druhů zeleniny a hub; - charakterizuje, realizuje a hodnotí jednotlivé způsoby úpravy a konzervace zelenin, ovoce a hub; - vysvětlí správné technologické postupy a normy - hodnotí při degustaci výživové, chuťové i vzhledové vlastnosti připraveného pokrmu;	**Zelenina, ovoce a houby ve složitější úpravě** - úprava syrového ovoce a zeleniny - úprava vařením, pečením, smažením - příprava zapékané a grilované zeleniny - konzervace - zařazení potravin do jídelníčku - nutriční hodnocení zařazování ovoce, zeleniny a hub - tvorba a vyhodnocení sezónních jídelníčků - normy pokrmů - degustace	20

- připraví a vyhodnotí jídelníčky s využitím sezónních druhů ovoce a zeleniny.		
Žák: - zná předběžnou přípravu luštěnin - objasní varianty úprav včetně možností zachování vysoké biologické hodnoty; - uvede příklady pokrmů z luštěnin – polévek, hlavních jídel, salátů a pomazánek; - používá správný technologický postup při přípravě pokrmů z luštěnin a volí vhodné suroviny k ochucování pokrmů; - připraví pokrmy s využitím sójového masa, tofu - pracuje s normami; - vytvoří vegetariánský jídelníček - zvládá techniku přípravy pokrmů; - připraví pokrm; - hodnotí při degustaci výživové, chuťové i vzhledové vlastnosti připraveného pokrmu; - degustuje připravené pokrmy	**Pokrmy z luštěnin** - předběžná příprava luštěnin - příprava polévek, hlavního jídla, - salátů, pomazánek - pokrmy s využitím produktů ze sóji - tvorba jídelníčku vegetariána - nutriční zhodnocení luštěnin - normy pokrmů - degustace	10
Žák: - procvičuje dovednosti a schopnosti aplikovat zásady přípravy pokrmů z obilovin, mlýnských a pekárenských výrobků; - připraví domácí těstoviny; - zařazuje netradiční druhy obilovin do jídelníčku; - vybere vhodné potraviny k doplnění nutriční hodnoty; - vysvětlí a dodržuje technologické postupy přípravy pokrmů z obilovin, těstovin, mlýnských a pekárenských výrobků; - pracuje s normami; - připraví jídelníček s použitím obilovin, mlýnských a pekárenských výrobků, těstovin a vyhodnotí jej - hodnotí při degustaci výživové, chuťové i vzhledové vlastnosti připraveného pokrmu.	**Pokrmy z obilovin, mlýnských a pekárenských výrobků, těstovin – složitější příprava pokrmů** - příprava domácí těstoviny, - zpracování netradičních druhů obilovin - využití surovin při různých technologických úpravách - příprava kaší, hlavních jídel, polévek, salátů - příprava sladkých i slaných pokrmů - využití ve studené kuchyni - zařazování do jídelníčku u různých věkových kategorií a vyhodnocení vhodnosti zařazení, kombinace - degustace	20
Žák: - používá mléko a mléčné výrobky na složitější úpravu pokrmů; - vysvětlí možnosti zařazení mléčných výrobků a vajec v denním stravování podle nutričních vlastností;	**Pokrmy z mléka, mléčných výrobků a vajec** - využití surovin při různých technologických úpravách - normování pokrmů - příprava hlavních jídel, polévek, salátů, pomazánek	20

- vysvětlí správný technologický postup a specifika při složitější přípravě pokrmů; - uvede příklady polévek, hlavních pokrmů; - volí správné suroviny k ochucování pokrmů; - ovládá normy; - dodržuje hygienické požadavky při manipulaci s vejci; - dbá na úpravu pokrmů na talíři; - hodnotí při degustaci výživové, chuťové i vzhledové vlastnosti připraveného pokrmu; - připraví jídelníček a vyhodnotí zařazení mléka, mléčných výrobků a vajec i z nutričního hlediska	- příprava sladkých i slaných pokrmů - využití ve studené kuchyni - využití při přípravě moučníků, dezertů - zařazování do jídelníčku u různých věkových kategorií a vyhodnocení vhodnosti zařazení, kombinace - degustace -	
Žák: - klasifikuje suroviny potřebné k přípravě těst; - vysvětlí a dodržuje technologické postupy při zpracování těst; - uvede příklady druhů, zpracování a dokončení výrobků; - pracuje s normami a odbornou literaturou; - umí technologické postupy přípravy včetně plnění a zdobení; - dbá na úpravu a podávání; - vytvoří a vyhodnotí jídelníček - při degustaci hodnotí výrobek z technologického i nutričního hlediska.	**Zpracování a použití těst, příprava moučníků, dezertů** - příprava pokrmů, moučníků, dezertů - technologické úpravy těst vařením, pečením, smažením, opékáním - těsta listová, odpalovaná, kynutá, bramborová, tvarohová, piškotová, třená, litá, vaječná a perníková - druhy plnění, zdobení - úprava sladkých i slaných těst a náplní - zařazení pokrmů z těst do jídelníčku u různých věkových kategorií - zařazování moučníků a dezertů v jídelníčku	35
Žák - zná zásady bezpečnosti práce ve stravovacím provoze, - zopakuje si pravidla HACCAPu při přípravě pokrmů, skladování surovin a distribuci stravy - zvládá hygienickou údržbu a sanitaci pracoviště, úklid pracovních prostor - umí provést skladovou uzávěrku, - provádí inventarizaci používaných pomůcek.	**Sanitace, HACCAP, skladová uzávěrka, úklid, inventarizace** - zásady bezpečnosti práce, hygienická opatření - hygienické zásady spojené s přípravou a výdejem stravy (HACCP) - provedení úklidu a sanitace pracovních prostor a skladu - uzávěrka skladového hospodaření	5

4.34 Název vyučovacího předmětu: Dietologie (DIT)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 5/161

Vzdělávací oblast: Specifická ošetřovatelská péče

4.34.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Předmět dietologie tvoří teoretickou průpravu v oblasti léčebné výživy různých kategoriích klinických medicínských oborů. Poskytuje žákům poznatky o výživě jako preventivním a terapeutickém postupu. Seznamuje žáky s charakteristikou jednotlivých diet dle dietního systému. Učí žáky orientovat se v indikaci, složení, technologickém postupu a výběru potravin u jednotlivých dietních postupů. Připravuje žáky pro praktickou výuku, kde uplatní vědomosti při vytváření podkladů pro přípravu stravy v nemocničních a sociálních zařízeních.

Předmět dietologie je nezbytným předpokladem k nácviku praktických činností v předmětu léčebná výživa.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu dietologie je zařazeno do vzdělávací oblasti Specifická ošetřovatelská péče. Je zařazen do třetího ročníku po třech hodinách týdně a do čtvrtého ročníku po dvou hodinách týdně. Obsahem učiva je teorie léčebné výživy zejména v kategoriích: vnitřní lékařství, metabolická nemocnění, chirurgii, pediatrii, gynekologii, gerontologii, psychiatrii, onkologii a při infekčních onemocněních trávicího traktu. Zabývá se problematikou dietních postupů u jednotlivých onemocnění, jejich preventivním působením. Specifikuje obsah základních, speciálních diet a standardizovaných dietních postupů, které jsou běžně zařazeny do dietních systémů ve zdravotnických a sociálních zařízeních ČR.

V předmětu se uplatňují mezipředmětové vztahy, a to zejména v návaznosti na učivo předmětů, které předcházely v prvním a druhém ročníku – nauka o poživatinách, příprava pokrmů, výživa člověka a somatologie. Dále jde o předměty, jejichž výuka probíhá souběžně – klinika nemocí, léčebná výživa, informační technologie v praxi a v odborné praxi.

Vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka dietologie směřuje k tomu, aby žáci:

- vážili si života a zdraví a v souvislosti s tím uplatňovali získané vědomosti;
- byli ochotni jednat odpovědně a samostatně, přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání;
- zaujali postoj k významu dietologie a aktivně uplatňovali své poznatky při poskytování léčebné výživy.

Metody a formy výuky

Kromě běžných výukových metod – výklad, práce s textem, práce s elektronickými informacemi je vhodné propojovat výuku s diskusemi, řešením modelových situací, podporovat individuální i týmovou prací žáků. Při výuce je žádoucí co nejvíce opírat výuku o konkrétní příklady a situace, využívat osobních zkušeností žáků, jejich zájmů v dané oblasti i aktuálních otázek týkajících se učiva. Do výuky jsou vhodně zařazovány taktéž metody RWCT, např. myšlenková mapa, skládankové učení, učíme se

navzájem, metoda ano x ne, křížovky, brainstorming apod. Předmět poskytuje vhodné podmínky pro projektové vyučování s možností prezentace žáků. Učitel dle svého zvážení může posílit vybrané tematické celky.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z Pravidel pro hodnocení žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah ke vzdělání;
- vytvořit si pravidelný studijní režim;
- dovednost porozumět mluvenému projevu;
- uplatňovat různé způsoby práce s odborným textem;
- schopnost účelně vyhledávat a zpracovávat informace;
- schopnost sebekriticky hodnotit pokrok při dosahování učebních cílů a přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- orientovat se také v možnostech svého dalšího vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- dovednost řešit problémy;
- schopnost spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence

- dovednost samostatně, souvisle, logicky a správně se odborně vyjadřovat;
- vyvozovat souvislosti;
- používat odborné názvosloví;
- dovednost řešit problémy;
- pracovat s odbornou literaturou.

Personální a sociální kompetence

- dovednost správně odhadovat své fyzické a duševní schopnosti a možnosti;
- odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních činností.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat samostatně, odpovědně a iniciativně ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování
- uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít reálnou představu o svém uplatnění na trhu práce;
- znát svoje práva a povinnosti a mít přehled o pracovních podmínkách;

- mít pozitivní vztah k budoucímu povolání, tedy i ke vzdělání;
- uvědomovat si význam celoživotního vzdělávání.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- pracovat s informacemi z různých zdrojů (tištěných, audiovizuálních, elektronických);
- užívat elektronickou poštu a využívat další prostředky online komunikace;
- uvědomovat si věrohodnost dat z různých komunikačních zdrojů a odlišovat nedůvěryhodné zdroje;
- pracovat s běžnými operačními systémy a softwarovým vybavením.

Odborné kompetence

Kompetence k provádění základní nutriční péče a k podílu na vytváření podkladů pro její uskutečnění v jednotlivých zařízeních pod odborným dohledem nutričního terapeuta podle vyhlášky 424/2004, kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků.

Žák je veden k tomu, aby získal teoretické informace k poskytování specifické ošetřovatelské péče při zabezpečení nutričních potřeb pacientů v oblasti preventivní a léčebné výživy, a to zejména ke:

- zpracování nutričních propočtů,
- zpracování dokumentace o nutričním příjmu pacientů,
- posouzení stavu výživy u pacientů s nekomplikovaným onemocněním,
- sestavení předpisu stravy pro jednotlivé diety a celé zdravotnické zařízení nebo zařízení sociální péče,
- podílení se na edukaci jedinců, rodin a skupin v oblasti zdravé výživy a léčebné výživy,
- znalosti práce s příslušnou dokumentací.

Kompetence dodržovat ochranu zdraví při práci

- chápat bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem;
- znát a dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- osvojit si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti.

Kompetence usilovat o nejvyšší kvalitu své práce

- dodržovat stanovené standardy a předpisy;
- dbát na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů nebo služeb;
- zohledňovat požadavky klienta/pacienta;
- nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Předmět dietologie aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby jednali v souladu s etickými a společenskými principy, dokázali jednat s lidmi, diskutovat, projevovat empatii vůči nemocnému i zdravému člověku, respektovali multikulturní odlišnosti a ctili profesní kodexy. Průřezové téma Odpovědnost, tolerance a morálka prolíná zejména úvodní tematické celky ve 3. ročníku (Úvod do dietologie, Dietologie při nemocech trávícího traktu,

Dietologie při metabolických poruchách a srdečně-cévních nemocech), kdy je více zdůrazňován individuální přístup k pacientům, porozumění rozdílným názorům a přístupům k dané problematice.

Člověk a životní prostředí

Žáci se orientují v zásadách zdravého životního stylu. Jsou vedeni k tomu**,** aby si osvojili vědomí odpovědnosti za zdraví své i lidí kolem sebe, znali a utvářeli příjemné prostředí pro nemocného i zdravého klienta. V průběhu odborného vzdělávání žáci vnímají ekologické aspekty v pracovní činnosti (dezinfekce, biologický materiál, léky apod.). Zaměření na oblast environmentálních problémů je nejvýraznější ve 4. ročníku v TC Výživa při alimentárních alergiích, kde se žáci seznamují s vlivem přídatných složek potravin a způsobem jejich zpracování s ohledem na snášenlivost ve výživě.

Člověk a svět práce

Toto téma je rozvíjeno v rámci exkurze do zdravotnického zařízení ve 4. ročníku. Žáci jsou seznámeni s alternativami uplatnění své profese zdravotnický asistent na trhu práce, uvědomí si význam vzdělání i celoživotního vzdělávání zdravotnických pracovníků. Žáci jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život i zdraví a životy nemocných a handicapovaných klientů, za trestní odpovědnost při zneužití léků, za porušení povinné mlčenlivosti zdravotnických pracovníků a za rizika vyplývající z nedodržování provozních a bezpečnostních předpisů apod.

Informační a komunikační technologie

Žáci při svém studiu podle možností využívají osobní počítač a další prostředky informačních a komunikačních technologií a to např. pro vedení ošetřovatelské dokumentace, při zpracovávání referátů, vyhledávání potřebných informací při samostudiu, tvorbě projektových úloh, při práci spojené s přípravou odborných prezentací apod. v jednotlivých ročnících. Při styku se zdravotnickou dokumentací znají zásady práce s informacemi o nemocných, klientech se zřetelem na ochranu osobních údajů a mlčenlivost zdravotnického pracovníka. Žáci jsou vedeni v průběhu třetího i čtvrtého ročníku k zpracování projektů za použití textových souborů.

4.34.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3/99

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - zná cíl předmětu dietologie; - objasní složení dietního systému; - určí zařazení diet do technologických celků; - charakterizuje způsob úpravy dle technologických postupů.	**Úvod do dietologie** - seznámení s předmětem - dietní systém - technologické celky - technologické postupy	2
Žák: - zná a charakterizuje základní a speciální diety dle dietního systému při onemocnění dutiny ústní, jícnu, žaludku, tenkého	**Dietologie při nemocech trávicího traktu** - diety a dietní postupy při nemocech dutiny ústní, hltanu a jícnu - diety a dietní postupy při nemocech žaludku	30

a tlustého střeva, jater, žlučníku a slinivky břišní, tj. diety 0, 1, 2, 4, 5, 0-S, 1-S, 4-S, S/P; - určí vhodné technologické postupy, výběr vhodných potravin; - vybere potraviny a technologické postupy, které jsou nevhodné; - uvede indikaci diet k daným nemocem; - zná a charakterizuje dietoterapii při jícnovém refluxu, vředové chorobě, dyspepsii, akutním a chronickém zánětu žaludku, žlučových kamenech, při zánětech slinivky břišní a onemocněních jater; - charakterizuje dietní režim při malabsorpčním syndromu, laktózové intoleranci, při Crohnově chorobě, ulcerózní kolitidě a divertikulóze; - určí dietní opatření při obstipaci a průjmových onemocněních.	- diety a dietní postupy při nemocech žlučníku, jater a pankreatu - diety a dietní postupy při nemocech střev	
Žák: - zná a charakterizuje základní dietní postupy při jednotlivých metabolických a kardiovaskulárních nemocech, tj. diety 7, 8, 9, 9-S, orientačně dietu 10, dietu při hyperurikémii a při warfarinizaci; - uvede indikaci diet; - definuje charakteristiku diet; - vymezí výběr, zařazení vhodných a nevhodných potravin a technologických postupů; - vymezí dietní režimová opatření při cukrovce a obezitě; - roztřídí druhy diabetických diet; - orientuje se ve výměnných jednotkách sacharidových potravin v diabetické dietě; - zná rozdíly v edukaci s použitím výměnných tabulek potravin, - umí vysvětlit dietní postup při hypoglykémii, - určí potraviny dle glykemického indexu - zná druhy a zařazování sladidel, - vysvětlí možnosti zařazování dia potravin, - definuje zásady výživy při poruše glukózové tolerance, - definuje dietní opatření při dnavé artritidě, - určí dietní postup s úpravou vitaminu K, - vyjmenuje potraviny s vyšším obsahem vlákniny, s vhodným obsahem mastných kyselin.	**Dietologie při metabolických poruchách a srdečně-cévních nemocech** - při dyslipidémii - diety pro koronární jednotky - diety při obezitě - diabetická dieta u DM 1. a 2. typu - dietní postup u poruchy glukózové tolerance - dieta při hyperurikémii a dně - dieta při hypertenzi - dieta při antikoagulační léčbě kumarínovými deriváty - zásady edukace pacientů s jednotlivými metabolickými dietami	30
Žák: - určí druhy diet při nemocech ledvin; - charakterizuje zásady diety č. 6;	**Dietologie při nemocech ledvin a močových cest** - diety při akutních a chronických nemocech ledvin	10

- vyjmenuje vhodné technologické postupy a výběr potravin; - určí technologický postup a úpravu stravy u zánětů močových cest; - rozlišuje výběr potravin na základě druhů urolitiázy; - definuje přísné nízkobílkovinné diety dietní postupy při dialyzační léčbě a při transplantaci ledvin	- při urolitiáze - při zánětech močových cest - při dialyzační léčbě a transplantaci ledvin	
Žák: - definuje bezlepkovou dietu, výběr potravin, technologickou úpravu; - určí dietní postup při fenylketonurii; - vymezí nevhodné potraviny u laktózové intolerance; - zná druhy náhrad a výběr potravin při intoleranci laktózy; - orientuje se v zásadách edukace pacienta s potravinovou intolerancí.	**Dietní postupy při intoleranci potravinových složek** - celiakie - fenylketonurie - laktózová intolerance	6
Žák: - orientuje se ve značení potravinových alergenů; - charakterizuje eliminační, vyhledávací postupy a metodu kontrolovaného jídelníčku, - určí dietní postup při alergii na kravské mléko a jiné potravinové alergeny; - zopakuje si zásady bezlepkové diety.	**Výživa při alimentárních alergiích** - dietní postup u alimentární alergie - dieta a výběr potravin u alergie na kravské mléko - dieta při alergii na lepek	4
Žák: - charakterizuje specifika výživy seniorů; - orientuje se v rozdílech ve výživě oproti dospělé populaci; - zná indikaci pro geriatrickou dietu; - určí charakteristiku a technologické úpravy geriatrické diety; - orientuje se ve výběru potravin geriatrické diety; - rozliší dietní přístup v domácí péči; - sestaví edukační postup u seniorů.	**Dietologie v geriatrii** - výživa geriatrických pacientů/klientů - dieta geriatrická - výživová doporučení u specifických problémů v seniorském věku	4
Žák: - charakterizuje výživu kojenců, batolat a dětí v domácí péči; - charakterizuje specifika výživy v nemocniční péči; - vytvoří schéma edukace rodičů stran výživy dětí; - určí dietní postup při výživě batolat – d. č. 12, tj. výběr vhodných potravin a technologických postupů;	**Dietologie v pediatrii** - výživa kojenců, batolat a dětí v domácí péči - výživa dětí v nemocničním zařízení - výživa u průjmových onemocnění dětí	4

- charakterizuje dietní režim starších dětí – d. č. 13 a 13-S, rozlišuje nevhodné postupy a výběr potravin; - zná zásady diety při průjmových onemocnění u dětí.		
Žák: - zná zásady výživy těhotných a kojících žen; - určí dietní postupy u těhotných při trávicích obtížích, nevolnosti, gestační DM, hypertenzi; - sestaví edukační postup těhotných a kojících žen; - zná specifika úpravy stravy v nemocničních zařízeních	**Dietologie v gynekologii** - výživová doporučení pro těhotné a kojící ženy - výživové problémy těhotných a kojících žen - nemocniční strava těhotných a kojících žen	4
Žák: - objasní použití diety racionální; - zná zásady správné výživy dospělých dle výživových doporučení WHO; - stanoví vhodné zařazování technologických postupů; - určí skladbu jídelníčku; - orientuje se v edukačním postupu stran výživy dle doporučení WHO; - zná indikace, charakteristiku, technologickou přípravu, výběr potravin u výživné diety.	**Výživa jako součást léčebně-preventivní péče** - výživa dospělých - dieta racionální - dieta výživná	3
Žák: - určí dietní postup v nemocničním prostředí u pacientů preferujících alternativní výživu; - charakterizuje zásady vegetariánské diety a výběr potravin; - sestaví edukační postup u vegetariánské diety.	**Alternativní výživa** - výživa pacientů/klientů preferujících alternativní způsoby stravování - dieta vegetariánská v zdravotnických zařízeních	2

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2/62

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - seznámí se s tematickým plánem učiva; - definuje diety dle dietního systému – značení diet, indikace, charakteristika diet základních speciálních a standardizovaných dietních postupů - orientuje se v odlišnostech při edukaci jednotlivých diet.	**Tematický plán a opakování učiva** - tematický plán předmětu pro 4. ročník - dietní systém - edukace diet	8

Žák: - opakuje diety I. a II. technologického základu, dietu 1-S, 4-S a S/P, - opakuje dietní postupy při vybraných nemocech trávicího systému.	**Dietní postupy u onemocnění trávicího traktu** - výživa při nemocech dutiny ústní, hltanu a jícnu, žaludku, žlučníku, jater, pankreatu a střev	10
Žák: - opakuje diety IV. technologického základu, - umí vysvětlit dietní postupy při vybraných metabolických nemocech.	**Dietní postupy při metabolických onemocněních** - dietní postupy při poruše glukózové tolerance, DM I a II. typu, obezitě, dyslipidémii	10
Žák: - charakterizuje dietní postupy v perioperační a postoperační době a zásady realimentace, - určí dietní postupy po operacích trávicího traktu, - určí prostředky enterální výživy	**Dietní postupy v chirurgii** - před a pooperační nutriční péče, realimentace - při operacích trávicího traktu	6
Žák: - řeší postupy při nutričním screeningu malnutričních pacientů, - určí postup zjišťování nutričního stavu a způsob vedení dokumentace	**Nutriční screening a sledování malnutričních pacientů**	2
Žák: - zná indikace a složení výživné diety, - charakterizuje dietu pro pacienty s oslabenou imunitou včetně vhodné technologické úpravy a výběru potravin, - určí využití a aspekty diety výběrové - charakterizuje výběr vhodných potravin a energetickou hodnotu stravy v prevenci malnutrice onkologických pacientů, - vyjmenuje možnosti použití enterální výživy samostatně i při přípravě pokrmů	**Dietologie při onkologických nemocech** - výživná dieta - nízkobakteriální dieta - výběrová dieta - zásady dietoterapie a prevence malnutrice u onkologicky nemocných - použití enterálních přípravků	6
Žák: - rozlišuje dietní postupy při anémii, - orientuje se ve výživových doporučeních při trombofiliích, - orientuje se ve výživových doporučeních při warfarinizaci	**Dietologie při chorobách krevních a krvetvorných tkání** - výživa u anémií - výživa při warfarinizaci	5
Žák: - vymezí dietní režim při anorexii a bulimii, - orientuje se v dietě při Wilsonově chorobě, - charakterizuje výživu při psychiatrických a neurologických nemocech včetně CMP	**Dietologie u nemocí nervové soustavy a psychiatrických nemocí** - poruchy příjmu potravy - dieta při Wilsonově chorobě - problematika výživy u neurologických chorob	5

Žák: - rozlišuje dietní nároky u TBC, - orientuje se ve specifikách výživy při cystické fibróze, - charakterizuje dietoterapii při akutních respiračních horečnatých chorobách	**Dietologie při nemocech dýchacího systému** - dieta u TBC - dieta při cystické fibróze - výživa při akutních respiračních chorobách	4
Žák: - zná výživová doporučení u pacientů s dnavou artritidou a revmatoidní artritidou, - definuje zásady dietoterapie při osteoporóze, - určí výživové nároky při osteomalácii	**Výživa při nemocech pohybového systému** - dieta u dnavé artritidy - výživa u osteoporózy - výživa při osteomalácii	3
Žák: - definuje dietní postupy při hypotyreóze a hypertyreóze, - určí výběr potravin s obsahem jódu při strumě, - charakterizuje výživu při poruchách funkce nadledvin	**Dietologie v endokrinologii** - úprava výživy u onemocnění štítné žlázy - úprava výživy u nemocí nadledvin	3